

2
'72

FLACĂRA

ANUL XXI

NR. 866

8 IANUARIE 1972

NOUL AN A ÎNCEPUT BINE

la cota 1 240

Realizată recent, fotografia de mai jos vă prezintă barajul hidrocentralei de pe Lotru. Cu acest prilej harnicii constructori ai celei mai mari centrale hidroelectrice de pe

riurile interioare ale patriei au raportat realizarea înainte de termen a depunerilor de arocamente și argilă în corpul barajului.

Liniile punctate înfățișează cota 1 240, nivelul atins în prezent de către muntele arti-

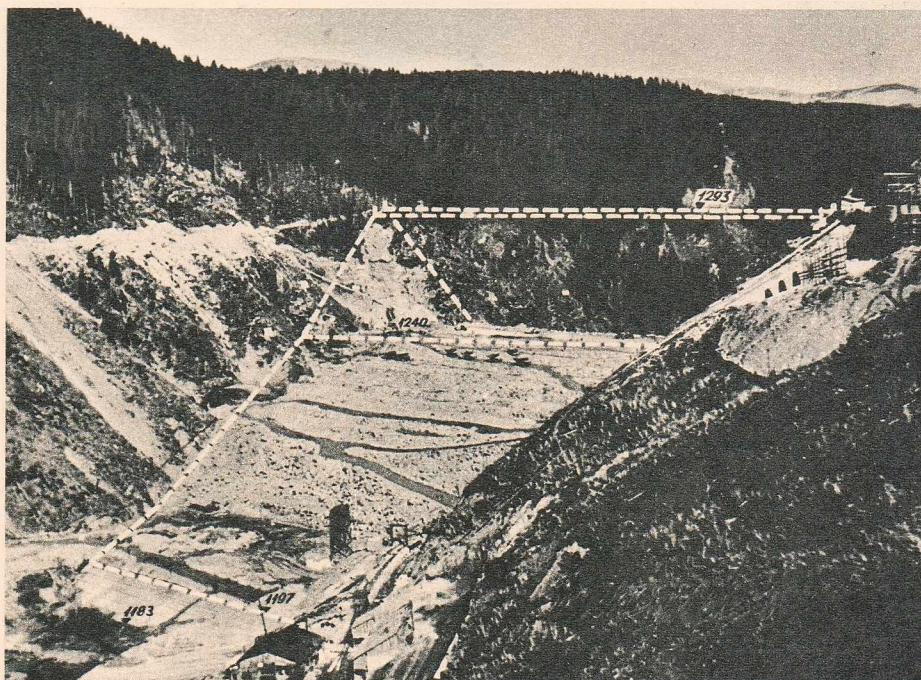
ficial, precum și obiectivul final: cota 1 293. Vă mai amintim că, începând cu luna martie, va începe inundarea lacului de acumulare, iar în decembrie, anul acesta, va intra în funcțiune prima turbină a centralei electrice.

«LA MULȚI ANI, DRAGI PRIETENI ȘI TOVARĂȘII!»
Am intrat în 1972 de opt zile. De tot atâtea zile ne-am despărțit de un an care a trecut parcă mai repede ca mulți alții. Poate că sentimentul ni-l dă și faptul că a fost încărcat de evenimente de o însemnătate covârșitoare pentru întreaga noastră evoluție, evenimente care au influențat și mai ales vor influența în bine existența fiecăruia dintre noi. '71 va fi păstrat în memoria noastră, a tuturor, și va rămâne înscris în istoria patriei noastre ca anul în care am intrat într-o nouă etapă a revoluției noastre economico-sociale — etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Despre semnificațiile acestei noi etape s-au scris și neîndoielnic se vor mai scrie încă multe și necesare pagini. Și ne gândim înainte de toate la paginile pe care le-a scris și le va scrie prin munca sa eroică întregul nostru popor. Prevederile primului an al acestui mare cincinal au fost îndeplinite și depășite. Clasa muncitoare a asigurat producției industriale o dezvoltare în ritm înalt, o puternică diversificare și modernizare. Am obținut în anul acesta cea mai înaltă producție de cereale din istoria patriei. S-au luat măsuri capabile să asigure învățămîntului, științei și culturii o dezvoltare pe măsura rolului însemnat pe care îl au în făurirea noii civilizații socialiste în România. Succesele obținute — venitul național a fost în 1971 mai mare cu 12 la sută decît în 1970 — au permis trecerea la îndeplinirea hotărîrilor Congresului al X-lea al partidului privind creșterea nivelului de trai material și cultural al întregului popor. Și a fost '71 anul unei excepționale activități de perfecționare a relațiilor socialiste de producție, al organizării societății, anul în care s-au trasat de către Plenara C.C. al P.C.R. din 3-5 noiembrie jaloanele ridicării nivelului muncii ideologice, dezvoltării cunoașterii și îmbunătățirii educației socialiste a maselor, formării omului nou, afirmării eticii și echității socialiste în întreaga viață socială, deschizînd o perspectivă largă, de participare tot mai activă, conștientă, a întregului popor la făurirea propriei sale istorii, a destinului său luminos. «Marile succese obținute în realizarea grandiosului program elaborat de Congresul al X-lea — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la postul de radio și televiziune cu prilejul Anului nou — constituie o nouă confirmare a justeței politicii creatoare, marxist-leniniste a Partidului Comunist Român — al cărui semicentenar glorios a fost sărbătorit anul acesta de întregul nostru popor — a consecvenței și capacității cu care el își îndeplinește rolul de forță politică conducătoare a societății, a tuturor domeniilor activității economice și sociale».

...Și am început un nou urcuș, pe treptele anului 1972, avînd în față un front larg deschis pentru afirmarea întregului nostru potențial creator. Știm încotro mergem. Știm ce avem de făcut. Ne aflăm în fața unui plan pe care îl cunoaștem, fiecare la locul nostru de muncă, în amănunt, care prevede continuarea industrializării în ritm înalt, o și mai accentuată diversificare și modernizare a producției, creșterea eficienței economice, ridicarea calității și a productivității muncii, întărirea bazei tehnico-materiale a agriculturii, dezvoltarea intensivă a producției și în special a zootehniei, o participare activă a fiecăruia dintre noi la gospodărirea avutului socialist, la conducerea treburilor obștești, la afirmarea tot mai puternică a principiilor socialiste în întreaga noastră viață. Îndeplinirea prevederilor acestui plan «cere din partea noastră, a tuturor, — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu cu același prilej — eforturi sporite, o înaltă conștiință revoluționară, patriotică, un profund spirit de răspundere în realizarea sarcinilor ce ne revin fiecăruia în postul, în locul de muncă pe care ni l-a încredințat partidul, societatea. Dispunem de toate condițiile necesare pentru a obține în anul ce vine noi și importante progrese în toate domeniile de activitate».

Și primele știri publicate de presă demonstrează entuziasmul cu care oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei au și trecut la îndeplinirea sarcinilor anului doi al cincinalului. Membri și nemembri de partid, fiecare la locul nostru de muncă știm să răspundem prin faptele marilor sarcini pe care partidul ni le pune în față. «Începem anul nou — spunea în încheierea cuvîntării sale tovarășul Nicolae Ceaușescu — cu deplină încredere în forțele creatoare ale poporului nostru, în capacitatea lui de a ridica, sub conducerea partidului, patria socialistă pe noi culmi de civilizație și progres. Totodată, inaugurăm noul an cu convingerea că luptînd unite, popoarele vor și să-și apere existența, să salveze pacea și securitatea internațională, să creeze condițiile pentru făurirea unei lumi mai bune, mai drepte».

«La mulți ani, dragi prieteni și tovarăși!»

viitoarea recoltă se pregătește de pe acum

O dovedește între altele și fotografia noastră, care vă înfățișează un aspect de la Stațiunea experimentală-Turda, cu care colaborează și cooperatorii din comuna Po-

ieni, județul Cluj. Conducerea cooperativei agricole de producție este încă de pe acum preocupată de viitoarea recoltă de grâu, verificînd modul de comportare al di-

feritelor soiuri în condițiile de sol existente. Succesele obținute pînă acum de cooperatorii din Poieni sînt demne de toată lauda. Anul trecut ei s-au situat pe primul loc la cultura de grâu, realizată de pe întreaga suprafață, motiv pentru care le-a fost decernat «Meritul muncii» clasa I.

În pragul Anului nou, tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu ceilalți conducători de partid și de stat a primit la sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român pe reprezentanții unor organizații de masă și obștești, ai unor instituții centrale, muncitori, tehnicieni și ingineri din marile unități industriale ale Capitalei, oameni de știință, cultură și artă, membri ai conducerii consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, membri ai gărzilor patriotice și tineri din detașamentele de pregătire pentru apărarea patriei, care au venit să adreseze tovarășului Nicolae Ceaușescu, celorlalți conducători de partid și de stat, felicitări și urări de «La mulți ani!», sănătate, fericire și noi succese în munca de conducere a destinelor patriei. Tot în cursul după-amiezii de joi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducerea de partid și de stat au primit felicitări din partea reprezentanților forțelor

armate și din partea reprezentanților Consiliului Securității Statului și ai Ministerului Afacerilor Interne. Joi la amiază, la Palatul Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat, a primit pe șefii misiunilor diplomatice acreditate în România (fotografia de jos) care au prezentat felicitări cu prilejul Anului nou. În aceeași zi, pionieri și școlari din Capitală (fotografia de sus) au venit, cu inimile pline de bucurie, să ureze, după datină, conducătorilor partidului și statului nostru sănătate și fericire, să-și exprime — în vers de Plugușor — recunoștința fierbinte față de Partidul Comunist Român, pentru tot ce a făcut și face, cu dragoste de părinte, pentru ca toți copiii țării, români, maghiari, germani și de alte naționalități, să crească fericiți, pentru a deveni constructorii de miine ai socialismului și comunismului.

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

7 minute cu erich bergel

Profitând de o scurtă pauză în timpul repetițiilor pentru unul dintre concertele Enescu-Bruckner, am stat de vorbă cu tânărul și talentatul dirijor Erich Bergel de la Filarmonica din Cluj. Trăind din fragedă copilărie sub influența lui Bach, el a ajuns să-l considere «un zeu al muzicii». De altfel marea lui pasiune pentru Bach l-a determinat să-și închine ultimii zece ani unei lucrări analitice de mari proporții (600 pagini) despre «Arta fugii» la Bach, pe care intenționează s-o termine și s-o predea pentru tipar în vara lui '72.

Ca dirijor este atras îndeosebi

de literatura romantică, dat fiind că aceasta oferă mari și variate posibilități de interpretare: «Aparatul orchestral la romantici este mai complex, mai bogat, mai colorat și conține un foarte vast domeniu de lucru pentru dirijor.

În ceea ce privește creația muzicală a secolului XX — a continuat interlocutorul nostru — trebuie să mărturisesc că față de experimentele avangardiste din generația compozitorilor tineri, personal am unele rezerve. Și totuși, câteva excepții... În acest sens aș vrea să numesc în primul rând pe Pascal

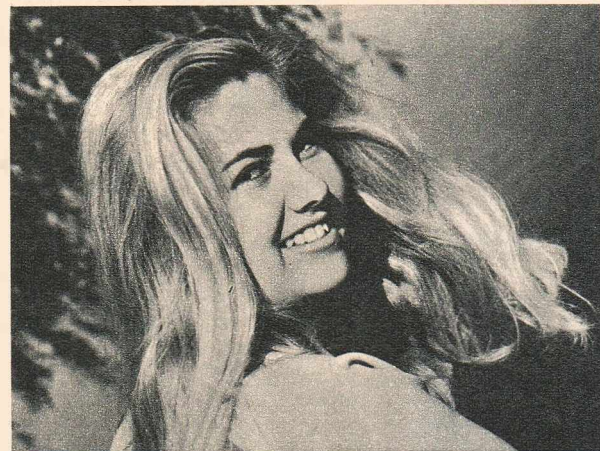
Bentoiu și Wilhelm Berger, despre care sînt convins că vor intra în literatura universală».

Planul calendaristic al dirijorului este plin pînă în vara anului 1973: obligații de concerte pe care ține să le onoreze în țară și turnee în străinătate. Astfel, în urma unei colaborări, încununată anul trecut de un foarte frumos succes, cu orchestra «Santa Cecilia» din Roma, s-a ivit perspectiva unei colaborări intense și îndelungate, fiind invitat să dirijeze în '72 și '73 patru concerte simfonice. În afară de alte turnee în străinătate, se pregătește intens pentru cele pe care le va întreprinde în Anglia și în America de Nord.

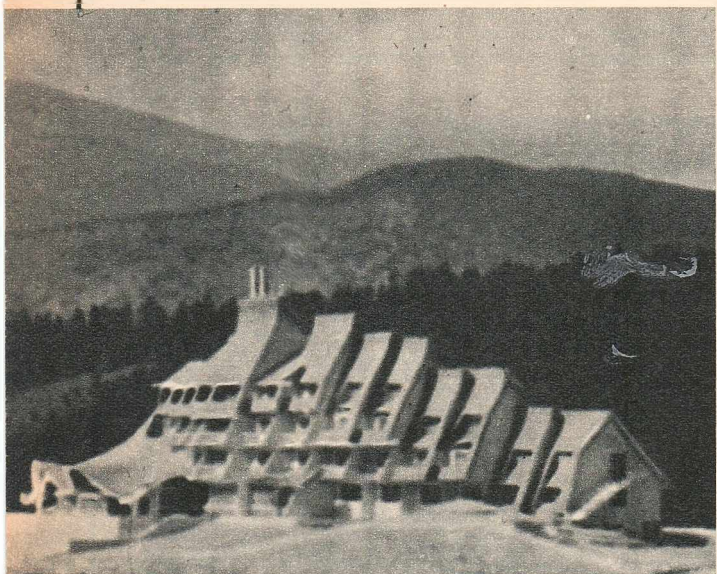
soprana horiana brănișteanu — un nume care se impune

Întoarsă de curînd de la Barcelona, unde a participat la cea de-a IX-a ediție a Concursului internațional de canto «Francisco Vinas», soprana Horiana Brănișteanu a adus cu sine dovada unui real succes al artei interpretative românești: în cadrul acestei importante competiții, tinerei noastre soprane i-a fost decernat premiul II. Recentă victorie a reprezentantei țării noastre vine la scurtă vreme după un alt succes de prestigiu: cu numai cîteva

luni în urmă, Horiana Brănișteanu a obținut, la cel de-al 18-lea Concurs internațional de canto de la Hertzogenlosch, în Olanda, premiul I. Iată în continuare și aceste cîteva rînduri extrase din ziarul spaniol «Diario de Barcelona», și dedicate cîntăreței noastre: «Remarcabila apariție a sopranei române a demonstrat prezența unei cîntărețe total pregătite, la care se observă, în special, o captivantă sensibilitate muzicală».

la 900 metri altitudine

Priviți clădirea din fotografia de mai sus: pare un castel din basme sau o casă fabricată din zahăr, așa cum «construiesc» uneori cofetarii cu fantezie. În realitate, imaginea reprezintă macheta unui mare hotel turistic ce se construiește în momentul de față în județul Hunedoara, la 6 km de Uricani, la locul numit Valea de Pești. Fotografia a fost realizată pe fundalul mun-

ților, la altitudine de 900 m, acolo unde se va înălța hotelul care va putea găzdui 120 de oaspeți. De la înălțimea la care se va afla va domina viitorul lac de acumulare de la Valea de Pești și întregul sistem hidrotehnic, aflat în construcție, care va aproviziona cu apă potabilă și industrială o serie de centre miniere din Valea Jiului.

popas la casa de cultură «fr. schiller»

Revenim la Casa de cultură «Fr. Schiller» după aproape un an de zile. Am întreprins această nouă vizită la îndemnul mai multor iubitori ai artei, amatori de muzică (bună!), poezie și spectacole de balet. Cu acest prilej am avut bucuria de a ne reîntîlni cu membrii formației orchestrale «Karpaten-Show» care, iată-i, după un an de zile se pregătesc să imprime cel de-al III-lea disc cu melodii din opere (cu

doouă săptămîni în urmă, orchestra a prezentat un spectacol televizat în cadrul căruia au fost prezenți, interpretînd melodii în limba germană, cunoscuții cîntăreți: Nicolae Țăranu, Tony Buiacici, Adriana Codreanu, Valy Niculăscu, Constanța Cîmpeanu).

Am mai fost informați apoi că de curînd Casa de cultură «Fr. Schiller» găzduiește o expoziție de păsări a Asociației «Fauna».

Din bogata agendă a manifestărilor culturale mai notăm: o viitoare premieră editorială, antologia de poezie «Novum» (Hefte der Poesie Club-Novum), tipărită sub egida clubului literar, precum și viitorul turneu pe care îl va întreprinde formația de teatru de amatori în lunile ianuarie-februarie și care va avea drept itinerar mai multe localități urbane și rurale din Transilvania și Banat. Succese remarcabile ne promit și cei mai tineri membri ai Casei de cultură. Dovadă, fotografia de mai jos.

În «triunghiul de foc» al siderurgiei românești — Hunedoara, Reșița, Galați — flăcările nu și-au găsit astimpțir aici în noaptea Anului nou. Harnicii siderurgiști au fost la datorie, consemnând o dată cu elaborarea primei șarje și primele succese.

Fotografie de
D. MAGNUS

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București,
Piața Școlii 1, Sectorul 1.
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10 — int. 1744.
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Școlii»

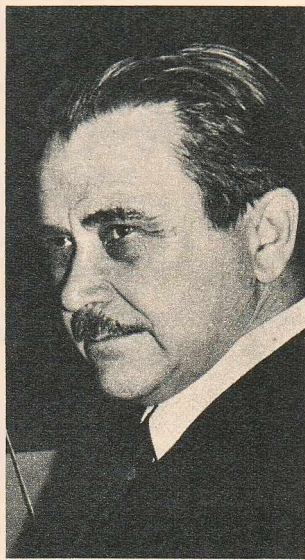

muzeu etnografic la slobozia

La Slobozia s-a inaugurat recent Muzeul județean de etnografie — prima instituție culturală cu acest profil înființată pe meleagurile ialomițene. În una din sălile muzeului sînt expuse obiecte de artă populară — covoare, ștergere, marame, unelte de țesut, reprezentînd o arie ce cuprinde toată zona Bărăganului. Restul spațiului este consacrat unei expoziții temporare cu obiecte de ceramică populară din diverse regiuni ale țării. În final, colecțiile muzeului se vor întregi, astfel încît vor reprezenta arta populară și etnografia Bărăganului.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

nou în cercetarea textilă

Institutul de cercetări textile din cadrul Ministerului Industriei Ușoare desfășoară de 20 de ani o activitate rodnică de cercetare în aproape toate ramurile acestei industrii. I-am cerut tov. dr. ing. S. RĂDULESCU, directorul institutului, să ne răspundă la câteva întrebări.

— Cum s-a realizat planul institutului pe anul 1971?

— Planul de cercetare și valorificare a cercetării pe anul 1971 s-a efectuat pe bază de contracte, care au fost realizate în întregime și recepționate de către beneficiari. Am elaborat tehnologii pentru unele noi unități ale industriei textile care vor intra în funcțiune în cincinal și pentru realizarea unor produse noi cu consum majoritar de fibre sintetice.

— Care sînt obiectivele principale ale planului de cercetare?

— Ținînd seama de sarcinile actuale ale industriei și, în general, ale economiei naționale, cercetările pentru anul 1972 se axează pe următoarele probleme majore: folosirea mai rațională a bazei de materii prime textile, cu precădere a celor din țară; perfecționarea tehnologiei textile, în mod deosebit, pentru a conferi prin finisaje superioare o calitate îmbunătățită produselor; contribuția la perfecționarea construcției de mașini textile care, în proporție de 70-80%, se realizează în cadrul industriei ușoare.

Trebuie menționat că toate aceste cercetări se vor realiza la nivelul tehnicii actuale mondiale, ținîndu-se seama de faptul că și baza materială a institutului și industria permit realizarea unor asemenea cercetări.

Astfel, se vor definitiva și introduce în producție tehnologiile pentru producerea de pîse pentru industria hîrtiei, care pînă în prezent se importau și va începe producția de piele sintetică românească.

— Ce este nou în planul dumneavoastră de cercetare pentru anul 1972?

— Trebuie arătat că eficiența eco-

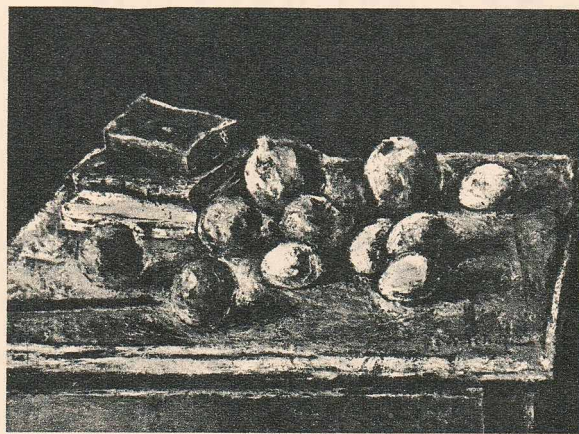
nomică antecalculată a cercetărilor din anul 1972 reprezintă valori de 4-6 lei pentru fiecare leu cheltuit și 2-4 lei valută pentru fiecare leu cheltuit.

Sarcinile pe care le avem nu sînt ușoare, foarte multe probleme au elemente cu conținut complet nou, care pretind din partea cercetătorilor noștri o aprofundare științifică și găsirea de soluții originale. Cercetările cu caracter fundamental prevăzute pentru anul 1972 urmează să se materializeze în cercetări aplicative care să se transforme în cel mai scurt timp în produse calitativ îmbunătățite.

Dintre acestea menționăm două teme care se referă la materia primă textilă și anume:

— încercările de modificare a structurii fibrelor textile prin grefare de monomeri organici activați prin radiații, care vizează reducerea flambabilității și tendinței de putrezire;

— cercetări cu privire la structura internă a fibrelor de lînă românești, pentru a realiza în viitor procese tehnologice optime, care să ducă la adaptări tehnologice la specificul acestor fibre și diminuarea degradărilor în timpul prelucrării.

valori noi în patrimoniul nostru muzeistic

Anul 1971 a mărit sensibil și zestrea muzeelor de artă din țară. Pretutendeni comisiile de achiziții au dus o muncă permanentă de depistare și de evaluare a lucrărilor valoroase. Astfel, în anul care s-a scurs, Muzeul de artă al Republicii Socialiste România a achiziționat un însemnat număr de lucrări, din care vom menționa câteva dintre cele mai importante: Pictură românească — «Țăran la vatră» de N. Grigorescu, pictat în Bretania în 1868, «Fructe, ouă și cărți» de Gh. Petrașcu (în fotografie), 1933, «Moara din port» de Ion Theodorescu, «Nud de fată» de Nicolae Tonitza, 1928-1930. Sculptură românească —

«Portret de bărbat» de D. Paciurea. Grafică românească — gravuri de Th. Aman și Jean Al. Steriadi, desene de Șt. Luchian, Iosif Iser și Irina Codreanu. Artă străină, pictură — o compoziție de Jan Sanders van Hemessen, pictor flamand din prima jumătate a sec. XVI; un portret de militar din școala flamană a sec. XVII; un peisaj de pădure de Jules Duprès, tipic pentru școala de la Barbizon (sec. XIX). Grafică — un peisaj din Antibes de Paul Signac.

Din enumerarea noastră nu pot să lipsească două din numeroasele lucrări de artă decorativă europeană achiziționate: un paravan flamand-olandez din sec. XVII, marchetat cu lemn de diferite esențe și ornat cu 36 discuri de porțelan chinezesc de diferite culori și o masă — artă portugheză din sec. XVIII — lucrată în lemn de palisandru, bogat sculptat și ornamentală cu motive în aramă.

„athenée palace” în vizită la...

Sub acest titlu s-a desfășurat recent în R.F. a Germaniei un foarte apreciat festival gastronomic și folcloric românesc, organizat de către I.H.R. «Athenée Palace» din București. Este vorba de o acțiune devenită deja tradițională și care a avut loc de data aceasta în două orașe vest-germane. Echipa română a avut în componența ei un maestru bucătar, un maestru cofetar, precum și o formație folclorică condusă de Florian Economu.

Presa vest-germană a apreciat ca deosebit de valoroase asemenea manifestări, formația folclorică română fiind invitată să susțină patru emisiuni la radioteleviziune.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

ziaristică militantă

Intitulat, poate, cu o inefabilă duoșie și ironie, «File din trecut», Valter Roman a redat tiparului contemporan o parte din activitatea sa de publicist militant: articole, studii, comentarii radiofonice, publicate sau rostite între anii 1932 și 1947. Lectura unor asemenea culegeri de «materiale» — iată un termen ce mă zvîrlă întotdeauna într-o stare inexprimabilă de voluptate intelectuală — se întovărășește, cele mai adesea ori, de o dulce melancolie: faptele au trecut, semnificațiile lor sînt pe cale de disoluție, din tot ce a fost substanța vie a Istoriei n-a mai rămas decît un vag parfum, revelator, în cel mai bun caz, pentru martorii întîrziți ai epocii.

Valter Roman dezmințe regula. Lectura volumului său comunică un univers de preocupări, frământări, ipoteze și soluții, adînc implantate în actualitate. Și asta nu numai din pricina faptului că ne aflăm în fața unei tematici vaste, implicînd probleme încă nerezolvate, ci dintr-un alt temei, infinit mai însemnat, ce dă cărții o valoare superioară documentului. Iar secretul e simplu: înarmat, la data scrierii articolelor sale, cu o busolă sigură, materialismul dialectic și istoric, Valter Roman n-a relevat, la epoca respectivă, doar fapte, a știut să le descifreze sensurile și să comunice lectorilor săi de atunci direcțiile de dezvoltare a Istoriei; element determinant ce asigură acestor aparent nepretențioase «materiale» o nesperată perenitate. Se spunea odinioară că un articol publicat într-un ziar trebuie să trăiască o zi. Iată că ne aflăm în fața unor articole ce se îndărătnicesc să supraviețuiască decenii. Iar lectura lor palpantă și instructivă mai demonstrează un lucru: te poți înarma cu torța prezentului ca să descifrezi tainele trecutului. Dar tot atît de bine te poți folosi de lampa trecutului ca să înțelegi misterele prezentului. Și uneori chiar ale viitorului.

Cartea lui Valter Roman, cronică vie a unor ani de lupte, împlinște un asemenea rost. «Filele» sale «din trecut» aparțin doar în chip înșelător istoriografiei. Iar tinerii noștri ziaristi de astăzi se cuvine să studieze cu atenție aceste «file». Vor afla din patosul lor ce înseamnă o adevărată ziaristică militantă.

SPOR LA LUCRU!

Ancheta noastră în primele zile ale anului 1972
de **Viorica CIORBAGIU, Iuliana POP, E. DASCĂLU și I. NICOLAE**
Fotografii de **Elena GHERA**

Ziua bună se cunoaște de dimineață și, parafrazînd, anul nou din prima săptămînă. În această primă săptămînă a anului am stat de vorbă — în patru unități economice din patru orașe ale țării — cu muncitori, tehnicieni, ingineri, pentru a le afla năzuințele, proiectele, speranțele planificate, dar și problemele, griile — desigur doar cele esențiale — care, ne place, nu ne place, îi vor întovărăși pe dumnealor ca și pe noi toți, potrivit firescului băătăliei numite viață, și în acest an '72 abia început.

Răspunsurile la întrebările noastre le-am consemnat în rîndurile ce urmează. Dar, înainte de a ajunge la ele, ținem să repetăm, să mai subliniem o dată, ceea ce știm cu toții despre '72; ceea ce, după repetate analize și dezbateri, am hotărît cu toții despre '72:

E un an de la care, potrivit amintitelor socoteli ale noastre, avem mari pretenții. E un an care trebuie să dea noi dimensiuni întregului cincinal.

Iată de ce nu ne poate fi de loc indiferentă «starea timpului» său. A timpului său economic.

LA CONSTANȚA:

SOLUȚII PE USCAT — ÎMPOTRIVA FURTUNILOR DE PE MARE

Dacă soarele ar fi avut numai un pic de putere în plus, Anul nou la Constanța putea să fie luat drept prolog de sezon estival. Cîte o pînză de ceață vremelnică, apoi seninul cel mai curat înfrățindu-se cu orizontul mării, vînt... potrivit, cu alte cuvinte — vreme bună. Împărăția constructorilor de nave nu contrazicea prin nimic senzația de vreme calmă. Ritmul nu lipsea, nu, nici vorbă! Dar vuietul șantierului marin imprima azulei noastre acorduri grave și ordonate, împletite armonios în viguroasa uvertură a anului '72. Desigur, oamenii își știu bine rosturile: alte vapoare alcătuite cu mîgală încep a fi pregătite pentru curse lungi pe ape. Treabă curentă. Și totuși, dincolo de calmul aparent, viața S.N.C.-ului s-a dovedit că ascunde furtuni. Ținute bine în friu (deocamdată?) dar nu îndeajuns pentru a nu transpăre cîte ceva din febra lor interioară...

Inginerul Dumitru Fuiorea — director al Șantierului naval-Constanța — a fost cel dintîi care, vrînd-nevrînd, ne-a sugerat, apoi cel din urmă care ne-a confirmat impresia de clocot urcînd tot mai vertiginos către suprafață:

S.N.C. urmează să devină în anii următori șantierul de mărimea I al țării, întrecîndu-se pe sine, cel prezent, de zeci și zeci de ori. Acest scop generos este sintetic exprimat printr-o creștere importantă a fondului de investiții. Finalitatea în beneficiul mîndriei naționale: producția de nave cu o capacitate de 55-150 mii tone. În pregătirea acestui mare triumf naval românesc, anul 1972 trebuie să aibă o contribuție hotărîtoare.

— Și cum veți materializa practic această pondere a realizării planului de investiții?

— Prin continuarea din plin a lucrărilor la construcția docurilor uscate și... atacarea pe front larg a halei corpnavă. Numai că pentru acest din urmă obiectiv nu avem constructor.

— De ce?

— Căutăm, sîntem în tratative. Ministerul Construcțiilor Industriale dovedește multă bunăvoință, dar... deocamdată...

Vestea ne-a cam pus pe gînduri. Asemenea și informațiile ulterioare, precum că documentația de execuție nu este încă elaborată decît fragmentar. Tovarășul director a ținut să ne asigure că proiectanții se ostenesc din caleafară, că au luat-o chiar înaintea termenelor, oarecum...

Cam incerte aprecieri. Poate se temea să nu se supere nimeni?! Nu-i facem proces de intenție, dar am reținut din lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale (decembrie 1971) că se solicita, printre altele, sprijinul Ministerului Industrii Construcțiilor de Masini în urgentarea elaborării proiectelor pentru lucrările de investiții la S.N.C., în contractarea utilajelor tehnologice și a instalațiilor trebuitoare acestui important obiectiv. Prin urmare...

— Cum rămîne cu însăși absența identității exacte a constructorului dv. pentru hala-corp? Sperați totuși că «furtuna» acestei griji se va limpezi curînd?

— Da, eu sînt în general, și rămîn și de astă dată, optimist!

Așadar, pentru tot anul 1972, pronosticurile directorului — ing. Dumitru Fuiorea — anunță vreme senină la S.N.C. Să luăm previziunea drept exactă. Fără a neglija, totuși, consultarea periodică a «buletinului meteorologic» în viitorul timp al Șantierului naval-Constanța.

În munți, la Sinaia — mai mult chiar decît natura, acolo recunoscut fermecătoare — ne-au entuziasmat niște oameni aplecați deasupra colilor larg desfășurate ale unor planuri. În imagine, doar o parte dintre ei: ing. Mircea Cristea, ing. Constantin Oprea, Gh. Ionuș și ing. Daniel Săpoiu.

LA BUCUREȘTI:

SE PLĂTESC DATORIILE VECHI ȘI SE FUNDAMENTEAZĂ O CONCEPȚIE DE LUCRU NOUĂ

Dirrecția generală construcții montaj-București se va transforma în Centrala de construcții montaj-București. Iată de ce, tovarășul director general ing. Octavian Bârsan a ținut să înceapă cu o precizare:

— Vrem, în primul rînd, să lichidăm vechile datorii ale D.G.C.M.-ului. Astfel, în cadrul noilor resurse asigurate dorim să încheiem operația de finisare a fațadelor la un număr de 17 000 de apartamente și în paralel să înlăturăm unele deficiențe calitative ivite chiar în termenul de garanție la unele locuințe pentru a asigura o recepție bună și completă.

Dar constituirea centralei noastre are o semnificație mult mai largă decît ar putea să o sugereze la prima vedere, pentru că în anul acesta va trebui să răspundem unei preocupări de o importanță vitală pentru activitatea noastră: fundamentarea unei concepții pe baza căreia să fie condus întregul nostru program de construcții.

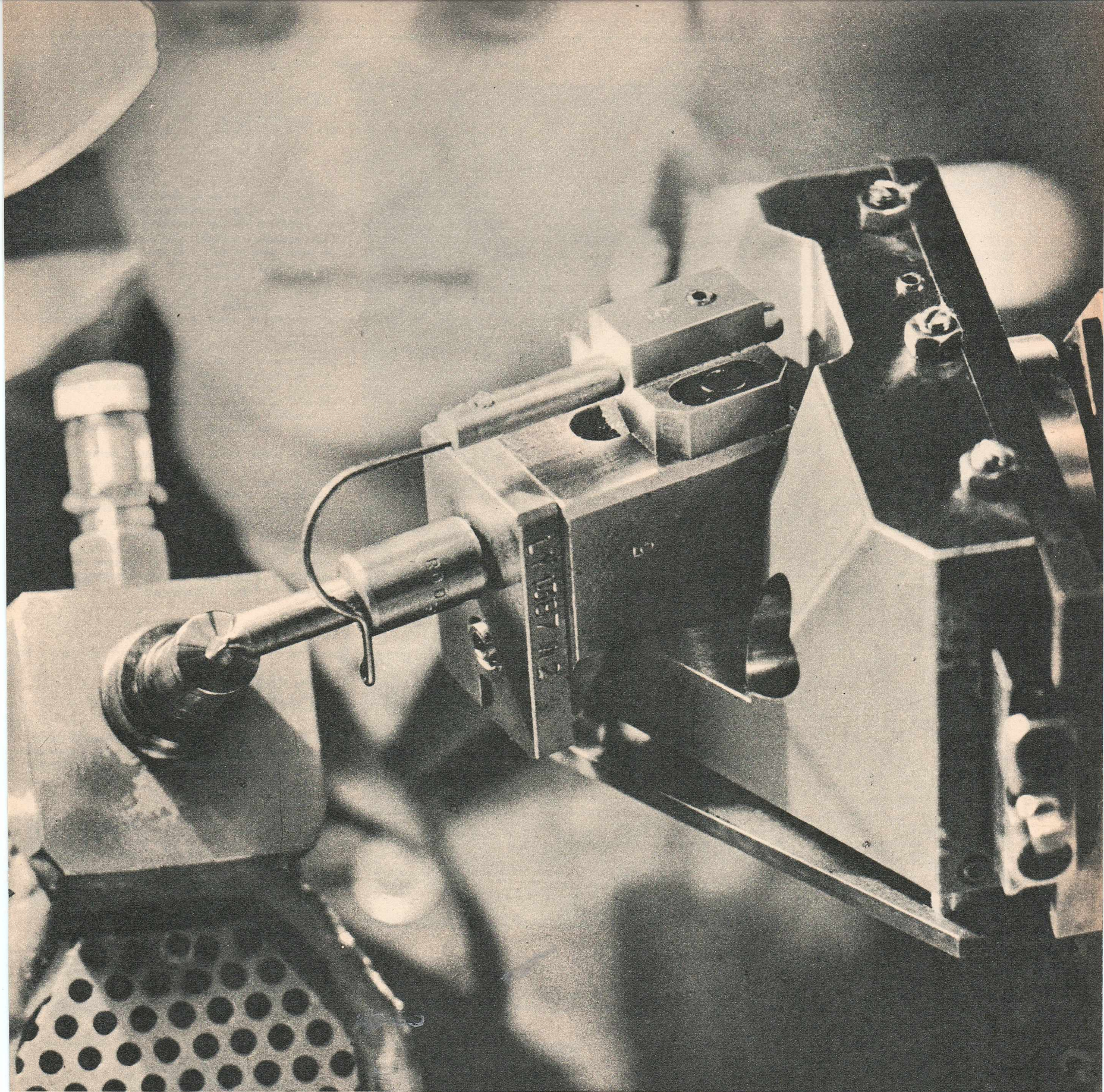
Aceasta înseamnă în primul rînd realizarea unei cît mai autentice și operative corelări a tuturor sarcinilor exprimate în indicatorii de plan cu folosirea la maximum a gradului nostru de dotare tehnică. Este problema majoră căreia trebuie să-i găsim o soluție pe specificul nostru, o soluție care nu mai suferă nici un fel de tergiversări. De nenumarate ori conducerea partidului nostru a subliniat importanța deosebită a existenței acestei corespondențe și a arătat chiar că noi, constructorii, avem datoria să nu primim proiectele necorelate cu planurile. De altfel, atît realizarea indicatorilor de plan (creșterea productivității muncii, reducerea manoperei și a consumurilor specifice) cît și rezolvarea unor puncte nevralgice din activitatea noastră (scurtarea termenelor de execuție, aprovizionarea la timp cu materiale, organizarea cît mai bună a forței de muncă existente) sînt probleme care se condiționează între ele și nu se pot rezolva fără existența unei cît mai bune organizări a întregului nostru proces de elaborare și construire.

— Veți folosi poate, pentru o cît mai bună și eficientă corelare, și unele dintre rezultatele furnizate de Centrul de calcul-București?

— Fără îndoială, prelucrarea automată a datelor se impune cu atît mai mult, cu cît oferă precizie și rapiditate. De altfel, trebuie să recunoaștem că existența unei bune gîndiri organizatorice, capabilă să folosească aceste date care par la prima vedere — dar numai la prima vedere — niște criptograme, este deosebit de valoroasă și constituie aproape o altă materie primă pe care trebuie s-o depistăm și s-o folosim. De aceea, tocmai pentru a asigura o cît mai bună funcționare a sistemului informațional, vom urmări ca centrul de calcul să fie legat de centrală printr-un dispecerat central care la rîndul lui va avea o serie de ramificații pînă jos la șantiere.

— De data aceasta, urarea de împlinire a noilor dorințe în noul an capătă după cum se poate vedea o dimensiune concretă. Vă dorim deci tradiționalul «noroc», dar mai ales, ca acesta să nu rămînă de loc în formele inerte ale «tradiționalului».

▲ Elena Bucur dovedește de peste 15 ani că «ele» pot munci mai nuanțat, mai precis, mai delicat, în sfârșit, mai fin, decât «ei».

LA SIBIU:

VREME BUNĂ ÎN CIUDA NORILOR APROVIZIONĂRII

Directorul fabricii de confecții «Steaua roșie» din Sibiu, covarășul Gheorghe Radu, s-a străduit, pentru a ne fi pe plac, să desprindă din grijile sale de început de an doar una. Mereu îi ieșeau la socoteală mai multe și toate primordiale. Toate — argumenta domnia-sa — s-au născut din necazurile anului 1971 și toate condiționează îndeplinirea planului pe 1972.

La stăruința noastră, directorul Gheorghe Radu și-a

formulat totuși principala îngrijorare: **aprovizionarea tehnico-materială.** Mai precis, s-a referit la suferințele în care s-au zbatut în 1971 unele contracte încheiate de întreprinderea sibiană cu diverși furnizori de materie primă (ștofe). Erau citate cu deosebită amărăciune o întreprindere din Constanța, «Integrata», și Uzina textilă din Botoșani, rămase mult în urmă cu planul de livrări pentru clientela lor din Sibiu. De aci, cunoscutele necazuri în asigurarea unei producții ritmice, de calitate, cu repercusiuni asupra salariilor muncitorilor și așa mai departe. Grijă ca aceste necazuri să nu se mai repete în anul în care am pășit este sporită de faptul că fabrica de confecții din Sibiu și-a asigurat, pe baza propriilor contracte de livrare pe 1972 încheiate cu organizațiile comerciale, o producție acoperind

(Continuare în pag. 12)

▲ Unul din rarele momente de liniște și bucurie ale unui om cu necazuri serioase: Ion Staicu, șeful biroului aprovizionări, șeful biroului «alergătorilor de cursă lungă», fotografiat lângă rampa de descărcare a uzinei în clipa fericite în care au sosit «ceva» dintre materialele de care e flămândă uzina.

O CĂLĂTORIE ÎN MARELE UNIVERS...

Unul dintre cele mai grandioase fenomene ale universului: ciocnirea a două galaxii. În ciuda aparentei «desimi» din fotografie, fiecare stea este separată de suratele ei de distanțe... astronomice, astfel încât fantastica ciocnire nu modifică drumul în cosmos al celor două galaxii.

VOCALE... SINTETICE

Se știe că în cursul anului 1969 a fost proiectat și construit în cadrul Laboratorului de fonetică experimentală al Centrului de cercetări fonetice și dialectale al Academiei Republicii Socialiste România primul sintetizor de sunete vocalice realizat în țara noastră după o concepție originală, denumit SLF 1. Revista «Progresele științei», sub semnătura lui Aurelian Lăzăroiu de la Centrul de cercetări fonetice și dialectale al Academiei Republicii Socialiste România, ne informează despre preocupările de viitor legate de această interesantă realizare.

Cercetările în care se vor folosi cele trei canale ale sintetizorului vor trebui să răspundă acestor întrebări: — care parametri acustici ce definesc semnalul vorbit sînt mai importanți din punct de vedere al percepției informației fonetice și lingvistice?

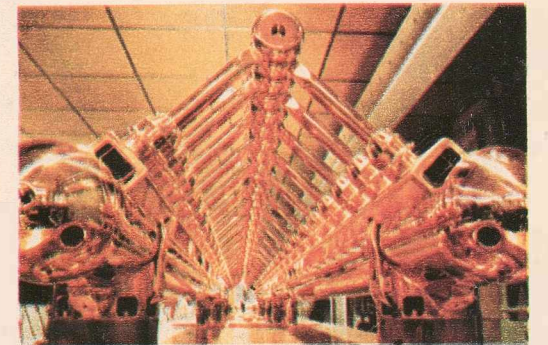
— cum pot fi extrasi acești parametri din semnalul vorbit natural, prin folosirea unor mijloace tehnice relativ simple?

— în ce măsură pot fi «simplificate» cantitativ, în amplitudine și timp, semnalele parametriche care controlează procesul de sinteză a vorbirii, fără a afecta în mod simțitor inteligibilitatea vorbirii sintetizate?

Rezolvarea acestor probleme va oferi noi elemente procedurilor de sinteză a vorbirii, contribuind astfel la dezvoltarea unor noi metode și sisteme tehnice, printre care merită amintite: posibilitatea stabilirii relației om-mașină, folosind limbajul curent; reducerea capacității canalului de transmisie a vorbirii și codarea mesajelor în scopul secretului comunicațiilor.

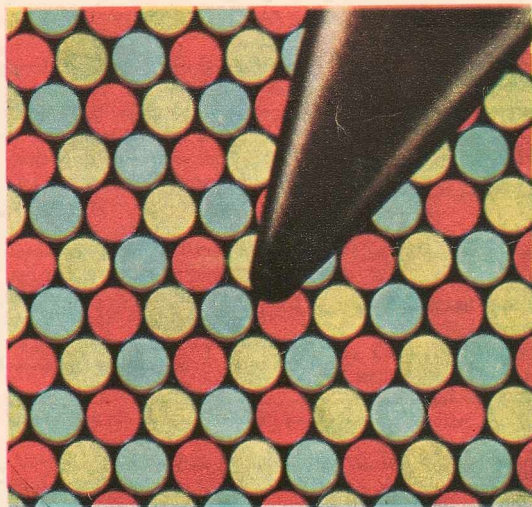
UN «MONSTRU» CONTEMPORAN

Scheletul unei nave interastrale? Nu. Cu această «navă» se pătrunde în inima atomului. Este noul accelerator cu protoni lenți al Facultății de științe de la Orsay (Franța).

TV — DINTR-UN «UNGHI» MAI PUȚIN OBIȘNUIT

Iată cum apar, la o mărire considerabilă, câteva din cele 1 200 000 «celule» din care se compune un ecran TV în culori.

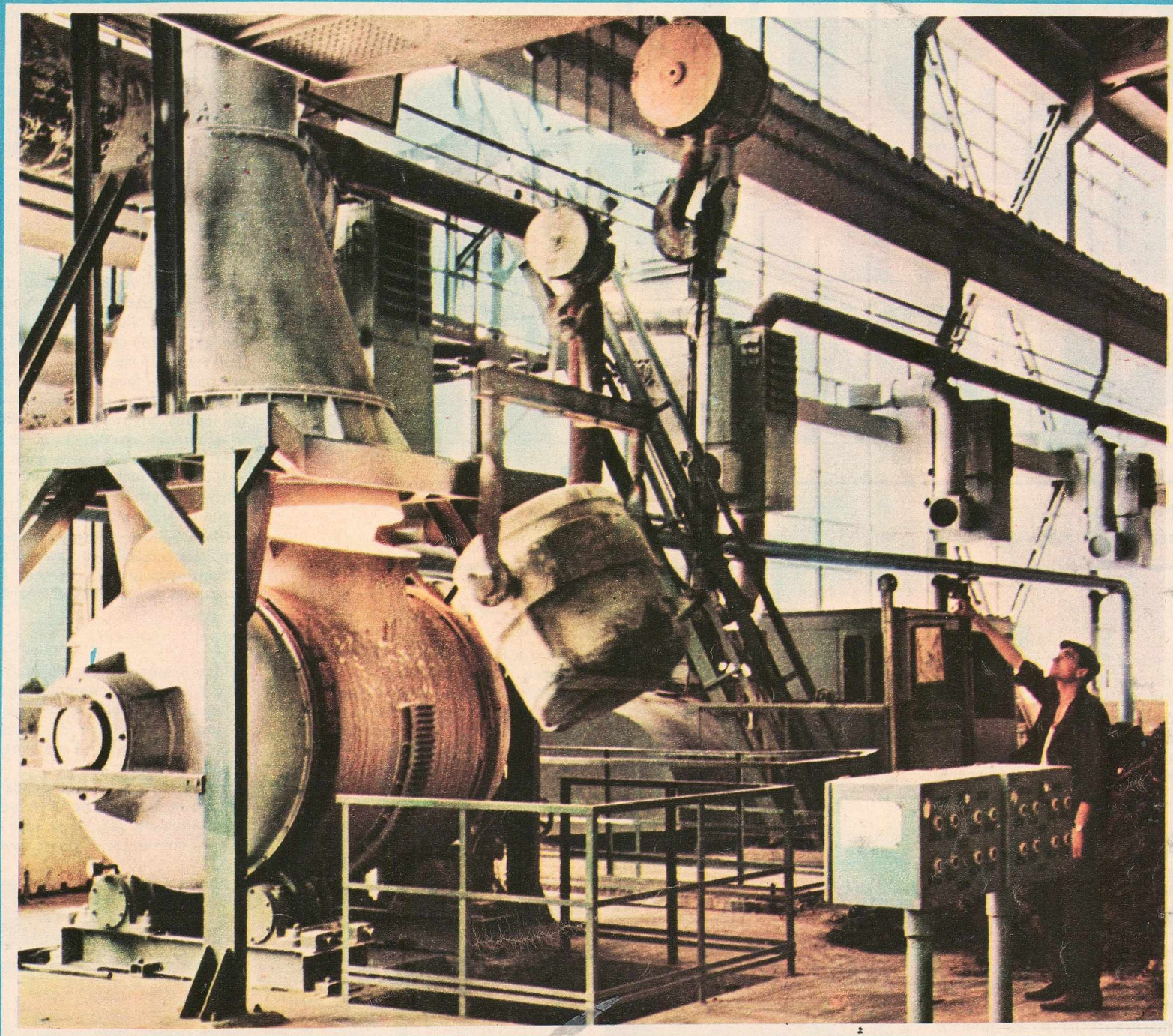
...ȘI O EXCURSIE ÎN INFINITUL MIC

Acest desen ornamental multi-color s-ar părea că nu-și găsește locul într-o pagină de știință. Și totuși este vorba de știință — și chiar cea mai prozaică, am spune noi, dacă nu s-ar supăra metalurgiștii. În adevăr, este vorba de o microfotografie — după un nou procedeu — a unor cristale precipitate. Efectele coloristice nu sînt de fel gratuite. Ele permit tehnicienilor să aprecieze mai exact calitățile materialului respectiv.

SUPPORTUL PRESTIGIULUI

Organizat pe structura uzinei metalurgice «NEFERAL», GRUPUL INDUSTRIAL DE METALE ȘI ALIAJE NEFEROASE — Brănești, înființat la 1 aprilie 1971, are în raza sa de coordonare uzinele care elaborează și prelucrează metalele și aliajele neferoase din zona industrială a Capitalei.

Unitate fruntașă, cu vechi tradiții în ramură, uzina «NEFERAL» își justifică succesele permanente, pe care le-a înregistrat în decursul anilor, prin continua preocupare pentru aplicarea noului și perfecționarea în toate domeniile de activitate.

Colectivul uzinei «NEFERAL» a optat în permanență pentru introducerea și perfecționarea tehnologiilor celor mai moderne, urmărind astfel valorificarea superioară a metalelor neferoase și redarea lor în circuitul economic — principal beneficiar fiind industria constructoare de mașini.

Cîteva preocupări importante pentru reducerea pierderilor sub orice formă a acestor elemente și recuperarea, cu un înalt randament, a metalelor utile puntează activitatea uzinei.

Printre acestea, la loc de frunte se înscrie asimilarea de produse noi, printre altele, noile aliaje de metale neferoase superioare destinate industriei constructoare de mașini.

Numărul mare al acestor produse și diversitatea sub care sînt solicitate (pulberi, pastă, granule, sîrmă cu miez decapant) au impus dezvoltarea sectorului de cercetare uzinală și înființarea unui serviciu de marketing.

Un exemplu edificator, în acest sens, îl constituie asimilarea, încă din 1965, a unei serii de aliaje speciale de lipit cu conținut de argint și cadmiu, folosite la instalațiile și agregatele de mare tehnicitate ca: locomotive diesel-electrice, locomotive electrice etc.

Efectul colaborării rodnice dintre instituturile de cercetări ICEN și IMNR s-a repercutat pozitiv asupra producției uzinei, în sensul că a fost asimilată producția de pulberi de plumb, zinc, bronz, aliaje.

Directorul general al Grupului industrial de metale și aliaje neferoase, inginerul Ladislav Frumosu, ne informa că trecerea la producția industrială a acestor produse, realizate de către uzina «NEFERAL» pentru prima oară în țară, a necesitat, după cum era și firesc, cercetarea, proiectarea și con-

struirea unor agregate și instalații noi, a căror concepție originală aparține colectivului de ingineri și tehnicieni ai uzinei.

Filtrele confecționate prin sinterizat pulberii de bronz, cu o gamă largă de utilizări: elemente filtrante pentru uleiuri și benzine la autovehicule, elemente de omogenizare și evacuare a materialelor pulverulente din recipiente și rezervoare, prezintă un grad superior de utilitate și tehnicitate.

Numai prin introducerea elementelor filtrante din bronz sinterizat la autovehicule, economia națională va avea avantaje deosebite concretizate în economii substanțiale de valută, prin eliminarea importului de filtre de hartie.

Asimilarea, în uzină, a unor aliaje livrate sub formă de granule care servesc drept catalizatori în industria chimică ne edifică și asupra acestui aspect — satisfacerea cerințelor acestei importante ramuri industriale.

Pentru asigurarea unei valorificări superioare a aluminiului, uzina «NEFERAL» în colaborare cu IMNR, a elaborat o tehnologie românească care va sta la baza viitoarei secții de aliaje de aluminiu obținute din deșeuri, diferite aliaje cu proprietăți mecanice și tehnologice superioare.

Concentrîndu-și eforturile în două direcții principale: asimilarea în producția industrială a noi produse cu un înalt nivel calitativ cerute de dezvoltarea diverselor ramuri ale economiei naționale, ca de exemplu: realizarea unor aliaje cu proprietăți superioare, prealiaje pentru îmbunătățirea calității fontelor nodulare, obținerea unor profiluri turnate și altele, și a perfecționării tehnologiilor existente, uzina «NEFERAL» trasează, încă de pe acum, principalele obiective ale viitorului apropiat. Prin îndeplinirea acestor deziderate se urmărește eliminarea pierderilor de metal ce se produc prin elaborarea de cantități mici și în condiții tehnice necorespunzătoare, în anumite sectoare ale economiei, și valorificarea superioară a metalului în vederea dezvoltării continue a economiei noastre naționale.

NIȘTE OAMENI SUPĂRAȚI

de H. MIHAI
Fotografii de Mihai ALEXE

Din cuvintele Elenei Fometescu, brigadieră, răzbate amărăciunea:

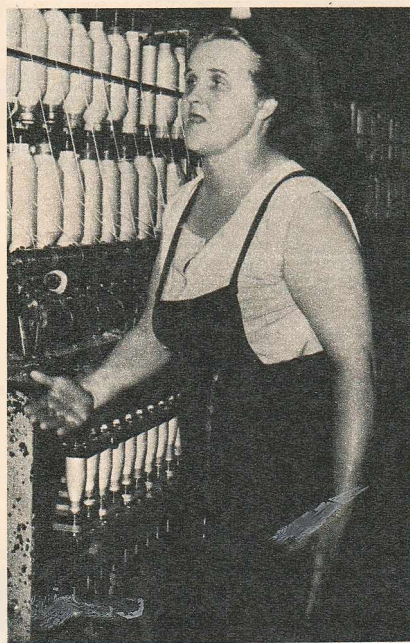
— De 24 de ani lucrez în filatură, dar așa ceva nu mi s-a mai întâmplat. Da, de luni de zile eu și muncitorii din brigada mea nu mai reușim să ne îndeplinim planul la toți indicatorii. Muncim mai rău? Din contră, depunem un efort sporit, ne dăm toată osteneala, și cu toate acestea...

Și Elena Fometescu continuă:

— Este prestigiul meu și al tovarșelor mele în joc. Apoi, vă spun sincer, intervine, pe bună dreptate, și o diminuare a câștigului, ca urmare a nerealizării planului. Uneori, pierdem lunar 200-300 lei, ca să nu mai vorbim că înaintea realizării cu regularitate depășiri de plan ce se soldau cu câștiguri suplimentare apreciabile. Vă spun cu mîna pe inimă: mă doare cînd văd că treburile nu merg bine. Acasă, soțul mă întreabă îngrijorat: «Ce-i cu tine, pari mai oboșită ca de obicei, te nemulțumește ceva?» Încerc să-l liniștesc, dar simt că tensiunea care-o aduc dăinuie, se permanentizează în casă. Trebuie făcut ceva. E anormal, e jignitor ca tu, muncitoare cu experiență, apreciată, să descoperi că într-o «bună» zi rezultatul muncii tale este foarte departe de a te mulțumi, și asta — evident — nu din vina ta.

Jean Moscovici, șeful secției filatură:

— Vă spun drept, de luni și luni trăiesc sub o continuă tensiune. Între ruperi de producție, mașini ce se defectează, grija continuă că stocul de materie primă epuizându-se și nepriemind altul la timp vom fi nevoiți să oprim mașinile. Apoi nemulțumirea oamenilor care nu înțeleg de ce cu toate eforturile pe care le fac în plus nu numai că nu realizează o producție ritmică și de calitate, dar pierd lună de lună circa 15-20% din salariu. Vin la mine, mă întreabă, încerc să le dau asigurări că în cel mai scurt timp situația se va ameliora. Vă imaginați că asemenea dificultăți numai stimulente nu pot fi. Vă imaginați postura în care mă

«De luni de zile aceeași situație. Nu ne putem face munca cum trebuie din cauza celofibrei...» (Elena Fometescu, brigadieră)

aflu eu, ca șef al secției, neputînd face altceva decît să promit schimbarea lucrurilor în bine...

Am putea reda încă multe asemenea păreri. Toate concordă. Toate exprimă supărarea, în anumite cazuri chiar indignarea, a numeroși muncitori. Ce se întâmplă de fapt? Care să fie motivul unei asemenea stări de spirit? Ce-i determină pe acești oameni — precizăm, muncitori, maștri cu înaltă calificare, harnici și pricepuți, cunoscuți pentru realizările lor anterioare — să vorbească astfel? Să-i dăm cuvîntul,

pentru a fi mai expliciti, ajutorului de maistru Aurel Cristian.

— Sînt unul dintre recepționerii materiei prime, trimis de uzină (n.n.-de Uzinele textile «7 Noiembrie» din Capitală) cu regularitate la furnizorul nostru principal, Combinatul de fibre artificiale-Brăila. Trebuie să vă spun că fibrele ce ne sînt livrate de acest combinat — cînd ne sînt livrate! — sînt de o calitate inferioară, au firul

Doi oameni care «suferă» din același motiv: calitatea necorespunzătoare a materiei prime. (Jean Moscovici, șeful secției filatură, și Aurel Cristian, ajutor de maistru)

mult mai gros, neregulat, ceea ce provoacă mari perturbări în producție. Dar ia încearcă să refuzi cantitatea contractată. Furnizorul îți ride în nas. «Nu vrei, n-o lua, găsim noi cui să vindem!» Și achiziționăm, căci altfel mașinile n-ar lucra...

Rezultatul? Produse de calitate inferioară, oprirea frecventă a mașinilor, ca urmare a ruperii firelor, efort fizic sporit, micșorarea câștigului muncitorilor din cauza nerealizării în aceste condiții a planului, enervări. Situația nu este de dată recentă. De luni și luni, Uzinele textile «7 Noiembrie» trăiesc sub această «sabie a lui Damocles»: livrarea au nu livrarea la timp de către combinatul din Brăila a materiei prime, constatarea — dezarmantă, fiindcă este practic fără urmări — că aceasta este de calitate inferioară. Din cauza celofibrei necorespunzătoare s-au pierdut circa 3 000 kg fire în numai 3 zile!

— Cînd a venit într-una din zilele trecute maistru și mi-a spus că în schimbul lui s-au pierdut 800 kg de fire, am crezut că face o glumă proastă. Am vrut să-l iau la rost, să-l beșteleșc dar văzîndu-i fața oboșită, supărată, am înțeles că numai de glume n-avea chef. Îmi spune inginerul șef, L. Edelstein. În asemenea condiții cum să îndeplinești indicatorii de plan, cum să realizezi o producție de bună calitate? Sîntem legați de mîini și de picioare, la bunul plac al Combinatului de fibre artificiale-Brăila. Sesizări? Reclamații? Am făcut cu zecile, cu sutele. Rezultatul îl constatați și dv.: oameni supărați, producție de calitate inferioară, muncă în asalt.

*

Întreprinderea «Suveica» din Capitală. Aici motivul nemulțumirii este... suveica. Da, suveicile fabricate sau mai curînd... nefabricate de către întreprinderea «Ambalajul metalic» din Timișoara.

«Suveica» a făcut o comandă de cîteva sute de bucăți. Lucrurile s-au tergiversat luni de zile, după care «Ambalajul» a comunicat că poate livra numai

«...Sintem la bunul plac al furnizorului. Nu-l putem obliga prin nici o formă să-și respecte contractul. Aceasta este realitatea». (L. Edelstein, inginerul șef al uzinei «7 Noiembrie».)

«...N-avem suveici, iar cele existente se deteriorează foarte repede. Improvizațiile la care sintem obligați nu rezolvă nici pe departe problema». (Subiect cotidian de discuții și enervări la întreprinderea «Suveica» din Capitală.)

o parte din numărul stabilit de suveici, adăugînd că da, ar mai putea livra o cantitate suplimentară, însă fără accesorii metalice (adică fără cele câteva șuruburi montate în lemnul suveicii).

De ce? Mister... Într-o vreme, la întreprinderea bucureșteană sosește un lot de războaie de țesut, de alt tip decît cele folosite pînă atunci. Dotate cu suveici de rezervă. În disperare de cauză — producția era amenințată să fie sistată din lipsă de suveici! — oamenii încep să folosească suveicile de rezervă la vechile războaie, operînd modificări la mașini, pentru ca suveicile să poată totuși funcționa! Rezultatul: războaiele vechi, funcționînd acum cu suveici improprii, dau o producție inferioară, se opresc mereu, obligînd muncitorii la un efort suplimentar. Munca a devenit dificilă, suveicile fiind adoptate în mod rudimentar la vechile războaie și putînd sări afară (cu o viteză de 120 km/h!).

Maria Brădățeanu îmi spune:

— Din cauza lipsei unor suveici adecvate nu ne putem face munca în condiții bune. Din cauza improvizațiilor — fabrica trebuie să meargă, nu? — dăm produse de calitate net inferioară și asta — culmea! — depunînd un efort fizic sporit, din cauza opririi frecvente a războaielor. Oare tovarășii din minister nu cunosc această situație, cei ce fabrică suveici nu pot fi obligați să-și respecte contractul de livrări?

*

Da, furnizorii. În speță Combinatul

de fibre artificiale-Brăila și «Ambalajul metalic» din Timișoara, nu pot fi într-adevăr determinați să-și respecte obligațiile asumate prin contract? Iată cum nelivrarea ritmică a materiei prime sau a unor utilaje, calitatea lor necorespunzătoare aduc perturbări în desfășurarea normală a procesului de producție, afectînd direct — și nu într-o măsură neglijabilă! — zeci de oameni. Tracasări, enervări, nopți și zile pierdute în încercări de remediere a unei situații anormale, oameni obligați la prestarea de ore suplimentare (în momentul cînd furnizorul, după zile, uneori luni de așteptare, catadicsește să livreze materia primă sau utilajele). Și toate acestea din cauza nerespectării contractului, nonșalanței, sentimentului că oricum beneficiarul, «țîpîndu-i buza» după materie primă, o ia oricum și oricînd, fără să încerce să protesteze sau protestînd în van. De ce nu sînt trași la răspundere cei ce provoacă asemenea situații?

Importanța respectării contractului de către furnizori este evidentă. Materiile prime, utilajele livrate la timp și de bună calitate asigură ritmicitatea producției, obținerea unor produse de bună calitate. Nerespectarea acestor contracte duce, am văzut, la grave perturbații în procesul muncii, afectînd, material și moral, oamenii. Din punct de vedere economic, pierderile de forță de muncă, nerealizarea indicatorilor de plan, uzarea mașinilor etc., etc., sînt nu mai puțin importante. Dar despre acestea, într-un articol viitor.

disciplina? :

o

prejudecată(? !)

Am avut o dovadă neașteptată că, uneori, intențiile cele mai bune ricoșează, ba aș zice chiar că se întorc împotriva-ți cu ironia unui bobîrnac. Și de-atîta surpriză nu mai știi exact care este hotarul dintre bine și rău, dintre ceea ce e drept și nedrept.

Dînd curs unei sesizări sosite la redacție, m-am adresat Direcției de arhitectură și sistematizare a Capitalei pentru asistență de specialitate. Sesizarea putea fi întemeiată pe fapte reale, după cum nu era exclusă o doză de exagerare sau chiar calomnia însăși. În fine, lucrurile se cereau, totuși, cercetate. Ni se comunicase că un anume Simion Nicolae, cu buletin și domiciliu în mediul urban, a ochit un teren pe Șoseaua Dobroești nr. 90-92 (sectorul 3 — București), și-a adus materiale și meșteri și a început să ridice o casă. Așa, pur și simplu, fără nici o autorizație legală. În timp ce șantierul căpăta contur tot mai precis pe verticală, a trecut, zice-se, un milițian pe-acolo de vreo două ori și i-ar fi zis contravenientului că se osteneste degeaba pentru că i se va «dărîma» tot ce clădește. Dar nimeni nu s-a simțit intimidat și casa a fost ridicată de-a binelea. Împreună cu lucrătorul de la amintita direcție, care supraveghează, printre altele, disciplina riguroasă a noilor construcții din Capitală, un reporter al «Flacărilor» a descins pe Șoseaua Dobroești. Casa cu pricina era acolo, într-adevăr. La prima vedere părea nelocuită, dar, în cele din urmă, în pragul unei uși a apărut o femeie, care ne-a confirmat informația: nu, nu aveau nici o autorizație. Dar... «A zis tovarășul Drăgan că după ce-i gata casa ne dă și acte pe ea...» Capul familiei nu era acasă, astfel că n-am căpătat alte deslușiri decît că, înainte de adresa aceasta... «stăteam la soacră-mea în comuna Dobroești». Deci, oamenii au hotărît să se facă bucureșteni și aveau, deci, toate perspectivele să devină astfel, inclusiv cu forme legale...

Mi se părea că aceste lucruri s-au limpezit, și că dintr-un anumit punct de vedere «Flacăra» a făcut un serviciu Direcției de arhitectură și sistematizare, prin dezvoltarea unei încălcări a legii. Dar, deodată, inginerul care luase act despre această ilegalitate m-a întrebant cu sinceră nedumerire: «De ce vă interesează tocmai acest caz? Sînt cu zecile în București». Prin urmare, ceea ce eu consideram a fi o excepție, se dovedea ca făcînd parte dintr-un șir de fapte «la ordinea zilei».

Să te alarmezi dintr-atîta lucru, iată o atitudine care frizează parcă ridicul și te obligă să-ți ceri chiar scuze că ai deranjat niște oameni de la treburile lor cu o atît de mărunță și banală problemă... Totuși, dacă o anomalie capătă proporții sub ochii celor obligați să o suprimă, dacă ei însiși, oamenii acestia, se mulțumesc să ridice din umeri întîlnind abateri de la legi și principii, bine statornicite în viața noastră cotidiană, trebuie să conchidem, oare, că «normalul» rezidă în spiritul de toleranță și că «anormalul» să te miri întîlnind un caz ieșit din... comun?

V. COSTEA

de H. DONA

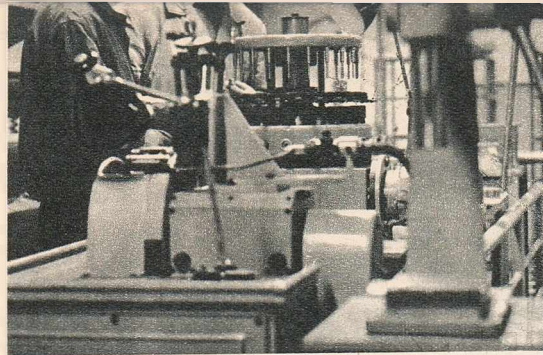
A trecut și Anul nou, spre adinca noastră părere de rău s-a risipit și atmosfera sărbătorească și acum fiecare dintre noi s-a apucat virtos de treabă. Nu e prea târziu însă pentru a mulțumi pe această cale tuturor aceluia care ne-au adresat felicitările lor și să-i asigurăm că ne vom strădui să facem în 1972 o revistă cât mai apropiată de preferințele lor și exigenței vremurilor pe care le trăim.

Problemele etice continuă să se afle în centrul atenției cititorilor noștri. Astfel, Nicolae Săucan din Cluj ne vorbește pe larg despre seriozitatea cu care trebuie abordată de către tineri problema drumului în viață, a profesiunii, despre raportul dintre vocație și necesitate socială. În aceeași ordine de idei, dumneasa se întreabă însă dacă anumite critici care se aud tot mai des în ultimul timp (inclusiv în presă) la adresa celor care după ce au apucat pe un drum îl schimbă brusc, alegându-și o altă profesiune, sînt totdeauna întemeiate. «Din experiența istoriei știm că mulți oameni de seamă și-au găsit vocația abia după unele tatonări, că a trebuit, uneori, să treacă ani până cînd aceștia să-și dea seama că profesiunea căreia i se consacraseră la început nu era cea în care se puteau realiza pe deplin. Să ne aducem aminte de exemplul marelui pictor francez Gauguin, care, înainte de a se consacra picturii, a fost un conștiințios și activ funcționar financiar... Sînt și alte cazuri de vocații care se manifestă târziu. Parhon, unul dintre fondatorii endocrinologiei, a intrat cu greu la Facultatea de medicină, Einstein a fost un elev și un student mediocru, chiar la matematici și la fizică (culmea!)...» Exemplele citate mai sus, la care, desigur, s-ar putea adăuga și altele, sînt adevărate, fără a putea fi considerate însă, cu nici un chip, drept o regulă, ele înscriindu-se, mai degrabă, în categoria excepțiilor. În unele cazuri (nu în cele citate de cititorul clujean) realizarea târzie, dificultățile în îmbrățișarea activității pentru care autentice personalități simțeau chemare s-au datorat condițiilor sociale vitrege, discriminărilor de tot felul. Or, e clar că în cea mai mare măsură (mai există, poate, unele reziduuuri subiective) socialismul înlătură asemenea obstacole, că într-o societate ca a noastră fiecare are posibilitatea să muncească potrivit aptitudinilor sale.

În orice caz, experiența ne învață că marile vocații reușesc aproape totdeauna să răzbească. Și apoi, să fim serioși: ceea ce critică presa noastră nu e drumul uneori întortochiat spre realizare al unor mari personalități, ci instabilitatea și neseriozitatea unor ființe în fond mediocre; nu de Gauguin e vorba, ci de proaspătul inginer care-și descoperă vocația de... chelner.

Și fiindcă tot veni vorba de vocații, să amintim aici și de scrisoarea cititoarei Silvia Mironescu din Tecuci, care ne invită să publicăm o suită de articole despre copiii minune. Trebuie să recunoaștem, propunerea nu ne-a entuziasmat prea mult; las-că despre copiii minune s-a tot scris, dar nici numărul acestor mici fenomene nu este prea mare (mai ales dacă-i socotim doar pe acei care au reușit să se afirme și în anii maturității). În general, copii minune (adică talente excepționale manifestate încă în anii cei mai fragezi) au existat și există îndeosebi în domeniul muzicii și al matematicilor (și, eventual, mai rar, în interpretarea teatrală). N-au fost semnalăți, pînă acum, mari filozofi sau mari biologi în vîrstă de nouă ani și nici genii tehnice, scriitori sau pictori. Precocitatea în materie de muzică și matematici are anumite explicații de ordin biologic și psihologic asupra cărora nu e cazul să insistăm aici. Ceea ce trebuie să reținem — dincolo de spectacolul uneori penibil al exilării micilor genii — e faptul că de pe urma acestor cazuri pedagogia modernă a tras concluzia că învățarea matematicilor — inclusiv a matematicilor superioare — și a muzicii (și, am adăuga noi, a limbilor străine, pentru care existența unui organ auditiv fin e foarte importantă) poate începe la o vîrstă foarte mică. E o concluzie de o mare importanță practică.

Din cînd în cînd găsim în curierul nostru și cite o scrisoare privind ființele extraterestre. Se pare că unii dintre prietenii noștri s-au plictisit într-o asemenea măsură de problemele omenești (sau au impresia că le cunosc în profunzime) încît acum nu mai au altă grijă în afara elucidării grabnice (și pe cît e cu putință, pozitive) a situației vecinilor noștri din alte galaxii. Tuturor celor care ne-au scris felicitările noastre și nu sîntem în posesia vreunor date noi și concludente — și nici n-am auzit că ar exista asemenea date — și că, deci, ne menținem pe poziția unui pașnic scepticism. Dar, din moment ce a crede sau a nu crede în existența ființelor extraterestre nu are, deocamdată, nici o importanță practică nu ne propunem să-i deranjăm pe partizanii «marțienilor» cu contraargumente și întrebări «ajutătoare».

Fără îndoială nimeni nu poate simți mai bine bucuria de a lucra pe mașinile create chiar în uzina sa decît Petre Scrobanek, maistrul de la secția autototării. Unul dintre copărtașii săi la bucurie: lăcătușul-monter Ion Băcescu.

(Urmare din pag. 7)

întreaga capacitate a fabricii. Pe acest temei s-au încheiat și contractele de aprovizionare cu materii prime și materiale încît la «Steaua roșie» anul 1972 a și început: la 23 decembrie 1971...

— Rezultă de aici că grija a dispărut?

— Dimpotrivă! Temerile noastre sporesc în raport direct cu planul de producție care pe anul 1972 este cu 20 de milioane de lei mai mare ca în 1971 (la care s-au adăugat încă 2 milioane, angajamentele colectivelor în adunările generale). De asemenea, temerile noastre sînt accentuate și de împrejurarea că în anul pe care l-am început producția pentru export reprezintă 52% din producția globală...

— Și vă resemnați la... temeri?

— Nu. O parte din ele trebuie însă preluate de forurile superioare: centrală, minister... Ele au mai multe posibilități să acționeze în direcția obligării furnizorilor noștri să-și respecte semnăturile de pe contracte. Nu-i mai puțin adevărat însă că și la nivel de întreprindere se poate manifesta mai multă fermitate pentru ca instrumentul economico-juridic, contractul, să nu fie un petec de hîrtie. E tocmai ce ne propunem să facem în anul 1972.

Am avut prilejul să stăm de vorbă despre aceleași lucruri și cu tovarășul Gheorghe Nilă, directorul general al Centralei industriale a confecțiilor-Sibiu. Domnia-sa a confirmat în totul concluziile directorului Radu cu privire la starea contractelor, o problemă ce afectează, de altfel, toate cele 12 fabrici de confecții pe care le coordonează. A împărtășit chiar și părerea că centralei îi revine o răspundere majoră în soluționarea delicatei probleme. De altfel — crede tovarășul Nilă — un pas în această direcție s-a și făcut. Între furnizorii și beneficiarii făcînd parte din același minister coordonator (Ministerul Industriei Ușoare) s-a realizat la acest nivel, al ministerului, un cadru de relații corespunzător, în măsură să prevină încălcarea clauzelor contractuale sau să intervină oportun cînd această încălcare s-a produs. Experimentul are, deocamdată, în vedere doar produsele incluse în planul de export, dar dacă se vor obține rezultate bune, nimic nu va împiedica extinderea noului cadru organizatoric pentru totalitatea contractelor de livrare.

— Sînt temeuri deci să vă luați — cum se spune — grija de pe cap?

— Nu, sau nu încă. Sînt temeuri să facem cu toții, furnizorii și beneficiarii, eforturi pentru ca într-adevăr contractele să fie contracte. Pînă atunci, însă, grijile rămîni grijii.

LA SINAIA:

TIMP FRUMOS CÎND DEPINDE DE NOI, INSTABIL, CÎND DEPINDE DE ALȚII

În munți, la Sinaia — mai mult chiar decît natura, acolo recunoscut fermecătoare — ne-au entuziasmat niste oameni aplecați deasupra colilor larg desfășurate ale unor planuri. Unul dintre ei pe nume Daniel Săpoi și pe funcție șeful serviciului organizare, salarizare și învățămînt din cadrul Uzinei de mecanică fină ne-a lămurit despre ce era vorba.

De-a lungul lui '72, «U.M.F.»-ul din Sinaia va cunoaște o sumă serioasă de transformări privind organizarea sa. Notăm aici doar cîteva dintre ele:

Două dintre secțiile uzinei vor coborî, la propriu, ceva mai la vale, în noua lor casă — de fapt o construcție parcă pe măsura munților — ce li se ridică la Breaza. Asta înseamnă că în spațiul ce va rămîne liber vor putea fi extinse unele dintre liniile care vor rămîne în «casa părintească».

Pe de altă parte, mecanicii de clasă de la Sinaia au prevăzut ca aparatura recent asimilată să ajungă pînă la sfîrșitul lui '72 la un grad de integrare de 70%. Firește și acest lucru impune reorganizări de linii.

De asemeni, tot în '72, se vor reorganiza locurile de

SPOR LA LUCRU!

muncă «la pompele de injecție». Rostul e triplu: pentru a se obține indicatori crescuți de productivitate; pentru a se extinde polideservirile de mașini; pentru a se putea realiza autocontrolul la cît mai multe locuri de muncă.

Peste toate se urmărește realizarea unui flux tehnologic cît mai rațional. Căci întreaga această reorganizare s-a făcut potrivit tuturor principiilor studiului muncii.

Acum cînd totul este definitivat pe hîrtie, acum cînd studiile tehnice au pînă și toate aprobările, s-ar părea că greul a trecut. Și totuși nici pe departe nu-i așa. Să muți din loc, să reamplasezi utilajele, în așa fel încît să nu deranjezi planul de muncă e un slalom organizatoric dintre cele mai dificile.

Și totuși, colectivul uzinei din Sinaia, tot în '72, mai vrea să facă în așa fel încît atelierul-școală cu producție să ajungă la o capacitate de lucru integrală: în așa fel încît să mecanizeze transporturile pe acele linii ale uzinei unde piesele sînt mai grele; în așa fel încît să extindă autototarea într-o asemenea măsură, încît mașinile complexe realizate de ei înșiși să acopere un spațiu încă o dată mai mare decît cel ocupat azi. Ținem să adăugăm că planul de autototare prevede o remarcabilă creștere de 93 la sută. Asta înseamnă inițiativă, muncă și responsabilitate, nu glumă!

Deci '72 e un an cu orizonturi largi dar și cu sarcini sporite. Însă și tovarășul Daniel Săpoi, și rectificatorul Ion Dogaru, și muncitoarea de înaltă calificare Elena Bucur, și inginerul Tiu, și rectificatorul Ion Dascălu, și tovarășul Căpraru, șeful planificării, și inginerul Ion Găgenel, și meșterul Alexandru Bărtușică, și toți, toți cei cu care ne-am întilnit acolo, erau convinși că și în acest an uzina lor nu numai că nu-și va știrbi prestigiul cîștigat, ci îl va spori cu noi depășiri de plan. Concret, colectivul uzinei și-a propus să-l deosebească pe '72 de '71 printr-o producție globală mărită cu 7,3%, printr-o producție-marfă mărită cu 9,2% și printr-o productivitate a muncii mărită cu 8%.

Certitudinea aceasta în succes se datorează faptului că totul depinde de ei, numai de ei. Or, oamenii acestui colectiv s-au autoverificat fiecare în parte și toți s-au verificat reciproc.

Sub semnul incertitudinii încep să fie lucrurile cînd ei și munca lor depind de alții. Și iată că și în această unitate dăm peste marea problemă a aprovizionărilor.

Ion Staicu, șeful biroului aprovizionării, e un om cu neazuri serioase. Dumnealui și tovarășii săi care alcătuiesc acest birou s-au transformat în alergători de cursă lungă.

Pe la mijlocul lui decembrie trecut uzina avea contractate produsele sale viitoare, în proporție de peste 106%; dar contractele de aprovizionare erau încheiate doar în proporție de 40%. E adevărat că după aceea lucrurile s-au mai dres, s-au mai îmbunătățit.

Cite dificultăți, cite soluții ocolite, cît zbcucium rezultă dintr-o aprovizionare neasigurată nu-i nevoie să mai amintim aici. Constatăm doar cu amărăciune că pledoaria pe care am făcut-o cu exact trei ani în urmă, în paginile revistei noastre, putem s-o republicăm ca fiind de aceeași acută actualitate. Ne rezumăm doar să încheiem acum cu aceleași cuvinte cu care am încheiat atunci articolul acela: «Trebuie făcut orice, inclusiv modificarea unor moduri de a gîndi, pentru ca producători pătimași de tipul celor de la U.M.F.-Sinaia să poată munci din timp, să poată da din plin, după pofta inimii și priceperii lor!»

ȘI TOTUȘI ADEVĂRATA ÎNCHEIERE...

Și totuși adevărata încheiere, adevărata concluzie, trebuie să fie optimistă. Pentru că la urma urmei marile probleme însoțesc bătațiile mari.

Or, indiscutabil, noi ducem o amplă luptă economică. Și, mai presus de toate dificultățile ei, finalitatea contează. Iar finalitatea, adevărata finalitate a luptei noastre, o găsim dincolo de economic, o găsim în social.

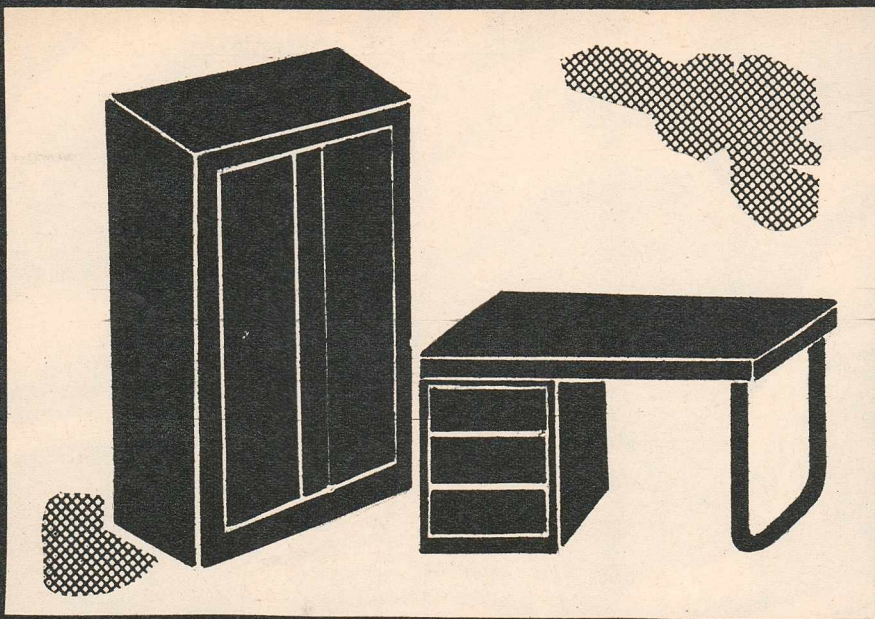
Că așa stau lucrurile ne-o arată și acest exemplu pe care, cu bună știre, l-am ales tot de pe meleagurile Sinaiei:

Mutarea unei părți din Uzina de mecanică fină la Breaza are marele rost ca vreo mie de oameni să nu mai facă naveta oboșitoare pe care o fac azi pînă la și de la Sinaia.

Și în acest '72, marea problemă a maistrului Gh. Olaru și a rectificatorului Ion Dogaru va fi sporul de precizie. Cu alte cuvinte, sporul de profesionalism.

ÎNTRERPRINDEREA «11 IUNIE» — GALATI

Calea Prutului Nr. 50 A.

Produce și livrează pe bază de comandă următoarele produse:

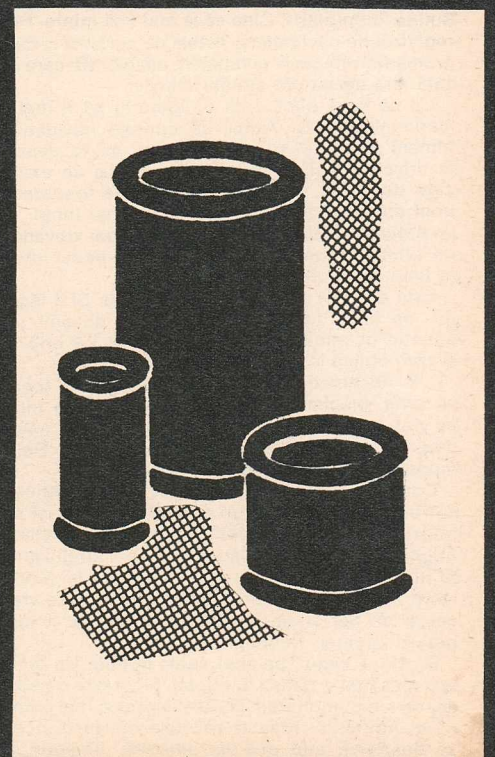
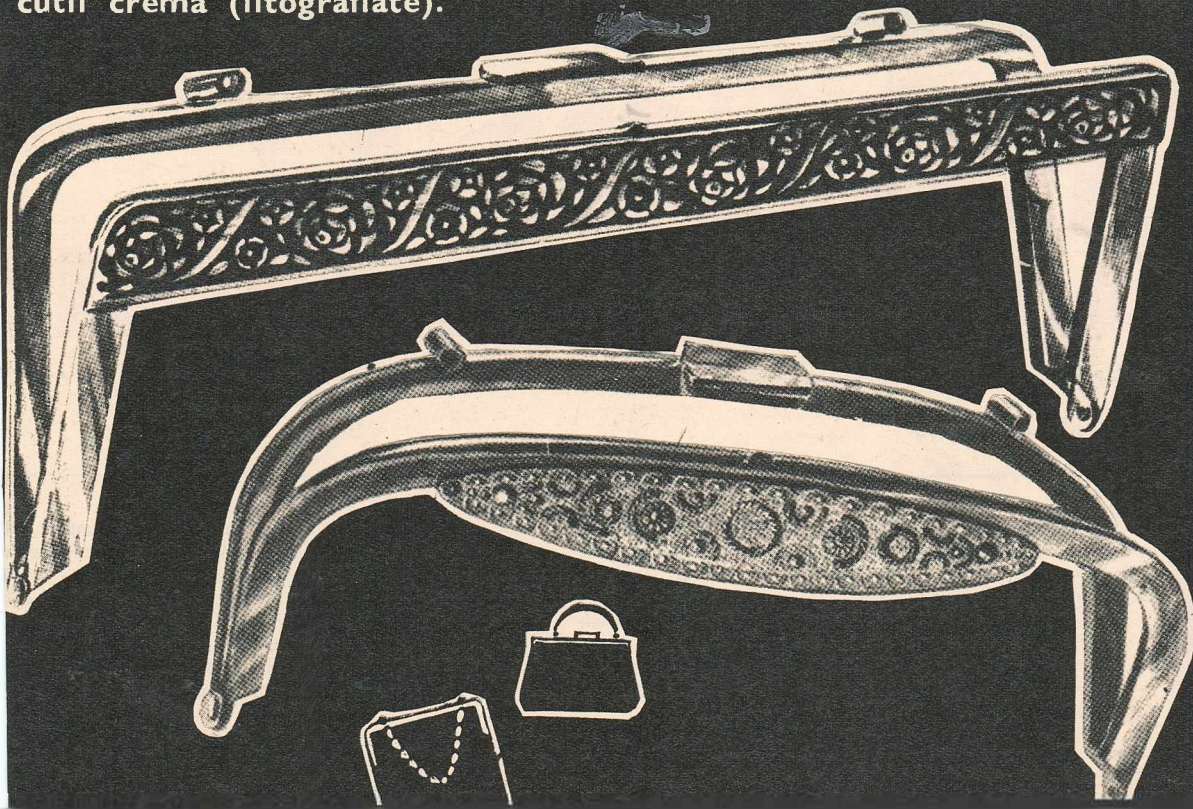
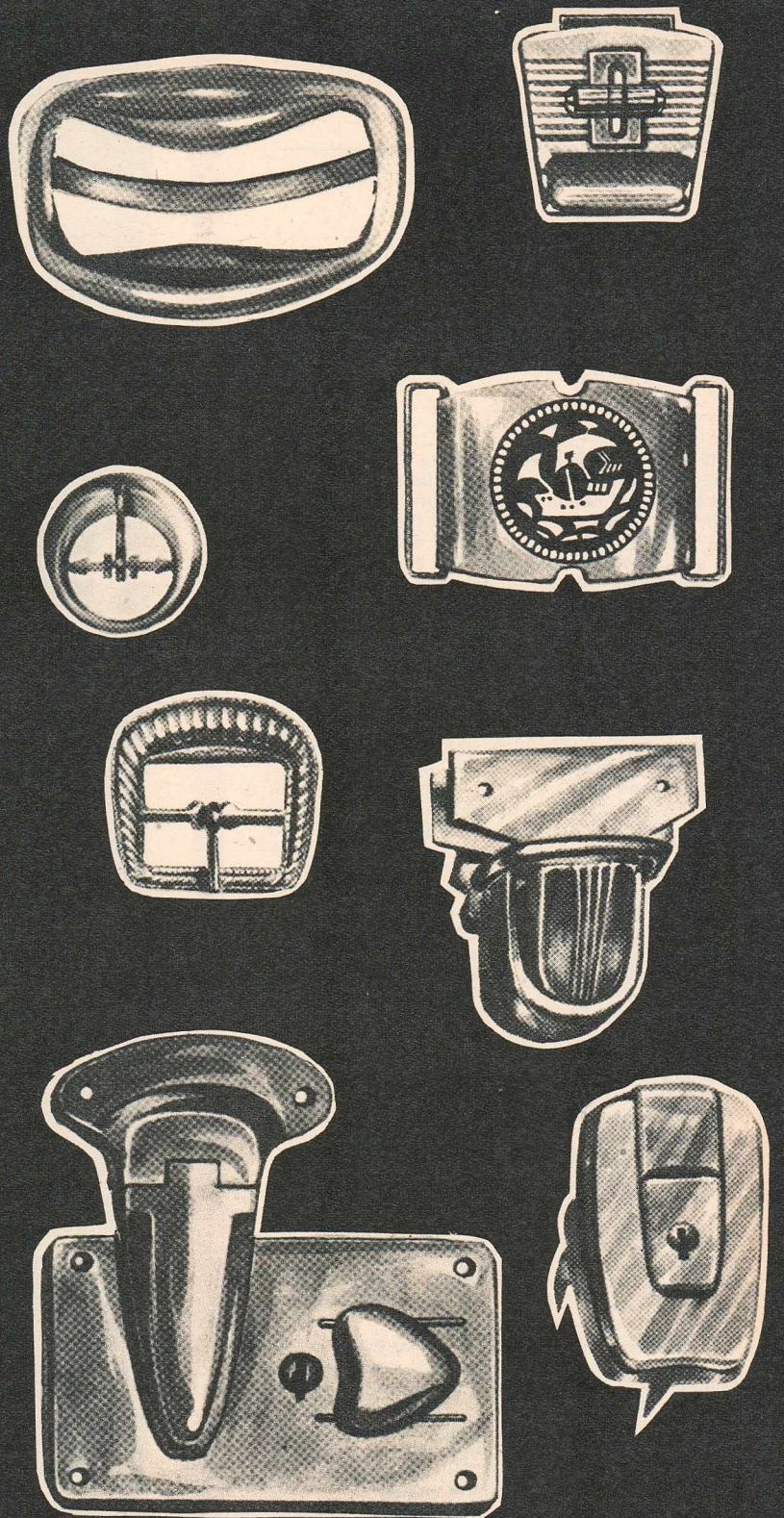
— cataramă stanțate pentru cordoane și încălțăminte;
ornamente pentru pantofi;
rame, garnituri și accesorii pentru poșete;
broaște, mînere, colțare și alte accesorii
pentru geamantane, valize și serviete.
La cerere, materialele se pot livra colorate chimic.

— mobilier industrial: mese, birouri, fișete metalice,
bancuri cu 1-3 menhine.

— tîmplărie metalică (uși-ferestre), lopeți, greble.

— paturi metalice pentru copii,
paturi tip spital și internat.

— găleți zincate, cutii pentru lacuri și vopsele,
cutii cremă (litografiate).

la gurile dunării

Era cald în ziua aceea la Sulina. Dunărea părea un imens bulevard lichid pe care doar rar-rar de tot se țira, parcă mai mult dus de curent, câte un șlep pîntecos. Pescărușii dispăruseră și ei, atrasi poate de suflul enorm al mării. Cheiul era pustiu, la fel și celelalte câteva străzi paralele, în spatele cărora foșnea zidul verde, de netrecut, des ca peria, al vegetației deltei. Cam atunci, în ceasul acela de mare, copleșitoare zăpușeală, când nici măcar Dunărea, nici măcar delta păreau să nu mai respire, ne-am întîlnit, ne-am întîlnit fără să ne cunoaștem. bineînțeles, eu grăbind spre plaja din afara orașului, încercînd să scap de arșiță înotînd în laguna cu apă turbure și valuri mici și agitate pe crestele cărora pluteau horbote liliachii de alge, el, însoțit de soție, cu fetița în brațe, pășind iute pe străzile acelea năpădite de nisip și trestii. Un pașnic și anonim locuitor al Sulinei. Scund, puternic, ars de soarele acela tînr și păgîn, un soare primordial pîrînd că nu mai apune vreodată.

L-am reîntîlnit a doua zi în zori și ne-am cunoscut.

— Mă numesc Benone Barbu, sînt șeful piloților din Sulina.

Am urcat în pilotină. Era ora 4,30 dimineața și soarele încă nu răsărise. Eram patru-cinci oameni. Am plecat. Am văzut cheiul îndepărtîndu-se tot mai mult, linia caselor, a micului port micșorîndu-se și ne-am angajat pe canal. Pescăruși, păsări de mare ne salutau trecerea, apoi, cu țipete stridente, planau duși de vîntul care se pornise. Simțeam apropierea mării. Pilotina începu să salte pe valurile dintr-o dată agitate. Am ieșit în larg, am depășit porțiunea aceea cu ape negre, întunecate, grele de aluviunile cărate pînă aici de fluviu, și ne-am îndreptat spre vapoarele care așteptau cu brațele macaralelor ridicate în sus.

Ne apropiam, abordam, de sus, de pe punte, se arunca o scară de frînghie. Un om se cățara cît ai clipi sus, și imediat lua în stăpînire timona. Pe ultimul vas, un cargou italian, s-a urcat Benone Barbu. Și l-am urmărit mai apoi cu cîtă precizie conducea colosul de fier prin marea agitată spre canalul cu apa veșnic liniștită.

După-masă ne-am reîntîlnit. Cargoul ancorase la chei, fusese o treabă simplă, de rutină. Nici nu merita să vorbim despre ea. În alte condiții, ei da, atunci, desigur, e altceva...

De mai bine de opt ani Benone Barbu conduce fără greșală nave de diferite tonaje din largul mării pe sinuosul braț al Sulinei pînă departe, uneori pînă la Galați și Brăila. Indiferent de anotimp. Vara, iarna și primăvara, în diminețile cu ceață groasă cînd marea înalță valuri negre și amenințătoare e cu totul altceva. Atunci iese la iveală toată știința, toată arta pilotajului, atunci intervine acel simț secret care permite lui și celorlalți piloți să strecoare nave uriașe prin sinuozitățile brațului Sulina. Întîmplări? Cine să le mai tină minte. Poate registrul de navigație și sutele de scrisori și cablo-grame primite de la echipajele navelor pe care nu o dată le-a salvat din situații dificile.

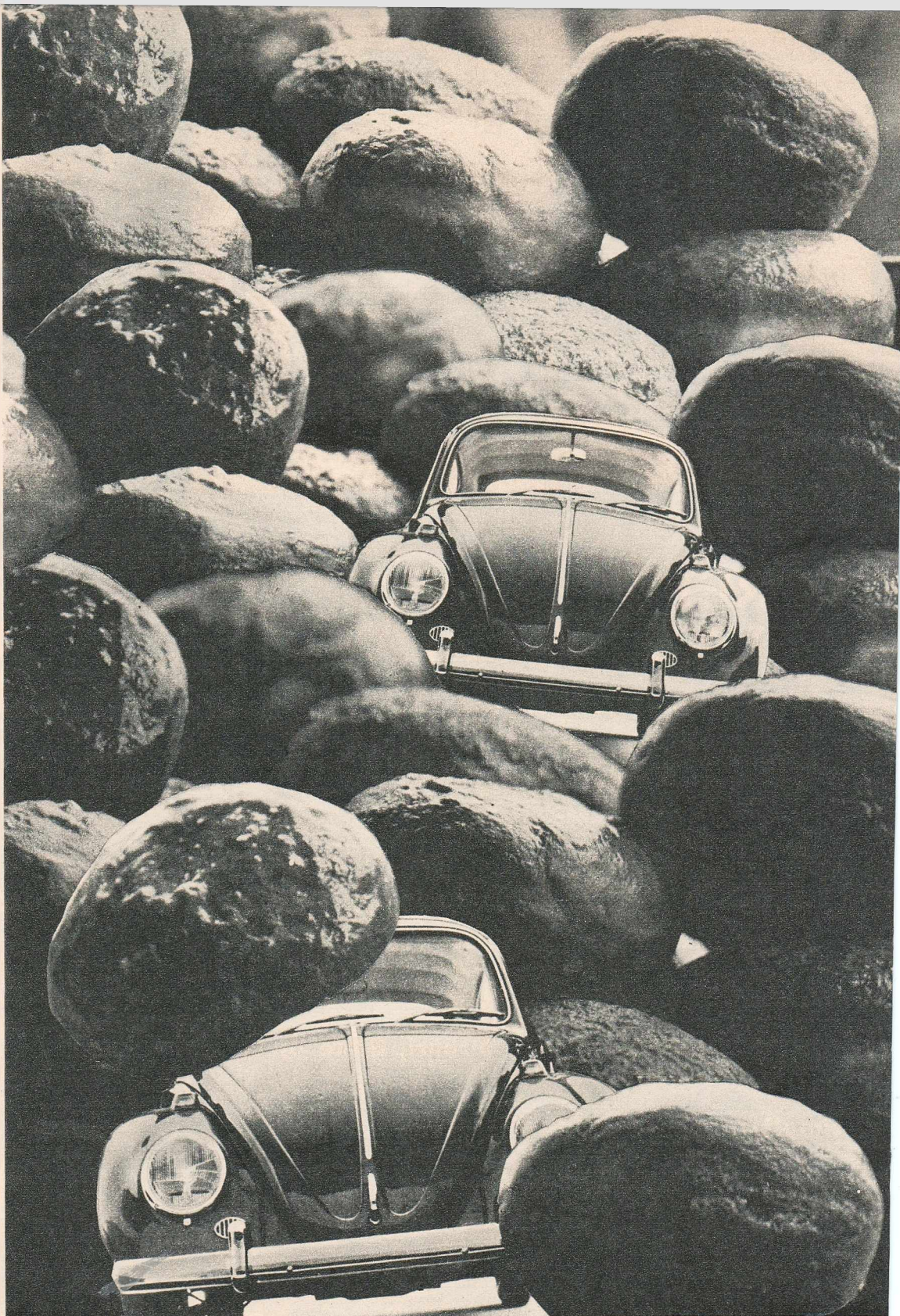
Ca să devii pilot, este obligatoriu să fi fost comandant de vas. Adică să cunoști navigație ca nimeni altul, să știi să comanzi, să te descurci în orice situații. Și mai trebuie să dai un examen care durează... doi ani, timp în care însoțești pe unul din experimentații piloți în curse lungi, pînă la Brăila și Galați și înapoi. Dacă dai dovadă de calitățile necesare, ai șansa ca după acest interval de timp să pilotezi singur o navă.

Este ceea ce a făcut Benone Barbu. Și a făcut-o atît de bine, încît în scurt timp a devenit șeful Agenției de pilotaj-Sulina. O funcție de loc onorifică și care obligă în cel mai înalt grad.

...În fiecare zi aproape, primăvara, vara, toamna și iarna, plecînd pe furtună, pe ceață, pe ploaie, pe vînt, în zori, spre a aduce la liman, între malurile drepte, severe și liniștitoare ale brațului Sulina, vapoare amenințate de furia mării.

Continuă veghe l-a marcat, în colțul ochilor vii, pătrunzători se văd riduri adînci, dar omul își păstrează intact întregul depozit de curaj, pricepere, stăpînire de sine care l-au impus de-a lungul anilor. Și nu-și dorește altceva decît să poată încă mulți-mulți ani de acum încolo conduce pe orice vreme coloși de fier și să-i pună la adăpost pe liniștitul braț al Sulinei. Restul...

E cald, e zăduf, pe chei, lume puțină. Un om stă la o masă pe o terasă. E obosit, picotește de somn, dar se simte mulțumit. Să se învieze, mai comandă o înghețată. Ride și rozetele din jurul ochilor se destramă sub privirea albastră, limpede, vie.

GOGOSI! GOGOSI!GOGOSI!

Sergiu ANDON

— Dar dumneavoastră? Unde ați fost? Unde stăteți cînd se umflă gogoșa? Cum ați combătut acest aliment impertinent, pompat și buclat, de trei ori rotit, rumenit și-n tigaie învîrtit?

— Eu eram ocupat cu ședințe, iar în timpul liber scriam referințe.

Referințe:

— Eu, Oprea Vasile, din comuna suburbană Pantelimon, om cu bogată activitate, cu mari merite la activ, tiv, tiv, tiv. cunosc pe tov. Voicu Grigore încă de prin anii 1958-59

și am colaborat cu el pînă prin anii 1965-66. A dat dovadă de multă energie și combativitate, fiind de mai multe ori fruntaș pe linie profesională, dînd dovadă de o bună pregătire și atașament față de sarcinile sale profesionale și cel obștești.

— Dar ce misiune avea tovarășul?

— La cooperativa de consum, aflați dumneavoastră, I centrul de carne, tovarășe, dumnealui, ei bine, era măcelar

— Măcelar?

— Ei și? Tăia numai carne și nu frunze-n van.

— Dar ce căta cu satul un electrician?
— N-ați mai văzut măcelari în alte ocupații?
— Era vorba nu de măcelar, ci de electrician. Acest om, Voicu Grigore, pe care-l laudăți, a cărui dăruire spre binele obștii o proslăviți, a fost electrician. Are o profesie, a practicat-o, lucra la o întreprindere, era nevoie de el, cum de-a ajuns să taie oase? Ce l-a determinat să părăsească o meserie calificată pentru funcții incerte de recepționar, manipulator, primitor-distribuitor, lingșindu-se pe lângă șefi și dînd tîrcoale gestiunilor?
— Dacă omul s-a simțit atras spre acea... Dacă avea aplicații pentru comerț...
— Ce înseamnă «aplicații pentru comerț»?
— Să servești cinstit, politicos, civilizată. Să te mistuie plăcerea de a împărți corect mărfuri, să te smulgă de lingă tabloul cu siguranța chemarea de a face apostolat la teighea, de a lucra cu mierea fără să te lingi.
— Așa era și măcelarul dumneavoastră?
— Citați din referința mea: «se trăgea dintr-o familie de muncitori și în căsnicie ducea o viață destul de modestă, neavînd nici o situație materială care să-i asigure o altă sursă de existență».

Existență:
— Ați economisit într-un singur an optzeci de mii de lei. În același an ați cîștigat cinstit maximum douăzeci de mii. N-ați cheltuit nici un franc? Dar diferența?
— I-am împrumutat.
— Un om cu două dormitoare și sufragerie lux, un om cu toată gama de aparate electrice, cu covoarele asortate, un om care nu mai poate dormi decît în paturi cu amorași sculptați pe tăblie, mai are nevoie să împrumute bani? Cine vă va crede?
— Mobila aceasta valorează patruzeci de mii.
— Mobila aceasta valorează o sută de mii! Numai sufrageria și unul din dormitoare au fost evaluate de un expert de artă ca piese reprezentative, de stil, ce pot fi achiziționate oricînd cu o sută de mii de lei.
— Nu uitați că a lucrat și soția.

Soția,
...«Voicu Rada l-a ajutat prin împuternicire, fără a fi plătită prin stat de salarii».
— Ce fel de împuternicire?
— Verbală.
— Cum era plătită?
— Îl privea pe el, pe gestionar.
— De ce vă jucați cu vorbele și cu adevărurile?
— Noi nu ne jucăm cu vorbele și cu adevărurile. Noi conducem, îndrumăm și controlăm. Ba chiar și producem. Noi sîntem o fabrică.

O fabrică de oțet ce patronează opt chioșcuri de floricele și gogoși. Opt ciuperci grefate pe comerțul Capitalei, opt hibridi de venituri paraproductive, deservite de opt pseudofabricanți de oțet, plus servitorii lor clandestini, controlați și îndrumați de întreprinderea titulară pînă nu se mai știe de ei, ce fac și ce dreg.
— Am în subordine 8 chioșcuri. Gestionarul de la... «Progresul» lucrează cu soția...
— ...Fals! Soția nu este angajată.
— Posibil. De altfel acela este chioșcul cu producția și vânzarea cea mai mică.
— Am o vînzare foarte mare deoarece sînt amplasat în stația de tramvai din Piața Progresul, lingă uzina «Autobuzul» și am zilnic comandă și de la cantina uzinei de circa 900-1 000 bucăți de gogoși.
— În incinta chioșcului avem chiar și un cupert de copt cornuri. Aceste cornuri sînt făcute de pensionarul Mihai Negrini pe care-l plătim din cîștigul nostru.
— Cîștigul lui? Dar noi, fabrica de oțet, am plătit pe Voicu Grigore cu aproximativ 1 500 de lei lunar. Din ce-și remunera subordonații, cel puțin cei doi subordonați pe care și-i declară?
— Vînzare mare, vînzare mare! Piața, uzina, numai cantina — o mie de bucăți zilnic!
*
— Zilnic? Minte! Săptămînal. Stați să fac o coteală exactă! Doar sînt administratorul antinei. Ba-ba-ba... ba-ba-ba... de la șapte prilej la întîi noiembrie, exact 19 948 de bucăți!
— Și celelalte?
— Poftim?!
— Mă rog, să lăsam. De ce n-ați fabricat

dumneavoastră?
— De ce să fabricăm?
— Ca să nu le plătiți de trei ori mai scump.
— Cum de trei ori? Noi le plăteam cu preț redus. Un leu bucata.
— Dar știți cît costă o gogoasă?

O gogoasă costă cît 50 g de făină plus 15 ml ulei plus 3 g zahăr pudră ș.a.m.d., adică 48 de bani. Și se vinde cu 1,50 lei.

De ce? De ce cînd avem o lege a prețurilor? De unde o asemenea diferență? Te pomești că din volumul de inteligență încorporat în marea operă sferică și rumenită! Sau din veniturile pe care trusturile de răcoritoare ar trebui să le obțină pe alte căi, de bună servire, din lucruri proaspete și băuturi la gheață vara!

Ori nu cumva pentru a-i îmbuiba pe gestionari?

— Gestionarii n-au voie să se aprovizioneze singuri cu materii prime, tocmai pentru a nu face afaceri însușindu-și ei rabatul triplu din costul gogoșilor. În situații extreme se pot aproviziona numai cu acordul nostru prealabil.

«În timp ce mă aflam în magazinul alimentar din Șoseaua Giurgiului nr. 86 am observat doi bărbați care au scos și încărcat doi saci cu făină în portbagajul unui autoturism Ford-Taunus. Întrucît graba excesivă cu care au fost cărați și încărcăți sacii mi s-a părut suspectă, am trecut la legitimarea celor doi bărbați» (Din raportul căpitanului de miliție Vasile Tonciu de la I.M.M.-București).

— Sînt Anisia Enache, responsabilă «Alimentareii». Da, i-am vîndut lui Voicu Grigore, la ora de închidere, ceva făină. Cîtă? Mai multă. Cite kilograme? O sută și zece. Da, da, 160 kg de făină. Nu mi-a dat nici un ban în plus dar mi-a promis că-mi va da ceva. Cine i-a făcut cunoștință cu proprietarul mașinii «Ford-Taunus»? Eu. Ei și?! Acela, Ion Goșlin, este un om foarte serios, mecanic la o cooperativă de consum de la țară. Din județul Ilfov. N-am știut că nu este voie să-i vînd lui Grigore Voicu o cantitate atît de mare de făină.

«Fapta gestionarei Enache Anisia constituie o abatere gravă de la regulile de comerț» (adresa O.C.L.-«Alimentara» a sectorului 5, nr. 17 397).

Și uite-așa, cursa contrazicerilor continuă la nesfîrșit, minciunile demascate se apleacă jenat, fac o reverență, își cer scuze și scot limba pe sub umărul celălalt.

Afacerile lui Grigore Voicu trebuie să fi fost grase. Dar vedeți, nimeni din cei care au stat împrejurul actului descoperit spontan la o alimentară, într-o seară, nimeni dintre ei n-ar găsi de cuviință să se recunoască vinovat, să accepte că a favorizat un infractor, a organizat o activitate economică anapoda, că a închis ochii ori a încheiat mici sau mari înțelegeri străvezii. Unul e director de fabricuță, și dacă e director și se numește E. Otracol îi ajung niște adrese bine și ferm ticluite, despre ce se întîmplă în ingenioasele subunități nemaiinteresîndu-se; pentru aceasta există tehnician special, Tamara Pop, zisă Tita. Dar Tita nici nu știe bine cum arată chioșcurile pe dinăuntru, cine, cît și de ce funcționează în ele. Gestionara «Alimentareii» vîndut, administratorul cantinei a cumpărat, tigăile sfîrșiau, gogoșile se umflau, iar cureaua vînzătorului sălta de bucurie pe măsură ce vedea șirul salarițiilor de la uzina apropiată îndreptîndu-se și către taraba lui. Ba se mai găsește cite un binevoitor plin de importanță care, cu onoarea lui întărită scris cu ștampilă incertă și veche titlatură, să gireze cîntea cea de toate zilele a negustorului.

Există multiple forme de a favoriza. Există și această formă de toleranță și acoperire — favorizarea prin fraze și atitudini incerte. Ambigui. Prin gargară. Prin un-doi-trei la perete și las-că urma scapă turma. Prin gogoși.

Prin gogoși gratuite, fără nici un gram de făină, de care nimeni n-are nevoie.

Eu unul prefer mămăligă curată. Și ce-am avut de spus am spus.

Rimele au fost truse, FAPTELE REALE, dialogurile mai puțin sau mai mult imaginare.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

O. Z. N.

Doi reputați publiciști, scriitorul român de științifico-fantastic Ion Hobană și flamandul Wiverbeergh, au publicat recent în «Enciclopedia de buzunar» o interesantă trecere în revistă a tot ceea ce s-a spus pînă acum cu ceva mai multă seriozitate și atîta probitate științifică pe cît o permite fenomenul în legătură cu «Obiectele zburătoare neidentificate». Pasionantă ca un roman polițist, cartea se citește pe nerăsuflate și meritul autorilor ei este de a trata lucrurile cu atenție, discernămint și cu o subtilă detasare de pasiunea subiectivă pe care orice partizan adept al credinței în existența O.Z.N.-urilor o practică cu patimă și ardore. Că ambii autori sînt convinși atît de realitatea unor vizitări anterioare ale Terrei de către extraterestri, cît și de «incontestabila» lor revenire, nu încapă nici o îndoială, și tocmai această acerbă și «demonstrată» convingere exclude polemica. Pare mai cuminte a zice «să trăim și să vedem», decît a contesta cu vehemență ceea ce se afirmă cu nu mai puțină înverșunare. De aceea, m-am oprit cu interes asupra modului cum este construită și scrisă cartea, fără a-mi propune să analizez valabilitatea demonstrației.

Domeniul de investigație a oferit un prea fertil teren speculațiilor și, slavă Domnului, destui au mîncat o identificată bucată de pîine de pe urma obiectelor zburătoare neidentificate. Unul dintre aceștia, Charles Fort, pornind de la faimoasele furturii zburătoare, dezvoltă «teoria» instăpînirii noastre de către locuitorii altor lumi care, pasămite, n-ar avea altă treabă pe-acolo pe unde s-or găsi decît să ni se vire nouă ca musca în lapte, să ne încingă conflictele și să ne aprindă războaiele, să ne ațite mințile și să tot bage zizania între noi. Iată-ne deci, după Charles Fort, supravegheați, ghidați, telecomandați de pe alți aștri, nemairămîndu-ne decît să ne resemnăm, spunîndu-ne că, probabil, am fi cumva «utilizabili». «Porcii, gîștele și vacile trebuie mai întîi să descopere că sînt în posesia cuiva și abia apoi să se întrebe de ce sînt posedate!» — raționează «savantul».

Șeful arsenalului american din Redstone, un anume Roger A. MacGowan, în cartea sa «Cu privire la posibilitatea existenței unei inteligențe extraterestre», duce raționamentul lui Charles Fort și mai departe. După el, apariția vieții pe pămînt și evoluția speciilor s-ar datora unei panspermii universale — și noi n-am fi altceva decît rămășițele proliferate ale unor deșeuri abandonate de vizitatorii de pe alte planete care au făcut cîndva din Terra un loc de picnic la proporții galactice. Cu alte cuvinte iată-ne răsăriți din resturile aruncate pe pămînt de pe furturile zburătoare? Ce este mai înduioșător la MacGowan e faptul că scrutaătorul său ochi științific privește nu numai înapoi, ci și în perspectivă, nemulțumindu-se să ne arate doar cum am ajuns pînă aici, dar și ce vom deveni de acum încolo. Și ce vom deveni? Deocamdată sîntem oameni, sinteză a unei evoluții pornite din punctul în care extraterestrii și-ar fi aruncat pe pămînt deșeurile. Dar omul va continua să evolueze devenind Cyborg, ființă cibernetică, pe jumătate organism uman, pe jumătate mașină dotată cu organe electronice. Apoi Cyborgul va evolua la rîndul său, devenind o ființă complet electromagnetică sau un robot programat de un creier uman încorporat în el. În sfîrșit, cu timpul, acest creier se va autosuprima rămînd în robotul să se programeze singur, să se dezvolte autonom, să-și fructifice inteligența mecanică pînă cînd aceasta, eliberată de carne, deci în stare pură, va putea să-și instauraze «monocrația». Sintetizîndu-i rezumativ teoria în lucrarea sa «Bilanțul magiei», Maurice Bessy îl descrie astfel pe înflăcăratul șef al arsenalului american din Redstone:

«MacGowan consideră că astfel de societăți-robot există deja și că inteligențe nonumane automatizate s-au localizat probabil pe unele planete din sistemul nostru solar. De altfel, el socoate că nu mai puțin de 67 la sută din stelele galaxiei noastre sînt dotate cu planete, ceea ce ar însemna vreo 12 miliarde de eventuale pămînturi numai pe-aici, prin preajma Terrei. Pe aceste planete inteligența ar fi cu citeva milenii mai evoluată decît a noastră și, din moment ce viteza luminii va fi atinsă, vom putea lua contact cu ele în viitorul 30 de ani. MacGowan conchide: ori se va produce o transmitere treptată a societății noastre umanobiologice unei societăți de automați, ori noi vom ajunge foarte curînd să fim controlați de către automații pe care îi vom construi! Sau — într-o altă alternativă — societatea omenească va fi eliminată de către automații extraterestri, sau vom fi ajutați, supervizați și controlați de către inteligențele exterioare mecanizate...»

Aici nu mai sîntem în domeniul științifico-fantasticului, ci în cel al șarlatanismului cu pretenții, adică în plină speculație a derutei provocate de incertitudinea evoluției unei societăți. Și nu este întîmplător faptul că «vizonarul» fără viitor stă călare pe arsenalul de război al celei mai mari puteri nucleare, într-o bază de armament al cărei singur inventar pe hîrtie te poate face clientul psihiatrilor. Astfel — cum scrie Maurice Bessy — MacGowan nu se mai mulțumește ca Paul Thomas să facă îngerii din furturile zburătoare — ceea ce ar mai fi cum ar mai fi, deoarece îngerii, deși nu beau, nu mîncă și n-au sex, mai seamănă oricum a oameni — ci face din ființele extraterestre și din idealul uman un robot rece și inuman.

Cunoscuta revistă «Planete» înfățișa cu cîțiva ani în urmă, sub semnătura Reginei Vivier, halucinantul caz descris de celebrul psihanalist american dr. Linder în «Ora de 50 de minute». Este povestea unuia dintre pacienții doctorului, un anume Kirk Allen, fizician atomist, coautor la fabricarea primei bombe atomice, care își imagina că duce o dublă existență trăind concomitent pe Terra și pe o altă planetă, numită de el Seraneb. Tînărul savant, încredințat psihanalistului de către camarazii săi de la baza secretă unde se realiza faimosul «Manhattan Proiect», avea o aparență normală, afectată însă acut de un delir științific din momentul în care disocierea eului dedublă îl făcea pe pacient să evedeze pe planeta imaginară unde trăia printre «Crystopezi», studiîndu-le limba, obiceiurile, hărțile seranebiene, arhitectura, genealogia și istoria, elaborînd astfel o impunătoare lucrare de numai... 12 000 de pagini. Linder a avut atunci o idee năstrusnică. Pentru a-l face pe pacientul său să se smulgă din ghearele nebuniei, s-a aruncat el însuși în Seraneb, studiînd cu asiduitate întregul opus al savantului cu o doagă în plus, aprofundîndu-l în așa măsură încît a ajuns să-l facă autorului observații de detaliu, semnăndu-i incompatibilități de logică și unele greșeli de calcul. Lecuirea pacientului său prin această metodă era cît p-aci să-l îmbolnăvească pe doctor care, încetul cu încetul, a început să creadă el însuși în existența planetei Seraneb, pe unde mai evada din cînd în cînd să mai stea de vorbă cu crystopezii. Dar asupra lui Kirk Allen efectul scontat s-a produs. Nemaivăzîndu-se unicul pămîntean în contact cu Seranebul, singurul posesor al unui secret, tînărul atomist a început să se îndoiască de existența planetei sale. Cît despre Linder, din fericire, rătăcirea pe meleagurile planetei de 12 000 de pagini n-a fost decît temporară, terminîndu-se cu succes printr-o aterizare temeinică pe Terra.

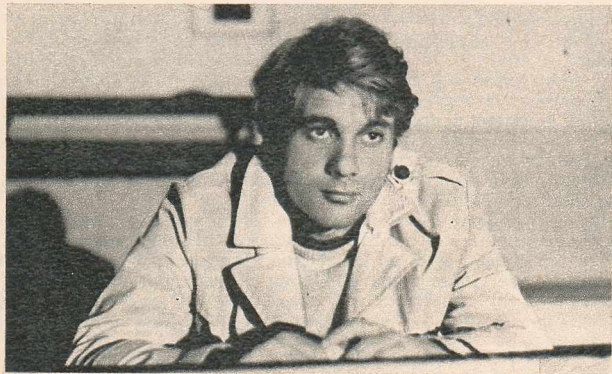
Cam așa se întîmplă uneori și cu observatorii O.Z.N.-urilor. Cîtă vreme privesc fenomenul cu luciditate științifică sînt în stare să ne comunice lucruri interesante, ba, pe măsura talentului, să ne ofere chiar lecturi palpante, dar atunci cînd ei înșiși încep să ne vadă în mașinile plămămurilor lor, se pornesc să bată cîmpii pe pămînt și nu în spațiul extraterestru, sperînd de moarte tumea cu superdistrugerii și paranimicirii.

pe ecrane

DECOLAREA

ZBOR DE ÎNCERCARE

Emil Hossu înaintea zborului decisiv.

O generație decolează de pe aeroportul nostru cinematografic și-i însoțim zborul cu toată nădejdea și teama. «Căldura» lui Creangă debutase ambițios, dar «Așteptarea» nu se depărtase prea mult de sol. Un start spectaculos, «Prea mic pentru un război atât de mare», dar «Amintirile» următoare ale lui Gabrea s-au uitat foarte repede. Încă două «opera-prima»: mai densă — «Frații» și acum luminoasă «Decolare» a lui Timotei Ursu... Dar următoarele? Să rămânem deocamdată la ce este. Adică la acest film onest și îngrijit lucrat, cu prospețimi de dimineți pe Feleac, cu câteva instantanee sincere, «fără poză», ale clipei prezente. Sinceritatea și prospețimea pornesc de la scenariu, dar tot de la el, fatalmente, se colorează pe parcurs convenționalizarea, soluția comodă. Constantin Stoiciu introdusese ambițios în dramaturgia noastră cinematografică problematica de reală actualitate a tineretului, cu izbutitele «Dimineți ale unui băiat cuminte».

Și aici se lansează întrebări grave cu privire la răspunderea, angajarea socială a proaspătului absolvent. Paul Bentu nu-și mai caută însă meseria: el și-a ales-o, e un «as», teoretic vorbind, al pilotajului. Se pune problema practicării meseriei în condiții — zice el — «descalificante», adică la aviația utilitară, pe care o disprețuiește. Dar cum treaba trebuie făcută, tinărul și-o va îndeplini cât mai degrabă, formal, corect în cel mai bun caz. Ce film mare se putea scoate din această joacă de-a munca și de-a viața (celorlalți). Prima parte a jocului e bine făcută. Personajul — cu farmec și degajare condus de Emil Hossu — are toată dezinvoltura, superficialitatea, ifosele, disprețul față de «proza» provinciei și teama de ratare, într-un cuvânt tot ce ar putea suci capul unei fete naive: O crezi pe Valentina că se îndrăgosteste de el, dar prea puțin pe el. Intervine însă clipa de confruntare, de gravă încercare și aici intervine și nemulțumirea noastră: comoditatea rezolvării conflictului cu soluții din afară: inundațiile și moartea lui Barcan din vina ușuraticului său prieten. Nu, e prea ușor așa, Constantin Stoiciu și Timotei Ursu! Ușor și nici măcar util. Pentru că toate acele secvențe documentare din arhivă, de real patetism, defilează doar ilustrativ pe sub ochii personajului, fără să-i simțim participarea, implicarea lui dramatică. Într-un cadru e doar ceva mai murdar și obosit, ascultă pe un dig ultimele știri și apoi pleacă grăbit să-și împlinească misiunea din care dezertase. Intervine apoi moartea lui Barcan de care se simte responsabil și remușcarea. Nu convingerea, ci remușcarea îi pune lui Paul mânia în mină, după o clipă de slăbiciune. Mi s-ar putea obiecta: «N-are importanță de ce, totu-i c-o face». E adevărat. Dacă ne-ar fi convins de convingerea lui intimă, de tulburarea lui fecundă, totul ar fi fost cum trebuie. Așa, după o oră de sinceritate și ambianță umană convingătoare (tipuri sonore ca dramaturgie dar foarte prezente prin personalitatea unor actori ca Liviu Ciulei, Monica Ghiuță, Emanoil Petruș, Vasile Nițulescu, George Motoi), transformarea lipită, convențională a lui Bentu, nemulțumește. Două din punctele de farmec și interes dramatic ale filmului, căpitanul Barcan și sora lui, Valentina, sînt scoase stingaci din luptă înainte de a-și fi spus cuvântul decisiv. Adică de-a fi contribuit realmente la evoluția interioară a personajului. Pînă la acest punct al dramei, tinărul regizor povestește fluent, într-un ritm elegant, spontan. Apoi se fisticăște, nu știe cum să iasă din incurcătura dramaturgică și aterizează brusc tocmai cînd ar fi trebuit să ia înălțime. Operatorii (Ștefan Horvath și Mihai Nartii) îl secundează fideli, pe alocuri inspirați, ca în câteva exterioruri pe Feleac sau în serile cu ploaie și plictiseală de pe aeroport. O scenografie ambițioasă, dar nu ostentativă, împlinește frumos cadrul filmului (Radu Călinescu). Dar e încă puțin față de ce așteptăm de la promoția «șoimilor» noștri cinematografici.

Alice MĂNOIU

S-a anunțat, pentru acest an, filmul «Orchestra roșie», o producție a studiourilor DEFA.

REPERTORIUL CINEMATOGRAFIC ȘI OPȚIUNILE SALE FUNDAMENTALE

Anchetă de Magda MIHĂILESCU

- «Limpezirea» repertoriului nu este suficientă pentru a marca un progres.
- Repertoriul — pîrghia principală de dobîndire a culturii cinematografice și de transmitere a valorilor ei etico-educative.
- Întrebarea esențială: «ce trebuie să aducem?», nu «ce nu trebuie să aducem?»
- O problemă arzătoare: prospectarea pieței mondiale să fie riguroasă, calificată, responsabilă.
- Este vremea să visăm un tip de înalt funcționar, specialist în problemele difuzării, dar care să știe despre Antonioni ori Koncialovski măcar tot atît cît cunosc criticii de film.

În cuprinzătorul proces de modelare a unei conștiințe umane cu înalte virtuți morale și spirituale, proces în care sînt angajate profund toate compartimentele culturii noastre și ale activităților educative, filmul, cu multiplele și binecunoscutele sale implicații și puteri de influență, cu vasterile sale întinderi de desfășurare, este chemat să răspundă unor sarcini de maximă acuitate. Repertoriul curent, pîrghia principală de dobîndire a culturii cinematografice și de transmitere a valorilor etico-educative ale acesteia, a sta adeseori în centrul analizei critice cu prilejul constructivelor dezbateri inițiate în urma amplului program trasat de partid pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a oamenilor muncii. Sinteză într-o prînsă de Plenara C.C. al P.C.R. din 3-5 noiembrie 1971 a relevat, printre multele adevăruri fundamentale pentru dezvoltarea viitoare a culturii noastre, pe acela că în materie de politică și repertorială nu ne putem mulțumi nici pe departe doar cu ceea ce s-a întreprins în ultima vreme, ca acțiunea de salubritate a afișului cinematografic la zi, de curățire a repertoriului, de înlăturare a peliculelor submediocre, a celor nocive, străine nouă. Demersul hotărît, întrebarea răscolitoare pe care sînt obligate să nu o uite forurile în dreapta este nu «ce nu trebuie să aducem», ci, invers, «ce trebuie să aducem», încotro trebuie îndreptată atenția în scopul de a instala pe ecranele noastre opere reprezentative pentru demnitatea artei care își spune a 7-a, creații în stare să fie și un spectacol în sensul înalt al cuvîntului dar, în primîrind, un instrument de activizare a conștiinței lor. În dorința de a sluji această idee, am inițiat dezbateri de față în cadrul căreia și-au spus cî-

Elio Petri este autorul unor filme cu un profund conținut social-politic: «Anchetă în jurul unui cetățean aflat în afara oricărei bănuielei», «Clasa muncitoare merge în paradis». În fotografie: cineastul împreună cu interpreții primului film mai sus-citat: Gian Maria Volonte și Florinda Bolkan.

vintul cronicării CĂLIN CĂLIMAN (Contemporanul), TUDOR STĂNESCU (Scinteia tineretului) și scriitorul RADU COSAȘU (Cinema).

— Nu am vrea să semnalăm creațiile răzlețe ce lipsesc din atenția celor care se ocupă de difuzarea filmului ci — pe măsura puterilor noastre de critici — să desprindem cîteva direcții esențiale, cîteva zone care «au scăpat» pînă acum, sau care sînt plătind reprezentate pe ecranele noastre, zone care ar putea fi fertile pentru un repertoriu ce are obligația de a se structura pe principii solide, politice și științifice. A ști la ce să renunți ni se pare un fel de a te pune la adăpost cu dibăcie, a ști ce să cumperi — în limitele posibilităților de care dispunem — este adevărata pregătire a terenului pentru munca necesară, cultural-educativă.

Călin Căliman: Repertoriul lui 1971, curățat de impurități (nu chiar de toate, dar, oricum, de cele mai supărătoare), a afirmat mai pregnant decît în anii trecuți funcția artistic-educativă a filmului — înțeles, deopotrivă, ca artă, ca instrument de cultură și de destindere. Dar această «limpezire» nu este sinonimă, neapărat, cu un «progres», după cum scăderea procesului de rebuiri într-o uzină nu înseamnă, neapărat, că piesele rămase vor fi de o calitate superioară. Înseamnă, pur și simplu, că rebuiriile cinematografice au fost mai rare. Fapt, neîndoios, pozitiv, care nu trebuie însă să semnifice pentru nimeni «atingerea unor obiective», ci doar «un punct de plecare» în alcătuirea unui repertoriu cu reale calități educativ-estetice.

Tudor Stănescu: Mai întii și mai întii eu aș vrea ca D.D.F. să răspundă public la întrebarea «Cum se fac prospecțiunile pieței cinematografice în afară de participarea la târguri, festivaluri, vizionări?» etc. Să ne lămurim o dată pentru totdeauna. În afara criteriului financiar, valabil oriunde în lume, ce alte criterii care să ne reprezinte pe noi, astăzi, funcționează?

Radu Cosașu: Lăsînd la o parte gusturile personale, chestiunea esențială este, într-adevăr, aceasta: prospectarea pieței mondiale. Eu unul nu am încrederea și convingerea că forurile de resort cunosc care este situația astăzi în lume, atît ca tendințe cît și ca lucruri de fapt. Oamenii aceia care se ocupă de soarta spectatorilor trebuie să fie, după părerea mea, altceva decît niște cumpărători sau achiziționeri, trebuie să se apropie de condiția editorilor. Cred că unii nu citesc presa de specialitate nici măcar atît cît o facem noi, criticii. În ce măsură știu tovarășii ce se discută as-

tăzi, în materie de cinema, nu mai departe decît în Franța (cum ar spune prietenul nostru Mazilu). Nu se poate face operă de educație și în același timp și comerț bun fără să se țină seama de pulsul dezvoltării cinematografului, de direcțiile ei estetice și problematice. Mergînd pe principiul «am găsit un film bun în Congo, am auzit că peste Casablanca a trecut un film grozav, un producător mi-a promis pe Coasta de Azur că-mi lasă ieftin o peliculă», nu ajungem nicăieri. Bat pe această problemă pentru că ea mi se pare a fi fundamentală. Trebuie studiate, cunoscute tendințele, curentele mișcării cinematografice, acceptabile sau nu — asta rămîne de văzut — este nevoie de o lectură atentă a tot ceea ce se scrie și se discută. Noi sîntem foarte dirji cu ceea ce respingem, dar nu știm, cu exactitate, ce se poate aduce de pe alte meridiane. Cineva care s-a întors de curînd dintr-o incursiune de documentare mi-a spus că a găsit cel puțin 50 de filme, ieftine (ca preț) și consistente ca valoare, la care nu s-a gîndit nimeni ani de zile. Prospecția este o problemă de cultură și de atitudine nu numai a noastră, a cronicarilor ci o problemă de cultură intimă, aș spune, și a tovarășilor de la difuzare. Nu credeți că este vremea să visăm la acel tip de înalt funcționar care să știe despre Antonioni ori despre Koncialovski tot atît cît cunoaștem și noi? Măcar atît!

Călin Căliman: Cei care se ocupă de filmele noastre cele de toate zilele, tovarășii de la Direcția difuzării filmelor, par a fi conștienți de această «realitate obiectivă». De ce spun asta? În cadrul acestui organism (cam stufoș și cam heteroclit ca preocupări, asta într-o paranteză fie spus) a luat ființă, relativ recent, un serviciu de marketing. Sigur, asta nu vrea să zică, automat, că tovarășii de-acolo l-au prins brusc de picior pe Dumnezeu și că, de-acum înainte, de la această «invenție diabolică» numită marketing (care numai invenție nu este, și care se practică de mult, și curent, în instituții similare din străinătate) toate vor merge ca pe roate. Dar — efectiv — prin prospectarea atentă, riguroasă, calificată, a pieței cinematografice mondiale, există multe șanse să fie evitate, din perimetrul ecranelor noastre, subproducțiile, filmele care nu ne pot comunica nimic esențial nouă, aici, azi. Totul este, deci, ca prospectarea să fie atentă, riguroasă, calificată, responsabilă. Altfel...

— Să sperăm că marketingul nostru își va onora numele și că va funcționa așa cum trebuie. Care credeți că sînt cîteva din punctele nevralgice esențiale pe care le-am putea reaminti organelor în drept?

Călin Căliman: Oricum am privi repertoriul cinematografic al ecranelor noastre, din față sau din profil, anumite lacune, absențe, sar în ochi. Sîntem parcă mai operativi în achiziționarea unor producții cinematografice de fabricație recentă. (E foarte bine, nimic de zis, să fim cît mai «la zi».) Sîntem, însă, sigur, deficienți la «capitolul» programării pe ecrane a unor filme de bază din istoria cinematografului. Să ne aducem bine aminte: cu vreo doi-trei-patru ani în urmă, piesele de rezistență ale unui an cinematografic erau creații de amploare artistică datorate unor regizori ca Fellini, Resnais, Bergman, Welles, Wajda, filme pe care nu le-am văzut chiar la «vremea lor» dar care, indiferent cînd au venit în contact cu publicul, au reprezentat adevărate evenimente cinematografice. (Fapt consemnat și de diferite sondaje, printre spectatori sau critici, publicate la timpul respectiv.) În 1971 astfel de acte de cultură, menite să umple goluri reale în educația publicului, au lipsit. Să se fi terminat, ele, filmele mari pe care spectatorii noștri, noi, cu toții, le-am «scăpat» în anii premierei lor? Cred că Direcția difuzării filmelor este în măsură să ne demonstreze, în 1972, că nu s-au terminat...

Aș aduce, succint, în discuție, mai mult ca un motiv de reflecție, problema «continentelor cinematografice»... Din această perspectivă, pe «harta» cinematografulor noastre sînt cam multe pete albe. Brazilia (cu o școală de film «neorealistică» devenită clasică), Argentina (cu un cinematograful «angajat» de notorietate mondială), Cuba (cu numeroase talente tinere în plină afirmare), apoi Japonia (vai, nu Japonia Godzilelor și a Degetelor de fier, ci Japonia lui Kurosawa și a lui Kaneto Shindo!) sau... Lista ar putea continua mult și bine...

— Aceste «pete albe» nu au drept rezultat doar o cultură cinematografică înjumătățită, dar ele deformează și imaginea reală a tendințelor pozitive din cinematografia lumii, alungă, dincolo de cercul cunoștințelor noastre, o creație atașată de mișcările sociale ale timpului nostru, de angajarea responsabilă a omului contemporan în ceea ce se cheamă făurirea unui destin al epocii.

Tudor Stănescu: Cu atît mai mult cu cît, parcă în ciuda tuturor acestor adevăruri incontestabile, ni se servesc pelicule numai bune să compromită cinematografiile de care aminteai; cu predilecție — s-au importat melodrame. Cu excepția Cubei, nu am la

(Continuare în pag. 18)

FIELDS W. C.

Actor american de music-hall și film, născut William Claude Dukinfield, la Philadelphia, la 29 iunie 1879; mort la 25 decembrie 1946. A fost unul dintre cei mai populari comici ai filmului american. A practicat însă un gen de umor circumscris în granițele stricte ale Statelor Unite, puțin apreciat în Anglia și celelalte țări de limbă engleză, aproape de loc gustat pe continentul european. Tipul său rubicond de bețivan, cu nasu-i de forma unui cartof și verva-i acidă, pus pe farse (groase) și făcător (ințanținat) de gafe, debițind cele mai pitorești și fanteziste injurii la adresa tuturor rinduielilor burgheze, a codurilor puritane și ligilor pentru temperanță, constituie o apariție singulară în fauna cetății filmului. A debutat ca actor de varietate în revistele lui Ziegfeld (1915) și a irumpe pe ecran în 1924 practicând mai toate formele posibile ale comediei burlești, de la scurt metrajele delirante la peliculele de umor absurd, masacrant (la propriu) în stilul celor ale Fraților Marx, unde se delănțuie inventiv cele mai năstrușnice calambururi, dînd cu tifla înțregii menajerii conformiste a Hollywoodului. Titlurile lor le seamănă: *Million Dollar Legs* (1932); *International House* (1933); *Six of a Kind* (1934); *Mrs. Wiggs of the Cabbage Patch* (id.); *You Can't Keat an Honest Man* (1939); *My Little Chickadee* (1940); *Never Give a Sucker an Even Break* (1941). Se abate de la linia lui obișnuită cu ocazia unor roluri de altă factură în: *Alice in Wonderland: De-aș avea un milion* (1932/33); *David Copperfield* (1935) un neuitat Mr. Micawber; *Song of the Open Road* (1945). Iși scria singur scenariile și mai ales gagurile.

FIGUEROA Gabriel

Operator mexican născut la 24 aprilie 1907 în Mexico City. Este fără îndoială unul dintre cei mai mari operatori din lume, contribuind prin arta lui incomparabilă la afirmarea cinematografului mexican pe plan mondial. Renunțînd pe rînd la studiul muzicii și al picturii (Academia San Carlos), G.F. pătrunde în lumea filmului, practicînd profesia de operator secund din 1932. În 1935 e crims pentru studii și perfecționare la Hollywood, cîmp de doi ani, după care, întors în patrie, va semna primul său film ca șef operator: *Alla en el rancho grande*, pentru care va și primi un prim premiu internațional la Festivalul din Veneția — 1938. De atunci și pînă azi a asigurat succesul mondial al unor memorabile pelicule mexicane, despre a căror imagine (atingînd perfecția) s-a vorbit întodeauna în termeni elogioși (14 premii internaționale și 16 naționale). Este binecunoscută colaborarea sa fecundă cu doi mari cineaști ai filmului hispano-american: Emilio Fernandez (1943: *Maria Candelaria*; *Flor Silvestre*; 1944: *Las abandonadas*; *Bugambilla*, 1946; *La Perla*; *Enamorada*, 1947; *Rio Escondido*, 1948; *Maclovia: Fata mexicana*, 1949; *La Malaverida*; *Duelo en las montañas*, 1950; *The Torch* (S.U.A.); *Victimas del pecado*, 1952; *El Mar y tu*; *Cuando levanta la neblia*, etc.) și Luis Bunuel (1950: *Los Olvidados*; 1953: *El, 1957: Febra urcă la El Pao*, 1959; *Nazarin*; *Fecioara* (S.U.A.); 1962: *Ingerul exterminator* (Spania), 1965: *Simon del desierto* (id.)) Din cele peste 130 de filme a căror imagine a semnat-o nu putem omite cîteva alte mari succese ca: *The Fugitive* (1947 — r: John Ford); *Camelia* (1952 — r: Roberto Gavaldon); *La Escondida* (1955 — id.); *La Cucaracha* (1958 — r: Ismael Rodriguez); *Sonatas* (1959 — r: Bardem); *Noaptea iguanei* (1964 — r: John Huston); *Two Mules for Sister Sarah* (1968 — r: Don Siegel); *Kelly's Heroes* (1970 — r: Brian Hutton).

FINCH Peter

Actor britanic de film și teatru, născut William Mitchell, la Londra, la 28 septembrie 1916. Debutază ca actor de teatru la Londra în 1935. Remarcă de Laurence Olivier, va juca în compania sa, începînd din 1949, un repertoriu foarte variat, mergînd în the Shakespeare și Labiche la Cehov și William Gibson, impunîndu-se ca un actor de reale posibilități dramatice, cu un joc sobru, nuanțat. Pe ecran (unde debutase deja într-o perioadă trăită la Sydney) conturează tipuri de autentică distincție, cu o subtilă artă a portretizării psihologice și un neașteptat simț al umorului, atît în dramă cît și în comedia fantezistă. Are la activul său aproape 50 de filme, primind pentru unele din ele cîteva premii internaționale (Berlin, Moscova etc.). Amintim dintre ele pe cele mai notorii: *The Warriors* (*The Dark Avenger* — 1955); *Simon și Laura* (id.); *The Battle of the River Plata* (1956); *The Shiralee* (id.); *Nun's Story* (1959); *The Trial of Oscar Wilde* (1960), considerat cel mai bun rol al său; *No Love for Johnnie* (1960); *In the Cool of the Day* (1961 — S.U.A.); *The Pumpkin Eater* (1964); *Ludith* (1965); *Zborul lui Phoenix* (1966); *Departa de multimea dezlănțuită* (1967); *Cartul roșu* (1968); *Legend of Lylah Clare* (1970); *Bloody Sunday* (1971).

FINNEY Albert

Actor britanic de teatru, film și TV, născut la Salford (Lancashire), la 9 mai 1936. Unul dintre cei mai importanți actori ai teatrului și filmului englez contemporan. Studiază la Londra, la Royal Academy of Dramatic Art, deslășurînd apoi o bogată și susținută activitate teatrală. Debutază la 20 de ani jucînd Shakespeare și după un memorabil (și foarte original) *Macbeth*, convinge pe Charles Laughton să-i dea un rol în spectacolul său cu piesa *The Party*, întîmpinat cu elogii de întreaga critică londoneză. Tot alături de Laughton participă la Stratford-on-Avon la un alt spectacol de neuitat cu *Regele Lear* (1959) și obține un frumos succes personal înlocuindu-l pe Laurence Olivier în *Coriolan*. Înfruntă cu aceeași bravură teatrul modern și cel clasic, tragicul și comicul, devenind în scurtă vreme o celebritate a scenei londoneze. La Royal Court Theatre cunoaște pe regizorul Tony Richardson, care-l va distribui într-unul din rolurile filmului *Cabotul* (1960) alături de Laurence Olivier. Devine unul dintre exponenții lui «free cinema» și se profilează ca prototip al «tînărului furios» de nuanță britanică în filmul nonconformist al lui Karel Reisz: *Simbătă seara, duminică dimineața* (id.). În insolita ecranizare a lui Richardson după Tom Jones (1963) de Fielding, personajul tînărului aventurier prefigurează un anume tip de contestatar al zilelor noastre. Primește pentru acest rol cupa Volpi la Veneția și dovedește ulterior o mare varietate de stil și uimitoare calitate actoricești în filme atît de diverse ca: *The Victors* (1963); *Night Must Fall* (1964); *Two for the Road* (1967) cu Audrey Hepburn; *Charlie Bubbles* (1968 — debutul său în regie); *The Picasso Summer* (1969); *Scrooge* (1970).

(Urmare din pag. 17)

îndemînă decît exemple nefericite. Din cinematografia latino-americană nu se cunoaște mai nimic, că doar n-o să luăm în seamă remake-ul după *Dreptul de a te naște*. Este o cinematografie care nu s-a afirmat întîmplător, la diferite festivaluri, ci o mișcare condusă de contestatari autentici, nu de teribiliști gălăgioși. Cinematograful țărilor arabe este și el o «terra incognita», iar ceea ce ni se oferă drept reprezentativ se cheamă *Femeia necunoscută!* Africa a rămas, pentru cinefili, ceea ce era din punct de vedere geografic acum 150 de ani. Nu trebuie să ne dea apoi de gînd că, dintr-o producție de 500 de filme pe an cum are India, la noi se hotărăște ca în 1971 să se reprogrameze *Vagabondul* și *Articolul 420?*

Nici țările cunoscute sub raportul tradiției cinematografice nu sînt reprezentate la valoarea lor reală. Judecate numai după titlurile ce au circulat la noi, multe cinematografii naționale apar cu contururi știrbite, ceea ce este o gravă eroare, căci se ratează nu numai un prilej de informare judicioasă, ci și posibilitatea de a în-ți convingerea în capacitatea filmului de a fi un mijloc de forare în adîncuri. Am citit în multe publicații — și în «Flacăra» s-a scris de două ori — că, de cîtiva ani încoace, filmul italian își datorează prestigiul unor creații cu puternice rezonanțe social-politice. Ce-am văzut noi în 1971? Cu ce-am rămas? Cu comediara *După vulpe* și melodrama anemică *Un loc pentru îndrăgostiți* (pe care nici autorul lor nu pune mare preț). Singurul film onorabil a fost *Floarea soarelui*. De ani de zile cerem să vedem filme de actualitate iugoslave, și iată că ne trezim cu *Trec zilele*, care nu este absolut de loc reprezentativ pentru ceea ce se realizează în această țară, ba i-aș spune chiar «tipic pentru ceea ce nu este reprezentativ». Nu înțeleg apoi de ce se sare peste operele recente ale unor mari cineaști? Salut prezența *Pădurii de mestece* a lui Wajda, dar de ce nu s-a luat și *Peisaj după război*?

Călin Căliman: Cred că modul în care se achiziționează filmele din țările socialiste reclamă un capitol aparte al discuției. Nu mă refer la operațiile procedurale (și ele perfectibile), ci la o chestiune de principiu. În repertoriul ecranelor noastre, hotărît lucru, ele trebuie să aibă o pondere însemnată. Întîmplarea face că am văzut, în unele țări socialiste pe care le-am vizitat cu diferite prilejuri, filme bune, necesare nouă, care n-au ajuns niciodată pe ecranele noastre. De ce? Aș vrea să merg pe «firul» unei singure explicații (din mai multe la îndemînă). Știm, cu toții — îndeosebi din experiența filmului românesc — că nu e tocmai ușor să realizezi filme realmente valoroase de inspirație contemporană. Dar ponderea principală, în fiecare cinematografie la care ne referim, o are, totuși, *filmul de actualitate*. Să fim corecți: nu se prea realizează, nicăieri în lume, «la tot pasul», prea multe filme «geniale» cu subiecte desprinse din prezent. Multe din filmele la care ne referim sînt de valoare medie, și — indiferent de țara care le-a produs — au ele cîte o hibă sau alta. Dar astfel de filme există. Ele există, afirmînd preocuparea și ambiția cineaștilor din țările respective de a vorbi spectatorilor de azi despre problemele lor de azi. Avem nevoie pe ecranele noastre de astfel de filme. Pretextînd, însă, o hibă sau alta (reale, repet, dar adesea mărunt în raport cu valoarea educativ-estetică de ansamblu a unei pelicule), noi ne-am obișnuit la achiziționa doar «filme fără hibe». Adică, spre pildă, un film ca *Greșeala fatală*, «estern» cu indieni (!) produs în studiourile din DEFA, în care, între două săgeți, personajele se mai ceartă puțin, pe nemțește, și între două focuri de revolver, se mai încalieră puțin (tot pe nemțește), dar «hibe» nu sînt, pentru că filmul e cu indieni și în filmele cu indieni este voie orice... Cam așa se întîmplă. Și atunci, fi-rește reprezentarea pe ecranele noastre a cinematografiilor vecine și prietene rămîne mereu eronată... Repet: ponderea principală, și în R.D. Germană, și în Polonia, și în Cehoslovacia, și în Ungaria, peste tot în țările socialiste, ponderea principală o au *filmele de actualitate*.

Încă un lucru aș mai adăuga: o preferință «personală». Din creația lui Jacques Tati, cel mai interesant autor de comedii cinematografice moderne, n-am văzut pe ecrane, la timpul convenit, o capodoperă: *Vacanța domnului Hulot* — cascada de gaguri, de bună dispoziție, de spirit, de ironie. Oricînd un astfel de film ar fi binevenit la noi, din toate punctele de vedere, chiar dacă ne separă un deceniu (și mai bine) de anul său de naștere. Între timp, același superb ironist și-a vărsat oful împotriva «civilizației de consum» în filme ca *Play Time*, în *Trafic*. Nici nu îndrăznesc să-mi susțin aceste mici preferințe... Care nici nu sînt prea personale.

Tudor Stănescu: ...după cum nu drept dorință proprie aș vrea să fie privită sugestia de a lua în considerație filmele necunoscute ale anilor '40-'60, cele valoroase, se înțelege. *Doisprezece oameni furioși* a fost un gest binevenit. Întrucît Călin Căliman a amintit de comediele lui Tati, mă gîndesc dacă nu există nici un mijloc de a oferi publicului cîteva din creațiile lui Chaplin. De la *Dictatorul*, dacă nu mă înșel, nu s-a mai văzut nimic (aici nu intră în discuție cinemateca).

— *Desigur, căile atacului principal sînt mult mai multe și, se cade să subliniem, mult mai greu de străbătut decît pot ele răzbate într-o discuție fatalmente limitată, cum este cea a noastră. Nădăjduim că cel puțin cîteva din «motivele noastre de reflecție» vor deveni și motive de acțiune, în serviciul unui repertoriu ce are datoria de a fi parte integrantă a politicii noastre culturale.*

un program de zile mari

Domnul X trece pragul cofetăriei Y și se adresează vinzătoarei Z: «Doresc să-mi confecționați un cal de ciocolată». A doua zi domnul X sosește din nou în cofetăria Y și cere ca armăsarul comandat să apară ținînd coada în sus. «Foarte bine, răspunde vinzătoarea Z, îl retopim și vi-l prezentăm ținînd coada în sus». A treia zi cumpărătorul capricios solicită remodelarea copitelor, în cea de-a patra, refacerea urechilor și — în funcție de talentul povestitorului și de răbdarea ascultătorului — snoava se poate întinde la nesfîrșit. Pînă cînd personajul X se declară mulțumit. «Vi-l pun la pachet?» întrebă vinzătoarea. «Nu e nevoie, îl mîncînc pe loc».

Poanta e veche, străbunicii noștri au preluat-o de la străbunicii lor, dar în noaptea revelionului, recondiționată cu grijă, ne-a fost prezentată drept noutate de ultimă oră. Nu e primul caz. Și nici ultimul în care autorii de texte umoristice bărbieresc bancuri de acum o sută de ani, oferindu-ni-le în veșminte moderne. De fapt, treaba se poartă și în domeniul muzicii ușoare, ne-am informat cu... prudență Richard Oschanitsky și Dumitru Furdul (sîmbătă, 1 ianuarie), atunci cînd, într-un admirabil dialog muzical, au aplicat matricea unor cîntece vechi peste cîteva șlagăre «originale» sosite cu ultimul tren. Scuză sau acuză? Prezentatorii s-au străduit să ne lase impresia că au brodit totul de dragul unei șarje amicale. Într-un interval de octavă sînt numai opt clape albe și cinci negre, așa că asemenea potriveli aparțin hazardului, s-au întîmplat și la case mai mari (Beethoven nu s-a sfiit să imprumute motive melodice de la decedatul Mozart) așa că...

Dar să nu fim răi. Nu ne-ar ierta-o milioane de telespectatori. Și asta deoarece, în general vorbind, programele consacrate de către televiziune primelor zile și nopți ale anului 1972 s-au bucurat de un real succes. Am trecut pragul noului an înțepenit în scaune, deoarece, de cu seară și pînă în zori, micul ecran ne-a prezentat o emisiune muzical-umoristică de zile mari. Am uitat literalmente de toți și de toate, să dansăm și să ne sărutăm nevasta. S-au sleit sarmalele în farfurie și s-a trezit vinul în pahare, dar nu ne-a părut rău din moment ce i-am avut la noi acasă pe cei mai îndrăgiți actori de comedie și — lucru rar — în compania unor scheciuri, monoloage și scenete umoristice redactate cu un pronunțat simț al măsurii și alcătuite pe gustul tuturor.

Și totul după o secetă cumplită în acest domeniu, după zeci de «varietăți», de pagini de «umor», găunoase sau cioplite din bardă, tuse de poante și înecate într-un verbiaj penibil. Selectarea riguroasă a textelor, meticulozitatea dirijorală a unui specialist de mare clasă (autorul emisiunii: Tudor Vornicu) ne-au demonstrat fără drept de apel că umorul gîndit cu gravitate e singurul în stare să ne facă să rîdem cu lacrimi, că numai gimnastica minții și efortul creator sînt capabile să măture minutele de așteptare interpusă între două poante răsuflate, că în afară de calambururi și jocuri de cuvinte geneza risului cunoaște mijloace mult mai nuanțate.

Au fost folosite cu succes atît umorul revuistic (și la acest capitol o mențiune specială pentru jocul, interpretarea și umorul tonic ale lui Amza Pellea) cît și mijloacele specifice limbajului TV. *Invadatorul* Ștefan Bănică și *gigantul* Dem Rădulescu ne-au adus o reală și plăcută surpriză cu toate că, între noi fie vorba, oamenii noștri n-au trebuit să depună eforturi deosebite pentru a intra în lumea fantastă a unor seriale populate cu extraterestri antropomorfizați pînă la cele mai mici detalii ale oricărui banal «Tom, Dick and Harry». Dar despre «originalitatea» acestor producții «pămîntene», cu altă ocazie.

Să revenim însă la treaba care ne doare în mod deosebit. Cum vor arăta de acum înainte programele de satiră și umor? Memorabilele zile de 1, 2 și 3 ianuarie au avut darul de a goli pînă la fund sacul textelor de satiră și umor? Sau, dimpotrivă, lecția Anului nou îi va obliga pe redactorii televiziunii să manifeste aceeași intransigență în fața mediocrității? Care e și părerea noastră? Una singură: avem nevoie, mare nevoie de «unde vesele» și de emisiuni hazoase la TV. Succesul emisiunilor amintite ne-a redeschis apetitul. Le așteptăm, le dorim, cît mai curînd și cît mai multe. Dar decît orice, mai bine lipsă...

Ce părere aveți?

PE MARGINEA

ANCHETEI «FLACĂRA»

La ora la care apar aceste rinduri, nerăbdarea, neliniștile, întrebările, regretele, în sfârșit, toate stările cu care putea fi așteptată ancheta noastră «Ce părere aveți?»... s-au consumat. Unii se bucură, unii poate mai suferă puțin (deși, într-o săptămână...) văzind că actorul sau filmul preferat nu se află pe primele locuri. Debutăm cu acest paragraf sentimental pentru că înseși răspunsurile — sosite într-un număr impresionant — au, cum e și firesc, o apăsătoare nuanță afectivă, fiind vorba de un sondaj sui-generis, la care răspunde cine are chef și timp, nu de o investigație organizată după toate legile sociologice. O corespondentă din Tg. Mureș, Maria Nistor, a denumit cu finețe dispoziția celui care se apucă să-și dea obolul la anchetă: «Să știi, dragă redacție, că este foarte greu să alegi, să dai răspunsuri la aceste întrebări. Sunt mai multe răspunsuri posibile, dintre care trebuie totuși să alegi unul singur, la care «ții» cel mai mult. Eu am căutat să aleg *răspunsul cel mai drag*». Acesta este adevărul. Un referendum nu-și poate propune să stabilească o ierarhie exactă a valorilor, iar în materie de artă nici un om de bun-simț nu se va îndeletnici cu cîntărirea exactă a calităților unui artist sau ale unei opere. Performanțele, se știe, nu sînt măsurabile ca la sport. Revenim și acum cu aceste precizări, întrucît cițiva cititori mai noi, se vede — au propus schimbarea întrebărilor din «cel mai bun» în «cel mai popular». Prietenii noștri mai vechi știu că acesta este sensul cel mai apropiat al anchetei dar folosim cuvîntul *bun* pentru a respecta o practică încetățenită în sondajele de acest fel din lume. Cu aceste lămuriri de rigoare, necesare — credem — participanților mai proaspeți, putem trece la dezvăluirea unor secrete care, de fapt, sînt strîns legate de tot ce am spus pînă acum. După cițiva ani de existență a *Anchetei «Flacăra»* (pentru că avem de acum o tradiție, ne îngăduim să o însoțim și de un oarecare orgoliu, măsurat însă) noi, cei care urmărim fiecare scrisoare, avem în față dovezi concludente ale unei certe maturizări a preferințelor și gustului celor care ne scriu, deci a unei mase importante de oameni. Voturile lor devin un mecanism sensibil de captare a pulsului opiniei publice, a unor tendințe ce marchează creșterea accentuată a conștiinței adevăratelor valori artistice, a însemnătății lor umane, etice. Poate că unii dintre cei care cunosc succesul de casă al unor pelicule submediocre, precum *O floare și doi grădinari*, *Dreptul de a te naște* etc., se vor mira văzînd în fruntea clasamentului excelenta ecranizată a lui Zeffirelli, *Romeo și Julieta*. Da, la *O floare...* ori la *Vagabondul* s-au spart geamurile, dar cînd a fost vorba să-și amintească de ele, mulți spectatori au constatat că memoria lor nu le-a acordat prea multă încredere. De altfel, și pe locurile următoare ale anchetei se află filme în care puteau fi depistate cel puțin cîteva atitudini omești vrednice de luat în seamă: *Aeroportul*, *Marele premiu*, *Cromwell*, *Anna celor o mie de zile*. Situația seriilor TV pledează pentru aceeași stare de fapte îmbucurătoare: aventura, mai mult sau mai puțin gratuită, se retrage în fața filmelor cu implicații majore. *Urmărirea*, creație românească, mărturie emoționantă a eroismului, se află la o distanță considerabilă față de toate celelalte seriale. Despre filmele naționale destinate marelui ecran nu ne rămîn prea multe de spus. *Mihai Viteazul* a confirmat succesul deplin și autentic cu care a fost întîmpinat la apariție. Important ni se pare însă (din punct de vedere al tendințelor ce se desprind) adevărul că anemicele noastre comedioare abia au strîns vreo 11 voturi (seria B.D., de exemplu), în timp ce creații precum *Serata* sau *Asediul* au ocupat locurile 4-5. Credem că și existența în fruntea clasamentului a unor actori străini de prestigiu, precum Sophia Loren, Marcello Mastroianni, Alain Delon, Richard Burton, Barbra Streisand, întărește încrederea în capacitatea de apreciere a corespondenților noștri. Să nu uităm ceva: două dintre creațiile actoricești coplesitoare ale acestui an, cele ale lui Innokenti Smoktunovski în *Unchiul Vanea* și Daniel Olbrychski în *Pădurea de mesteceni*, au venit, din păcate, prea tîrziu pe ecrane, după ce data

de închidere a concursului expirase.

Înaintînd pe teritoriul rubricilor destinate actorilor de teatru și cîntăreților de muzică ușoară, pășim de fapt pe un pămînt unde funcționează, poate, cea mai cumplită dintre subiectivități. O precizare se impune însă din capul locului: actorii noștri de teatru nu sînt cunoscuți atît cît ar merita, este nedrept să se întîmple așa, dar capacitatea redusă de comunicare cu spectatorii din întreaga țară îi vitregește. Creațiile lor, realmente superioare celor oferite de cinematografie, rămîn departe de a cunoaște acea largă și binemeritată pătrundere în conștiința publicului. Numele de rezonanță ale lui Toma Caragiu sau Dinei Cocea, aflate printre preferințe, actori recent distinși cu premiile revistei de specialitate, vorbesc însă de la sine despre orientarea judicioasă a celor care ne-au scris.

În ceea ce privește muzica ușoară... aici e cu muzică. Nouă, trebuie să mărturisim, nu ne displace această melodie cîntată la unison de ani de zile de către cititorii noștri: «Margareta Pîslaru — Dan Spătaru». Neîndoielnic, între timp s-au impus puternic și alți cîntăreți buni, foarte buni, vreo doi chiar excelenți, dar Margareta și Dan rămîn două personalități cuceritoare, capabile să iradiază farmec, căldură și încredere pe o rază foarte întinsă, două vedete — în sensul bun al cuvîntului — care își iau în serios meseria, care au promovat, cu dăruire și consecvență, frumusețile cîntecului românesc. Oamenii îi iubesc și îi respectă, de aceea nu se îndură să se despartă de ei. Recordul lor este rar înflînit în orice sondaj asemănător din alte țări: de cinci ani, tot cei dintîi. Am primit scrisori dramatice din partea unor suflete ce balansau între Dan Spătaru și Aurelian Andreescu, ni s-au cerut sfaturi. Ce să spunem? Iubiti-i pe amîndoi, că se poate și așa, ei nu se supără, sînt băieți buni, vă asigurăm. De altfel, așa procedăm și noi. Și apoi, se vede bine, Aurelian a ocupat anul acesta o poziție fruntașă, este prima dată cînd urcă în clasament.

Am folosit mai sus, de loc întîmplător, o vorbă trainică și de cinste: *respect*. Iubirea cea mai înfocată nu trebuie să alunge acest înalt simțămînt. Dezaprobăm, în numele lui, gestul neonest al «grupurilor» de semnatori din Sighetul Marmației, Cluj și București care au întocmit peste 50 de misive cu 4 scrisuri mari și late, care au folosit adrese fictive — crezînd că ne-ar putea duce de nas — cu intenția de a impune, în mod fraudulos, «cîntăreața lor preferată», artistă merituosă de altfel, dar departe de a întruni sufragii largi. Ne întrebăm ce bucurie poți avea știînd că un artist sau o artistă a reușit să se strecoare ilicit pe primele locuri. Se înțelege, a trimite redacției 20 de voturi sau chiar 5, cu semnături mistificate, echivalează ipso facto cu un gest de neîncredere în protejata respectivă. De ce admiratorii Margaretei Pîslaru, ai Mihaelei Mihai, ai lui Dan Spătaru, Andreescu, Cornel Constantiniu, nu au purces niciodată la astfel de mașinații nedemne? Pentru că au încredere în valoarea reală a artiștilor, pentru că știu că ei vor ocupa locul afectiv pe care îl merită și cînd îl merită. Așadar, celor din Sighetul Marmației, Cluj etc., un sfat, un îndemn la decență și cinste (cum zice și cîntecul: «Cheamă, cheamă iar la noi încrederea»).

După cum era și firesc, după cum ne-au cerut-o sute de cititori, am introdus în acest an și rubricile închinete muzicii populare. Opțiunile sînt aici cele mai transante. Distanța dintre primii clasați și ceilalți este absolut astronomică. Benone Sinulescu și Irina Loghin merită cu atît mai mult felicitările noastre, cu cît trăim într-o țară care nu duce lipsă de reprezentanți excelenți ai cîntecului popular, de minunați cultivatori ai comorilor folclorului nostru, descoperiți, încurajați și susținuți.

Cît despre celelalte sugestii privitoare la alte întrebări (*cel mai bun cîntăreț străin, cel mai bun sportiv* ș.a.) ne mai gîndim.

M. MIHAIL

literare

de Traian STOICA

debuturi

Din avalanșa debuturilor lirice la care asistăm de la un timp încoace, desprindem două glasuri care, manifestate pe căi opuse, mărturisesc o relevabilă sinceritate a actului poetic.

Constantin Ștefuriuc (a cărui carte *Pe o vîrstă de băiat* — Ed. Eminescu — deși apărută nu acît de recent, nu vrem totuși să o trecem cu vederea) are o poezie directă, francă, de precisă adresă. La el, cuvîntul e încărcat irezistibil de imediatețea comunicării. Primele două versuri sînt, cu voia sau fără voia autorului, oarecum programatice: «Pe o vîrstă de băiat/ Ard cu inima cuvinte...» Exuberant și juvenil, Constantin Ștefuriuc nu se sfiește să-și mărturisească, printr-o caldă și contagioasă spontaneitate, peripețiile și sentimentele incipientei sale tinereți. Prezentat de propriile-i versuri, aflăm astfel că poetul e din «țara de sus», că are douăzeci de ani, că e plecat militar... De fapt, poezia din *Pe o vîrstă de băiat* e marcată de un evident accent autobiografic. La o structură poetică atît de exploziv confesivă, faptul e firesc. Momentul înscris pe «vîrstă băiatului» e acela al adolescenței și al tinereții care începe. Exprimării acestui moment trăit cu autenticitate de poet îi datorăm cîteva frumoase piese, din care transcriem «Adolescență»: «Neconținut trec drumuri prin mine și prin voi — /Reptile pașnice, luccioase reptile./ Copacii bat monede sau se dezbracă goi./ Noi amețim vădudhuri și păsări în rotire.// Stăteam întinși pe iarbă/ Cu merii-n pămînt./ Crescuse din explozii și puful de pe barbă/ Se desprindea o vîrstă din ea muream cîntînd.// Se desprindea o vîrstă, un cer uitat în iarbă».

Și astfel, melodioase, versurile înregistrează vestigiile, involburările de emoții și senzații adolescenține, gama afectivă a eului liric evoluînd pe fundalul unui decor, de preferință, lunar. Modalitatea de exprimare a poetului e aceea a cîntecului; perfectarea orchestrației simple — dar nu minore — a acestuia, e, ne gîndim, calea de ascensiune a poetului nostru. Impuritățile din poezia lui Ștefuriuc — unele imagini și metafore forțate, unele «originalități» și stridențe — provin tocmai de la abdicarea structurii poeziei sale cristaline și muzicale, poezie care trebuie păzită de orice complicații inutile, artificioase.

Opus nu numai ca modalitate de exprimare, ci și temperamental, e Petre Anghel în *Duhul Pămîntului* (Ed. Cartea Românească). Cartea indică un autor parcimonios cu vocabula. Departe de orice dispoziție juvenilă, tînărul poet privește lumea cu încordare, dramatic. În drumul său incipient spre cunoaștere există o certitudine, «o scăpare» cum zice el. «Duhul Pămîntului» simbolizează această certitudine. Adică, anteaica legătură cu pămîntul îl poate feri de orice rătăcire și destrămare. «Dacă Duhul Pămîntului», mărturisește autorul, «nu mai țîșnește», atunci «apele vor lîncezi în bube/ și trupul meu improșcat/ cu ură va pieri». Ca apoi să întîlnim această afirmare răspicală, nu lipsită de forță dramatică: «Numai Duhul Pămîntului scapă/ din adînc s-a născut/ Și-n adîncul cerului se suie/ Și ia cu el sufletul./ Nu aștept decît o moarte/ Cu brațele lipite cruce/ Înecat/ De Duhul Pămîntului». E, credem, cu sugestie exprimată ideea contactului necesar respectiv pînă în ceasul final.

Dar noi, sugerează mai departe poetul, oricît am fi de conștienți că integritatea ne e asigurată de solidaritatea perpetuă cu pămîntul natal pe care ființăm, nu putem refuza și zborul spre «cerul» ideilor. În lumina acestei alternative sau, mai bine-zis, în sensul concilierii celor două părți de «sus» și de «jos» e conturat înțelesul poemelor: «Duhul Pămîntului/ M-a tras spre inimă,/ Duhul cerului/ M-a chemat cu gîndul./ Între două duhuri/ Care se sfîșie/ Adăpîndu-se cu lacrimi și cu sînge/ Aștept duhul meu/ Să se izbăvească». Ideea centrală a cărții își găsește numeroase și adecvate transpuneri poetice. Versuri ca «Bate prin cer/ Un gînd/ Ce nu se lasă prins» sau ca «Păsările de noapte/ Ar vrea să poposească în virful gîndurilor/ Fără să știe că ar arde aproape de cer», arată o vocație. Vocația unui poet cu obsesia ideii și nu numai a lucrurilor spuse frumos. Vom face acum pe tînărul poet atent asupra unor neajunsuri ale poeziei sale. Dat fiind avariția expresiei sale, el nu va fi pîndit de pericolul pitorescului pe care-l semnalăm la Constantin Ștefuriuc; pe Petre Anghel îl prevenim asupra altor primejdii ce țin de prozaism și abstractizare excesivă. Gravitatea atitudinii nu trebuie să dea loc crispării. Dar de la tînărul nostru poet, care găsește cu putîntă să ne spună cum «curge îmbîlînit ca o tăcere/ cerul ploilor potolite», așteptăm cu încredere acel cuvînt «neimpărtășit» care miine va fi «capul» unui «șir nenăscut al poveștii».

În urmă cu câteva săptămîni — către sfîrșitul anului — autoritățile din unele țări occidentale s-au văzut nevoite să recurgă din nou la soluția extremă

a închiderii temporare a burselor de valori.

Era pentru a doua oară în 1971

și pentru nu se știe a cîta oară în ultimii ani

cînd se apela la o asemenea soluție în contextul accentuării tensiunilor monetare occidentale.

Cea de la sfîrșitul anului trecut viza blocarea cu orice preț a posibilităților declanșării unor masive speculații valutare

în legătură cu devalorizarea dolarului, speculații care ar fi putut deteriora și mai mult

un climat economic și bursier,

aflat deja într-o stare depresivă

ca urmare a tendințelor de recesiune ce bîntuie

în economia țărilor occidentale și a crizei

sistemului valutar capitalist.

...SI BANALA CA O BURSA

de Ilie ȘERBĂNESCU

Sanctuar al mii de superbe speranțe și cimitir al milioane de iluzii deșarte, produs și necesitate a proliferării capitalului și expresie a aberațiilor dezvoltării capitalismului, lăcașul dezlănțuirii celor mai teribile pasiuni în fața căruia pălesc și clocotitoarele stadioane braziliene, loteria cea mare, locul unde se consumă cele mai multe destine pe metru pătrat. I-au fost atribuite cele mai deosebite și bizare calitative, i-au fost descoperite cele mai năstrușnice vocații: «mobilizatorul instantaneu de capitaluri», «barometrul activității economice», «focarul zvonurilor», «oglină sănătății întreprinderilor», «cutia de rezonanță a panicii», «pulsul afacerilor», «cadranul economiei», «ghidul investițiilor», «focul de artiștii al idealurilor», «termometrul conjuncturii», «sera unde înfloresc curentele în moda afacerilor», «izvorul prosperității», «iluzia însăși». Sau — parafrăzînd pe cineva — «și banală ca o BURSA».

DINCOLO DE MISTERE

Ce este în fond bursa? Dincolo de misterele care o înconjoară, ea constituie, în ultima analiză, o piață, un cadru organizat unde se întîlnesc, direct sau prin diferiți intermediari, vînzători și cumpărători.

Problema existenței unui cadru organizat pentru facilitarea contactului direct dintre vînzători și cumpărători s-a pus încă de la începuturile producției de mărfuri. Dar bursele, în accepțiunea actuală de «instituții specializate», au apărut abia în secolul al XV-lea în vestul Europei, prima fiind organizată la Bruges de Van de Bursen, căruia îi datorează și numele. Rînd pe rînd apar apoi marile burse vest-europene (Amsterdam, Paris, Londra) și americane. Cu timpul, pe măsura creșterii importanței creditului, bursele se specializează: **bursele de mărfuri** (care există și acum în marile metropole occidentale) și **bursele de efecte** (valori). Dacă la primele sînt negociate tranzacții cu mărfuri (în special materii prime), la ultimele, «mărfurile», care fac obiectul schimbului, sînt capitaluri. Și nu bani ca atare și nici capitaluri reale ale diferitelor companii sau societăți industriale și comerciale, ci capitaluri fictive ale acestora, aflate sub formă de acțiuni, obligațiuni, certificate de investiții. De aceea, termenul anglo-

saxon le numește pur și simplu «stock exchange» (schimburi de acțiuni).

Principala explicație a existenței și proliferării burselor de valori — la care ne referim — o constituie apariția și expansiunea vertiginosă a societăților pe acțiuni. Concentrarea și centralizarea producției și capitalului au determinat crearea unor întreprinderi mari, ulterior a monopolurilor care aveau nevoi imense de capital. Oricît de mari ar fi fost în acest sens posibilitățile unor capitaliști individuali sau ale unor grupuri de capitaliști, aceste posibilități au devenit, într-un anumit stadiu, insuficiente. Ca urmare, din necesitatea atragerii unor fonduri disponibile pe piață (inclusiv cele ale unor pătri necapitaliste) au fost înființate și promovate societăți pe acțiuni. Valoarea capitalului unei astfel de societăți este fărîmițată într-o mulțime de fragmente egale — acțiunile. Ulterior, în vederea sporirii capitalului, se emit noi acțiuni, acestea fiind scoase în vînzare. În cazul găsirii unor cumpărători, posibilitățile financiare ale societății cresc. Locul unde se iesețuează o asemenea operațiune este bursa.

De ce, totuși, în vederea mobilizării unor noi fonduri se apelează la piața bursieră, atît timp cît băncile pot oferi acest serviciu, ele punînd la dispoziție tocmai capitaluri pe care le-au colectat de pe piață? Explicația este simplă. Pe de o parte, băncile acordă

credite, în timp ce achizitorul de acțiuni participă financiar la investiții, acceptînd el însuși riscul. Pe de altă parte, societățile sînt interesate în obținerea unor importante fonduri pe termen lung și nu pe termen scurt. Și chiar dacă băncile s-ar oferi să dea împrumuturi pe termen lung, în cuantumul dorite, din același punct de vedere al societăților achiziționarea de fonduri prin emiteria și vînzarea de acțiuni este mai rentabilă, neexistînd presiunea rambursării dobînzii. În plus, în acest mod posibilitățile de expansiune ale societății sînt asigurate, ca să spunem așa, prin «forțe proprii».

MIRAJUL

Cu ce este însă «ademenit» să cumpere acțiuni posesorul unor eventuale fonduri disponibile avînd în vedere că el poate să-și plaseze aceste fonduri în bănci, case de economii, care îi asigură și o dobîndă? Teoretic, cu trei lucruri: 1) **dividendul** (adică partea ce revine per acțiune din eventualele beneficii realizate de companie); 2) un **venit fix** (în principiu indiferent de rezultatele economice obținute de societăți — în acest caz avînd de-a face cu o **obligațiune**); 3) **posibilitățile de creștere ale cursului acțiunii** (acțiunea are o valoare nominală dar în practică, la bursa, ea se schimbă la un curs care, în funcție de situație, poate fi mai mare sau mai mic decît valoarea nominală). În acest miraj iluzoriu al îmbogățirii rapide, se pare că se află una din principalele explicații ale «antrenării» unor deținători de fonduri (inclusiv a micilor deținători) în achiziționarea de acțiuni și obligațiuni și în negocierea lor la bursă. Practica din ultimul timp a reducerii valorii unitare a acțiunilor a lărgit posibilitățile de acces la achiziționarea acestora. Micii acționari s-au lăsat amăgiți. În realitate ei au fost puși, astfel, să «lucreze» pentru marele capital, sporirea fondurilor mobilizate ducînd la proliferarea acestuia, fără a fi afectat cîtuși de puțin tabu-ul proprietății privat-capitaliste

și fără a se «difuza» controlul marilor capitaliști asupra diverselor companii. Gigantul «American Telephone and Telegraph», care monopolizează 80% din comunicațiile telefonice din S.U.A., are peste 3 milioane de acționari. Dar aproape 70% din aceștia dețin fiecare mai puțin de 100 de acțiuni.

Creșterea capitalului în acțiuni, pe seama micilor dar numeroaselor contribuții, a amplificat considerabil posibilitățile marilor acționari de a-și promova speculațiile bursiere în beneficiul propriu.

DURERILE

La baza speculațiilor stă tocmai faptul că acțiunile se vînd în realitate nu la valoarea lor, ci la cea pe care o dictează condițiile pieței, adică ale bursei. Aceste condiții înseamnă: situația economică generală a companiei respective, situația de ansamblu a bursei, oscilațiile conjuncturale, perspectivele companiei, cererea și oferta acțiunilor respective. Este suficient un zvon privind eventuale pierderi suferite de o companie și cursul acțiunilor sale scade. Perspectiva compromiterii dividendelor face ca deținătorii să devină interesați să se debaraseze de acțiunile «suspecte». Dimpotrivă, este de ajuns să se anunțe că o companie petrolieră, de pildă, a descoperit un nou zăcămint, pentru ca eventualitatea obținerii unor profituri suplimentare să determine o urcare vertiginosă a cursului acțiunilor respective.

Marii acționari au însă posibilitatea să intervină și să dicteze condițiile pieței și să influențeze deci cursul acțiunii. Spre exemplu, ei pot răspîndi zvonuri cu privire la unele dificultăți financiare ale companiei respective. Cursul acțiunilor scade. Marii acționari cumpără masiv la prețuri scăzute (sub valoarea nominală). Vînzătorii sînt tocmai micii acționari, care nu știu ce li se pregătește. Și de altfel, nici nu ar avea cum să determine în vreun fel schimbarea sensului evoluției cursurilor. După un timp, zvonurile se dovedesc false. Marii acționari se găsesc în posesia unui pachet sporit de acțiuni, al căror curs crește vertiginos. O parte din micii acționari sînt eliminați. În schimb, marii acționari își vîd consolidate pozițiile, putînd apoi oferi acțiunile la prețuri ridicate unor noi mici acționari, îmbătați de mirajul cursului în creștere al acestora.

De multe ori, speculațiile bursiere sînt însoțite de ciocniri dure; dramatice chiar, atunci cînd două mari grupuri de acționari vizează același obiectiv. Ca întotdeauna, însă, în lumea capitalului «peștele mai mare înghite pe cel mai mic». A căpătat notorietate, în acest sens, conflictul din 1968, din Franța, dintre grupul financiar «Suez» și «Banque de Paris et des Pays-Bas» pentru obținerea controlului asupra marii bănci de depozit «Credit Industriel et Commercial» (C.I.C.), care avea peste 1 200 de filiale regionale. După o serie de operațiuni bursiere, «Suez» ajunsese să dețină 7% din capitalul C.I.C., iar «Banque de Paris et des Pays-Bas», 3%. În acest moment un «al treilea» cumpărător neidentificat (!) a încercat să obțină participări în C.I.C. Fiecare din «vechii» competitori, crezînd că este vorba despre celălalt, a cumpărat masiv acțiuni C.I.C., ajungîndu-se la situația ca fiecare să dețină 25% din totalul acestora. În cele din urmă, «Suez» a tranșat în favoarea sa disputa: infiltrîndu-se în culisele operațiunii de fuzionare a societăților «Saint-Gobain» și «Pont-a-Mousson», «Suez» a achiziționat o parte din acțiunile «Pont-a-Mousson» care cuprîndeau și participațiile C.I.C. în capitalul acestei societăți.

SCANDALUL UNEI «FABRICI DE BANI»

Un alt procedeu la care recurg marii acționari, în încercarea de a acapara noi fonduri, este acela al speculației bursiere «la hausse». În acest caz, cursul acțiunilor trebuie «susținut» pe piață. Eventualii posesori de fonduri trebuie «ademeniți» să cumpere acțiunile respective și nu altele, și încă la un preț ridicat. Deodată apar clienți care se oferă să cumpere acțiunile la un curs cu 20—50% peste valoarea lor. Micii acționari prind momeala. Ei cumpără masiv. După un timp se dovedește că inițialii cumpărători nu fuseseră alții decît marii acționari care își permisese să «avanseze» ceva bani pentru a colecta ulterior alte masive fonduri.

Zgirie-norii din «strada zidului» — Wall Street — împiedică soarele să pătrundă și umbrele să se formeze... Dar zidurile rămân nepunctuoase în fața amenințării tăcute a altor umbre: acelea care dimensionează dezechilibrul intern al mecanismului economic capitalist.

În numeroase rânduri, acest gen de afaceri se soldează cu falimentul a mii și chiar zeci de mii de mici acționari. Prin anii '60 o deșănțată campanie publicitară era făcută în aproape toate țările occidentale în jurul unui așa-numit «fond de investiții» — «Investors Overseas Services» (I.O.S.) — presupus intermediar între micii deținători de fonduri și o serie de întreprinderi productive. Se făcea totul pehtru a dovedi viabilitatea «fondului», posibilitățile imense ale acestuia. Trebuia creată iluzia că acesta prosperă, că este o adevărată «fabrică de bani». Erau promise acționarilor beneficii de 100 la sută și chiar 200 la sută. Puteai deveni milionar, chipurile, peste noapte. Pentru aceasta era de ajuns să achiziționezi acțiuni I.O.S. de numai 4 dolari bucata. Colectele erau făcute în toată lumea occidentală, din Marea Britanie pînă-n R.F.G., din S.U.A. pînă-n Japonia. Pofta de speculație

a căpeteniilor I.O.S. era nemăsurată. La un moment dat, după o altă campanie publicitară și mai deșănțată, pe piață au apărut subit cumpărători dispuși să ofere pe o acțiune I.O.S. 20 de dolari în loc de 4. Cursul acțiunilor I.O.S. a crescut teribil. Amețiți, numeroși naivi au fost în stare să ofere pe o acțiune chiar și 32 dolari. La sfîrșitul anului 1969, existau peste 750 000 de păcăliți. În primăvara anului 1970, o bancă elvețiană, care nu păstra în seifurile ei decît 30 000 de acțiuni I.O.S., s-a prezentat la casieria «fondului» cerînd contravaloarea («în cash») a acțiunilor. Cererea i-a fost refuzată... din lipsă de fonduri. Neîncrederea s-a răspîndit cu iuteala fulgerului: cum, un «fond» al cărui capital era cotat la aproape un miliard de dolari nu putea achita 120 de milioane? Capitalurile se «evaporaseră». De fapt, nu chiar. Ele se aflau «investite» în locuințele luxoase ale «întreprinzătorilor» conducători

ai I.O.S., în avioanele lor personale, în vilele lor din stațiuni montane și maritime. Cursurile s-au prăbușit. Zeci de mii de acționari au rămas cu buza umflată și totul s-a transformat în cel mai mare scandal financiar postbelic.

ÎNGRIJORĂRILE REGILOR «TRADIȚIONALI»...

Evantaiul speculațiilor bursiere s-a lărgit. Nu s-ar putea spune că marii speculatori au dat dovadă de lipsă de inventivitate. Dimpotrivă, «ingeniozitatea» așa-numiților «lupi tineri» — noii capitaliști, «nemulțumiți» de dominația «lupilor bătrîni» (clanurile financiare monopoliste mai vechi) s-a manifestat din plin. Cea mai mare «invenție»: **conglomeratul**, în fața căruia au bătut în retragere și s-au simțit sfidați și chiar îngrijorați și regii «tradiționali». Conglomeratul tînde să monopolizeze nu piața unui singur produs sau activitățile adiacente producerii acestuia, ci reunește pur și simplu capitaluri angajate în cele mai diverse sectoare economice, căutînd să-și impună simultan condițiile pe mai multe piețe. Astfel, în S.U.A., «Litton Industries» produce mașini de scris și de calculat, cuptoare electrice, mașini-unelte, utilaj pentru raze X, motoare electrice, mașini de birou, echipament electronic militar, manuale de școală, cargouri, alimente necongelate. În numai șapte ani a urcat în ierarhia întreprinderilor americane cu 100 de locuri, ajungînd să folosească peste 100 000 de salariați în aproape 30 de țări. Prin posibilitățile de a manevra pe diferite piețe, conglomeratele tind să-și impună dominația chiar și asupra marilor monopoluri «tradiționale». Procedul inițial de formare a conglomeratului are la bază o pură speculație bursieră, ultima modalitate de acaparare monopolistă: «**oferta publică de cumpărare**». O mare companie pune ochii pe o alta din indiferent ce sector de activitate. Voința acesteia din urmă de a «fuziona» sau nu, este lipsită de orice importanță. Mijloacele clasice de absorbție sînt abandonate. Prima companie se oferă public să cumpere acțiunile celei vizate, bineînțeles contra unui cost mai ridicat. Acționarii par tentați de câștigul imediat și compania trece sub controlul achizitorului. S-ar părea că acesta cheltuiește ceva în plus pentru a prelua controlul companiei respective. Nicidcum. Folosindu-și forța financiară, achizitorul apelează la o speculație bursieră. El emite noi acțiuni, cu care le cumpără pe cele ale companiei vizate, chiar la un preț mai ridicat. Rezultatul: capitalul în acțiuni al societății achizitoare crește fără ca ea să fi cheltuit practic nimic în acest scop. Totul pare a se petrece ca și cum 1 plus 1 nu mai fac 2, ci mai mult, beneficiile creîndu-se parcă artificial și nu ca urmare a perfecționării producției sau gestiunii. În realitate, societatea achizitoare mizează pe menținerea la bursă, și după efectuarea absorbției, a cursurilor acțiunilor proprii (inclusiv a celor nou emise) la nivelul anterior.

FOCUL DE ARTIFICII

Marii speculatori nu sînt însă nici ei scutiți de griji. Bursa este necruțătoare și cu aceștia. Principalele victime de anul trecut ale scăderilor puternice ale cursurilor acțiunilor la bursa din New York au fost chiar companiile care își bazaseră expansiunea în ultimii ani pe speculații bursiere. Cele mai afectate — conglomeratele. În contextul depresiei bursiere cultul speculației a cedat, acționarii preferînd acțiunile «sigure», în general ale monopolurilor «tradiționale». Acțiunile conglomeratului «Ling-Temco-Vought» au scăzut în cîteva luni de la 135 dolari la 16 dolari, iar cele ale lui «Litton Industries» de la 105 la 19 dolari. Deși aflați și ei într-o accentuată pierdere, regii «tradiționali» s-au putut totuși considera, cel puțin deocamdată, răzbunați.

IERARHI

Bursele își au propriile ierarhii. Una după capitalizarea bursieră (adică valoarea totală a acțiunilor companiilor cotate la bursă), alta după valoarea afacerilor negociate, alta după numărul de acțiuni schimbate într-o unitate de timp (zi, săptămînă, lună, an). Astfel, se poate afla că gigantică «New York Stock Exchange» — bursa din Wall Street — bate toate recordurile, fiind suveranul absolut în toate ierarhiile. În ce privește volumul tranzacțiilor, o zi la bursa din Wall Street echivalează cu un an întreg la bursa din Paris. Deși numai 1 830 de companii (e drept, cele mai importante) au căpătat drep-

tul de a-și cota acțiunile la această bursă, N.Y.S.E. concentrează 70% din valoarea tranzacțiilor bursiere anuale negociate în S.U.A., capitalizarea bursieră depășind de cîteva ori pe cea a celei de-a doua burse din lumea capitalistă — bursa din Londra — iar volumul anual al tranzacțiilor atîngînd fabuloasa sumă de 140 miliarde dolari (față de 70 miliarde la bursa din Londra). Zilnic, în Wall Street își schimbă posesorul 3 milioane de acțiuni. Din acest punct de vedere, însă, bursa din Tokyo, în urma expansiunii sale spectaculoase, pare să dețină întîietatea: peste 100 de miliarde de acțiuni schimbate anual. De fapt, explicația principală se află în valoarea unitară scăzută a acțiunilor japoneze — între 50 și 500 yeni (adică între 16 cenți și 1,6 dolari). În fața acestor giganti, bursele mai mici pălesc: bursa din Zürich (tranzacții anuale în valoare de 10 miliarde dolari) sau bursele din Paris, Milano și chiar Frankfurt.

Bursele își au, de asemenea, «pulsul» lor. S-au găsit modalități cifrice de a-l măsura: indicii bursieri. Din noianul acțiunilor se aleg cîteva, reprezentative. Se codifică cursurile lor, după un sistem cifric care să le facă comparabile. Sînt folosite sisteme de medii aritmetice (simple sau ponderate) și chiar geometrice. Fiecare bursă își are indicele său. De departe cel mai cunoscut este așa-numitul «Dow Jones» al bursei din Wall Street — indice al valorilor medii ale anumitor categorii de acțiuni, aparținînd principalelor firme din S.U.A., considerat ca un barometru al activității economice din această țară și, prin reflex, drept reprezentativ pentru pulsul business-ului occidental.

Evoluția valorilor indicilor bursieri este, în general, semnificativă pentru evoluția activității bursiere, a însăși activității economice. Reprezentarea grafică a acestei evoluții indică succesive urcări și scăderi. Pulsul bursier nu bate uniform, ci inegal, reflectînd pulsul inegal al economiei capitaliste, incapacitatea ei de a asigura o dezvoltare armonioasă, echilibrată.

Prolog și epilog... Activitatea de peste zi din incinta bursei din New York și ce rămîne pentru gunoieri. Spectacolul straniu al superbilor iluzii și al celor ce mai rămîn din acestea, spectacol reluat de către jucători în fiecare zi pe scena bursei, cu aceeași înfrigurare cu care un intoxicat își caută drogul.

cele două poieni...

Cine nu cunoaște astăzi Poiana Brașovului? Chiar ce n-au urcat serpentinele drumului care leagă Brașovul, pe culmea Stejerișului, cu stațiunea care a ridicat la o cota superioară renumele său turistic, o cunosc măcar din auzite, din scris sau din imaginile răspândite în toate vineturile. Dar ciți din oaspeții ei de astăzi se gîndesc la începuturi? Cine își mai amintește că în pragul veacului vestita Poiană de astăzi nu era nici măcar a Brașovului ci — așa cum spunea și numele ei — a Postăvarului? Și cine mai știe astăzi că actul de naștere al Poeniei Brașovului l-au semnat schiorii și că toată copilăria ei a fost legată de acest sport împreună cu care a crescut. Dar încet-încet, o dată cu hotelurile ei moderne, cu stadionul, telefericul, schiliftul etc., Poiana Brașov a pătruns în lumea turismului internațional. Și-a creat o faimă, și acum printre piramidele brazilor, încă aceiași care au văzut în pragul veacului primii schiori, răsună mai toate limbile pămîntului și alunecă schiori din toată Europa.

Ultima săptămînă a anului mi-a prilejuit, prin intermediul unui concurs internațional de biatlon, o revedere a Poeniei. Numai că atras de îndrăcita cursă a biatloniștilor, acești neastîmpărați «vinători ai zăpezilor» — drumul meu s-a oprit în Poiana Mare, cum este numită de totdeauna prima poiană, cea prin care de obicei se trece doar spre Poiana Mică unde sînt cuibărite hotelurile și toate instalațiile stațiunii moderne. De regretat nu am regretat, fiindcă ambele curse ale biatloniștilor au fost suficient de interesante. Mai mult ca niciodată am avut însă sentimentul că aici, la poalele Postăvarului, se conturează tot mai clar două poieni. Și nu-i vorba de cele două amintite mai sus, vechi de cînd lumea în toponimia locurilor, ci de două stațiuni Poiana Brașov: una a turiștilor (schiori sau nu), cealaltă a schiorilor care au trecut dincolo de plăcerea alunecărilor de vacanță și fac ceea ce numim schi competițional. Sentimentul acesta nu mi l-a produs doar faptul că schiorii cluburilor au fost nevoiți să se retragă din nou la vechile cabane de pe vîrfurile Postăvarului și din Poiana Mare, adică la periferia stațiunii moderne, ci mai mult indiferența cu care Poiana Brașov, stațiunea, a găzduit un concurs internațional. Indiferență și mai curioasă în situația momentului, care făcea ca majoritatea locurilor din hotelurile Poeniei Mici să fie ocupate de turiști vest-germani, iar în Poiana Mare să concureze, alături de biatloniștii noștri, echipa reprezentativă a R.F. a Germaniei. Și totuși nimeni din Poiana Mică nu a coborît să vadă întrecerea, după cum nimeni din stațiunea Poiana Brașov nu a avut nici în clin, nici în mîncă cu organizarea competiției, asigurată de aceiași vechi pasionați care de multe decenii urcă din Brașov în zilele concursurilor.

Fără îndoială, organizatorii concursului internațional de biatlon au și ei o vină, aceea de a nu fi popularizat întrecerea. Dar dincolo de aceasta ni se pare total nemotivată indiferența unei stațiuni de sporturi de iarnă — denumirea o veți găsi în toate pliantele ei de prezentare — față de schiul competițional și întrecerile sale. Evocarea primelor evenimente istorice de mai sus nu am făcut-o doar de dragul cifrelor și amintirilor. Ea ne arată că schiul sport, cu întrecerile sale, a stat la temelie stațiunii turistice de astăzi, a fost motorul dezvoltării ei. Ignorarea lui, izolarea de evenimentele mobilizatoare care sînt competițiile nu-i pot aduce nici un avantaj. Prin alte părți stațiunile de sporturi de iarnă inventează și oferă tot felul de avantaje pentru competițiile de schi — naționale și internaționale — știind cît de eficace mijloace publicitare sînt ele. Privind prin această prismă — care este și a perspectivei — are rost ca noi să separăm Poiana Brașovului în două stațiuni care se ignorează?

Cu gîndurile acestea am coborît săptămîna trecută serpentinele de pe Stejeriș. Și de ce mă depărtam de Poiana Brașov și mă apropiam de Predeal și Sinaia o idee prindea contur tot mai viguros. Nu-i a mea și nu știu cine i-a dat viață, dar se pare că așa cum o comună nu se poate lipsi de primar — primul ei gospodar — nici o stațiune de sporturi de iarnă nu poate fi lipsită de un director sportiv. Chiar dacă nu o să-i spunem așa...

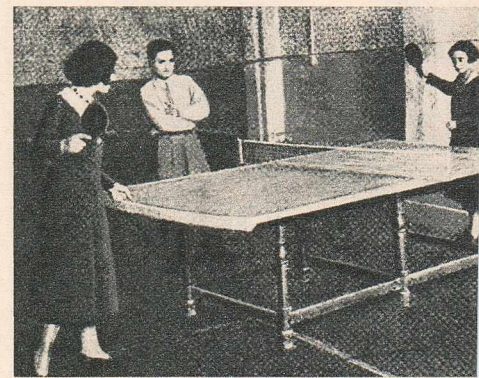
CEL MAI DINTRE CEI MAI...

Chiar și între cei mici există un «cel mai mic». În lumea poneilor — cei mai mici cai din lume — recordul îl deține (deocamdată) Twigg, născut în parcul zoologic din Frankfurt pe Main (R.F. a Germaniei), părinții lui fiind originari din Argentina. Iată două imagini redînd proporțiile aproape incredibile ale căluțului care cîntărea la naștere 6 kg.

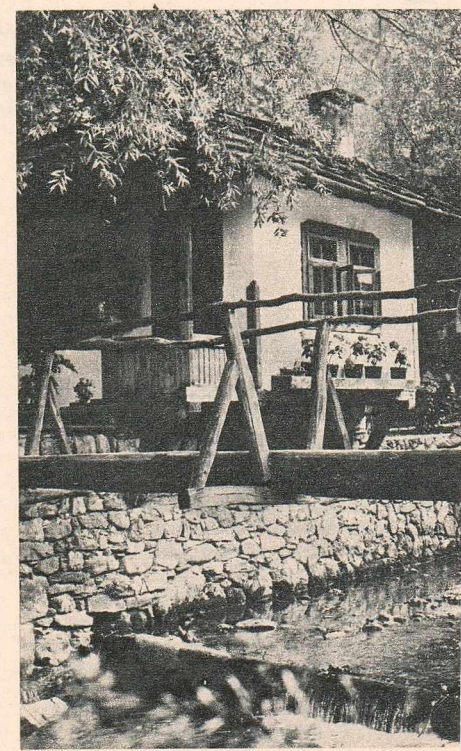
BARZA STRĂPUNSĂ DE O SĂGEATĂ

O întîmplare reală care a pasionat pe locuitorii orașului Viena. Într-un cartier mărginaș al capitalei Austriei a fost observată o barză care, în ciuda faptului că era străpunsă de o săgeată lansată probabil de un «vînător», continua să se ocupe (deși era vădit incomodată și probabil că suferea) de cei doi pui ai săi. S-au făcut numeroase încercări, pînă la sfîrșit, încununate de succes, de a captura barza pentru a extrage săgeata și a o vindeca. S-a ocupat de ea medicul veterinar Adalbert Mikulicz. După un scurt timp, i s-a redat libertatea și barza s-a reîntors la cuib pentru a se ocupa în continuare de puii săi.

UN MECI NEMAIPOMENT

Ping-pongul — cum a fost numit la început tenisul de masă — și-a făcut apariția în lume aproximativ cu șaptezeci de ani în urmă. În 1901 se juca la cluburile din Anglia un soi de ping-pong cu dopuri de șampanie, în loc de mingi, și cu scrumiere în loc de palete. Apoi jocul s-a răspîndit devenind sport de competiție, cel dintîi campionat disputîndu-se la Londra, în 1905. La noi, campionatul numărul unu s-a desfășurat în localul asociației YMCA, pe strada Sălciiilor din București, în decembrie 1930. S-au întrecut atunci patruzeci de ping-pongiști din întreaga țară, la probele de «simplu și dublu, pentru domni și doamne». «Nemaipomenitul meci de finală, din ziua de 4 decembrie 1930, a revenit orădenilor (simplu domni) și bucureștenilor (simplu doamne)» — scriau ziarele de atunci publicînd și fotografiile pe care le reproducem aici. Picioarele cu ghetre din dreapta primei fotografii sînt ale onor arbitrilor preocupat cu notarea punctelor.

de Teodor MAZILU

aparențele contează

La individul de care ne ocupăm numai aparența contează. De aceea el se luptă «să salveze aparența» ca și cum aparența s-ar afla într-o veșnică primejdie de moarte. Mereu are câte o aparență de salvat și o esență de ascuns. «Trebuie să salvăm aparențele».

Ați auzit cu toții această sacră expresie rostită c-un amestec bizar de teamă și solemnitate.

— Lasă asta... Trebuie să salvăm aparențele.

Aparența pare importantă. Numai aparența trebuie salvată cu orice preț. Chiar dacă esența e sacrificată pe altarul sacral al fațadei... Cu esența — ar vrea să spună individul — ne mai descurcăm noi...

Așa s-a acreditat ideea că esența n-are valoare, nu contează. Nu folosește la nimic. N-are ce face cu ea, e bună de dat la rațe. Esența e discretă, e firavă, e timidă, și pînă se descoperă poți să dai ortu' popii. De aceea, pe cît de adorată e aparența, pe atît de disprețuită e esența. Salvarea «aparenței» nu e o treabă chiar atît de simplă, ea implică o muncă titanică. Dacă vrei să salvezi aparențele, trebuie să te trezești cu noaptea în cap.

Aparențele sînt și ele de mai multe feluri, bineînțeles. Dar totuși le putem despărți în două categorii fundamentale: aparențe de ordin material și aparențe de ordin spiritual. Amîndouă însă trebuie salvate. Cu cele de ordin spiritual și moral e ceva mai simplu. Individul cu pricina minte de îngheață apele. Își ascunde fără efort esența, care, aici e drăcovenia, nici nu există. Așa că efortul nu e prea mare. El se arată însă cumsecade, ceremonios, politicos, iluminat, serviabil, cînd de fapt e putred pînă în măduva oaselor... Unii însă au și greutate. Au o mîtră de escroci atît de pregnantă încît le e greu să se prefacă — aici descoperim o sumbră sinteză între aparență și esență. În aparență pare un escroc, și în esență tot escroc e. Dar asta e soluția ideală...

Mai greu e cu aparențele materiale. Aici ca să le salvezi trebuie să te ții de tot felul de potlogării. Dacă vă uitați bine la mutra grasă, stupidă, vicleană a unui asemenea individ vedeți însă că aparența și esența sînt același lucru. Escroc e în aparență, escroc e și în esență.

CA ȘOIMUL ÎN ZBOR

Vînătoarea cu șoimi n-a mai rămas decît ca o romantică amintire a altor vremi. Dar cine spune că în lumea noastră nu mai există romantism și romantici? Iată-l, de pildă, pe vînătorul maghiar Gabor Csikos care este în același timp și dresorul șoimului Benő, activul și devotatul lui companion de vînătoare.

FAINĂ TORTĂ, CHARLIE!

În ziua de Anul nou 1972, Charlie a implinit 25 de ani de viață. Prilej pentru regizorul circului din Chipperfield (Marea Britanie), unde Charlie este angajat ca actor-maimuță, de a crea un număr nou în care sărbătoritul apare în postură de bucătar poftindu-și colegii să guste din torta festivă.

OCHELARI, O PACOSTE?

Da de unde — spun unii specialiști parizieni în frumusețe feminină. Și argumentează cu fotografiile de față: dacă au o formă convenabilă, dacă se asortează cu linia feței, cu culoarea părului și tipul coafurii, ochelarii pot adăuga un plus de frumusețe, distincție și feminitate.

NOI OBIECTIVE TURISTICE...

...ÎN EUROPA...

La zece kilometri depărtare de Gabrovo, veche și pitorească așezare din Bulgaria, s-a inaugurat recent primul muzeu etnografic în aer liber din țara vecină și prietenă. Mori de vînt și de apă, ateliere meșteșugărești-țărănești de fierărie, țesătorie, tăbăcărie, pielărie etc., așa cum se înfățișau ele în secolele 17 și 18, populează viu și sugestiv suprafața vastă a muzeului, distrînd, dar — mai ales — instruind, tînăra generație.

...ȘI ÎN AFRICA

Lacul Tanganyika ca și întinsele plantații de cafea sau culturile de banane constituie pentru tînărul stat independent african Burundi tot atîtea obiective pentru atragerea de turiști din alte țări și chiar din alte continente. Dar mai-marii turismului burundian se pricep să adauge valori noi obiectivelor existente. Iată, de pildă, la 12 km de Bujumbura, capitala țării, o stîncă lingă care se pretinde că acum 100 de ani s-au întîlnit și și-au strîns mîinile marii călători englezi David Livingstone și Henry Stanley.

MARTE, un astru „mort“?

...ȘI TOTUȘI H.G. WELLS A GREȘIT

În adevăr, nu înfricoșătorii marțieni sînt cei care debarcă pe planeta noastră, ci întreprinzătorii pămînteni, avînd de acum o experiență de nouă ani, sînt cei care «asaltează», în cel mai propriu sens al cuvîntului, «planeta roșie».

De fapt, sondarea cosmonautică a planetei Marte a debutat la 1 octombrie 1962 cu stația sovietică «Marte»-1, a continuat cu lansările «Zond»-2 (1964), «Mariner»-4 (1965), «Mariner»-6 și 7 (1969) și a culminat anul trecut prin lansarea aparatelor spațiale automate sovietice «Marte»-2 și 3, precum și a stației americane «Mariner»-9. Începînd de la 2 decembrie 1971, cînd și «Marte»-3 s-a plasat pe o orbită eliptică circummarțiană, vecinul nostru exterior are în loc de doi... cinci sateliți! Oare și-ar fi putut închipui astronomul american Asaph Hall — cînd, la observatorul său din apropierea riului Potomac, în noaptea de 11 august 1877, obosit de numeroasele ore de observare a zonei marțiene, a dat totuși ascultare încurajărilor soției sale și a descoperit satelitul exterior — că peste nici un secol omnia va fi capabilă să trimită în jurul «planetei roșii» mai mulți sateliți artificiali?

Tripla performanță cosmonautică de la finele anului 1971, culminînd prin formidabila coborîre lină a capsulei cu aparatură detașată din «Marte»-3, evidențiază progresele realizate de acele domenii tehnologice și științifice care concură astăzi la finalizarea unei misiuni spațiale interplanetare. Beneficiind de excepționalele condiții oferite de o «mare opoziție», care se va mai întîlni de-abia peste 47 de ani, umanitatea așteaptă informații prețioase despre «planeta roșie».

Este prea devreme pentru a aprecia rezultatele explorării «planetei roșii» de către ultimele sonde spațiale, sovietice și americană — acțiunea fiind în curs și datele încă neprelucrate — dar credem util să amintim pe scurt ce se știe azi despre Marte, incluzînd și unele informații furnizate de sateliții artificiali ai planetei, trimiși de pe Pămînt.

Cunoscută încă de pe timpul civilizației sumeriene, planeta de culoare roșcată, sugerînd focul și sîngele, care a primit în decursul secolelor diferitele denumiri ale zeităților războiului, are o atmosferă formată din azot asociat cu argon și kripton (în proporție totală de 98%), bioxid de carbon (1,5%), gaze rare, urme de oxigen, hidrogen și vapori de apă. Această atmosferă este foarte rarefiată (corespunzînd cu cea care ar domni pe un virf înalt de 17 000—18 000 metri pe Terra!), dar și foarte «dilatată», astfel încît un meteorit care ar pătrunde în atmosfera planetei ar începe să ardă la înălțimi de 200 km.

În secțiune verticală, atmosfera marțiană, bintuită de furtuni ciclopice în ultimele luni ale anului care s-a scurs, prezintă, în ordine, formații de nori galbeni — praf foarte fin — și nori violeți și albaștri, ultimii situați la altitudini între 10 și 40 km și compuși, probabil, din zăpadă carbonică. Ultimele informații privind temperatura pe Marte arată că, deși valoarea medie oscilează între minus 20 și minus 30 de grade Celsius vara, în regiunile tropicale se atinge + 15°, iar noaptea — lipsind o atmosferă densă și vapori de apă — se înregistrează scăderi pînă la minus 100°C! Întrucît un an pe Marte se întinde pe 687 de zile terestre, durata verii este cam cît a unui an terestru. În ianuarie, acolo este plină vară, aceasta explicîndu-se prin faptul că înclinațiile lui Marte și ale Pămîntului sînt aproape opuse.

În atmosfera boreală a planetei, de la ecuator către pol, solul este acoperit cu zăpadă carbonică. Vinturile bat puternic cu viteze pînă la 170 m/s și pînă la altitudini de 17 km!

Din cîte se știe pînă acum, Marte nu posedă cîmp magnetic. De aceea, lipsind o «capcană» magnetică protectoare, ca în cazul globului pămîntesc, suprafața planetei este supusă direct bombardamentului radiațiilor cosmice primare.

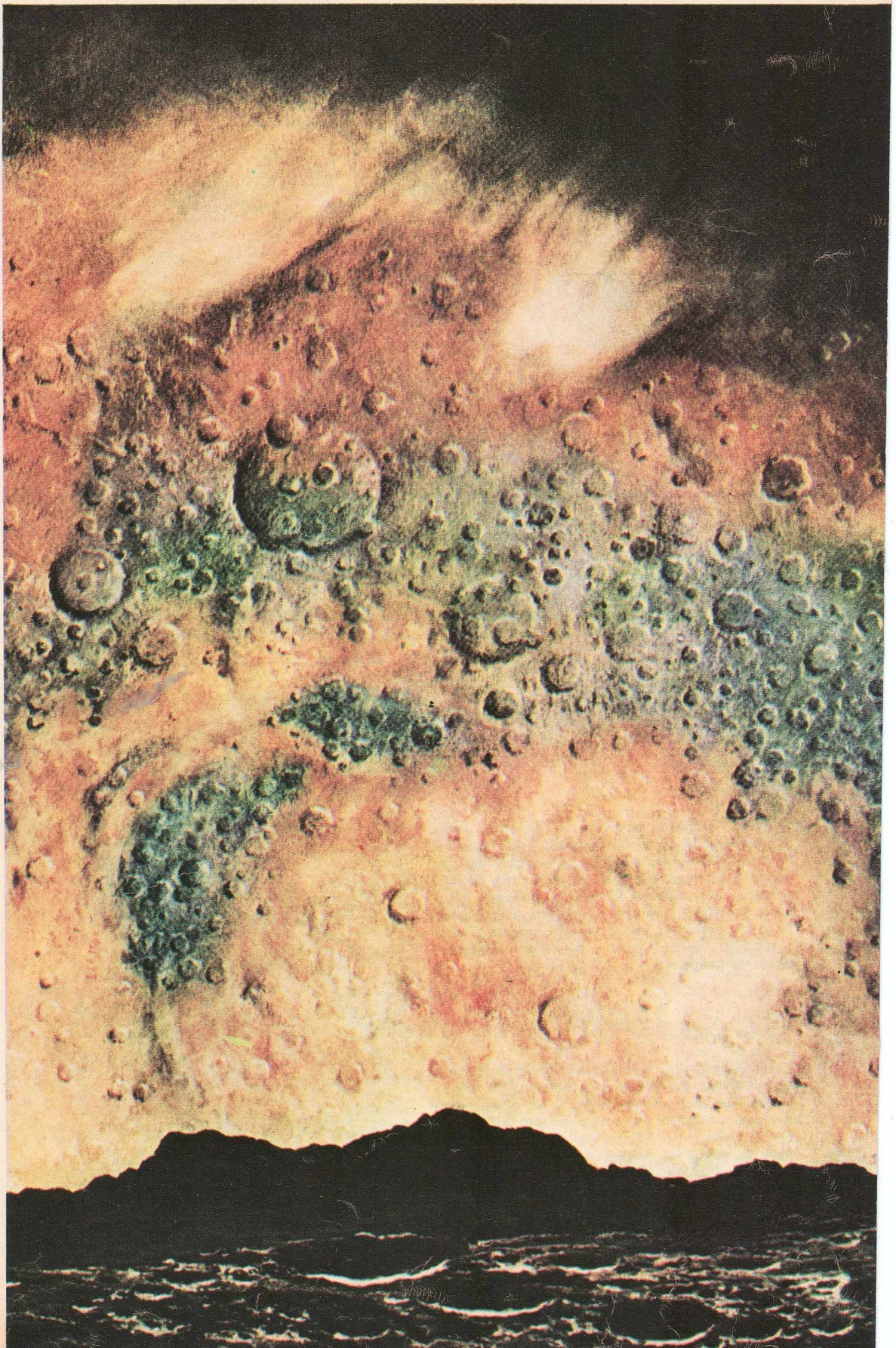
MISTERIOSUL «PUNCT FIERBÎNTE»

Aparatura radiometrică în infraroșu montată la bordul stațiilor circummarțiene a decelat un misterios «punct fierbînt», mai precis o zonă în apropierea formației Phoenix Lacus, a cărui temperatură este cu 7° superioară restului regiunilor (minus 46°C). Interesanta zonă de 20 kmp este situată în apropiere de craterul Nix Olimpica, la 10° latitudine sudică și 120° longitudine vestică. S-a emis ipoteza unei surse termice subterane, iar dacă observațiile se vor repeta, s-ar putea confirma părerea conform căreia Marte nu este un astru «mort».

de dr. ing. Florin ZĂGĂNESCU

O IMAGINE HALUCINANTĂ...

...a «planetei roșii», așa cum ar apărea de pe satelitul Phobos. Un observator terestru debarcat pe acest satelit ar putea observa furtunile de nisip de dimensiuni ciclopice care frămîntă atmosfera marțiană. Phobos este cel mai «negru» corp ceresc din sistemul solar. Aceasta se datorește faptului că — după cum se pare — meteoriții au «curățat» perfect praful de pe satelit și l-au lipsit astfel de o «oglină» reflectoare.

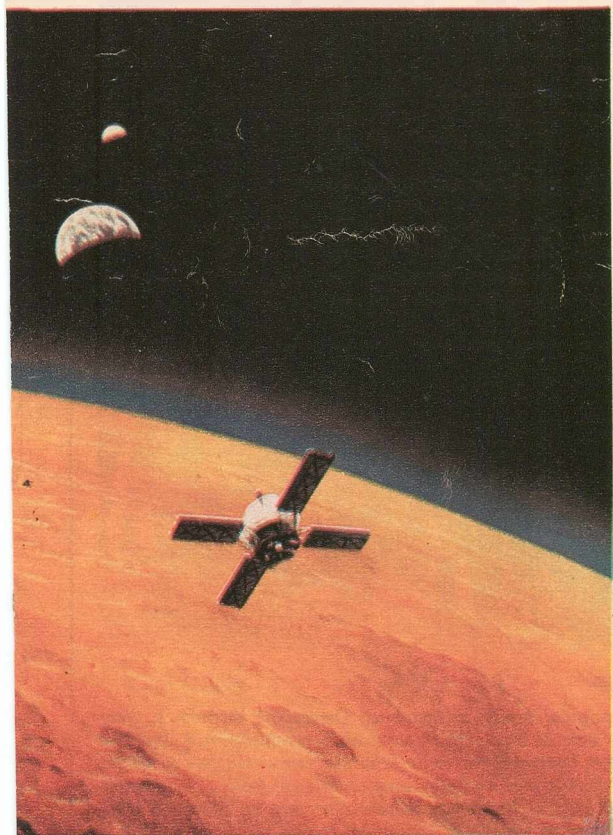
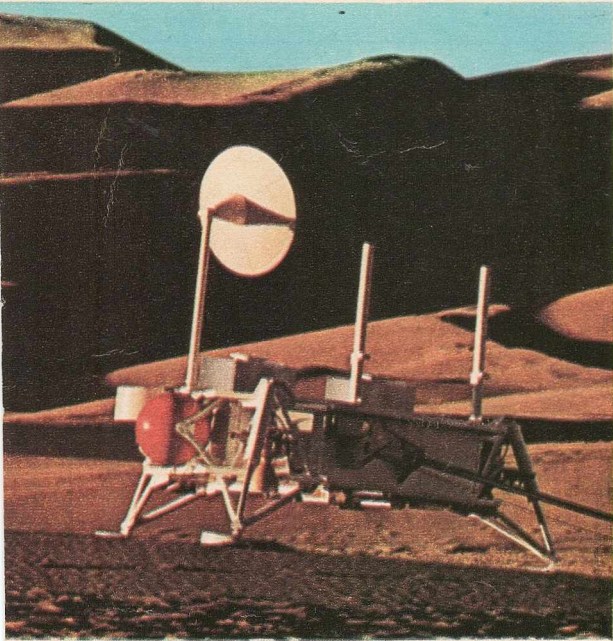

Calota polară sudică a planetei Marte. Desen executat — ca și altele de pe această pagină — de specialiști ai revistei «National Geographic Magazine».

„PROMENADĂ” PE MARTE

Acest straniu vehicul, denumit «Viking», a fost construit de NASA. El urmează să fie lansat pe Marte, în 1975, de pe o stație orbitală. Robotul va trimite fotografii pe Pământ, va cerceta atmosfera marțiană, va analiza solul planetei.

Marte are în prezent trei sateliți creați de mâna omului. Iată unul din ei (în desen). În depărtare, Pământul și Luna, la scară mărită.

Specialiștii nu s-au putut încă pronunța asupra unei interesante forme de relief care seamănă cu un crater mare, având diametrul de 160 km, situată la sud-est, care a apărut pe fotografiile transmise de «Mariner»-9 când acesta se afla la circa 100 000 km de Marte (13.XI.71); de la marginile cavității pornesc niște raze imense ca niște dune...

Cu radiometrul, spectrofotometrul, interferometrul și cele 2 camere TV ale complexelor fotometrice tranzistorizate montate pe «Marte»-2 și 3, a fost depistată o altă zonă «caldă», s-au stabilit «portretul caloric», umiditatea (sub 5 microni) și rarefierea atmosferei planetei etc.

Sateliții naturali ai lui Marte sînt interesanți din mai multe motive: au fost intuiți... înainte de a fi descoperiți, fiind menționați de Kepler (1610), astronomul Schyr (1643) și de cunoscutul scriitor Swift (1727). Phobos se rotește în jurul axei proprii de aproape trei ori mai repede decît însăși planeta, caz unic în sistemul solar, iar orbita sa este de fapt o spirală care-l apropie mereu de Marte, fiecare rotație durînd cu două milioane de secundă mai puțin decît precedenta; deci peste 10—20 milioane de ani Phobos va cădea pe Marte! Mai mult, Phobos, mai mare decît Deimos, este cel mai întunecat corp cosmic din sistemul nostru solar. Pe el a putut fi fotografiată o

formațiune de relief similară unui crater cu diametrul de aproape 7 km! Cei doi sateliți au faze care se manifestă sub forma schimbării strălucirii ei sînt destul de des eclipsați de către planetă, iar contururile lor sînt atît de neregulate încît recent s-a emis ipoteza că în timpuri imemorabile un asteroid ar fi ciocnit și fragmentat singurul satelit, pe atunci, al lui Marte, în două bucăți, actualele «luni» marțiene.

VIAȚĂ PE MARTE: «CEVA PRIMITIV, CUM AR FI BACTERIILE»

În ceea ce privește viața pe Marte, desigur avem în vedere forme primitive. Nici gînd de grădini, canale sau alte opere ale presupușilor marțieni. Putem cita pe savantul

Lev Muhin: «Chiar dacă pe Marte nu există oxigen, se cunosc microorganisme anaerobe care se descurcă fără el, ca și microorganisme ce nu se tem de radiațiile nucleare, deci pe care nu le va afecta «bombardamentul» razelor ultraviolete pe care atmosfera marțiană nu le poate opri...» Iar prof. dr. N.H. Horowitz de la Caltech: «...Dacă există viață pe Marte, trebuie să fie ceva primitiv, cum ar fi bacteriile: ideea plantelor sau a animalelor este exclusă».

Datele pe care le va obține anul acesta umanitatea de la stațiile-satelit marțiene vor netezi calea în vederea coborîrii pe «planeta roșie» a unor laboratoare tot mai perfecționate, la rîndul lor pregătind coborîrea omului pe planeta care, secole de-a rîndul, a semnat războiul și care, sperăm, va fi cucerită prin colaborarea întregii omeniri.

MARTE DE «IERI» PÎNĂ AZI

- Francesco Fontana face un desen al planetei (1638).
- Primele desene ale planetei care arată formații de teren sînt executate în 1659, respectiv 1672, de Christiaan Huygens, și vor apărea în opera sa postumă, «Kosmotheoros» (1798).
- În 1719 astronomul Giacomo Maraldi descoperă că centrele calotelor polare nu corespund cu poziția polilor planetei.
- Au trecut circa 50 de ani și în perioada 1777—1783 William Herschel efectuează o serie de măsurători și cercetări sistematice. El a calculat durata zilei

marțiene, a observat schimbări de colorație și a stabilit momentul începerii primăverii.

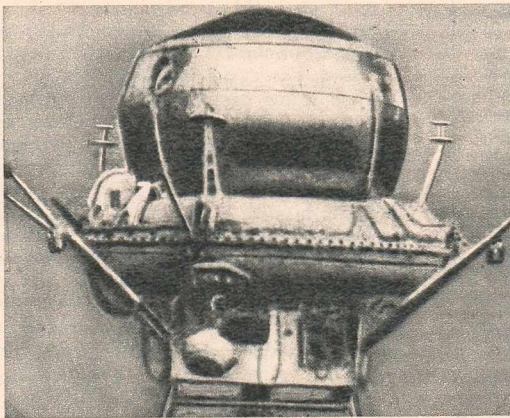
• Primele desene colorate ale suprafeței marțiene le datorăm astronomului Angelo Sechi (1858); încercări de a desena hărți complete ale lui Marte au fost făcute de Camille Flammarion (1892) și Giovanni Schiaparelli (1878); ultima hartă aducînd destulă bătaie de cap, deoarece cuvîntul «canali» a fost interpretat drept «construcții hidrotehnice» și nu «formații naturale de teren».

• În anul 1907 naturalistul A.R. Wallace combate ideea civilizației marțiene, susținută cu ardoare de astronomul Lowell. În 1937, astronomul japonez Mayeda a văzut pe Marte o pată luminoasă, mai strălucitoare decît calota polară, care a durat doar cinci minute.

• Începînd din noiembrie 1962, prin lansarea stației «Marte»-1, planeta primește vizita a opt stații automate, primele fotografii luate din apropierea planetei (9 000 km) evidențînd cratere, deșerturi și terenuri haotice.

PEISAJE CICLOPICE

Relieful planetei Marte, așa cum rezultă din fotografiile luate de stațiile cosmice care au survolat planeta, include trei tipuri caracteristice de teren: cu cratere, haotice și fără trăsături distincte. Savanții nădăjduiesc că navele automate-satelit vor verifica o serie de ipoteze interesante despre solul marțian. Era vorba de acoperirea deșerturilor strălucitoare — cum este Hellas, la 2 500 km sud de zona Myrtis Major — cu un praf ușor, poros, denumit

«micropopcorn», pe care cicloanele îl transportă ușor și care pare că acoperă de fapt craterele existente în alte deșerturi similare (de ex. Hellespontus).

Despre impresionanta furtună de praf care a început încă din septembrie anul trecut, dr. H. Masursky, de la U.S. Geological Survey, declară că, date fiind gravitația de numai 37% din cea a Terrei și finețea prafului ridicat, este îndoielnică «limpezirea» atmosferei marțiene mult timp de acum înainte.

Savanții sovietici T. Borisov și K. Florenski arată că stațiile «Marte» au misiunea să furnizeze hărți detaliate ale planetei, cu munți (se pare că sînt de două ori cît Himalaya!), văi, cratere și piscuri, să informeze asupra naturii unor roci și chiar a mineralelor din scoarța marțiană, dar pînă în prezent pe fotografiile recepționate pe Pământ apar doar puține regiuni și acelea foarte înalte: Nix Olimpica, Aereus Lacus, Pavonis Lacus, Nodus Gordii etc.

La o recentă conferință de presă ținută de specialiștii de la Jet Propulsion Laboratory (Pasadena), dr. Masursky a reținut atenția participanților prin prezentarea unor fotografii care au făcut senzație, atît erau de asemănătoare: un complex de cratere marțiene din apropierea zonei Aereus Lacus, regiunea Tharsis, opusă imaginilor aeriene luate din regiunea vulcanului Kilauea (Hawaii) și a căldării Fernandina (Insulele Galapagos). Concluzia: pe Marte pot exista zone vulcanice similare celor de pe Terra.

În fotografie, primul «pămîntean» în lumea marțiană: aparatura complexă desprinsă de pe stația automată sovietică «Marte-3», care a coborît pe «planeta roșie».

săptămîna în lume

Cronica noastră de început în acest promițător 1972 are o particularitate: săptămîna la care se referă face trecerea de la anul vechi la cel nou. Prilej firesc și potrivit, prin tradiție, de a consemna bilanșul evenimentelor majore care au stat în centrul și în atenția opiniei publice, înscriindu-se pe făgașul politicii externe românești cu largă audiență internațională.

Ultimele săptămîni ale anului care s-a încheiat și primele zile ale lui 1972 au prilejuit, sub cele mai variate forme, priviri retrospective și de perspectivă totodată, au confruntat intenții și realizări, năzuințe și posibilități de viitor. Sub semnul efervescenței creatoare stimulate de politica internă și externă a partidului și statului nostru, am întâmpinat Anul nou cu deplină încredere în forțele constructive ale poporului nostru, în capacitatea lui de a-și ridica pe culmi mai înalte patria socialistă și de a contribui în continuare la lupta pentru destindere, colaborare, securitate și pace în arena internațională.

Sinteză profundă și cuprinzătoare a împlinirilor, convingerilor și năzuințelor noastre de azi și de mâine, cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului nou se înscrie, la cumpăna acestor doi ani, ca un document substanțial, reflectînd strădaniile nobile ale României socialiste de a-și împlini, etapă cu etapă, planurile constructive, de a face totul ca noi, aici, pe pămîntul acesta românesc, să trăim și să muncim mai bine, și mai bine, în condițiile unei vieți libere, independente, suverane și pașnice. În cuvîntarea sa, secretarul general al P.C.R. și-a exprimat deplină convingere că bravorul popor român, sub conducerea încercată a partidului comunist, va merge neabătut înainte și va face ca anul 1972 să înscrie în cronică contemporană a țării noastre noi și noi victorii pe calea făturii societății socialiste multilaterale dezvoltate. Pe temeiul succeselor remarcabile obținute pe frontul economiei naționale, printr-o intensă și multilaterală activitate de perfecționare a relațiilor socialiste de producție și a organizării societății, România a pășit în 1972 cu un program concret de acțiune ce deschide largi orizonturi de muncă și de creație.

În vîltoarea evenimentelor internaționale ale anului care s-a scurs și în perspectiva desfășurărilor politice ce se conturează în arena internațională pentru 1972, glasul României socialiste a răsunat prestigios, invariabil în favoarea cauzelor celor mai juste, în interesul salvării păcii și al promovării unui climat de securitate și colaborare internațională.

Dacă în 1971 s-au produs profunde schimbări în viața internațională și în raportul de forțe, dacă politica imperialistă de forță și de dictat, de amestec în treburile interne ale altor popoare a suferit eșecuri și dacă în lume a răsunat mai puternic glasul popoarelor hotărîte să-și apere dreptul sfînt de a-și stăpîni pe propriile lor destine, se poate afirma cu certitudine că aceasta s-a datorat în măsură corespunzătoare și politicii externe românești a cărei încercătură de justete, luciditate și consecvență a conferit un nou și important spor de prestigiu internațional Republicii Socialiste România.

«Anul care a trecut, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adus noi confirmări justetei politicii marxist-leniniste promovate de partidul și statul nostru pe arena internațională, a înregistrat o nouă și puternică afirmare a României în lupta pentru progres și pace, a adus noi prieteni poporului român pe toate meridianele globului». Pe toate meridianele globului, oriunde s-a făcut auzit glasul României, el a sunat în unison cu glasul păcii și înțelegerii internaționale, cu glasurile care se ridică împotriva oricărei pas care ar putea primejdi viața pașnică a omenirii, dreptul fiecărui popor mare sau mic de a-și alege modalitatea de a trăi pe această planetă.

Extinderea colaborării României cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, conlucrarea cu toate statele iubitoare de pace și, în primul rînd, înțărirea continuă a solidarității internaționale a țărilor socialiste, reflectă cu pregnanță participarea activă a partidului și statului nostru la efortul general pentru destindere, pentru însănătoșirea vieții internaționale.

Ca un corolar al politicii internaționale a României socialiste se impune exprimarea consecvență a punctului de vedere că în prezent cerința vitală, fundamentală, de care depinde salvagardarea păcii pe pămînt o constituie, așa cum a subliniat în cuvîntarea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu, «respectarea neștirbită a independenței și suveranității naționale a tuturor popoarelor, a dreptului lor de a trăi liber, de a-și organiza viața așa cum o doresc, respectarea egalității depline între națiuni și neamestecul în treburile interne, eliminarea totală din relațiile interstatale a folosirii forței și a amenințării cu forța».

Concluzia ce se desprinde din mesajul conducătorului partidului și statului nostru este tocmai necesitatea intensificării eforturilor tuturor statelor, mari sau mici, de a promova și impune în viața internațională principiile dreptului și legalității internaționale. Trebuie făcut tot pentru ca diferendele de orice fel dintre state să fie soluționate pe cale politică.

În Europa și în lumea întreagă politica internațională a României socialiste găsește un ecou larg tocmai pentru că ea militează pentru consolidarea colaborării și păcii, pentru o securitate reală și trainică.

Dic. BABOIAN

Marti, 4 ianuarie 1972

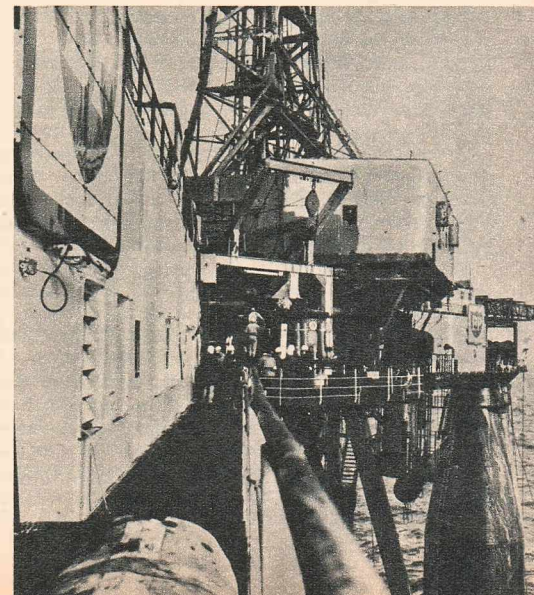

protestul opiniei publice

Violața repetată de către aviația americană a spațiului aerian al Republicii Democratice Vietnam și bombardarea intensă a unor zone populate ale țării — acte de încălcare flagrantă a suveranității R.D. Vietnam și a obligației asumate de S.U.A. de a înceta complet bombardarea teritoriului nord-vietnamez — au primit riposta armatei populare a R.D. Vietnam, care a doborât mai multe avioane americane (foto 1: rămășițele unuia dintre avioanele «Phantom» doborîte). Atacurile și bombardamentele efectuate de aviația S.U.A., care au demonstrat o dată în plus că S.U.A. continuă să se situeze pe «poziții de forță», au stîrnit un amplu val de proteste în rîndurile opiniei publice progresiste și democratice din lumea întreagă. În numeroase orașe de pe întreg globul (în fotografia 2: pe străzile Copenhagii) au avut loc demonstrații cerînd încetarea imediată și necondiționată a bombardamentelor asupra R.D. Vietnam, retragerea din Indochina a trupelor S.U.A. și ale aliaților lor. În recenta Declarație a M.A.E. al Republicii Socialiste România se reafirmă deplină solidaritate a poporului român cu lupta dreaptă a poporului vietnamez și a celorlalte popoare din Indochina pentru libertate, independență și apărarea ființei lor naționale.

eldorado-ul din marea nordului

continuă să-și dezvăluie tainele. După descoperirea importantului zăcămint petrolifer de la Ekofisk, din zona norvegiană a Mării Nordului, iată că «pentru prima oară în istoria ei, Marea Britanie este aproape de a deveni un producător de petrol important» (International Herald Tribune), datorită resurselor date la iveală de compania «British Petroleum» la Forties, la 200 km în largul apelor scoțiene. În afara platformei de foraj instalate (în fotografie), «B.P.» își propune să instaleze aici în 1972 încă două, și mai mari, care să permită darea în exploatare a zăcămintelor cel mai tîrziu la finele anului 1974 cu o extracție de 250 000 barili pe zi — care să acopere o optime din consumul de petrol pe insula britanică. În prezent bazat în întregime pe import. Iar pînă la sfîrșitul lui 1975 se prevede o producție de 400 000 barili pe zi — întrecînd astfel randamentul «puțului» de la Ekofisk (300 000 barili pe zi).

PHNOM PENH: «atmosferă de criză»

Știri transmise de înșiși corespondenții americani de presă din Cambodgia relatează despre importante succese pe care continuă să le înregistreze forțele de rezistență populară în lupta împotriva regimului Lon Nol-Sirik Matak și a intervenționiștilor saigonezi (în fotografie: o unitate a forțelor de rezistență populară regrupată după o acțiune reușită). Aceste victorii, subliniate și în mesajul de felicitare adresat de prințul Norodom Sianuk forțelor armate și poporului cambodgian, au accentuat și mai mult «atmosfera de criză» (France Presse) de la Phnom Penh, determinată de zvonurile persistente privind intenția lui Lon Nol de a demisiona.

Lupta pentru aer curat

Poluarea din ce în ce mai intensă a aerului și a apelor Terrei nu mai este, în ultimii câțiva ani, o amenințare privind un viitor mai mult sau mai puțin determinat, ci o primejdie care privește strict prezentul, ziua de azi a oamenilor și a planetei. Convocarea la Stockholm a unei Conferințe internaționale pentru problemele mediului înconjurător demonstrează locul important pe care acest pericol îl deține în preocupările oamenilor de știință contemporani. Între timp, în numeroase țări capitaliste lupta populației pentru adoptarea urgentă a unor măsuri mai eficiente împotriva propagării continue a poluării îmbracă forme organizate. Iată pe Oxford Street, la Londra (foto 1), o demonstrație a Comitetului de acțiune împotriva poluării. Purtând sute de baloane multicolore, manifestații încearcă să

blocheze strada, împiedicând pătrunderea mașinilor în perimetrul central al capitalei britanice. Cum era de așteptat, încercarea, mai mult simbolică, nu a reușit, demonstrații fiind în cele din urmă împrăștiate de poliție. Tot zilele acestea o ciocnire între populația cartierului Plainpalais din Geneva (Elveția) și poliție a marcat, după cât se pare, epilogul unei înfruntări ce s-a desfășurat timp de aproape un an, privind aceeași problemă a mediului înconjurător. Este vorba de hotărârea ca numeroșii arbori din Plainpalais să fie tăiați, pentru a face loc unor clădiri. Locuitorii s-au împotrivit de la bun început, luptând cu îndârjire pentru păstrarea acestei surse naturale de purificare a aerului. Zilele trecute masive forțe polițienești au fost mobilizate pentru a apăra pe tăietorii de arbori de furia populației. Au avut loc ciocniri cu poliția (foto 2). «Geneva luptă pentru mediul său înconjurător, dar se pare că speculațiile edilitare vor avea, din păcate, ultimul cuvânt» — constată agenția elvețiană de presă A.S.L., care a transmis fotografia.

«fapt divers la milano»

Girolamo Morlacchi, 51 de ani, a fost găsit mort într-un parc public din Milano. Victima adormise pe o bancă, în timpul somnului a căzut, s-a lovit la cap, și-a pierdut cunoștința și a murit de frig. Girolamo Morlacchi, invalid de război, trăia — după cum a dovedit ulterior ancheta — dintr-o pensie de mizerie. O pensie din care de fapt nici nu putea trăi, căci locuitorii cartierului au declarat că îl văzuseră adesea cerșind. În fotografie: carabinieri veniți să ridice cadavrul invalidului pensionar Girolamo Morlacchi — care a trăit cerșind și a murit de frig, neputându-și găsi pentru nopțile de iarnă alt adăpost decît băncile unui parc.

«ardeți actele de acuzare»

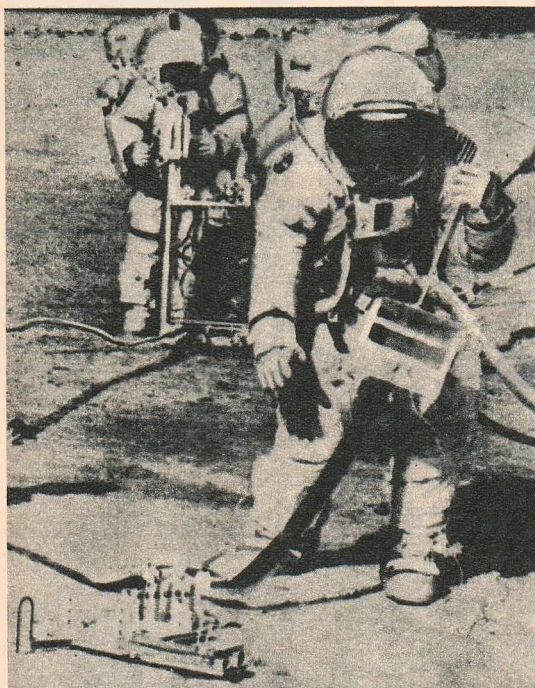
«Să se pună capăt proceselor» — iată revendicările studenților de la Universitatea Kent (S.U.A.) care protestează împotriva aducerii în fața tribunalului a studenților ce au organizat demonstrațiile antirăzboinice de anul trecut, în timp ce polițiștii care au tras împotriva lor, ucigând patru dintre ei, au fost achitați.

«YOKOSO» la sapporo!

Apropierea datei care va marca începerea competițiilor din cadrul Jocurilor Olimpice de iarnă se face tot mai mult simțită la Sapporo. În timp ce tradiționala torță olimpică aprinsă în orașul grec Olimpia își urmează drumul spre locurile unde se va desfășura Olimpiada albă, pe străzile principale ale orașului-gazdă au apărut sumedenie de pancarte urînd succes participanților la olimpiadă. În textele inscripțiilor poate fi regăsit, cu mare frecvență, un cuvînt japonez, scris cu caractere latine: «Yokoso». Căci «Yokoso», care înseamnă «bine ați venit», e destinat să fie în zilele ce vor urma un cuvînt de ordine pentru toți locuitorii din Sapporo, obiectul unei adevărate campanii de atenție și ospitalitate față de oaspeții străini, pentru primirea cărora pregătirile sînt pe sfîrșite.

pregătiri — «apollo-16»

La Centrul spațial Cape Kennedy pregătirile în vederea lansării navei spațiale «Apollo-16» sînt în plină desfășurare. Pentru a putea îndeplini în bune condiții dificilele puncte ale programului, cosmonauții John Young, comandantul misiunii, și Charles Duke, pilotul modului lunar, se antrenează intens pe terenul care reproduce condițiile solului selenar. Ei efectuează aici operații de rutină, fără de care nici o nouă lansare spațială nu poate fi concepută, ca experimentarea vehiculului cu care vor fi explorate noi zone ale suprafeței selenare, a aparatului ce va fi utilizat cu acest prilej (în fotografie). După cum s-a anunțat, lansarea navei spațiale «Apollo-16» va avea loc la 17 martie 1972.

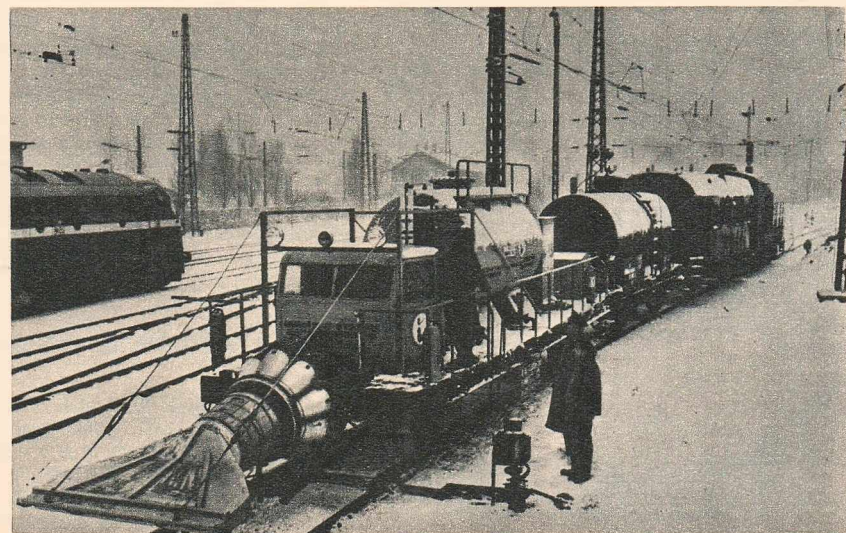
roma cu și fără ambuteiaj

O imagine ce vorbește de la sine despre acuitatea problemelor pe care le ridică traficul vehiculelor în capitala Italiei (fotografia 4). Pentru a descongiona cit de cit centrul istoric al «Cetății eterne», cit și

în vederea asanării atmosferei deosebit de poluate și deci dăunătoare sănătății oamenilor și valoroaselor vestigii ale trecutului, autoritățile municipale au hotărît ca de la jumătatea lunii decembrie pe unele străzi să fie interzis cu totul accesul vehiculelor — transformîndu-le în veritabile alee de promenadă (fotografia 2), iar pe alte străzi din această zonă cuprinsă între Piața Spaniei și Camera Deputaților să continue să circule doar taximetrele și autovehiculele ce aprovizionează magazinele (fotografia 3).

aer cald împotriva nămeților

Cînd straturi groase de zăpadă acoperă liniile ferate, îngreunînd sau chiar blocînd traficul, feroviarii din R.P. Ungară folosesc o ingenioasă instalație care, atașată unei locomotive, generează și aruncă afară, ca un uriaș foen, un jet puternic de aer fierbinte. Instalația eliberează de povara de zăpadă 25-28 de macazuri pe oră (inclusiv, bineînțeles, porțiunile de drum-de-fier cuprinse între acestea).

nava- amiral a flotei științifice

Din portul Odessa a plecat în prima sa expediție nava-amiral a flotei științifice a Uniunii Sovietice — «Cosmonaut Iuri Gagarin». De pe bordul acestei nave, dotată cu cel mai modern aparataj electronic și radiotehnic, inclusiv un centru de calcul, poate fi păstrată, prin intermediul unui sputnik «Molnia», o legătură permanentă, din oricare punct al oceanului planetar, cu centrul sovietic de dirijare a zborurilor cosmice pilotate. De asemenea, de aici pot fi corectate traiectoriile zborurilor spațiale, pot fi dirijați sateliții artificiali, pot fi purtate convorbiri cu cosmonauții. Nava științifică «Cosmonaut Iuri Gagarin» e înzestrată cu peste o sută de antene — dintre care patru parabolice — adăpostește o sută de laboratoare, oferind, de asemenea, numerosului său corp de cercetători cele mai confortabile condiții de viață — sală de spectacole, bibliotecă, terenuri de sport, policlinică etc. Deplasamentul navei-amiral — 45 000 tone, lungimea — 231 metri, lățimea — 31 metri. În ciuda dimensiunilor, poate pătrunde în orice port fără obșnuitul ajutor al remorcherelor.

cronica de trei secunde

FELICITARE

A împlinit 100 de ani Salvatore Natucci.

Timp de 33 de ani, Salvatore Natucci a fost avocat al diavolului.

Din 1927 pînă în 1960, Salvatore Natucci a avut ca misiune să găsească păcatele oamenilor propuși pentru sanctificare. Nimeni nu putea trece în rîndurile sfinților dacă nu trecea pe la Salvatore Natucci, preot care slujea divinitatea terorizînd credincioșii cu argumentele Satanei. De cîte ori o viață părea atotcurată — Natucci venea cu îndoiala, cu suspiciunea, cu intoleranța; la orice viziune paradizică asupra unui om — Natucci aducea, argumentat, infernul; acolo unde totul părea că e în ordine (divină) — Natucci căuta, îndărătnic, ne-credința, dez-ordinea, ne-meritul. Avocat al diavolului, detectiv al divinității! Cruntă caznă, de izbeliște, demnă de Dostoievski...

Dar după 33 de ani — cum spunea un păcătos — omul scapă, și chiar preasfîntii scapă. În ultimii 11 ani, Natucci n-a mai fost «avocat», ci prefect al casei pontificale, îngăduindu-i-se să se retragă de la veghea sa cruntă din fața porților raiului. Spune mesa în fiecare zi, permițîndu-i-se să nu stea în picioare în timpul ofierii. Altfel e sănătos și limpede la minte, mîntea sa atîția ani diabolică.

La împlinirea a 100 de ani, eu cred că nimic nu se odone, ba chiar că e foarte logic și foarte omenesc, ca milioanele de ateți, tocmai ei — cei care știu ceea ce e o muncă grea și dureroasă — să-l felicite pe acest semen al lor, care a avut parte de o meserie atît de complicată pe pămînt...

PALME D'OR '71

Sper că nu păcătuiesc prin orgoliu dacă — după

lectura asiduă a milioanele de «știri ale zilei» — îmi permit să mă constituie, eu și cîți mai sînt prin mine, într-un juriu care să deacearnă premiul pe '71 pentru cea mai bine redactată veste a anului. Nu mi-aș permite să judec romane, poezii, piese în trei acte, cu atît mai puțin în 5 — dar atîta pricepere poate că mi se conde, într-o lume în care jurnaliști și scriitori sînt bine diferențiați, precum «clasele întii și a doua» pe «Corabia nebunilor». Acord deci «la palme d'or» acestei știri din «Daily Telegraph», redactată de corespondentul său din Statele Unite:

«O bancă din Dallas (Texas) a primit un număr fantastic de răspunsuri la un anunț televizat prin care oferea clienților ei carabine automate în locul dobinzilor la sumele depuse. «Dallas International Bank» oferă într-adevăr o carabină în valoare de 97 lire sterline pentru orice depunere de 750 lire pe o durată de 30 de luni. Clienții pot firește să-și ridice dobinzile și în bani, dar pînă acum toți au optat pentru carabine... S-a găsit totuși un singur cetățean care să atragă atenția că în orașul Dallas puștile se găsesc într-o cantitate suficientă». După această precizare, vine finalul — ca la orice roman...

Finalul știrii e admirabil, cu puterea de sinteză a elipsei. El cade brusc și precis:

«Președintele Kennedy a fost asasinat la Dallas în 1963».

O mențiune de onoare pentru știrea reinhumării cardinalului Richelieu la biserica de la Sorbona, știre care începe așa: «Cîteva fire de barbă, un deget (inelarul) și capul mumificat formează tot ce a mai rămas din cardinal...»

Radu COSAȘU

agendă

Miliardarul american HOWARD HUGHES, unul dintre stăpînii orașului-cazinou Las Vegas, reține din nou atenția presei americane după ce în urmă cu un an se iscase vîlvă în jurul unei presupuse dispariții a sa. De astă dată știrea ce a stîrnit interesul ziarelor americane este anunțarea apariției, în martie 1972, a unui volum autobiografic scris de Hughes, dar mai ales faptul că această carte va include numeroase fotografii de dată recentă — știut fiind că în ultimii 14 ani n-a mai fost publicată nici o fotografie a misteriosului miliardar, despre care se afirmă că ar locui în Insula Bahamas, fără a fi văzut însă și fără a exista o dovadă concretă că se mai află în viață.

În Declarația-program a guvernului federal, prezentată la recenta sesiune a Adunării Federale a R.S. Cehoslovace, se arată că guvernul cehoslovac va continua politica de întărire și lărgire a prieteniei și colaborării cu țările socialiste, în interesul întăririi și consolidării sistemului socialist mondial, își va lărgi totodată legăturile cu toate statele lumii, în primul rînd cu cele europene, pe baza principiului neamestecului în treburile interne, a respectului și avantajului reciproc. În noul cabinet federal funcția de ministru de externe o detine BOHUSLAV CHNOUPEK

Cîștigătoarea titlului de Miss Univers pe anul 1971, braziliana LUCIA PETTERLE, studentă în medicină la Rio de Janeiro, a refuzat să semneze contractul care prevedea participarea ei la obișnuitul turneu cu durata de un an — incluzînd însă și o călătorie în Vietnam, unde ar fi urmat să ofere, împreună cu actorul Bob Hope, spectacole destinate militarilor americani. Refuzul Luciei Petterle — anunțat presa americană — o va priva de substanțialele beneficii financiare care ar fi decurs din acest contract.

MARLENE DIETRICH, neuitatul «înger albastru», «cea mai frumoasă bunică a lumii», a împlinit recent vîrsta (e greu de spus de data aceasta «venerabilă») de 70 de ani. De-a lungul întregii ei cariere, Marlene Dietrich a dat dovada unei consecvente atitudini antifasciste și umaniste. Vîrsta nu i-a afectat vitalitatea, vedeta dedicîndu-se în ultimii ani spectacolelor muzicale, în care declară că și-a găsit adevărata vocație.

Noul șef al statului pakistanez, Zulfikar Ali Bhutto, a dispus eliberarea din închisoare a liderului Partidului Liga Awami din Pakistanul de Est, șeful MUJIBUR RAHMAN, căruia i s-a fixat arest la domiciliu. Potrivit agențiilor TASS și France Presse, după eliberarea lui Mujibur Rahman, președintele Bhutto s-a întîlnit cu acesta.

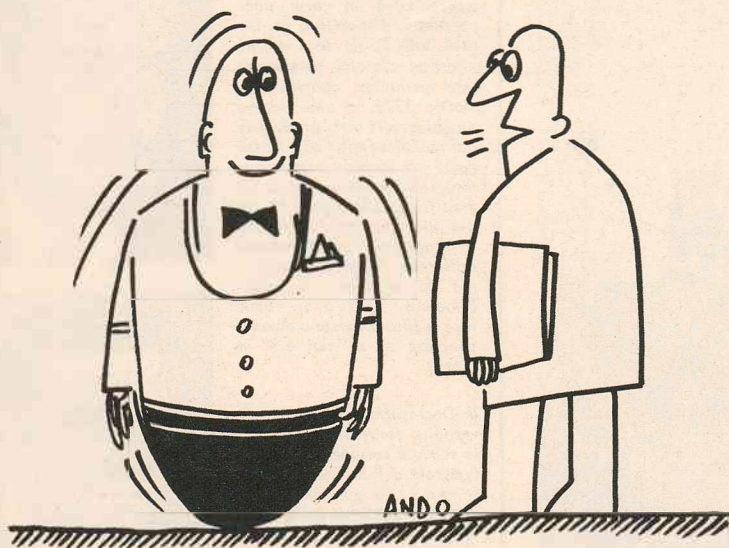

Știrile de presă ce au anunțat încetarea din viață a lui MAURICE CHEVALIER au afectat profund pe cei ce l-au urmărit pe popularul actor francez de film și de music-hall de-a lungul carierei sale prodigioase de peste șase decenii. Maurice Chevalier se retrăsese din activitatea artistică în 1968, la 80 de ani.

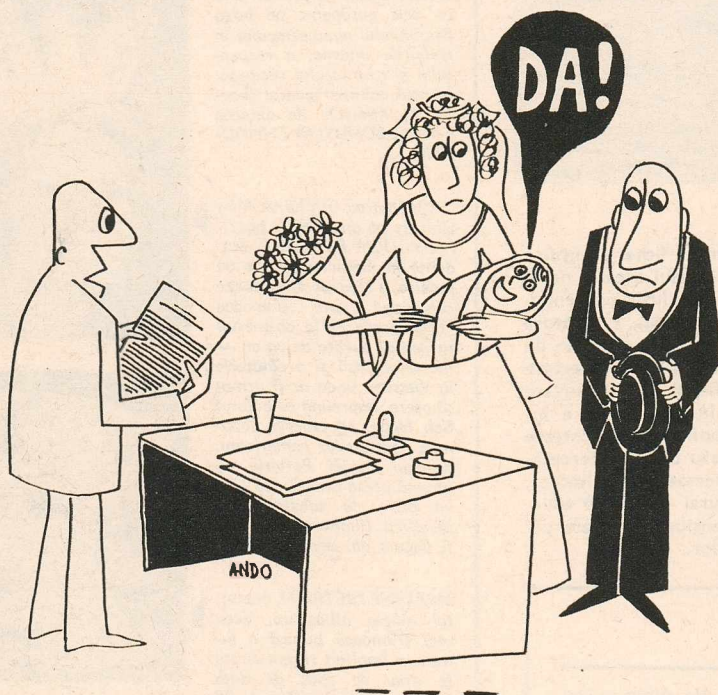

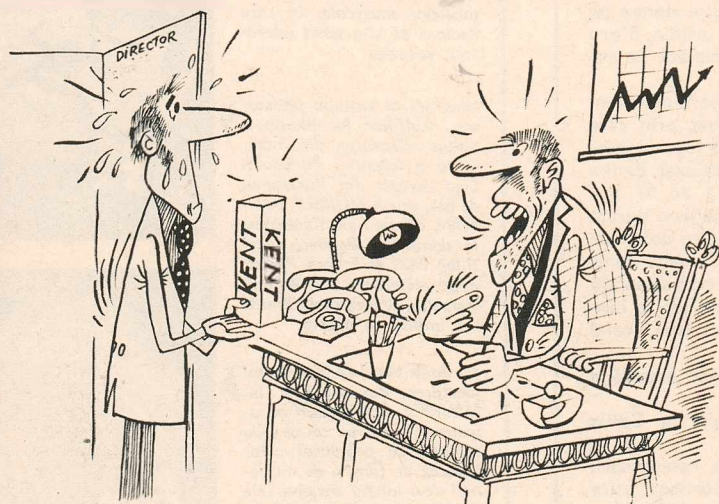
de ANDO

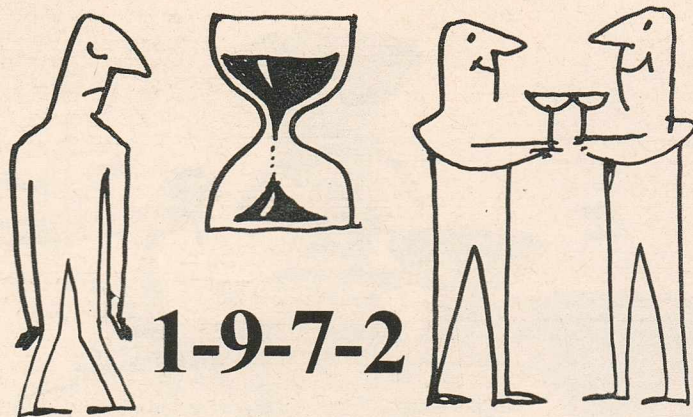
— Ce mai faci, Mitică? Te ții bine, te ții...

de ADRIAN ANDRONIC

— Cum îndrăznești să-mi dai mie mită un calup de Kent? Știi doar că nu fumez decât Pall Mall!!!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3		E							
4			O	R	E				
5									
6									
7									
8					L	U	N	I	
9									
10									

ORIZONTAL: 1) Unu... — nouă...
 2) șapte... — ...doi. 3) Nouă — Două din calendar! 4) În vogă! — Două la ceas — Articol... german.
 5) Petrecere cu doi eroi — Locul unu... în schemă (pl.). 6) Roată fără două! — Doi piepți și un spate, pentru iarnă. 7) A uni destinele celor doi. 8) Haină... minus două mînici. — Nr. 1 dintre cele 7 surori. 9) Mai vechi de 99 ani — Aduă două numere. 10) Vîetate cu o singură celulă — Leagă două inimi.

— A chema pentru a doua oară la rampă. 2) Numai unul — A dus doi oameni pe Lună. 3) Ultimele două din ianuarie — Nouă (pl.). 4) 8.1.1972 — Puterea de după «doi». 5) Morală — Una din cele șapte note. 6) Cicălitoare (fig.) — Turn vechi. 7) «Unu» grecesc — Sunete... demodate. 8) Undă medie! — Unul «mic» la șapte sau nouă, unul «mare» la unu sau două. 9) Convorbiri numai în doi. 10) Cele două surori din... Lumea Nouă — Două din unul!

VERTICAL: 1) În al nouălea cer

I.Gh. CARAIMAN

Dezlegarea jocurilor apărute în numărul 1:

LA...

— surpriză —

ORIZONTAL: 1) LALA — STAL. 2) ALAMA — OCA. 3) LAINIC — ET. 4) O — TARLALE. 5) LAR — ALAN. 6) LA — ELSA — T. 7) OLA — A — ILA. 8) LASATE — A. 9) AI — LATINE.

...MULTI...

ORIZONTAL: 1) APROXIMATIVI. 2) NUMEROASA — AN. 3) ET — D — CLAI — C. 4) LIVID — A — GAMA. 5) — INAPRECIABIL. 6) D — I — ATÎT — ACC. 7) FLASC — ED — RU. 8) SO — STER — OCOL. 9) CANTITATIV — A. 10) ARI — CETE — ALB. 11) UT — PĂRERI — EI. 12) NEAM — AUTOGOL.

...ANI!

ORIZONTAL: 1) MILENIU — R. 2) ERA — URARE. 3) SECOLE — EV. 4) EG — VEAC — E. 5) URA — LAEL. 6) TLA — TIMPI. 7) RA — MO — OOO. 8) URISTA — CN. 9) PERIOADA.

CARTE

● Acum, la început de an am luat cunoștință, pe diferite căi de comunicație, de numeroase promisiuni editoriale. Și sperăm că multe din ele vor deveni valoroase realizări. Ne mihnește însă un gând. Poate că ne înșelăm, și bine ar fi, dar se pare că nici în anul acesta nu vom vedea retipărită **Istoria literaturii române** de G. Călinescu. Au început să treacă deceniile de la apariția acestei lucrări unice... Și generații de tineri sau mai vîrstnici cărturari sînt lipsiți de bucuria de a o avea în bibliotecă. Nu știm ce am mai putea spera în privința reeditării ei, deoarece a trecut de mult și ceasul al doispnezecelea.

● De curînd a apărut în Editura Academiei partea a doua din **Enciclopedia științelor filozofice** de Georg Wilhelm Friedrich Hegel: **Filozofia naturii**. Traducere de Constantin Floru. Cu apariția acestui volum se încheie elaborarea unui autentic act de cultură: terminarea editării în limba română a scrierilor lui Hegel. Rămîne acum de datoria celor în drept să gospodărească în continuare tipărirea celor 13 volume — cit are ediția în limba română — în așa fel ca acestea să ajungă sub ochii tuturor cititorilor doritori ai unor lecturi de supremă substanță. Cu alte cuvinte: o reeditare cu tiraj corespunzător.

● Tot la aceeași editură mai semnalăm apariția masivului **Tratat de lingvistică generală**, avînd ca redactori responsabili pe acad. Al. Graur, Sorin Stati, Lucia Wald.

● După cartea de poeme: **Marea conjugare**, recent apărută și consacrată cu roșu de noi aici, semnalăm apariția unei noi împliniri a poetei Nina Cassian: **Recviem**. Vom reveni (Editura Eminescu).

● Albert Camus: **Caieete**. Cei ce prețuiesc scrierile camusiene vor găsi în cele 6 «caieete» cit cuprind volumul publicat de Editura Univers un document direct și de prim ordin pentru înțelegerea autorului «Ciumei». Traducere și prefață de Modest Morariu.

● În colecția Meridiane a apărut romanul valorosului prozator german Ernst Jünger: **Pe faleză de marmură**. Folosind formula alegoricului, dar îmbibată organic de observația realistă, lucrarea, scrisă în 1939, ne solicită intens interesul prin paginile ei în care se contopesc cu mare forță de sugestie viziunile de coșmar și elementele de real, anticipîndu-se uluitoare ororile hitlerismului. O carte epică de mare artă. Traducere și prefață de Ion Roman (Editura Univers).

● În colecția Biblioteca de istorie a Editurii politice a apărut: **Lupta poporului român împotriva dictaturii fasciste de la Viena** de dr. Traian Bunescu.

● Ca de atîtea ori și sumarul ultimului număr (8) al revistei de literatură universală **Secolul 20** ne obligă a-l păstra în rafturile bibliotecii pentru revenire. Divers și dens sînt întocmite următoarele secvențe ale cuprinsului: Persia între istorie și legendă; Literatura unei capitale: Belgrad; Tineri poeți englezi; Mihail Bulgakov; Max Ernst.

CINEMA

● **Love story**. Marele «best-seller» cinematografic, filmul realizat de Arthur Hiller după cartea lui Erich Segal, s-a instalat pe ecranele a trei cinematografe centrale bucureștene unde, sîntem siguri, va avea o viață lungă. Interpreți — Ali MacGraw, Ryan O'Neal, John Marley, Ray Milland, Russel Nype, Katharine Balfour, Sydney Walker, Tom Lee Jones. Imaginea — Dick Kratina. Muzica — Francis Lai. Filmul a fost distins cu **Globul de aur** decernat de Asociația Presei Străine din Hollywood-1970, iar compozitorul a dobîndit un Oscar 1970 (vom reveni în numărul viitor).

Ali MacGraw și Ryan O'Neal

● **Livada din stepă**. Destinul unor intelectuali angajați în lupta revoluționară este urmărit cu o sensibilitate participare de către regizorul sovietic Boris Buneev. Scenariul — Valentin Kataev după romanul omonim de același autor. În distribuție — Iuri Liubimov, Igor Koritniuk, Andrei Iudin, Svetlana Orlova, Nina Menșikova.

● **Nici un om pentru Camp Detrick**. Un polițist greoi, trei actori buni: Horst Drinda, Annekatrin Bürger, Armin Mueller-Stahl. Regia — Ingrid Sander.

● **Sorgul roșu**. Reconstituire încărcată de autenticitate a unui episod din istoria Poloniei: eliberarea Pomeraniei în timpul celui de-al doilea război mondial. Regia — Ewa și Czesław Petelski, autori și ai scenariului inspirat de romanul «Drumurile frontului» al lui Waldemar Kotowicz. Interpreți — Andrzej Kopiczynski, Władysław Kowalski, Andrzej Lapicki, Wiesława Nemyška, Ivan Perverzev.

● **Moartea căprioarei**. Poem cinematografic ivit dintr-o adîncă dragoste și asimilare a creației lui Nicolae Labiș. Autor — Cristu Poluxis care se înfățișează în fața publicului nostru cu trei premii obținute la diverse festivaluri internaționale în 1971 (Adelaide, Teheran). Filmul a umblat cam mult prin lume pînă să ajungă și la noi.

● Nu pierdeți aceste filme: **Gara bielorusă**, **Hugo și Josefine**, **Pădurea de mesteceni**, **12 oameni furioși**.

TEATRU

● **Apus de soare** de Barbu Delavrancea (Teatrul de stat din Oradea, secția română): spectacol realizat pe coordonate monumentale și străbătut de sensuri contemporane, realizat de Nicoleta Toia cu știuta ei distincție regizorală și purtînd semnătura scenografică a Elizei Popescu-Ziside. În rolul lui Ștefan: Nicolae Toma.

● **Roata în patru colțuri** de Valentin Kataev. Teatrul de stat din Turda beneficiind de colaborarea regizorului Aurel Manea (cărui îi semnalăm cu bucurie reapariția în activitatea teatrală) în montarea primierei pe țară a piesei lui Kataev, avînd în distribuție pe Emilian Cortea, Traian Costea, Cornelia Chertea, Eugenia Chioreanu-Jiga, Gh. Stoian, Vladimir Brînduș.

● **Snoave cu măști** de Virgil Puicea și Ion Lucian (Teatrul «Ion Creangă»): isprăvile lui Păcală re- povestite de cuplul autorilor numiți, fără o intervenție dramaturgică esențială și urcate pe scenă de Ion Cojar într-un spectacol cu măști de la care am fi așteptat mai multă invenție comică și o mai evidentă prospețime de gândire artistică. În roluri: Ion Lucian, Ion Gh. Arcudeanu, Gh. Vrînceanu, Daniela Anencov, Genevieve Preda, Luluca Bălăileu, Jeanine Stavarache, Mișu Andreescu ș.a.

● **Zilele teatrului românesc pentru tineret** — binevenită acțiune educativă inițiată de Teatrul «Mihai Eminescu» din Botoșani în colaborare cu Comitetul județean U.T.C. și în cadrul căreia prezentarea spectacolelor «O soare la ma-

hală» de C. Caragiale, «Lovitura» de Sergiu Fărcășan, «Răzvan și Vidra» de Hasdeu și recitalul de poezie patriotică «Cîntare României» a fost prefațată de expuneri ale unor cunoscute personalități ale culturii teatrale românești.

● **Henric al IV-lea** de Luigi Pirandello (Teatrul de Nord din Satu Mare): actorii secției maghiare sătmărene exersîndu-și profesionalismul sirguincios asupra celebrei partituri pirandelliene, în regia lui Kovács Ferenc și scenografia lui Aurel Cordea.

MUZICĂ

● Azi la Ateneu, concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii «George Enescu» dirijată de **Mircea Basarab**. Simfonia nr. 32 K.V. 318 de Mozart; Concertul pentru vioară și orchestră de Anatol Vieru; «Poemul extazului» de Skriabin. Soliștii concertului sînt violonistul francez **Regis Pasquier** și pianistul **Alex. Hrisanide**.

● După succesul Festivalului «Enescu-Bruckner» cu care Orchestra simfonică a RTV și-a încheiat activitatea pe 1971, debutul ei pe 1972 ni se pare de asemenea promițător — Festival Mozart cu un program cuprinzînd trei lucrări de largă audiență din opera prodigului clasic german: Serenada în Re major, Simfonia în Mi bemol și Divertisment în Si bemol major. La pupitrul dirijoral, un cunoscut oaspete italian — maestrul **Carlo Zecchi** (13 ianuarie, Studioul RTV).

● De mai mulți ani încoace cîntînd printre cele mai bine pregătite, mai profesionalizate alcătuirii instrumental-vocale de muzică ușoară din țară, formația «Roșu și negru» a studenților ieșeni oferă iubitorilor genului din București două concerte în sala Palatului în zilele de 8 și 9 ianuarie. Nu ne îndoiim că tinerii și talenții muzicieni ieșeni vor înregistra și de data asta un succes deplin.

PLASTICĂ

● **Grafica italiană în România**. Sub acest titlu sînt reunite în cele două săli ale galeriei Amfora (Mihai Vodă, 2) lucrări care atrag atenția în primul rînd prin tehnica în care sînt executate: serigrafia. Dacă modalitățile de construcție ale imaginii sînt diverse, în schimb sonoritatea și puritatea culorilor au un sens unificator.

● **Radu Aftenie** oscilează între o viziune tradițională și una novatoare. Dacă într-o lucrare cum e «Calul» sorgintea populară e evidentă, în schimb «Energie», «Marea furtună» etc. sînt tentative de integrare într-o viziune modern-simbolică, în care descrierea a fost abolită. Sculptura lui Aftenie e în cea mai mare parte iconică, uneori cu neașteptate infiltrații totemice, mai îndepărtate de spiritualitatea românească. Există în această expoziție atît de diversă cîteva lucrări care rețin atenția, printre care am enumera: «Miorita» și «Pasărea» etc. (Simeza, bd. Magheru 20).

● **Artă și comunicare**. O culere de studii în plină actualitate. Ea abordează una dintre cele mai discutate probleme ale esteticii moderne: structura emotivă și categorială a percepției estetice. Remarcabile studiile lui H. Wald («Omul și semnele»), o adevărată inițiere în semiotică, «Condiționarea psihologică a receptării operei de artă» de Stroe Marcus și Anca Dabija, concluzii la o cercetare efectuată pe elevi, în sfîrșit, studiile semnate de Mihai Nadin («Publicul, a patra dimensiune a artei»), Radu Sommer («Abstracționism și comunicativitate»), Dumitru Matei («Procesualitatea esteticii a receptării artistice»), Radu Negru («Accesibilitatea, criteriul valoric») (Editura Meridiane).

● Cu prilejul expoziției comemorative organizate pentru sărbătorirea împlinirii a o sută de ani de la nașterea pictorului Theodor Pallady, Muzeul de artă a editat un amplu catalog, cu un bogat aparat de referință și 258 reproduceri, dintre care 54 color. Autor: Ștefan Dițescu.

DISC

● «Piese pentru pian» (1. Hora, 2. Alla rumana, 3. Alla rumana, 4. Doină, 5. Horă în Moldova, 6. Studiu, 7. Preludiu) ne transmit prin intermediul discului o serie de emoționante tablouri muzicale aparținînd unui timp revolut. Elev al lui Chopin, profund atașat melosului popular, pianistul și compozitorul Carol Miculi (1821-1897) ocupă un loc de seamă în istoria muzicii noastre. În interpretarea pianistilor Gheorghe Halmos, Georgeta Ștefănescu-Barnea și Maria Fotino, înaintașul școlii noastre naționale își dovedește autoritatea de eminent cunoscător al folclorului, distilîndu-l în strălucitoare miniaturi pianistice (ECE-0604/1).

● «Cîntece populare din colecția Voevidca», armonizate de Eusebiu Mandicevski, una din cele mai prețuite personalități ale trecutului nostru muzical, atît pe plan național cît și internațional, ne prezintă truda pasionată a compozitorului, aflat la asfințitul unei vieți închinată cîntecului românesc. Acompaniați de pianista Martha Joja, soprana Emilia Petrescu și tenorul Valentin Teodorian aduc un mișcător omagiu creației acestui precursor de neasemuită valoare (ECE-0604/2).

● Casa noastră de discuri nu-și prea susține descoperirile! De ce s-a acordat oare un disc de mic format unei voci ce-ar fi meritat mai mult? Mai ales că Ionela Prodan, aflată la începutul unei promițătoare cariere, se impune ca un talent autentic. Glasul ei, frumos timbrat, poate fi apreciat în «Doină haiducească», «Neică, de cînd ai plecat», «Pădure, dragă pădure», «Mă dusei printre războaie». (45-EPC-10 202)

TELE - VIZIUNE

REPORTAJ. «Unul din cei 5 000» este titlul **Reportajului săptămîinii** (duminică) ● «Acei oameni minunați și mașinile lor», un reportaj semnat de Const. Vișan și M. Gherghinescu (marți) ● Reportaj de peste hotare: Însoțind ansamblul artistic al U.T.C. în Olanda (vineri). DEZBATERI. Despre așezarea relațiilor sociale pe temeiul eticii și echității socialiste va fi vorba în dezbaterile propuse de emisiunea **Dinamica societății românești** (luni) ● **La Cărți și idei**: «Pentru om» de Mikel Dufrenne, eseu al apărut în Editura politică (marți).

Victor Rebengiuc

LITERATURĂ. În sumarul **Revistei literare TV** al acestei săptămîni întîlnim numele lui George Macovescu, Aurel Martin, Pop Simion (marți) ● O emisiune de versuri din creația lui Mihai Beniuc, Ștefan Aug. Doinaș, Veronica Porumbacu și alții (sîmbătă).

TEATRU. În versiunea tele a lui Cornel Popa — «Trenul blindat» de Vsevolod Ivanov se bucură de o distribuție excelentă în frunte cu Victor Rebengiuc, Gheorghe Cozorici, Mircea Albușescu, Sanda Toma, Eva Pătrășcanu și alții (marți).

FILM. Cu Richard Widmark prin vestul sălbatic, în filmul — premieră pe țară — «Ultima căruță» (duminică) ● «Marty», filmul american cu Betsy Blair, binecunoscut de pe ecranul mare (miercuri) ● O premieră TV din seria «Spessart» a cunoscutului cineașt vest-german Kurt Hoffmann — «Vremuri minunate la Spessart» (vineri).

MUZICĂ. «Folclorul latino-american în muzică» este subiectul pentru această săptămîină al magistralului ciclu de concerte educative prezentat de dirijorul american Leonard Bernstein (duminică) ● Coruri de amatori din municipiile Bîrlad, Pitești și Giurgiu se întrec în competiția «Cîntare patriei» (duminică).

FOLCLOR. Artiști amatori din Baia Mare prezintă telespectacolul «Cîntă Maramureșul» (luni) ● Maria Cornescu — **Interpreta săptămîinii** (miercuri).

DIVERTISMENT. Cîntă pentru dv.: Sergio Endrigo, Sacha Diestel, Mina, Lola Falana ș.a. (duminică). Selecții din concertul de gală al Festivalului de șlagăre de la Dresda (marți) ● Un medalion Mihaela Mihaela (sîmbătă).

SPORT. Patru transmisii de la Campionatele europene de patinaj artistic de la Göteborg (miercuri, joi, vineri, sîmbătă).

Maria Cornescu

PRONO - SPORT

Pronosticurile cronicarului sportiv **EFTIMIE IONESCU** la **Concursul pronosport nr. 2**, etapa din 9 ianuarie 1972

I. Atalanta—Bologna	1, x
II. Cagliari—Juventus	1, x
III. Catanzaro—Roma	2
IV. Fiorentina—Varese	1
V. Inter—Sampdoria	1
VI. Lanerossi—Mantova	1
VII. Napoli—Milan	1, x, 2
VIII. Torino—Verona	1
IX. Catania—Bari	x
X. Livorno—Foggia	1
XI. Modena—Perugia	1, x
XII. Monza—Reggiana	1, x
XIII. Palermo—Novara	1

ERATĂ

Portretul publicat în pagina 8 a numărului 1 din acest an aparține inginerului Stan Manole din Grupul de șantier I.C.H. Porțile de fier, care prin activitatea sa neobosită a adus o contribuție substanțială la realizarea acestui important obiectiv al cincinalului.

FLACĂRA-ALBUM

Margareta Pislaru și Dan Spătaru —
deținătorii recordului de popularitate
(citiți comentariul din pagina 19).

Fotografie de A. MIHAILOPOL

la mare altitudine

În ultimele zile, zăpada a «crescut» în multe locuri din Bucegi până la 45 de centimetri. Ceea ce, bineînțeles, atrage spre munte foarte mulți amatori ai sportului alb. La sfârșitul săptămânii, pârțile de la Predeal (Clăbucet, Cioplea etc.) au fost asaltate de numeroși schiori veniți din Capitală și din alte orașe ale țării.

La Poiana Brașov, marea revelație a acestui sezon pare să fie sportul cu patinele. Sute de brașoveni, tineri și vîrstnici, sînt zilnic prezenți pe gheața patinoarului de la poalele Postăvarului.

Tot aici funcționează acum, în plină iarnă, două teleferice — unul cu cabină, altul cu scaune — care fac legătura dintre Poiana și Virful Postăvarului.

start '72

Știrile venite din toată țara în primele zile ale anului ne informează despre direcția ascendentă pe care au luat-o curbele de producție din grafice. Semn bun anul are cînd se simte acest puls stenic, această hotărîre de a înapțui sarcinile încredințate.

La Centrala industriei bumbacului, cele 33 întreprinderi din toată țara au raportat realizarea ritmică a sarcinilor ce le revin din planul trimestrului I. Filatura românească de bumbac, Aurora, Suveica, Industria bumbacului din București, Bucegi din Pucioasa, Tirnava din Mediaș și Țesătoria din Codlea au realizat depășiri de plan încă din primele zile.

În afară de preocupările curente de producție, centrala a urmărit în mod deosebit în aceste zile favorabile lucrărilor de construcție realizarea investițiilor la noile obiective industriale din Giurgiu, Pitești, Baia Mare.

Eforturile pentru mărfuri calitativ superioare și realizarea de economii de valută se materializează între altele și prin experiențele consacrate înlocuirii unor coloranți și a unor chimicale străine prin produse similare fabricate în țară. Primele rezultate obținute la Industria bumbacului și la întreprinderea «Dacia» sînt promițătoare și îndreptătesc convingerea că ele vor putea fi folosite în producție cu succes.

În fotografie, filatoarea Geneveva Lăzărescu (F.R.B.), care continuă și în '72 o bună tradiție personală: depășirile zilnice de plan cu 8-12 la sută.

◀ carnaval la sfîrșit de vacanță

Vacanța școlarilor bucureșteni s-a încheiat, între altele, și printr-un izbit «carnaval pe gheață». Festivitatea a avut loc pe patinoarul «23 August» și a fost organizată sub egida Consiliului municipal al pionierilor. Programul a cuprins o serie de demonstrații de virtuozitate (figuri obligatorii și libere), dansuri populare, o feerie pe gheață inspirată de basmul Albă-ca-Zăpada etc. Organizatorii au dorit cu acest prilej să anticipeze și un alt eveniment: în curînd se vor împlini 50 de ani de la înființarea Federației române de patinaj.

proiectul a 45 000 de apartamente

La 15 ani de la înființare, Institutul de proiectări al județului Dolj se prezintă cu o carte de vizită prestigioasă: cele mai de seamă obiective construite în județele Dolj, Mehedinți, Gorj și Olt au prins viață mai întîi pe planșetele inginerilor și proiectanților craioveni. Numai numărul apartamentelor proiectate atinge cifra de 45 000. Mai notăm proiectele unor unități ale industriei locale și modernul complex zootehnic de la Cerătu, precum și cîteva importante obiective turistice: hotelul «Tg.-Jiu» și hotelul «Jiu» din Craiova.

Pentru calitatea proiectelor cît și pentru operativitatea în execuție, institutul craiovean a primit de curînd diploma de unitate fruntașă pe ramură.

Fotografia noastră vă prezintă cartierul Brazda lui Novac, căruia i se va alătura în curînd cartierul Craiovița Nouă ce va găzdui 80 000 de locuitori și care se construiește după proiectele elaborate de cercetătorii institutului.

7 minute cu sergiu nicolaescu

Începându-și cariera cinematografică la Studioul «Al. Săhianca... inginer, Sergiu Nicolaescu a făcut saltul de la tehnică la artă cu filmul «Memoria trandafirului», care se bucură și azi de un binemeritat succes în țară și peste hotare. De atunci a mai realizat opt filme de lung metraj pentru Studioul «București» și pentru alte case producătoare din străinătate. Acum finalizează «Moartea lui Ipu», care va avea premiera în curând.

Sergiu Nicolaescu urmărește atent reacțiile publicului nu numai la filmele sale, fiindcă — ne declară regizorul — «în ultimă instanță noi lucrăm pentru public, și cunoașterea gustului și a preferințelor spectatorilor determină creația noastră ca cinești. Foarte exigent, el nu pierde nici un prilej pentru a

sublinia contribuția hotărâtoare a regizorului la transformarea scenariului literar în povestire prin imagini, prin interpretarea actorilor, decoruri, muzică, montaj etc. «Arta regizorului este aceea de a deveni un povestitor plăcut și interesant, mereu nou și plin de surprize».

Din acest punct de vedere, Sergiu Nicolaescu consideră că în cinematografia noastră există posibilități materiale precum și creatori care să realizeze filme de foarte bună calitate, atât ca formulă dramatică, cât și ca artă a povestirii prin film. Din producția anului '71 ne-a dat două exemple: «Adevărul și Puterea» (regizor, Manole Marcus) și «Felix și Otilia» (regizor, Mihai Iulian). Pe baza celor văzute, credem că putem adăuga și «Moartea lui Ipu» (regizor, Sergiu Nico-

laescu).

Pentru '72 dorește să ecranizeze o continuare a lui «Mihai Viteazul» după un scenariu de Titus Popovici.

Viitorul film istoric, intitulat provizoriu «Întoarcerea eroilor», își propune să redea viața eroică a foștilor tovarăși de arme ai lui Mihai, plecați pe drumurile Europei în căutarea celor trei ucigași ai domnitorului răpus mișelește în tabăra de la Turda. Alte două scenarii care îl tenează sînt: un film despre tinerii eroi de la Păuliș și un film din mediul sătesc al Dobrogei, «Ogorul de piatră». În afară de acestea, și tot în colaborare cu Titus Popovici, își propune realizarea mai multor scenarii pentru televiziune.

În fotografie: regizorul Sergiu Nicolaescu (stînga) în timpul filmărilor pentru «Moartea lui Ipu».

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

mehedințiu – o viitoare mare podgorie a țării

Atestate de documentele vremii, care vorbesc de calitățile indiscutabile ale vinurilor din județul Mehedinți, dar mai ales ale celor din perimetrul Vinju Mare, podgoriile de aici continuă să satisfacă cele mai exigente gusturi. A fost remarcat îndeobște de enologi faptul că vinurile roșii, în general, și Cabernetul, în special, din această zonă nu se situează cu nimic mai prejos decît cele de la Sîmburești — recunoscute și eiogiate unanim peste hotare.

Medaliate alături de sortimentul de Drăgășani încă din anul 1862, cu ocazia participării la prima expoziție internațională de mare anvergură de la Londra, vinurile din zona Vinju Mare s-au afirmat apoi de cîte ori au avut ocazia. Astfel, în anul 1898 participă la Expoziția internațională de la Bordeaux, unde vinurile din podgoria Golul Drincei și Orevița se fac din nou remarcate și primesc diploma de onoare a juriului pentru cel mai valoros vin roșu. Printre succesele mai recente trebuie să amintim medalia de argint obținută de soiul Cabernet Sauvignon din podgoriile Orevița, Almăjel și Oprișor, cu probe sub un an, la Concursul internațional de la București din anul 1968. În viitorii ani, suprafața cultivată cu aceste soiuri va crește cu încă 6 850 ha în C.A.P. și 1 525 ha în fermele I.A.S.

la vaslui – cadru adecvat muncii cultural-educative

Dotată cu un mare hol, o sală de spectacole și numeroase cabine, noua și moderna Casă de cultură a sindicatelor din Vaslui este gata să-și primească spectatorii. Nu ne îndoim că existența acestui lăcaș de cultură va prilejui inițierea unor manifestări culturale și educative de larg interes pentru viața spirituală a locuitorilor acestui județ din estul țării.

oameni curajoși...

...sau un calificativ pe care îl merită din plin îngrijitorii Grădinii zoologice de la Băneasa. Fotografia noastră vi-l prezintă pe Constantin Ștefan în timp ce discută «amical» cu doi pui de tigri manciurieni, crescuți și educați sub directă sa oblăduire. O meserie grea care, știm, comportă nu puține riscuri, dar care, după cum se observă, face deliciul numeroșilor vizitatori.

ILIE NĂSTASE, prim al tenisului mondial... Dar nu numai atât: proclamat **CEL MAI BUN SPORTIV ROMÂN** în anul 1971... Și în anul 1972, și **LA MULȚI ANI** — îi urăm noi.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei»

primul cristal românesc

La «Vitrometan»-Mediaș anul 1972 a debutat printr-o prestigioasă premieră. La începutul lunii ianuarie colectivul cunoscutei întreprinderi a obținut pentru întâia oară articole din cristal realizat în întreprindere. În cinstea evenimentului, maștrii sticlari au turnat cea dintâi șarjă sub forma unei plăchete purtând inscripția: «Primul cristal românesc». Sîntem informați de asemenea că, potrivit aprecierii specialiștilor, primele șarje de cristal elaborate în țara noastră, pe cale industrială, prezintă parametri calitativi superiori celor prevăzuți. Astfel, întreprinderea «Vitrometan»-Mediaș, ale cărei produse sînt cunoscute în 15 țări ale lumii, face un nou și important pas în activitatea productivă.

imagini

neren bătăilor cordului în caz de aritmii. Aparatul este conceput și construit în țară pe baza lucrărilor unui colectiv de la ASCAR. Tot în anul acesta se vor lua măsuri pentru înființarea unei unități de oxigenoterapie hiperbară la Spitalul

de urgență. Poate că ar fi interesant să informez și despre introducerea elicopterului sanitar ca mijloc de transport modern, operativ, în cazurile de mare urgență; anul acesta vor fi utilizate cinci asemenea elicoptere în sectorul sanitar.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

sănătate '72

Grija pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației — preocupare permanentă a partidului și statului nostru — va face și anul acesta obiectul unui vast și complex plan de măsuri elaborat de către Ministerul Sănătății. În dorința de a informa cititorii noștri despre măsurile preconizate în acest domeniu, ne-am adresat tovarășului ministru adjunct dr. EUGEN MAREȘ.

— Problema este foarte vastă și va trebui să ne limităm doar la unele dintre principalele măsuri tehnico-organizatorice. Astfel, spre pildă, în mediul rural se va urmări înființarea de noi centre medico-sanitare și consolidarea bazei tehnico-materiale a centrelor medico-sanitare existente, astfel încît să poată rezolva multiplele necesități de asistență medicală generală, de pediatrie, stomatologie și de urgență. La repartizarea cadrelor se va da prioritate completării locurilor de medici cu noii absolvenți.

Asistența medicală de specialitate se va îmbunătăți prin creșterea capacității de spitalizare cu 5 400 paturi (adică 17 la sută din totalul unităților prevăzute pentru actualul cincinal) și prin repartizarea de noi aparate medicale de mare tehnicitate și randament, prin specializarea și perfecționarea unui număr important de medici, în diferite specialități, precum și în perfecționarea conducerii, a organizării și funcționalității unităților de asistență medicală.

În ceea ce privește asistența medicală de urgență se vor lua măsuri tehnico-organizatorice pentru ca toate unitățile medico-sanitare din teritoriu să acorde primul ajutor și asistența medicală de specialitate și de urgență în caz de accidente și îmbolnăviri acute.

— Ați putea să ne dați și câteva noutăți științifice care își vor găsi aplicarea în cursul acestui an?

— Da. De un deosebit interes științific și practic va fi înființarea serviciului de transplantare renale de la spitalul Panduri, care se va ocupa și de problema dializei bolnavilor cronici. Aș vrea să vă mai informez că în toate centrele universitare din țară se va aplica un aparat transistorizat «pace maker» pentru normalizarea și întreți-

preventoriul din zăbala

Așezat într-o zonă cu ierni blinde și veri răcoroase, vechiul și impozantul castel din Zăbala (jud. Covasna) — transformat în preventoriu pentru copii — reprezintă o adevărată oază de liniște și aer curat.

și femeile joacă fotbal...

...Sau titlul viitoarei premiere în curs de montare la Teatrul «C. Tănase» din București. «O incursiune muzical umoristică în lumea stadianelor, susținută de scenete și cuplete inspirate din actualitate și care — ne-au promis în continuare realizatorii — va fi punctată de numeroase surprize». Ne permitem să dezvăluim una singură: în ziua premierei, întreaga scenă a Sălii Palatului va fi transformată ad-hoc într-un stadion de fotbal. Nu va lipsi nici celebrul Tudorică cu trompeta lui.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

cîntec stins

Anul cîntecului a început cernit cu dispariția unuia dintre cei mai mari cîntăreți ai lumii, ambasador universal al bucuriei omenesti, unanim recunoscut pentru dărnicia lui: Maurice Chevalier. N-a fost doar un cîntăreț de un irezistibil farmec, personalitate prestigioasă în stare să vrăjească mari mase umane, a fost cîntecul însuși sau o parte a lui, născută spontan și miraculos spre fascinația celor care îl ascultau. L-am auzit o singură dată, într-o sală hipnotizată, și am înțeles că marea lui artă se naștea din fantastica lui ușurință, mai exact, din iluzia pe care o comunica: dădea spectatorului instalat în stal sentimentul că și el, anonimul, și el, laicul, ar putea realiza același lucru, dacă s-ar urca pe scenă. Am meditat îndelung la această forță supremă a artei, cea mai înaltă și cea mai dificilă, și am ajuns la încheierea că iluzia asta transmisă poartă cu sine și o gravă servitute, din care izvorăsc infinite necazuri. Un scriitor care scrie atât de accesibil încît fiecare lector are sentimentul că ar putea oricînd realiza același lucru, dacă ar avea timp disponibil; un muzician care compune atât de simplu și de direct încît fiecare om din sala de concert se improvizează subit într-un critic exigent, gata să dea lecții de subtilitate; un pictor sau un sculptor care-și creează opera cu o asemenea sinceritate încît orice privitor simte că ar putea izbuti și el o pînză sau o piatră analogă, dacă s-ar înarma cu o pensulă sau o dalță — nu constituie toți niște cazuri triste de inocență vinovată, menite să scoboare prestigiul artei? Nu fac mai bine sofisticații, rafinații, contorsionații și absconșii, care își impun un respect subit, fiindcă în fața operei lor misterioase rămii înmărmurite? Am văzut, am asistat la nenumărate spectacole de un comic homerice: înaintea unei fastuoase ineptii, nenumărate competențe reale rămîneau într-o stare de extaz: căutau sensuri adînci acolo unde nu stăpînea decît vidul de gîndire absolut, dar plin de pretenții.

Numai că artistul adevărat, purtător al unui mesaj real, nu se pretează acestui joc de mistificări puerile. El cîntă, cum știe el, indiferent la concluziile specialiștilor, așa cum privighetoarea își risipește generoasă trilirile fără să-și pună problema cum vor fi recepționate cîntecele ei de marii experți în muzicologie.

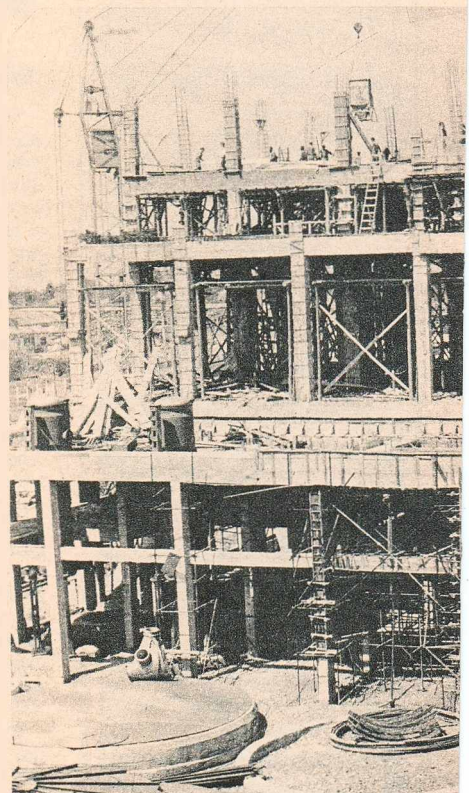
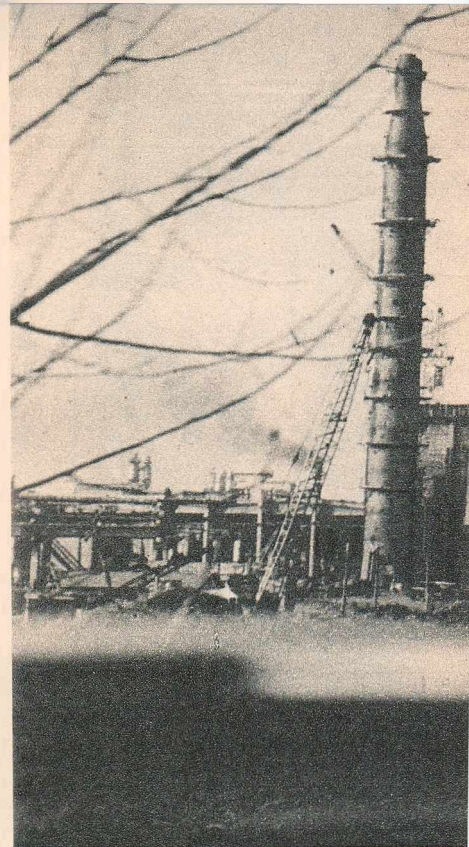
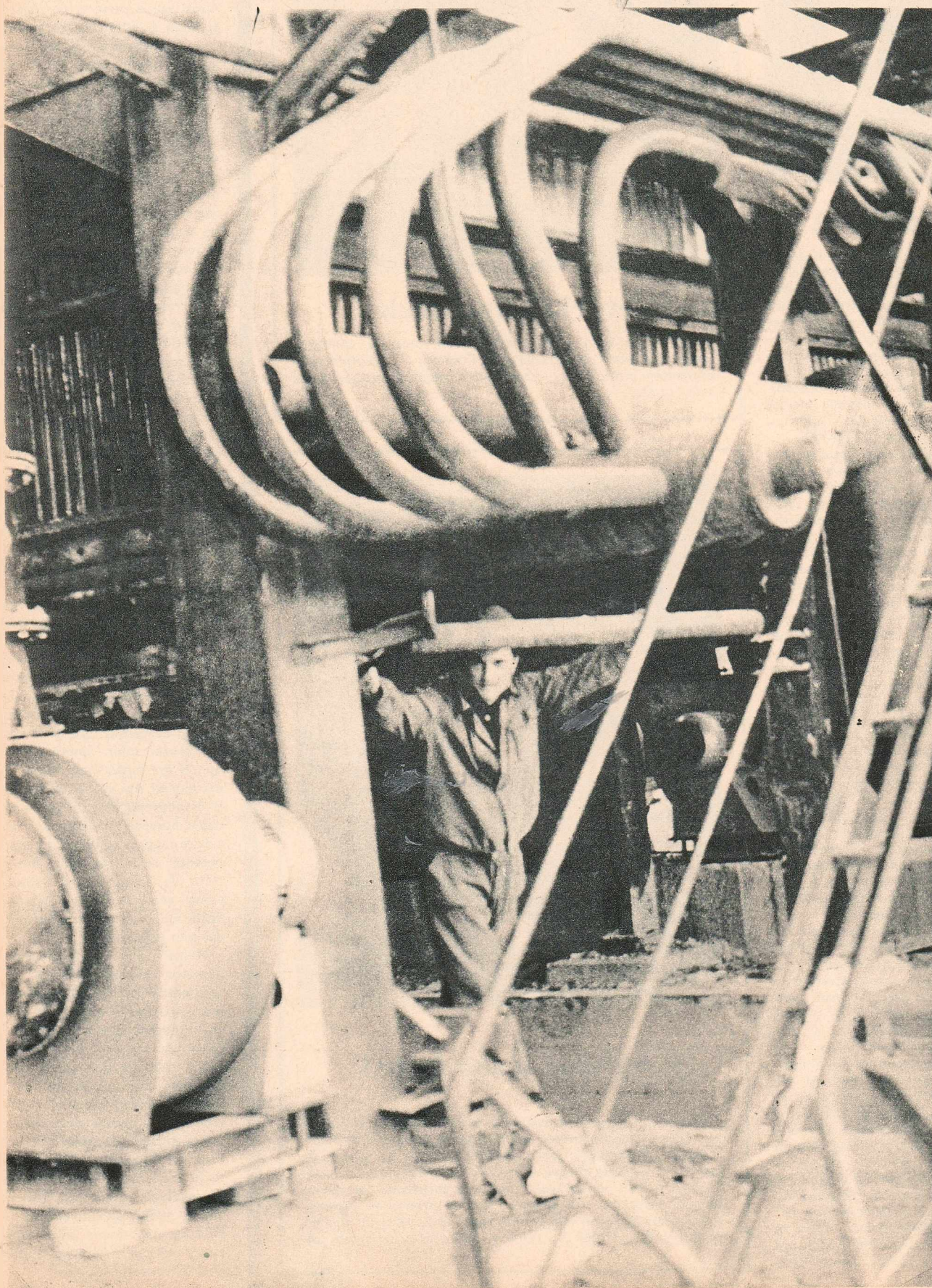
Așa a cîntat șaptezeci de ani Maurice Chevalier. N-a intrat și nu cred că va intra vreodată în antologii savante, a fost în schimb adorat de sute și sute de milioane de oameni. Și, oricum, este și această recunoaștere unanimă o recompensă.

DESTINUL ALB AL FAGULUI DIN MEHEDINȚI

sau cum se naște un combinat

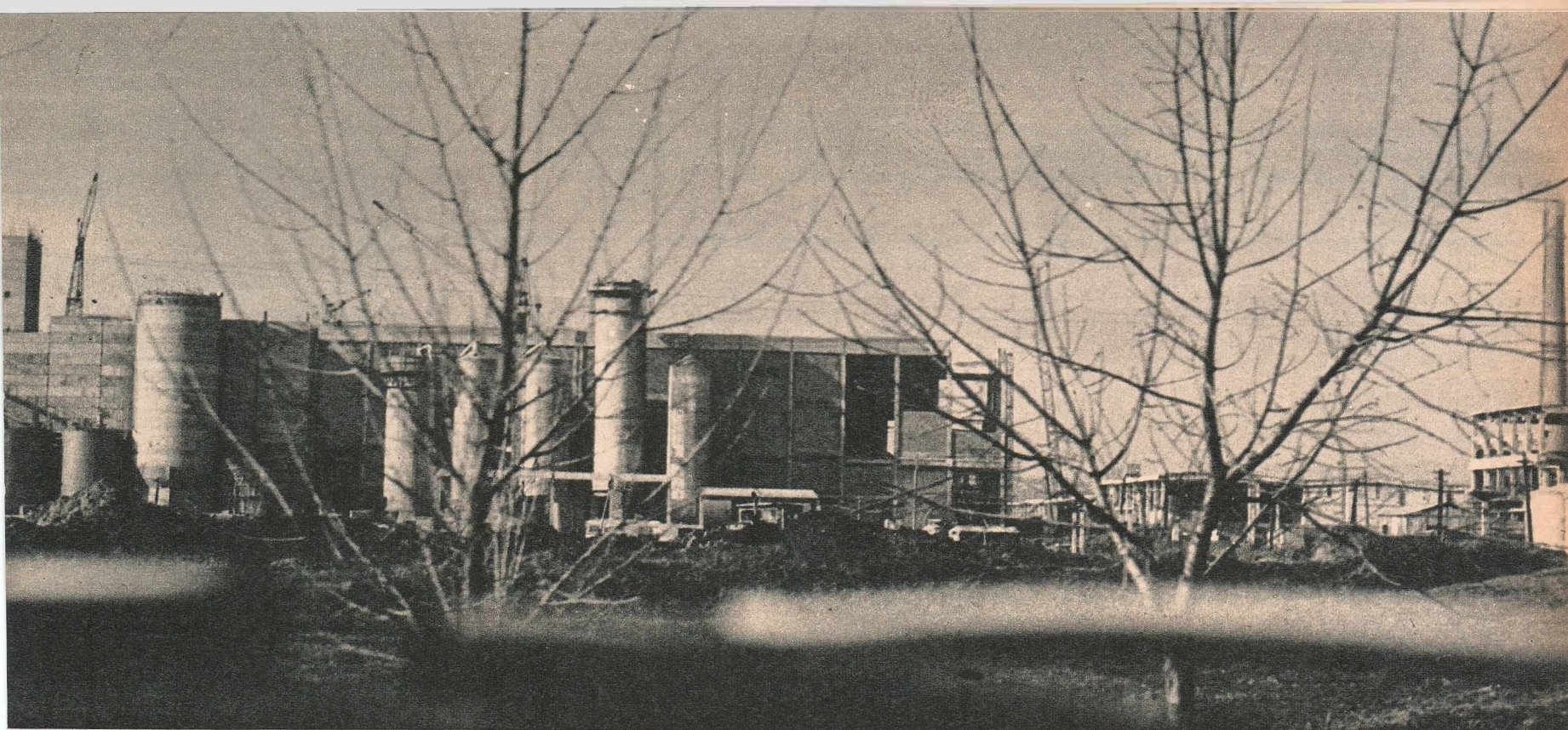
de Petre ANGHEL

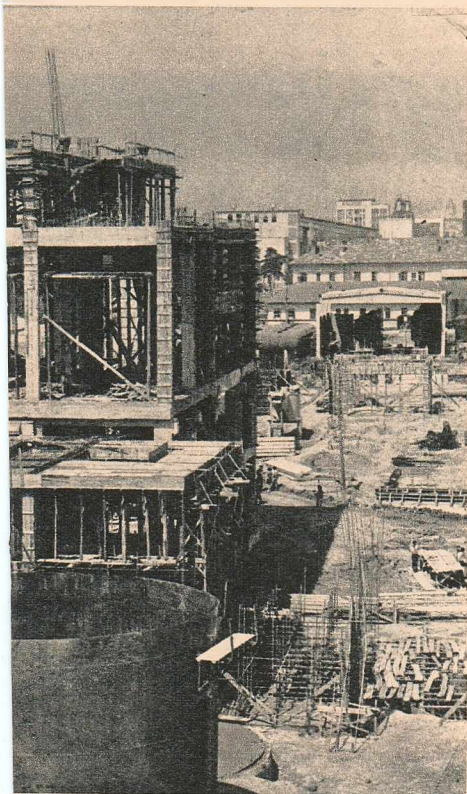
Sîntem abia la începutul celui de-al doilea an al actualului cincinal, dar avem deja posibilitatea stabilirii unor caracteristici hotărîtoare. Cincinalul 1971-1975 a debutat matur, obiectivele sale încep să prindă contur, să se definească, devin o realitate palpabilă. Sîntem anghrenați într-o activitate de uriașă răs-pundere și complexitate — construirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Cele mai de seamă obiective economice cuprinse în cincinalul '71-'75 au fost atacate, creîndu-se astfel premisele sigure ale înscrierii lor finale în circuitul valorilor, iar altele sînt încă de pe acum parte integrantă a avuției naționale, la rîndul lor producătoare de valori, fiind date în exploatare încă din primul an al cincinalului.

Printre sarcinile multiple pe care ni le-am propus în urma unei mature chibzuințe, domeniul silviculturii, al exploatării pădurilor și al prelucrării lemnului, celulozei și hîrtiei ocupă un loc aparte, tocmai prin perspectiva nouă de abordare. Nu numai pentru că producția globală va trebui să înre-

▲
*Fabrica de cartoane
combinat
de la Tr. Severin,
construcție
a actualului cincinal.*

◀ *În imediata apropiere
a orașului
se înalță
unul dintre cele mai de seamă
obiective ale cincinalului:
Combinatul de celuloză și
hîrtie-Tr. Severin.*

◀ *Curînd,
fagul munților mehedinteni
se va supune
temperaturilor ridicate
ale acestor instalații
de fierbere,
devenind hîrtie.*

gistreze în 1975 o creștere de 24,2 la sută față de 1970, ci și pentru că (sau mai ales din cauza aceasta!) ritmurile cele mai înalte se vor înregistra tocmai în domeniile prelucrătoare ale lemnului, în industria de celuloză și hîrtie. O simplă comparație va avea menirea să ne ofere o imagine clară a saltului pe care industria prelucrativă a lemnului îl va înregistra în anii aceștia: dacă în anul 1970, din fiecare metru cub de masă lemnoasă se obțineau producții în valoare de 814 lei, la sfîrșitul cincinalului valoarea producției realizate dintr-un metru cub va atinge 1 049 lei. Această valorificare superioară va fi posibilă printr-o continuă dezvoltare a producției sortimentelor cu un grad mare de prelucrare din punct de vedere industrial. Totodată se vor reduce normele de consum în medie cu 6-10 la sută.

Unor astfel de sarcini, izvorîte din însăși rațiunea industriei noastre, care-și propune utilizarea cît mai rațională a materiei prime, este chemat să răspundă și Combinatul de celuloză și

hîrtie din Tr. Severin, obiectiv de seamă al actualului cincinal.

Intrat în construcție în anul 1971, el va fi dat în exploatare înaintea termenelor stabilite. Nu există pentru aceasta decît o singură explicație: dibăcia și hîrnicia oamenilor, conștiința faptului că tot ceea ce fac e spre binele lor personal și al națiunii socialiste în general. Vizitez marile hale ale fabricii de cartoane combinate și rămîn impresionat de finețea lucrărilor. «S-a muncit foarte bine, declară ing. Gh. Gavrilescu, adjunctul directorului general al combinatului, montorii au lucrat ireproșabil; în ceea ce-i privește pe constructori, pot să vă precizez că adesea n-a mai fost nevoie nici de finisări, lucrul ieșea din mîna lor la un nivel calitativ ireproșabil... Și să nu credeți că nu sînt exigent. Eu am experiența șantierelor, sînt de peste 25 de ani pe șantierele combinatelor de acest gen».

Îl privesc atent, numai o clipă însă, fiindcă nu-mi rămîne mai multă vreme în față. A și pornit să urce scările la alt

nivel al construcției: «Să vedem și aici cum lucrează, chiar dacă sînt meșteri buni, tot trebuie supravegheați».

Îl însoțesc pînă la fierbătorul de celuloză și semiceluloză și omul nu se poate abține (nici nu încearcă de altfel, n-ar avea motiv) să nu fie mîndru. Acest fierbător are o mare capacitate anuală de prelucrare, tot lemnul va trebui să treacă prin pîntecele său uriaș, supunîndu-se la prefacerile temperaturilor ridicate. Dar nu numai despre asta este vorba. Aici s-a stabilit un adevărat record. Mai întîi, pentru că cel de-al zecelea tronson, cu o greutate de 22 tone (pentru stabilitatea sa a fost nevoie de turnarea unui bloc de fundație de 1 000 mc), a fost ridicat la o înălțime de 60 m în cel mai scurt timp posibil. Iar cînd s-au făcut verificările instalației s-a constatat că lucrările de montaj fuseseră efectuate cu un maximum de calitate. Acest cel mai mare fierbător din Europa — în ceea ce privește producția de fag — a trecut, după cum se vede, examenul cu succes.

Pîntecele lui uriaș poate fierbe în siguranță pădurile mehedintene, materia primă a combinatului. Totul corespunde celor mai pretențioase norme de funcționare.

Alături, în camera electrică a fabricii de celuloză se montează deja tablourile de distribuție electrică, echipate cu aparatură produsă în exclusivitate în țară. «Deși știu cum lucrează băieții mei, îmi spune maestrul electrician Ion Bontea, sînt nerăbdător să văd fabrica intrată în funcțiune, să-i văd cum se bucură de rezultatele muncii noastre. Noi o să plecăm în altă parte, dar o să rămîm alții să exploateze obiectivul ridicat de noi și nu putem să nu ținem seama de ei».

Amplasarea acestui impunător combinat a fost făcută în imediata apropiere a Combinatului de industrializare a lemnului, la indicația secretarului general al partidului. Alegîndu-se acest loc s-a redus la minimum suprafața de teren scoasă din circuitul agricol, aici aflîndu-se construcții inutilizabile amplasate pe terenuri improprii agriculturii. «Trebuie să precizez, adaugă ing. Gavrilescu, că alegerea s-a dovedit cît se poate de fericită: n-a fost nevoie de lucrări de fundații suplimentare, iar

apropierea de oraș este un mare avantaj».

Cît mai aproape de oraș... Dar combinatul a început încă de pe acum să formeze împreună cu municipiul un tot unitar. Excavatoare și buldozere au tăiat drumuri drepte, scurtînd căile de acces. Combinatul a devenit al orașului, al oamenilor lui.

Vorbînd despre succesele obținute în această etapă de edificare a combinatului, trebuie remarcat că lucrările ar putea progresa mult mai bine dacă nu ar exista discrepante în activitatea unităților răspunzătoare de construcția combinatului. Astfel, nu se poate să nu consemnăm greutățile pe care constructorii Trustului nr. 1 din Craiova le mai fac încă montorilor. Neexistînd o corelație între lucrări, se începe adesea montarea utilajelor în hale ce nu au fost încă finisate, sub acoperișuri încă îmbrăcate în cofraje. E lesne de înțeles la ce risc sînt supuși atît oamenii ce lucrează în asemenea condiții cît și utilajele și aparatura de milioane și zeci de milioane de lei. Fără să poată asigura un front larg de lucru, datorită insuficienței forței de muncă și a unei slabe organizări, constructorul începe adesea lucrări pe care le abandonează a doua zi, pentru a ataca altele de maximă urgență, ce sînt aminate apoi și ele pentru nu știu cîtă vreme. În timpul acesta, montorii caută să cîștige timp, urmărind propriile lor grafice, strecurîndu-se printre schelele încă nedemontate. Iată dar că cu tot demarajul pozitiv obținut în darea în folosință a primei fabrici a combinatului, în continuarea lucrărilor se menține o situație nu numai paradoxală, dar improprie unei munci normale, care să corespundă cu planurile dinainte stabilite și cu normele de securitate a muncii. O intervenție urgentă se impune. Înlăturarea acestor neajunsuri este cerută de atmosfera generală bună de lucru care domnește pe șantier. Combinatul de celuloză și hîrtie trebuie să devină — și va deveni — în cel mai scurt timp obiectiv de seamă al industriei noastre prelucrătoare. Producele celor șase fabrici ale sale se vor impune, sîntem siguri, de îndată ce vor intra în competiție, atît pe piața internă cît și pe cea externă.

O TOT MAI BUNĂ GOSPODARIRE A UNEI MARI AVUȚII: SOLUL

Știați că zona nisipurilor doljene este cea mai călduroasă din țară și că aci, între iarnă și vară, «evantaiul» temperaturilor cuprinde aproape 100°C? Dar și în condiții vitrege de climă și de sol pământul se poate transforma în ogoare, în vii și livezi roditoare. Au dovedit-o...

...OAMENII NISIPURILOR

de Aurel IVAN

Fotografii de Lică IOSIF

Cîtă lumină cade pe plantă? Cînd? În ce condiții?
La aceste întrebări trebuie să răspundă inginerii
Mihai Ionescu și Eugen Barcan care,
aici, studiază efectul intensității luminii
asupra plantelor dintr-un lan de porumb.

«Primii specialiști — de la Institutul agronomic din București și de la Institutul agronomic din Craiova — au venit la Bechet cu cîțiva ani în urmă. Acolo unde avea să se creeze o puternică stațiune de cercetări pentru ameliorarea solurilor nisipoase. Cercetătorii vedeau «înfrigurarea unor adevărați căutători de comori» — își amintește inginerul Petre Baniță, directorul stațiunii, care continuă: eram cîțiva ingineri și tehnicieni, în majoritate tineri, care am început explorările. În puțină vreme am verificat că grosimea straturilor de nisip nu depășește 15-20 metri, că apa freatică se găsește la peste 15 metri adîncime, că precipitațiile abia ajung la 550-600 litri pe metru pătrat anual. Zona nisipurilor doljene este cea mai călduroasă din țară, în unele perioade ale verii mercurul termometrului ridicîndu-se pînă la 60°C, în vreme ce, uneori, gerurile iernii înregistrează și minus 30-32°C».

LABORATOARE ÎN AER LIBER

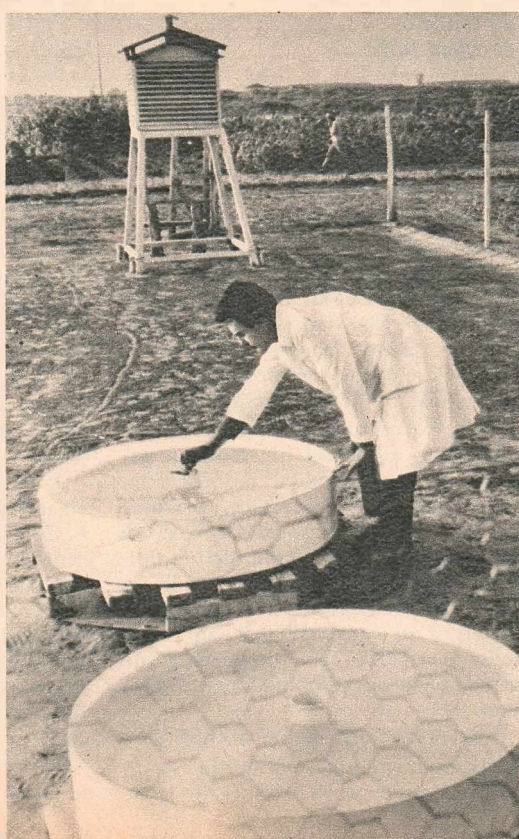
O dată aflate condițiile de climă și sol și fiind cunoscute greutatea, cercetătorii s-au așternut pe muncă. A fost o muncă tenace, migăloasă, de durată întinsă, însă aducătoare de mari satisfacții. De-a lungul anilor, sub îngrijirea lor atentă, pe nisipurile unde odinioară hălăduia numai austrul au început să apară cele dintii loturi experimentale — adevărate laboratoare în aer liber.

Iată, bunăoară, «laboratorul viticol». Aici, colecțiile de viță-de-vie sînt din an în an tot mai bogate în rod, ciorchinii tot mai grei, mai plini de soare și de dulceață. Experimentînd peste 400 de soiuri în condiții de nivelare, fertilizare și irigare a nisipurilor, cercetătorii au selectat la strugurii de masă o linie valoroasă de «Afuz-ali», care se pretează foarte bine la cultura pe nisipuri, are productivitate mare la hectar și în condițiile climatice ale Bechetului se coace cu 15 zile mai timpuriu decît în alte podgorii din țară. De asemenea, au selectat cîteva linii de «Saint Émilien» și «Riesling-italian», demonstrînd că acestea dau rezultate pe nisipuri (15-20 tone de struguri la hectar!) și întrunesc condiții bune pentru vinificație, cu ridicată concentrație în zaharuri.

La capitoul «cereale», alți cercetători — printre care și inginerul Mihai Nicolescu —

Viile viguroase,
bine dezvoltate
de pe nisipuri
nu sînt
cu nimic
mai prejos
decît alte
plantații viticole
de pe terenurile
cele mai fertile.

La stația
de avertizare,
cercetătorul
Nicolae Groza
face observații
cu ajutorul
evaporimetrelor
în scopul
stabilirii
necesitatii
de apă
la diferite
culturi irigate.

«Cvadratura cercului? Nu. Densitatea optimă a grîului — diferențiată de la soi la soi, atît pe sol irigat cît și neirigat — este o problemă urmărită cu deosebită atenție de către cercetătorii de la Bechet.

ÎN DRUMUL JIULUI CĂTRE DUNĂRE...

Jul, cu ape damoale, potolite, pătrunde în sudul județului Dolj. De o parte și de alta a râului, pe zeci și zeci de kilometri lungime, numai nisip. Dacă ar putea Jul să spună, am afla că în vremea «tinerețelor» sale aceste nisipuri vălureau slobode la orice adiere de vânt. De aceea, prin partea locului li se și spunea nisipuri zburătoare... Mai aproape de vremurile noastre, cutezător, omul s-a apucat să le strunească. Au apărut primele lanuri de secară. Le-au urmat micile plantații de tutun, bostănăriile și peticele de vii cu butuci de «Roșioară», singurul soi

capabil să reziste grelelor condiții din zona aceasta, a nisipurilor.

Numărul speciilor de plante cultivate se numărau însă pe degete, producțiile la hectar erau slabe (800—900 kg de secară, 5—6 tone de pepeni, 4—5 tone de struguri și 600—700 kg foi de tutun), iar suprafețele cultivate erau mici, extrem de mici în comparație cu marile întinderi ale nisipurilor zburătoare, care numai în Dolj cuprind circa 150 000 de hectare.

Iată însă că astăzi aceste meleaguri doljene încep să-și schimbe înfățișarea.

În locul imaginii sumbre, cenușii, a semi-deșertului de altădată, Jul — în drumul său către Dunăre — întâlnește acum cîmpii fertile, acoperite cu lanuri de griu, porumb, cartofi și sfeclă de zahăr, cu livezi și podgorii, cu lucerniere și alte culturi de plante furajere, odinioară inexistente prin părțile locului. Pentru a se ajunge aici, pentru ca nisipurile zburătoare să intre în zodia fertilității, a fost nevoie ca... Dar să-i lăsăm să vorbească chiar pe cei direct «în cauză», pe oamenii nisipurilor...

PIERSICILE PE NISIP NU SÎNT UN MIRAJ!

Pornind de la ideea că solul doljean este «usor», că din primăvară, de timpuriu, plină spre toamnă, tirziu, în zona nisipurilor se menține o temperatură medie ridicată și că durata strălucirii soarelui este foarte mare, cercetătorii de la Bechet au constatat că întinsele nisipuri zburătoare oferă — oricît ar părea de curios — condiții prielnice pentru arbustul ale cărui poame sînt atît de solicitate și în țară, și la export. Așa se face că s-a creat aci o piersicărie experimentală. Este, ca și plantația de vie, tot un «laborator» cu o arie complexă de cercetare. Criteriile de amplasare, de stabilire a densității și distanțelor de plantare a puieților, formele de «conducere» a coroanei, agrotehnica specifică unor condiții deosebite de irigare și fertilizare cit și, firește, determinarea eficienței economice a diferitelor soiuri sînt numai cîteva dintre problemele abordate de inginerul Barcan Impreună cu colegul său Ion Botu, cu laborantele Florentina Cioboată, Florica Nedeianu și alți colaboratori.

Ei au studiat circa 60 de soiuri, dintre care 14 s-au dovedit foarte valoroase — în condițiile cultivării pe nisipuri! — sub aspectul calității și al productivității. Este vorba în special de soiurile românești «Miorița», «Frumos de Băneasa», «Flacăra» etc. Acestea asigură recolte continue de piersici din prima jumătate a lunii iunie pînă către sfîrșitul lui septembrie. Fructele, cîntărind între 150 și 200 grame (cu o producție medie de peste 12 000 kg la hectar), au culori și arome apetisante. Cit despre aromă, credeți-ne pe cuvînt. În ceea ce privește culorile, judecați dv. ...

urmăresc să stabilească prin experimentări repetate soiurile și hibridii cei mai potriviți, precum și coordonatele de bază privind agrotehnica acestor culturi. Aici se studiază una dintre temele cele mai importante de cercetare: succesiunea optimă a culturilor. De pe aceeași suprafață se vor putea obține două recolte bune pe an. Singura condiție: găsirea soiurilor și hibridilor celor mai timpurii. Însă, deocamdată, îmbucurătoare sînt și producțiile ce se obțin într-un singur ciclu de vegetație. Într-adevăr, realizările obținute pe cale experimentală, în laboratorul de agrotehnie, demonstrează că pe solurile nisipoase se pot obține producții de ordinul a 4 500 kg griu și 6 000 kg porumb boabe la hectar, 3 000 kg orz, 1 600 kg soia și — rezultat întru totul remarcabil — mari cantități de cartofi timpurii.

INEDITUL... CARTOFULUI

«Cultura cartofului este inedită în această regiune — precizează inginerul Constantin Girju. Practic, pînă de curînd, a fost cu totul inexistentă. Abia prin cercetările aplicative întreprinse la Bechet s-a dovedit că și pe nisipuri se poate cultiva cartoful, în special cel timpuriu. Încă din primele zile ale lunii

iunie se pot recolta și livra pentru consum cel puțin 12—15 tone de cartofi timpurii la hectar».

Zona nisipurilor era socotită neprielnică și pentru creșterea animalelor. Se resimțea o acută lipsă de furaje. Astfel, în planul de cercetări a fost inclusă o nouă temă, și rezultatele nu au întîrziat: s-a demonstrat că, în condiții de irigare, pe fostele nisipuri zburătoare se pot cultiva cu bune rezultate borceaș de toamnă și de primăvară, iarbă de Sudan, sorg, porumb furajer și — absolut nouă în zonă — lucernă, care se seamănă după o metodă aparte, la sfîrșitul verii, în condiții speciale de irigare.

Dar de problema irigării este legată activitatea unui alt laborator de îmbunătățiri funciare. Aci, inginerul Nicolae Groza, cu ajutorul unor aparate speciale, a stabilit corelația dintre viteza de evaporare a apei și consumul de apă al plantelor în cîmp. Datele obținute aveau să servească la precizarea momentului optim cînd trebuie aplicate udările. «Cu aceeași cantitate de apă — explică cercetătorul — se asigură irigarea unei suprafețe de nisipuri egală cu cea din oricare alt sistem, unde solul are o structură obișnuită. Nu diferă nici consumul de apă, nici de energie pentru transportarea apei. Diferită este doar tehnica udării».

Cercetătorii au stabilit cu precizie cînd și cîte udări trebuie efectuate la fiecare cultură (număr mare de udări dar doze mici!).

De asemenea, s-a constatat că nisipurile se pot fertiliza cu cantități sporite (dar, firește, nu excesive) de îngrășăminte chimice.

VII TRADIȚIONALE, VII «MODERNE»

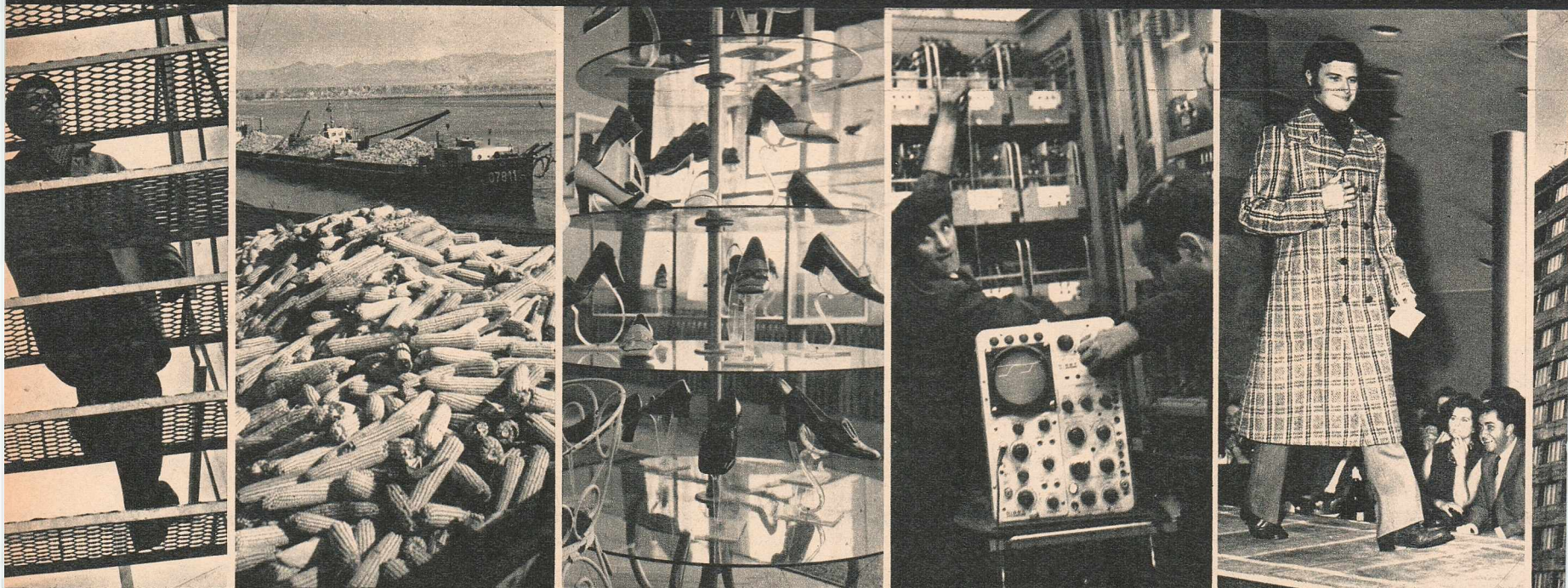
Firește, sînt și alte lucruri interesante de spus cu privire la munca și rezultatele obținute de cercetătorii de la Bechet, dar poate cel mai important este faptul că ele își găsesc o largă valorificare în unitățile din jur. În unele cooperative agricole s-au creat loturi experimentale. Spre exemplu, pentru modernizarea viilor tradiționale, care ocupă peste 6 000 hectare, s-au inițiat asemenea loturi experimentale la Sărata, Călărași și în alte unități. Față de 3 000—4 000 kg de struguri la hectar cît produceau anterior, viile «modernizate» pot să asigure pînă la zece tone de struguri și chiar mai mult, dacă sînt bine îngrijite.

Bune rezultate pe ogoarele cooperative-lor agricole sînt asigurate și prin aplicarea celorlalte recomandări făcute de cercetători. Bunăoară, la cooperativa agricolă «1 Mai» din Bîrza, pe cele peste o sută de hectare de nisipuri irigate se obțin în mod curent 6 000 kg de porumb boabe la hectar.

«Putem spune — arată directorul stațiunii de la Bechet — că oricît de modestă ar fi, activitatea colectivului nostru constituie o contribuție la efortul comun ce se depune astăzi la nivelul întregii țări pentru înfăptuirea Programului național de îmbunătățire a fondului funciar. Noi am dovedit că, fără eforturi de muncă suplimentară și fără investiții mai mari decît pe alte terenuri, nisipurile Doljului se pot transforma în ogoare, în grădini, în vii și livezi înfloritoare».

Fotografiile «văratice» de pe aceste pagini pot părea ciudate în plină iarnă, dar au o explicație simplă. Ele oglindesc activitatea depusă timp de 365 de zile pe an de către specialiștii stațiunii de cercetări de la Bechet, pe ogoare și în laborator, pentru a transforma «nisipurile zburătoare» în lanuri și livezi fertile.

De ce sînteți supărat tov

...sau mai bine-spūs: ce consecințe are nerespectarea prevederilor contractuale de către furnizor pentru bunul mers al producției întreprinderilor care în contractele economice figurează ca partener beneficiar? Desigur că nerespectarea contractelor de către cel ce se obligă a furniza un anumit produs nu are un caracter general, dar se manifestă în destule cazuri ca să o discutăm în continuarea anchetei noastre despre contractele economice. Așadar...

consecințe negative asupra aprovizionării populației

Legea contractelor economice dintre întreprinderi oferă coordonatele generale ale activității de planificare, cadrul optim pentru asigurarea unei aprovizionări tehnico-materiale normale a producției și a desfacerii sigure a acestora. În timpul derulării contractelor apar însă unele situații în care stabilitatea conferită prin contract relațiilor dintre întreprinderi este slăbită datorită perpetuării unor practici ce contravin cadrului juridic reglementat prin contract.

Combinatul nostru produce peste o mie de modele și articole vestimentare pentru copii, adolescenți, femei, bărbați, în general pentru toate vîrstele. Cea mai mare parte dintre ele sînt articole de sezon și adecvate gustului și modei anotimpului respectiv. Se înțelege de la sine, în aceste condiții, că respectarea riguroasă de către furnizori a termenelor de livrare și a calității materiei prime constituie pentru noi condiția de bază, indispensabilă realizării parametrilor calitativi de plan. Și totuși, întîmpinăm necazuri lună de lună, trimestru de trimestru. Nerealizări importante de contracte au înregistrat furnizori ca: uzinele textile «Moldova» din Botoșani, «30 Decembrie» din Arad, «Dacia» din Bucu-

rești, «Argeșeana» din Pitești, «Integrata» din Constanța, «Victoria» din Iași etc., provocînd perturbări în desfășurarea procesului de producție. Menționez că majoritatea produselor combinatului nostru sînt destinate consumurilor sociale interne, iar o parte, exportului. Nelivrarea la termenele prevăzute în contracte a materiei prime afectează direct aprovizionarea fondului pieței cu articolele cerute și solicită eforturi sporite din partea altor întreprinderi sau organizații socialiste, a colectivelor de muncitori din diferite secții, obligați să lucreze nopțile sau în zilele de sărbătoare. Pe de altă parte, nevoii să folosim materia primă existentă și nu cea solicitată, ne vedem în situația de a schimba modelele proiectate cu altele sau, și mai grav, să modificăm chiar profilul unor secții, cum a fost cazul secției de cămăși bărbătești care, din cauza lipsei de materie primă, în cele din urmă a produs... rochii. Acest fapt are, evident, repercusiuni negative asupra productivității muncii și a calității produselor. În general, elaborarea unei documentații pentru un model durează în jur de 4-7 zile. Primirea unei materii prime cu alte caracteristici calitative obligă colectivele de muncitori și tehnologi să efectueze aceeași muncă într-o singură noapte, fapt ce poate determina elaborarea unor tipare greșite și a unor modele ce nu corespund modelelor omologate, necesitînd rectificarea lor după ce au fost deja croite.

Pentru anul în curs, sperăm ca toate aceste neajunsuri să fie eliminate prin încheierea, în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, a cadrului de relații menit să optimizeze raporturile economice dintre centralele industriale furnizoare și beneficiare, să ridice relațiile contractuale dintre întreprinderi la nivelul de răspundere și disciplină stabilit de lege.

Gheorghe CIORĂSCU
director comercial în Combinatul de
confecții și tricotate «București»

și investițiile suferă...

convorbire cu tovarășul
Cornel PELIGRAD, director
în Banca centrală de investiții

— Unele obiective industriale — și de altă natură — n-au fost date în funcțiune la termenele prevăzute sau există pericolul întîrzierii lor datorită neîndeplinirii unor clauze contractuale. Ați putea să precizați, pentru cititorii noștri, care sînt cauzele principale ale acestor întîrzieri?

— De fapt, în întrebarea dv. ați prefigurat însuși răspunsul pe care mi-l solicitați: întîrzierile în darea în funcțiune a unor obiective se datoresc neîndeplinirii unor clauze contractuale. Fie că vin de la beneficiari (nepredarea la termenul contractual a documentațiilor complete ș.a.), fie că vin de la constructori (defectuoasa organizare a șantierelor, lipsa de cadre, neaprovizionarea la timp cu materiale etc.), fie că vin de la furnizori (nelivrarea la termenele contractuale a unor materiale sau utilaje), orice încălcări ale prevederilor contractelor duc inevitabil la întîrzierea realizării investiției. Printre cele mai importante cauze care concură la asemenea întîrzieri, consider că e cea pe care am citat-o la urmă: nelivrarea unor materiale și utilaje la termenele prevăzute în contracte.

— Ați putea să ne dați și unele exemple mai concludente?

— Desigur. Iată de exemplu investiția ce poartă ca titlatură «Dezvoltarea fabricii de produse ceramice Zalău». Lucrarea trebuia să intre în probe tehnologice și să fie dată în funcțiune la finele anului 1971. Ei bine, deși am intrat în 1972, fabrica este încă departe de a putea produce la capacitatea proiectată, și aceasta tocmai datorită faptului că unii furnizori nu și-au respectat semnăturile puse pe contractele de livrare. Astfel, U.M.U.M. (Uzina metalurgică de utilaj minier) Baia Mare nu a livrat nici pînă în prezent alimentatorul rotund cu șiber pe care trebuia să-l furnizeze de cîteva luni, și cu mare întîrziere a livrat un alt utilaj, așa-numitul «Coler-gang». Uzinei băimărene i s-a aliniat în această încălcare a disciplinei contractuale și o întreprindere bucureșteană, «Atelierele 9 Mai», care nici pînă acum nu au livrat instalația de automatizare pe care trebuia s-o furnizeze de asemeni în trimestrul trecut. Alt exemplu: la rafinăria Teleajen trebuia să fie dată în funcțiune instalația de hidrofinaie a uleiurilor — investiție de seamă, pentru care statul a alocat importante fonduri. Ei bine, instalația n-a intrat în funcțiune nici pînă în prezent, deoarece o altă întreprindere ploieșteană, Uzina de utilaj chimic,

de H. DONA

Cititorul *Mihai Topală* din Vulturești, jud. Vaslui, se arată foarte interesat de perspectiva transformării treptate a unui număr de comune rurale în orașe și ne întreabă ce condiții trebuie îndeplinite pentru ca o comună să devină oraș. Ne este foarte greu să înșirăm aici o listă completă a unor asemenea condiții, mai ales că e vorba de situații adesea foarte diferite și care trebuie examinate fiecare în contextul lor concret. Fapt este că în etapa pe care o străbate actualmente societatea românească, datorită mecanizării agriculturii, a pătrunderii tot mai largi a civilizației industriale la sate, a creșterii substanțiale a nivelului de cultură al locuitorilor satelor, a îmbunătățirii și multiplicării legăturilor de tot felul între toate centrele locuite din țara noastră, procesul urbanizării a început să se accelereze și problema pe care o evocă cititorul nostru a devenit de strictă actualitate. Desigur, nu orice sat se poate transforma peste noapte în oraș, pe baza unei simple hotărâri administrative. Problema e prea importantă, prea încărcată de consecințe și, de aceea, rezolvarea ei nu poate interveni decât pe baza unei judecăți bine chibzuite, de ansamblu, pe scară națională. Pentru ca o comună să poată pretinde statutul de oraș, ea trebuie să dispună, printre altele, de o populație suficient de numeroasă, de un anumit indice de densitate (nu poate deveni oraș o localitate formată din așezări risipite la mare distanță între celelalte), de mijloace materiale suficiente — provenite dintr-o activitate economică corespunzătoare — capabile să facă față unui volum sporit de cheltuieli edilitare, culturale, administrative etc., de o așezare favorabilă și așa mai departe. De altfel, în legătură cu toate aceste chestiuni ne propunem să mai revenim în paginile revistei.

Tot la o problemă de actualitate se referă și cititorul *Iuliu Popovici* din Oradea, care urmărește lucrările de prognoză și ar vrea să știe pînă la ce distanță în timp pot fi extinse prevederile (e vorba de «prevederi rigurose științifice», bineînțeles). Progresele în materie de prognoză sînt atât de spectaculoase în ultima vreme, încît o limită pe care am putea-o indica azi riscă miine să fie depășită. Ceea ce am putea preciza e doar faptul că o previziune poate să se întindă mai departe cînd e vorba de un fenomen relativ simplu, suficient de general și supus unei dinamici de mult măsurabile și, dimpotrivă, previziunea are bătaie mai scurtă cînd e vorba de un fenomen cu un caracter mai pronunțat particular, dependent de un număr foarte mare de alte fenomene. De pildă, s-a putut calcula (cu o oarecare aproximație) cam cîți locuitori va avea pămîntul în anul 2000, pornindu-se de la rata creșterii populației în ultimele decenii, de la scăderea previzibilă a mortalității datorită ameliorării condițiilor de viață și asistenței sanitare, de la extinderea resurselor alimentare și de la alți cîțiva factori care acționează asupra creșterii demografice. Experiența a demonstrat că în secolul nostru nici marile calamități naturale, nici chiar conflagrațiile mondiale (să sperăm totuși că vom fi scutiți de asemenea «accidente» în viitorii 29 de ani) nu modifică substanțial curba creșterii populației. Previziunile în acest domeniu au deci toate șansele să fie confirmate. În schimb, e foarte greu (dacă nu imposibil) să spunem acum cum va arăta «Flacăra» în anul 2000; prea mulți factori (de la condiții tehnice pînă la gustul publicului) vor acționa asupra celor peste 1 500 de apariții viitoare. În orice caz, un lucru e cert: «Flacăra» din anul 2000 va fi mai bună decît cea de azi, între altele și pentru că cei care o vor redacta atunci vor fi mai capabili.

Cititoarea *Elena Brujban* din Tg. Ocna revine în scrisoarea dumisale la eterna problemă a reclamelor. Convingerea noastră este că în stadiul în care a ajuns economia națională, la nivelul actual de organizare a serviciilor (publicitatea este, în socialism, un serviciu) este cazul ca reclamele de tot felul să nu mai depindă de inspirația (sau lipsa de inspirație) a beneficiarilor, ci să fie alcătuite de oameni competenți din punct de vedere artistic și comercial. Numai astfel va putea fi eliminat aspectul dezolant al multor reclame (inclusiv al unora care apar în revista noastră). Ideea de a se edita o revistă care să publice numai reclame ni se pare nerealistă. Cine ar da bani pe ea?

Tot tovarășa *Brujban* ca și cititoarea *Betty Braunstein* din București ne fac diferite recomandări cu privire la rubrica «De la A la Z». Vom căuta să ținem seama de aceste sugestii, deși nu avem nici pretenția, nici posibilitatea de a cuprinde în modestul nostru lexicon cinematografic toate numele care au apărut vreodată pe genericul vreunui film.

P.S. Deoarece au trecut mai mult de două săptămîni de la Anul nou și — așa cum se spune în comunicatele despre catastrofele miniere — «orice speranță a fost pierdută», ne aflăm în situația de a cere scuze prietenilor și colaboratorilor cărora am avut imprudența de a le trimite felicitări prin poștă. Felicitările n-au ajuns la destinație și, probabil, nu vor ajunge niciodată. Deoarece despre această activitate sărbătorească a poștei scriitorul Paul Anghel a spus tot ce trebuia spus în «Contemporanul», ne mulțumim să subscriem și noi și să închinăm: «Trăiască poșta română», «Trăiască ministrul poștelor».

valoarea de 10 milioane lei și pierderi la cheltuieli la mia de lei marfă de circa 6,8 milioane.

Acestea sînt cifrele. Seci, precise, semnificative. Ele indică elocvent unde poate duce o defectuoasă conlucrare între furnizor și beneficiar. Indicatori de plan a căror nerealizare se soldează cu milioane, multe milioane pierdute. Ce s-ar mai putea adăuga? Este evident că respectarea contractelor trebuie să devină obligatorie, am spune, o chestiune de onoare, o îndatorire care să nu poată fi atacată prin nici un fel de derogare. Ai semnat contractul, te-ai obligat să livrezi o anumită cantitate de materie primă, de o calitate corespunzătoare, utilaje, piese etc.? Înseamnă că te-ai obligat în cel mai înalt grad să faci totul pentru ca prestigiul, numele întreprinderii furnizoare să nu sufere. Nu numai întreprinderile din Centrala bumbacului «suferă» de pe urma unei defectuoase conlucrări cu furnizorul.

Ce spune însă acesta? Cum își apără prestigiul atît de des și de puternic amenințat? Care-i sînt argumentele în disputa sa cu beneficiarul? Vom afla acestea într-un articol viitor.

H. MIHAI

eforturi suplimentare care pot fi evitate

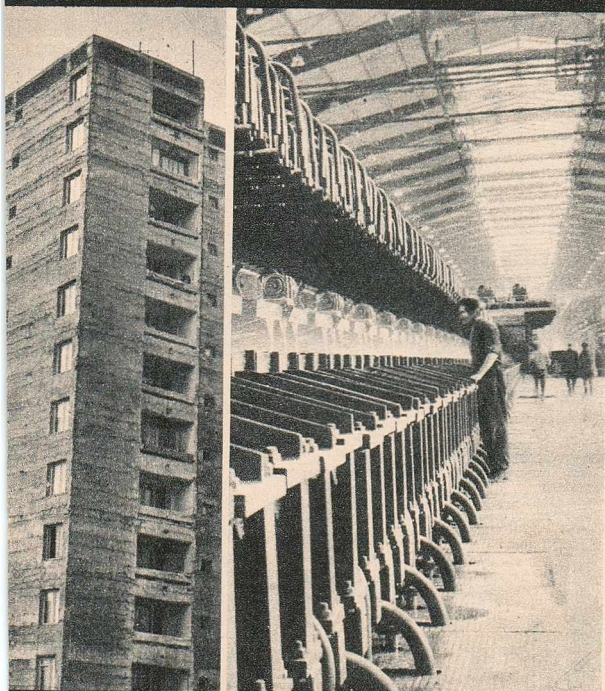
Noile reglementări privind raporturile contractuale dintre organizațiile socialiste, statuate prin legea contractelor economice nr. 71/1969, aduc îmbunătățiri structurale în angrenajul relațiilor complexe ce se stabilesc între întreprinderi, în sensul că semnatarul contractului economic își asumă obligații învestite cu autoritatea legii.

Ca întreprindere care produce în special unicate, aprovizionarea corespunzătoare cu materii prime de calitate și la termen reprezintă pentru noi una dintre problemele esențiale ale desfășurării normale a procesului de producție. Întărirea disciplinei economice și financiare de plan constituie pirghia esențială a unor aprovizionări tehnico-materiale optime. Evident, contractul economic nu oferă decît cadrul juridic al unei activități ritmice, principalul lucru constituindu-l temeinica tundamentare științifică a prevederilor de plan, prevederi care la rîndul lor vor fi reale numai în condițiile în care se bazează pe contracte judicios elaborate, ce reflectă în mod corespunzător cerințele uzinei, posibilitățile reale ale capacităților de producție. O analiză a modului în care s-au realizat contractele economice pe care le-am încheiat și derulat anul trecut cu furnizorii noștri relevă faptul că în marea lor majoritate întreprinderile noastre furnizoare și-au îndeplinit cu rigurozitate obligațiile pe care și le-au asumat prin contract. Vreau să evidențiez în mod deosebit Combinatul siderurgic din Galați ca și Fabrica de sticlă din Scăeni, furnizori importanți ai noștri, care și-au depășit chiar atribuțiile contractuale, ajutîndu-ne în momente de mare urgență.

Dacă uzina noastră a putut raporta la sfîrșitul anului îndeplinirea integrală a planului valoric și pe sortimente, trebuie amintit că această realizare a solicitat pe parcurs eforturi suplimentare, care ar fi putut fi evitate dacă furnizorii cum ar fi Combinatul siderurgic din Reșița, uzinele «Republica», Uzinele mecanice din Timișoara și-ar fi îndeplinit toate obligațiile și ne-ar fi livrat la termen mărfuri de calitate contractată. Am fost nevoiți însă să ne procurăm materia primă necesară de la alte unități sau din stocul tampon, situație ce a provocat o serie de perturbări în procesul tehnologic și chiar în respectarea din partea noastră a termenelor de livrare pentru produsele contractate de noi în calitate de furnizori. Nelivrarea la termen sau cu alți parametri decît cei prevăzuți a produselor contractate de către uzinele siderurgice ne pun în imposibilitatea de a fabrica și a livra utilajele tehnologice beneficiarilor de investiții la datele stabilite.

Un alt neajuns constat în anul care s-a încheiat și pe care încercăm să-l remediem anul acesta este perioada îndelungată de definitivare a contractelor. Remedierea nu o vom realiza însă în defavoarea calității prin acordarea unor concesiuni care ar putea costa scump. În special ne-am orientat spre fixarea unor termene precise de livrare pentru fiecare sortiment și dimensiune, înlăturînd astfel practica de a cumula toate livrările la sfîrșitul lunii sau trimestrului. Una dintre căile pentru înlăturarea acestor neajunsuri va fi trecerea la încheierea contractelor pe lungă durată care vor pune bazele stabilității în relațiile de aprovizionare-desfacere.

Vasile MATACHE
director comercial — uzina de utilaj
chimic Grivița roșie — București

Director?

care trebuia să livreze reactorul de hidrofinaie a uleiurilor în luna august, l-a livrat la data cînd întreaga lucrare ar fi trebuit să fie în funcțiune. Și, în sfîrșit, încă un exemplu: la Unitatea de îngrășăminte cu azot nr. 4 Piatra Neamț — lucrare care urmează să intre în funcțiune într-o etapă următoare — întîrzierea se prefigurează de pe acum, deoarece uzinele «Vulcan» din București nu au livrat încă rezervoarele de cîte 40 mc pentru sodă caustică și pentru acid clorhidric, pe care trebuia să le livreze la finele lui septembrie 1971. Desigur că unii dintre furnizorii aduc justificări — mai mult sau mai puțin vrednice a fi ținute în seamă — menite a le scuza întîrzierile. Dar în materie de realizare a investițiilor nu încap scuze. Aici există contracte ferme, pe care cei ce le-au semnat au avut tot timpul să le studieze și să ia din vreme măsurile necesare respectării lor. Dacă nu au făcut-o, consecințele nu sînt numai penalizările prevăzute în respectivele contracte, ci mai ales daunele produse întreprinderilor beneficiare și economiei naționale în totalitatea ei. Iată de ce, pentru beneficiarii, constructorii și furnizorii de utilaje industriale, respectarea tuturor prevederilor contractuale trebuie să se realizeze fără nici o abatere.

V. SAVIN

cînd beneficiarul ... păgubește

În finalul articolului «Niste oameni supărați» («Flacăra» nr. 2/1972) promiteam că vom reveni pentru a încerca să analizăm și urmările economice ale nerespectării contractelor de către furnizori. Anticipînd, arătăm că acestea — urmările de ordin economic — sînt la fel de nefaste ca și cele sociale de care ne ocupasem în articolul mai sus-amintit.

Într-o recentă discuție cu inginerul-șef al Centralei bumbacului, *Maximilian Dragomirescu*, ni s-a confirmat că pierderile economice, ca urmare a nelivrării la timp a materiei prime sînt într-adevăr deosebit de importante. S-au pierdut 9 milioane metri pătrați de țesături și 700 tone de fire în cursul anului trecut, iar la producția globală s-a înregistrat o pierdere de 65 milioane!

Productivitatea muncii a scăzut în aceeași perioadă cu 1,8 la sută și s-au pierdut circa 6 milioane lei din fondul de salarii.

S-au mai înregistrat o diminuare a beneficiilor în

Cînd autenticul și talentul își dau mîna

text de Mihai HETCO

fotografii de Vasile MOLDOVAN

Familia lui Gh. Bud locuiește în casa care a fost lăsată ca moștenire din tată-n fiu, în satul Sirbi din Valea Cosăului, județul Maramureș. Casa are cîteva sute de ani și a fost cumpărată de muzeul din Sighet, unde va fi expusă.

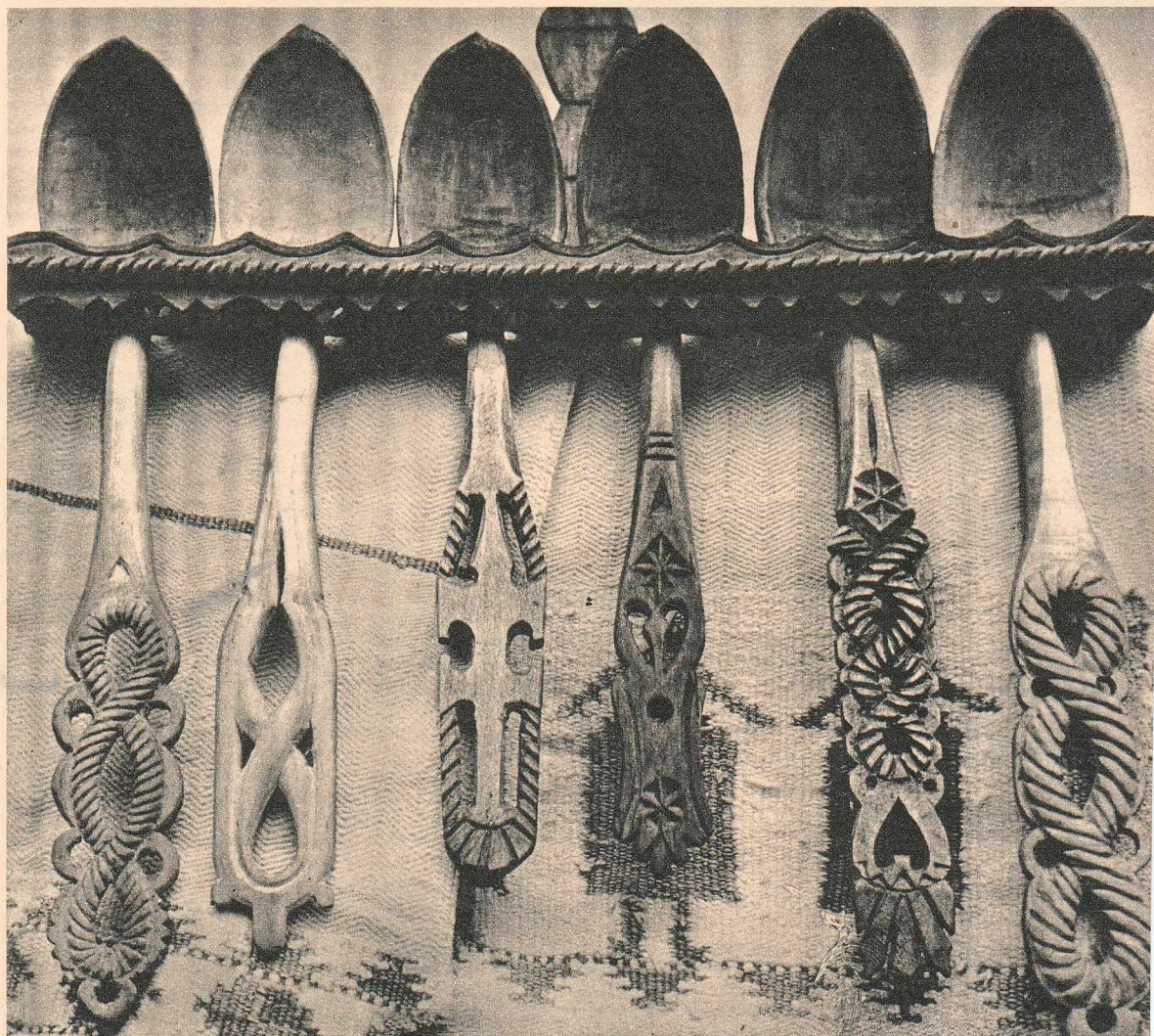
Din suma obținută, Gh. Bud își va construi o casă nouă.

Despre arta noastră populară s-a vorbit și scris la superlativ în nenumărate rînduri. Am avut și avem meșteri neîntre-cuți care, cu modestie, pricepere și talent au creat adevărate opere de artă. Au folosit materiale care le erau cele mai la îndemînă — în primul rînd lemnul — și și-au împodobit porțile, stîlpii caselor, obiectele casnice, cele mai simple, cele mai «prozaice», cu motive atestînd bun-gust, mai mult, un simț rafinat al decoratiei. Din lut au făurit o ceramică fără pereche, zveltă, severă sau din contra, de o exuberanță cromatică extraordinară, totul cenzurat însă de același infailibil bun-gust — calitate funciară a poporului nostru. La fel și-au împodobit și și împodobesc și acum năframele, iile, fotele, cojoacele. Se poate afirma că dragostea de frumos a poporului român s-a răsfrînt asupra întregului cadru al existenței sale, transfigurînd fiecare obiect.

Din această prodigioasă, la scara unui întreg popor, aplecare spre frumosul decorativ, în primul rînd, s-au ridicat meșteri anonimi, cu vocație de adevărați artiști, ale căror creații ne emoționează profund.

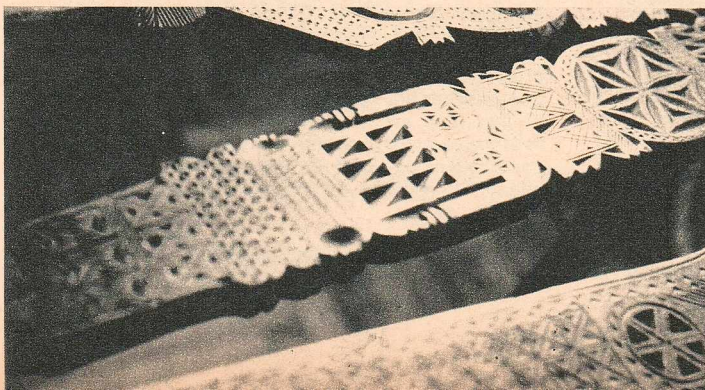
De ce spunem toate acestea, îndeobște cunoscute și recunoscute? Fiindcă, în pofida existenței unui asemenea tezaur de frumusețe, curățenie și bun-gust, magazinele noastre de artizanat, și în general «piața», care ar trebui să pună în valoare, să facă să strălucească și mai tare acest depozit de o valoare inestimabilă, — de fapt o dovadă a perenității gustului și frumosului pe aceste meleaguri, a înfrățirii poporului nostru cu natura, cu peisajul pe care le-a înțeles ca nimeni altul, lui aparținîndu-i de cînd lumea — etalează în vitrine luminoase, în rafturi dese și numeroase, alături de lucrările autentice, o infinitate de fleacuri confecționate din lemn, metal, sticlă — produse ieftine, submediocre, adevărate falsuri și denaturări ale spiritului artei noastre populare. Așa-zise icoane pe sticlă, ghioage, «alesături», fernerie, maramă și alte o mie și una de asemenea «opere» inundă, copleșesc magazinele zise de specialitate, coborînd pînă la debitele «centrale» de tutun, toate purtînd aceeași etichetă, care sună a blasfemie: produs de artă populară. Împotriva unei asemenea denaturări a spiritului artei noastre populare s-a scris și se va mai scrie. Noi așteptăm însă măsuri hotărîte, în sensul expulzării acestei manufacturi de prost-gust, generatoare de confuzie. Să oferim iubitorilor de artă populară opere autentice, născute din sufletul curat, proaspăt și sincer al poporului nostru.

Vă oferim cîteva mostre de autentică artă populară, lăsîndu-vă dv. posibilitatea comparației (și a concluziei finale) cu «produsele» de serie ieftine și lucitoare ce ne întîmpină mai la fiecare colț de stradă.

Linguri de lemn din Sighet (colecția medicului Victor Pop). Cioplite din lemn zdravăn de stejar, avînd ca element decorativ predominant frînghia, ele ilustrează, sperăm, în cel mai înalt grad capacitatea de transfigurare a utilului în frumos, specifică țăranelui român de oriunde ar fi el.

▶
Iată cum arată
furcile de tors
în satele
de pe Someș.

de Ioan GRIGORESCU

superbogătașii

Ni se spune că, în ultimii cincisprezece ani, ștacheta care indică nivelul de unde America începe să-și numere marile averi particulare a atins cota de 150 000 000 dolari. Sub ea nu poți aspira la blazonul marilor familii. Și când te gîndești că, așa cum atesta revista «Fortune» prin 1957, acum cincisprezece ani erau de ajuns 50 000 000 pentru a fi socotit superbogăț, nu poți să nu regreți bunele timpuri de altădată cînd duiosul sîn al marilor familii număra vreo două sute de «pater familias»! Acum au rămas numai 66, căci exigențele față de conținutul seifurilor au crescut în raport direct cu scăderea valorii dolarului.

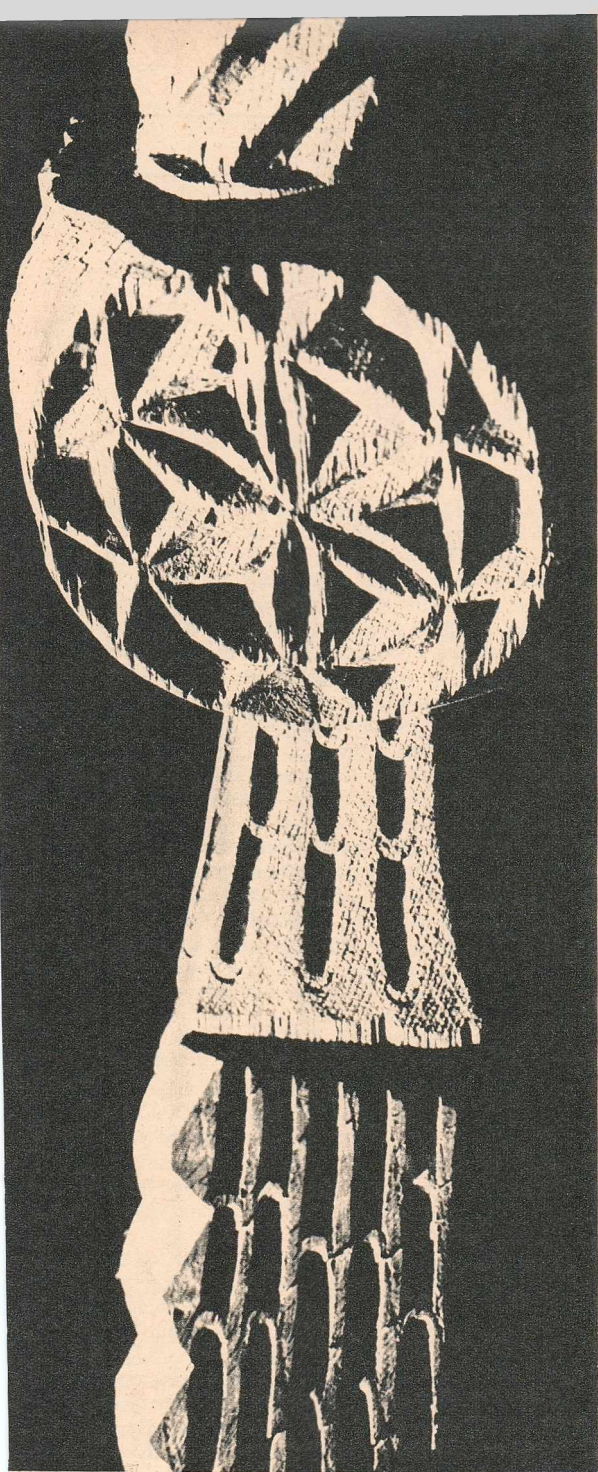
În plus, prea mulți coate-goale cu numai 50 000 000 de dolari țineau să fie socotiți printre potențați — gașca s-ar fi mărit peste măsură și blazonul s-ar fi banalizat. Așa că, s-a procedat la ridicarea ștachetei fixîndu-i-se cota cu două înălțimi mai sus, astfel încît să n-o mai poată sări decît cei cu adevărat superbogați. Au rămas 66. O «familie» onorabilă care nu se mai încurcă în cartea de imobil și nu se mai calcă pe picioare pe la clubul milionarilor. Aspiră cine vrea, intră cine poate. Cel ce a scăzut sub nivelul stabilit, iese cu coada între picioare. Mai marii rămîn tot J. Paul Getty și Howard Hughes, cu cite un miliard și jumătate pînă la două miliarde de dolari. Între cinci sute de milioane și un miliard — 6 indivizi. Între trei sute de milioane și o jumătate de miliard — 5. Între trei sute și două sute de milioane — 27. Între o sută cincizeci și două sute de milioane — 26. Aștia sîntem! Cine-i mai tare, să se pună cu noi! «Epurarea» era absolut necesară și de neamînat. Exigențele au fost impuse de noii veniți în clubul «superilor», posesorii marilor averi făcute în ultimii cincisprezece ani. Identitatea lor nu este greu de stabilit, dacă ținem seama de faptul că în listele publicate de «Fortune» în 1957 numai numele a treizeci și trei din actualii șaizeci și șase figurau printre «adevărații» potențați de atunci. Dar cite nu s-au mai întîmplat între timp! Un prea frumos război în Vietnam, un președinte împușcat la Dallas, un fost ministru al justiției, senator și candidat la președinție pentru a continua opera fratelui său, împușcat la Los Angeles, petrolul descoperit în Alaska, războiul de șase zile din Orientul Apropiat, saltul spectacular al electronicii, zborurile în cosmos; dacă nu curge, pică, dar în ultimii cincisprezece ani mai mult a curs decît a picat, așa că vechile criterii ca mitul «banului cu ban» se cereau imperios revizuite pentru a se ști mai clar și mai răspicat cine cu cine se adună și care cu care își dă mina. Între timp s-au mai făcut cîteva averi frumoșele din comercializarea unor invenții, din transporturi și asigurări, din afaceri bancare și imobiliare, din traficul de arme și din furnizarea către stat a materialelor necesare ambițiosului plan de cucerire a cosmosului. S-a mai pauperizat pe ici, pe colo, prin punctele esențiale ale societății, s-a mai uniformizat media, s-au mai decantat forțele, s-au mai arătat roadele capitalismului «popular» și ale societății de consum. Terorizate de abundență, Statele Unite au continuat să-și extrapoleze profitorii și victimele acestei abundențe incapabile să-și plătească proslăvitul «way of life» după deviza: «Nu lăsa pe mine ceea ce poți consuma azi!»

Așa se face că, alături de vechii «superi» s-au înscris în ultimii cincisprezece ani o serie de nume noi, ignorate de precedentă listă. Printre cei «noi», cu averea estimată între cinci sute de milioane și un miliard de dolari, a apărut impetușul dr. Land, astăzi în vîrstă de 61 de ani, inventatorul procedurii «Polaroid», iar ceva mai jos, la scara celor cu numai 150-200 de milioane de dolari, un avocat, Chester Carlson, inventatorul xerografiei, și alți doi autori de invenții din domeniul electronicii și tehnicii cinematografice, Hewlett și Packard. Peste aceștia, cu o avere de aproximativ trei sute de milioane de dolari, se află Dewitt Wallace, «inventatorul» publicației «Reader's Digest», — lunar cu un tiraj de 30 000 000 exemplare, tras în douăzeci și șase de ediții și douăzeci și nouă de limbi — armatorul Ludwig, constructor de petroliere gigant, artistul de comedie producător de filme comerciale Bob Hope, favoritul «boom»-ului metalelor neferoase Engelhard și cîteva vîguroși petroliști: Hunt tatăl și fiul, Bob Smith și Leon Hess.

În lista celor 66 figurează nu mai puțin de cinci descendenți ai familiei Mellon — fondatoarea băncii cu același nume și posesoarea societăților «Alcoa» și «Gulf»; șase Rockefelleri care și-au cîștigat și ei o piine din «Standard Oil»; trei moștenitori ai dinastiei Dupont de Nemours, alături de odraslele marilor averi grămădite sub firmele «Corning Glass», «General Foods», «American Tobacco»; fiica magnatului oțelărilor Henry Clay Frick, copiii fondatorilor marilor magazine «Woolworth», pupilele lui «Coca-Cola» și fondatorii ziarului «New-York Times», reprezentanți prin descendenții lor. Dacă stăm să socotim, celor 66 le revin ceva mai mult de două duzini de firme, dar esențialul este că «superii» figurează nominal și nu mai rămîn ascunși inapoi emblemelor. Șaizeci și șase de indivizi dețin în mîinile lor vreo douăzeci și cinci de miliarde de dolari, în vreme ce douăzeci și cinci de milioane de americani abia dacă scot șaizeci și șase de dolari pe lună.

Cite nu s-ar putea face pe acest pămînt cu banii celor 66! Programul mondial al luptei cu poluarea nu ar depăși această sumă, cei o sută de mii de oameni care mor zilnic pe glob de inaniție și-ar putea salva zilele, analfabetismul ar fi lichidat, lupta cu cele cîteva boli socotite «incurabile» ar fi cîștigată, sărăcia celor mulți ar putea fi sfidată un timp, spectrul foamei alungat...

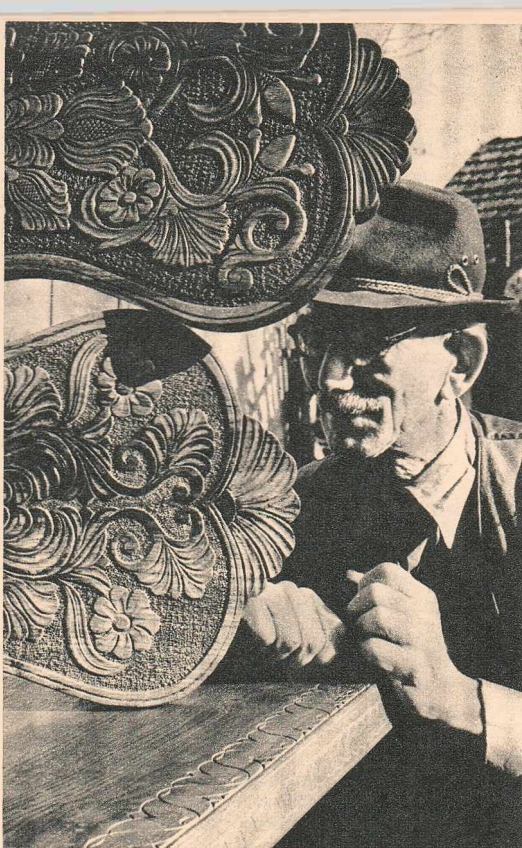
Acum cincisprezece ani erau două sute de «superi», dar averea lor globală era mai mică decît a celor șaizeci și șase de azi. Cîți vor fi peste cincisprezece ani? Dar oare vor mai fi?

Stilp de casă din Gorj. Fantezia, talentul și bun-gust ale gospodarului sînt evidente.

Fragment de poartă maramureșeană sau dragostea de frumos a gospodarului convertită în operă de artă.

Meșterul cojocar Nicoară Hotea este vestit în tot Maramureșul. Cojoacele sale sînt purtate cu fală de băieți și fete la sărbători.

Meșterul popular Andrei Balint din Cîlnic, jud. Covasna, este neîntrecut în confecționarea mobilei din stejar. Motivele florale pe care le folosește sînt specifice regiunii și nici o «inovatie» nu este permisă.

BENONE SINULESCU

fiul Buzăului

...Peste 100 cîntece înregistrate la Radioteleviziune și Electrecord, Premiul discului 1970.

Oare datorită lor Benone Sinulescu se numără printre cei mai îndrăgiți interpreți de muzică populară sau — invers — datorită popularității sale a ajuns la această cifră-record?...

Oricum, dacă răspunsurile pot pleda și pentru una, și pentru alta, — ca la alte asemenea întrebări vechi de cînd lumea — un fapt e cert: simpatia publicului pentru acest fiu al Buzăului este pe bună dreptate întemeiată. Sinceritatea interpretărilor sale, căldura și particularitățile glasului său sînt valori de necontestat care dau o culoare cu totul deosebită cîntecelor.

Benone Sinulescu s-a născut în mai 1937, într-un sat de munte, pe valea Siriului. Atras de muzică încă din timpul școlii, își află prima afirmare în fața marelui public în concertele prezentate în anii 1958-1960 de orchestra «Miorița» din Brașov. Apoi, timp de opt ani de zile a fost nelipsit în spectacolele prezentate de ansamblul «Ciocirlița», iar mai tîrziu în concertele orchestrei «Barbu Lăutaru».

Calitățile interpretative ale acestui tînar cu înfățișare modestă, cu un zîmbet fluturat ușor în colțul buzelor, poate nu i-ar fi adus un atît de mare succes dacă nu li s-ar fi adăugat și dragostea de muncă, studiul neînterupt, seriozitatea repetițiilor și, mai cu seamă, continua căutare a bogățiilor folclorice nescoose încă la lumină, în special a celor de pe meleagurile buzoiene. Aici, de altfel, s-a întîlnit cu o altă fiică a acestor plaiuri, Irina Loghin, împreună cu care a lansat genul «dialogului muzical folcloric».

Benone Sinulescu declară că «a cîntat în aproape toate orașele țării». Noi am adăuga acestei mărturisiri laconice și preocuparea permanentă a artistului de a duce cîntecul la urechile tuturor celor ce-l îndrăgesc. De asemeni, succese de prestigiu a obținut și peste hotare, în U.R.S.S., Iugoslavia, Bulgaria, Elveția, Italia, Austria, Finlanda și pînă în depărtatele orașe ale R.P. Mongole.

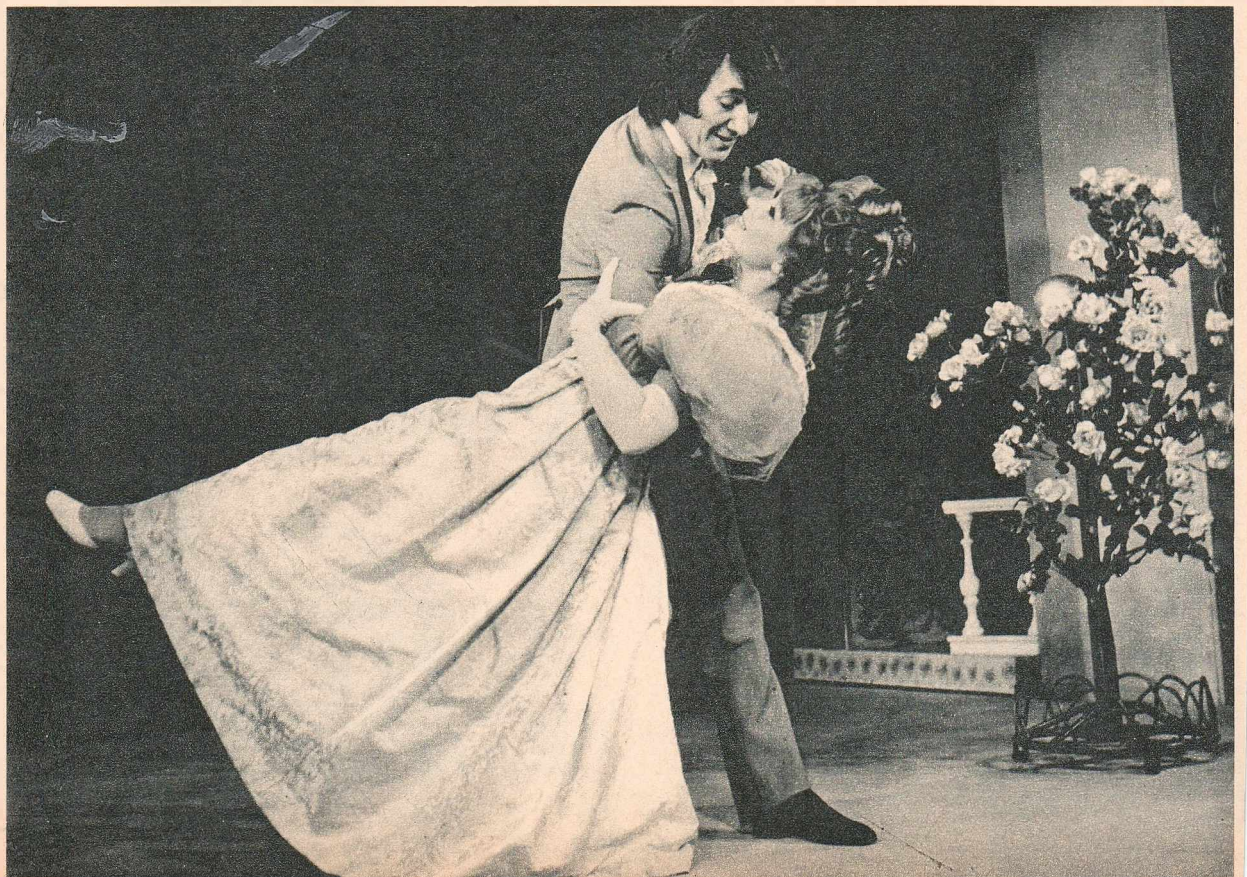
În aceste zile, răsfoind filele însemnărilor făcute în călătoriile sale, rememorînd melodiile descoperite cine știe pe unde — Benone Sinulescu pregătește un disc de 12 cîntece la Electrecord și un altul împreună cu Irina Loghin.

BUNĂ SEARA, DOMNULE WILDE

E foarte curios (deși, știu eu?, poate e mai curînd semnificativ) cum în masa amorfă a premierelor acestei stagiuni bucureștene, care trenează formale, sălcii și veștejite înaintea de vreme prin săli pe jumătate goale, două-trei sînt punctele fierbinți și înalte, care cheamă irezistibil spectatorul din direcții total diferite ale genului dramatic; și m-aș mulțumi să citez aici tragicomedia shakespeareiană și musicalul autohton. Adică, spectacolul lui Dinu Cernescu cu «Măsură pentru măsură» și «Bună seara, domnule Wilde» de Eugen Mîrea (după piesa «Ce înseamnă să fii Onest» de Oscar Wilde), spectacole al căror numitor comun de atracție nu poate fi, evident, și nu e dat decât de virtuțile lor de artă puse fără zgîrcenie și fără brutalități didactice în slujba unor idei generoase. De unde se vede, iar!, că publicul aleargă totdeauna acolo unde promisiunea artistică e certă și are acoperire, indiferent dacă meditația ce i se propune acolo e însoțită de zguduirea catharsis-ului sau de voluptatea hohotului de ris.

Adevărul e că ideea lui Eugen Mîrea (care a mai avut cîndva, vă amintiți, ideea unei savuroase parodii după cele «Două orfeline») de a face un musical după o piesă de Wilde, chiar dacă nu e absolut nouă, și recunoaște cinstit că paternitatea aparține autorilor musicalului «My Fair Lady», după «Pygmalionul» lui Shaw, este în schimb extrem de generoasă și purtînd în inșeși genele ei garanția succeselor de tot felul. Pentru că dincolo de situațiile copioase și de personajele amuzante (doi tineri gentlemani londonezi puși pe veșnică și dulce «bunbureală» — citește brambureală, ca să nu zic viață ușuratică de holtei — cumînțiți ca prin farmec și convertiți la matrimoniu de două june dulci și fățarnice atît cît se «cuvenea» în înalta societate englezească a vremii), deci dincolo de incurcăturile lor amoroase, de mica parodie de melo din ultimul act și de happy-end-ul ironizat cu duioșie acidă, dincolo de toate acestea se puteau pune la bătaie toate sclipirile paradoxurilor lui Wilde. tot sarcasmul lui, tot spiritul lui strălucit vitriolînd fără cruțare năravurile high-life-ului englezesc al epocii. Iar Eugen Mîrea nu a făcut pic de economie în această privință, a recoltat aforisme paradoxale de pe întreg ținutul operei lui Wilde, și-a împănănat cu ele textul său prelucrat foarte în spiritul piesei, a creat în același spirit și cu aceeași eleganță și textele cîntecelor, în așa fel încît «divertismentul» își depășește cu mult condiția, ajungînd o jerbă de sarcasme cu adresă socială, înflorînd printre trandafirii și volanele acestui mic război sentimental în dantele. Apoi, a venit și Mălineanu și a cîntat cu vervă colosală toată povestea asta veselă și înțepăcioasă, și a dat și cîntecelor sale ceva din spiritul ascuțit și contaminant al lui Wilde, și ne-a obligat să plecăm din sală fredonîndu-i viitoarele șlagăre; a mai venit și Cornel Patrichi care a știut exact cît, cum și unde să introducă

pasul de dans — și el malițios pe alocuri — al corpului de balet; au venit și costumele încîntătoare ale Lidiei Radian, inundînd scena în rozuri perfid inocente, în movuri ipocrite, în verniluri triumfătoare și, mai ales, a venit Alexandru Bocăneț. Acest tînar regizor al televiziunii, care ne-a scădat multă vreme, cu folos artistic, în alburi avertylene și ne-a amețit cu mișcările sacadate ale trioului Pittiș-Anda-Tufaru, a făcut aici demonstrația fanteziei sale de largă coloratură, a unui spirit fin și extrem de modern, a unui ritm purtat bine în toate fibrele sale regizorale. Mai puțin însă în prima parte a spectacolului, care demarează — paradoxal — lent și greoi, cu un prolog lung și cam inutil, și care preț de 15-20 de minute lasă sala într-o cumînțenie ușor perplexă, într-un soi de încordare care se sparge abia mai tîrziu, cu violență. Tot actul doi al spectacolului e o suită de explozii muzicale, comice, coregrafice și, mai ales, de har actoresc. Dacă Mîrea a adunat aforisme wildiene de unde a putut, Teatrul «Nottara» a cules forțe actorescești din toate părțile: a adus-o de la Teatrul Național pe Carmen Stănescu (Doamne, cît de minunat de frumoasă poate fi această actriță, cîtă vervă, farmec și vitalitate actorescă poate cheltui ea în scenă!), pe Mariana Mihuț a chemat-o de nu știu unde, pentru că a părăsit Teatrul Giulești și aud că va aparține trupei «Bulandra» (dar ce scenă nu și-ar dori o astfel de actriță, care poate juca absolut totul cu egal talent, și o și joacă pe Cecily cu nevinovății și cu frăgezimi de trandafirăș bine consolidat cu țepi, cu o mutră de o dulceață inegalabilă), l-a adus de la «Bulandra» și pe Florian Pittiș, singurul pentru care am fi băgat — dat fiind experiența lui în ale genului! — mîna în foc, și rău am fi făcut, și ne-am fi fript, pentru că în seara în care l-am văzut, Pittiș a fost, nu înțeleg de ce, stîns, searbăd, fără cunoscutu-i haz, ci doar cu știutele sale articulații din gimnastic. Dar trupa de la «Nottara» are și propriile forțe, — cine ar putea afirma contrariul? — are umorul puțin straniu și absurd al lui Ștefan Iordache (cine l-ar fi văzut dansînd cu profesionalismul unui balerin? Numai Bocăneț!), are și admirabilul cuplu de comici — în sfîrșit și muzicali! — alcătuit din Migry Avram-Nicolau și Ștefan Radof, are eleganța romantică (dar aici cam lipsită de vervă) a lui Al. Repan, are feminitatea alintată a Andei Caropol și morga ironică a lui Radu Dunăreanu. În spectacolul acesta toată lumea joacă, ride și dansează cu poftă nespūsă. Că se cîntă prost, e adevărul adevărat. Dar cine s-ar fi așteptat să aibă parte, la un teatru de proză, și de voci de bel-canto (sau, mă rog, de Aurelian Andreescu?). Ce, ne credem la revistă? Am fi cerut, e limpede, prea mult și cine cere prea mult nu primește — uneori — nimic.

poeti din „petele solare“

Cîte fraze hotărîte și limpezi nu s-au rostit în ultima vreme la noi împotriva ermetismului, în general, și a ermetismului lexical, pueril, de voită încifrare la nivelul expresiei, în special! Ele au fost și sînt utile, căci ispita de a-și traduce gândurile dezesperant de clare într-o păsărească prolixă și confuză este una dintre cele mai puternice din cîte încearcă unii tineri poeți. O rezervă se impune totuși în această problemă: există și un «ermetism» de conținut, un ermetism aparent; un conținut foarte complex sau foarte nou poate părea ermetic (marile adevăruri, îndeosebi cele simple, — de exemplu «pămîntul se învîrtește» — sînt receptate la început ca total ermetice). Acest «ermetism», pe care l-am numi de străpungere a adevărului, nu trebuie confundat cu acela ce nu reprezintă decît un facil exercițiu de obnubilare intenționată a sensurilor.

Ermetizarea nu este însă unicul risc pe care și-l asumă unii poeți de azi. Vrem să atragem acum (din nou) atenția asupra altuia. Versurile, în acest caz, pot fi clare (sau oricum mai clare) dar «poza» în care se complace să ni se înfățișeze autorul e dintre cele mai bizare. Singularizarea prin expresie cedează locul singularizării prin simțire. Unii poeți încearcă să ne convingă și să se convingă că ei sînt cu totul altfel decît ceilalți muritori: nu li se pot întîmpla decît lucruri ciudate, sensibilitatea lor se situează într-un alt regim — mult mai acut, problemele li se pun altfel, într-un climat de insuportabilă gravitate etc. Simțirea lor — s-ar zice — se rupe de a noastră, evoluînd spre regimul unor alte ființe. Supralicitarea bizarului, fixarea impresiilor și a gândurilor pe portativul unei sensibilități veșnic îndurerate sau blazarea intenționat simulată — revers al pretinselor mari tensiuni consumate, mască de scrum a combustibilor nimate — pot fi constatate în destule volume de versuri apărute în anul 1971. Citeva exemple, alese aproape la întîmplare: «Accident cum îs din mine universul/simfonii, uverturi prin troiene/plimbă cu aer de hoț furat pe sine;/răzbu-narea mea să nu-i semăn/chiar de mi-o cere el, dușmanul meu,/oricare zi cu sftnicii ei oricare cu/osteneala ei. Cine la plată ea zăua/ uriaș cu inimă de copil, maimuța/din galantar privită cum aripi întinde/și cad. Altceva strigă turbată rațiunea/ Umeri lăsați umeri prin galantar,/fericită de suferința ei fericită/flacăra zilei din mină în mină/ o trece. Promontorii de ea valuri/ se sparg/tace adevărul» (Dana Gheorghiu, «Alcazare fără stăpîni»); «Să ne maimuțărîm, iubito,/ în oglinzi, printre flori de/hirtie și poame de cîlți. Să stăm/pe marginea drumului învăluiți/ în praful încins, arzător,/ridicat de copita măgari-ilor.//Țipătul se termină cu un cocos./Sufiul nostru, cu fluturii/uciiși tremurător de lumină,/măturăți de perdele» (George Maria Prina, «Starea de noapte»); «Innoire și creație» (note despre modernism) Al. Philippide scria: «Noutatea pe care modernismul literar pretinde că vrea s-o reveleze nu stă în combinarea de raporturi noi între date sufletești cunoscute. Nu această latură interesează pe moderniști. Nu acesta este conținutul nou, în întregime nou, pe care îl caută și cred că îl găsesc moderniștii. Pretenția lor e să descopere date sufletești noi. Ei sînt căutătorii de Atlantide și de ținuturi inexplorate. Așadar, căutătorii de simțire nouă, simțire modernă, care e cu totul altceva decît simțirea epocilor precedente și a contemporanilor care nu sînt moderniști. Ar fi ca și cum la un moment dat sufletul omenesc s-ar fi schimbat în întregime sau ar fi fost înlocuit cu altceva, care nu mai e suflet omenesc, cum toată lumea știe. ci o plasmă psihică nouă — adusă de unde, din Marte sau din petele solare? În dorința de a părea moderni și complecși, singulari și elevați, unii poeți de azi scriu ca și cum cu adevărat ar lucra în ei «o plasmă psihică nouă» și ar fi de obîrșie din «petele solare». Critica trebuie să-i ajute să aterizeze lin dar grabnic.

▲ Alunecarea în pași de cadril a fermecătoarei Carmen Stănescu și a lui Al. Repan spre sclipirile paradoxurilor — spuse și cîntate în «Bună seara, domnule Wilde».

◀ Printre trandafiri cu feți și volănașe, peripeșiile amoroase ale celor două cupluri manevrate cu duioasă ironie de «domnul Wilde»: Mariana Mihuleș Florian Pittiș, Anda Caropol-Ștefan Iordache.

Erich Segal: „Am scris despre dragoste și moarte”.

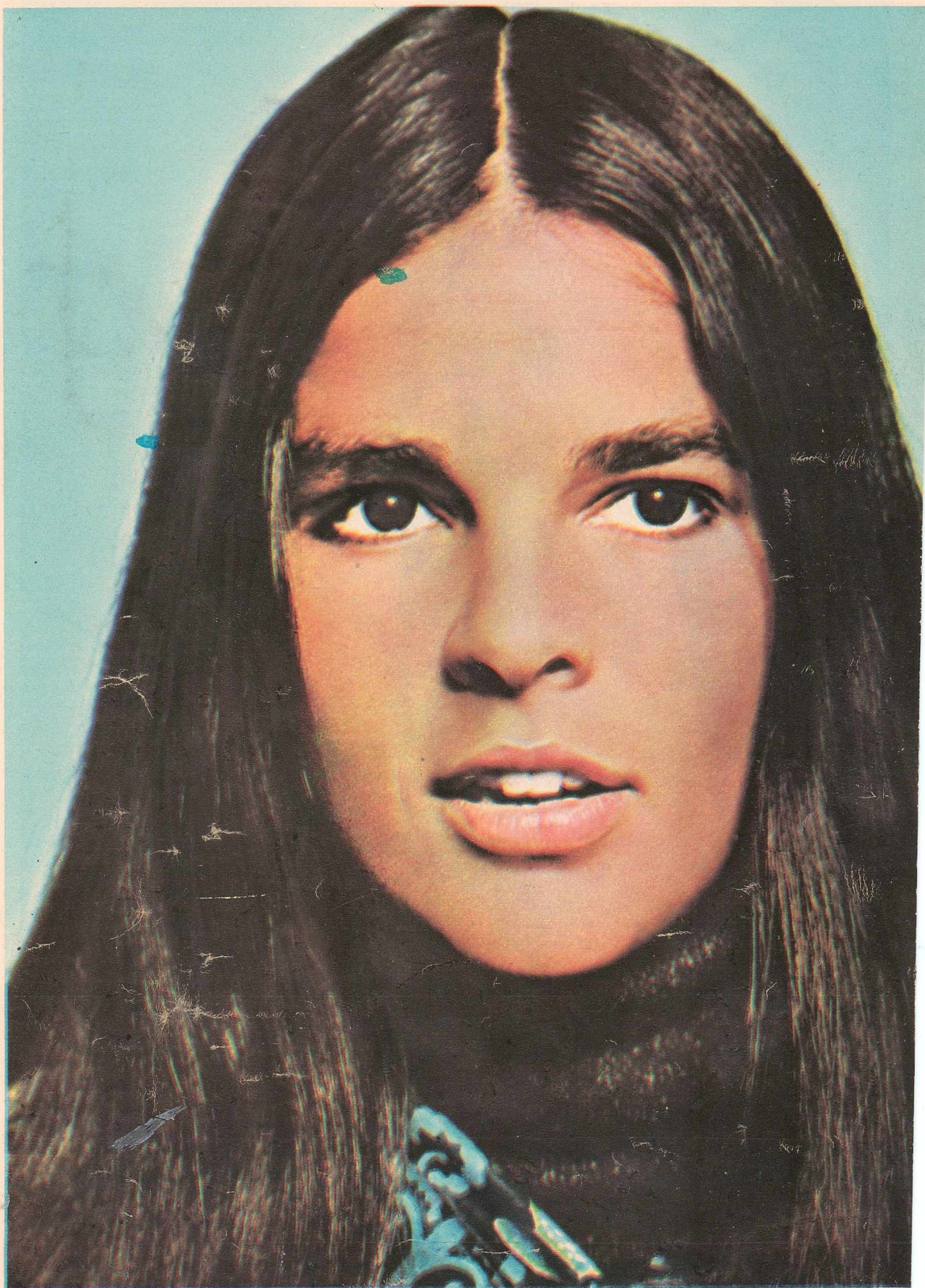

LOVE STORY

de Magda MIHĂILESCU

O voce (aparținând, probabil, unei persoane convinse că ziaristii-critici sînt ființe cu suflet de iască) avertiza la începutul turneului triumfal prin lumea întreagă al lui *Love Story*: «Criticii de film să-și ia concediu și să lase locul sociologilor». Concediu nu ne luăm pentru că avem mult de lucru și, în afară de asta, orice cronicar care se respectă este, dacă nu cît de cît un sociolog, măcar un om de bun-simț, în stare să priceapă furtunile care bîntuie în masa iubitorilor de cinema, deci de viața și de adevăr.

Despre *Love Story*, ca moment de entuziasm în fața purității, a bucuriilor și a tristeților dintotdeauna, redescoperite după lungi peregrinări prin hățiturile violenței și ale erotismului obosit — de pe urma cărora au trăit sute de pelicule occidentale — s-a scris deja o întreagă literatură. Oamenii, indiferent de meridianul pe care trăiesc, se încintă ori de cîte ori cineva se încumetă să le aducă aminte că cerul e albastru și că iarba e verde. Treaba aceasta au mai spus-o și alte filme, dar nu atît de direct, răspicat, de «la obraz», de elegant și de demn și, mai ales, nu atît de «la momentul potrivit»; *Love Story* seamănă cu o veste bună pe care un prieten ți-o aduce în zorii zilei, ca să-ți meargă bine toată ziua. Succesul filmului, bine știut, a înghițit însă pur și simplu autorul lui, care, după părerea noastră, tot regizorul rămîne, adică Arthur Hiller. Nu este adevărat că micul roman al lui Segal ar fi avut aceeași soartă, indiferent pe ce mîini ar fi încăput. S-au văzut ele cărți mari nenorocite de ecran! Hiller — trebuie să-l scoatem la lumină, măcar atît să facă și critica — are mîinile curate ale unui meșteșugar cinstit. În primul rînd el a imprimat întregului film cursul unui rîu iute de munte; declarațiile de dragoste, certurile și hotărîrile fundamentale se petrec în mijlocul străzii, printre oameni ce merg grăbiți care încotro. Pentru a-i trimite acele replici țifnos spirituale ce se trag unele pe altele de mină («Hai să schimbăm subiectul», «Dar ce, avem un subiect?»), Jennifer aleargă ca un ied lîngă Oliver, încercînd să țină

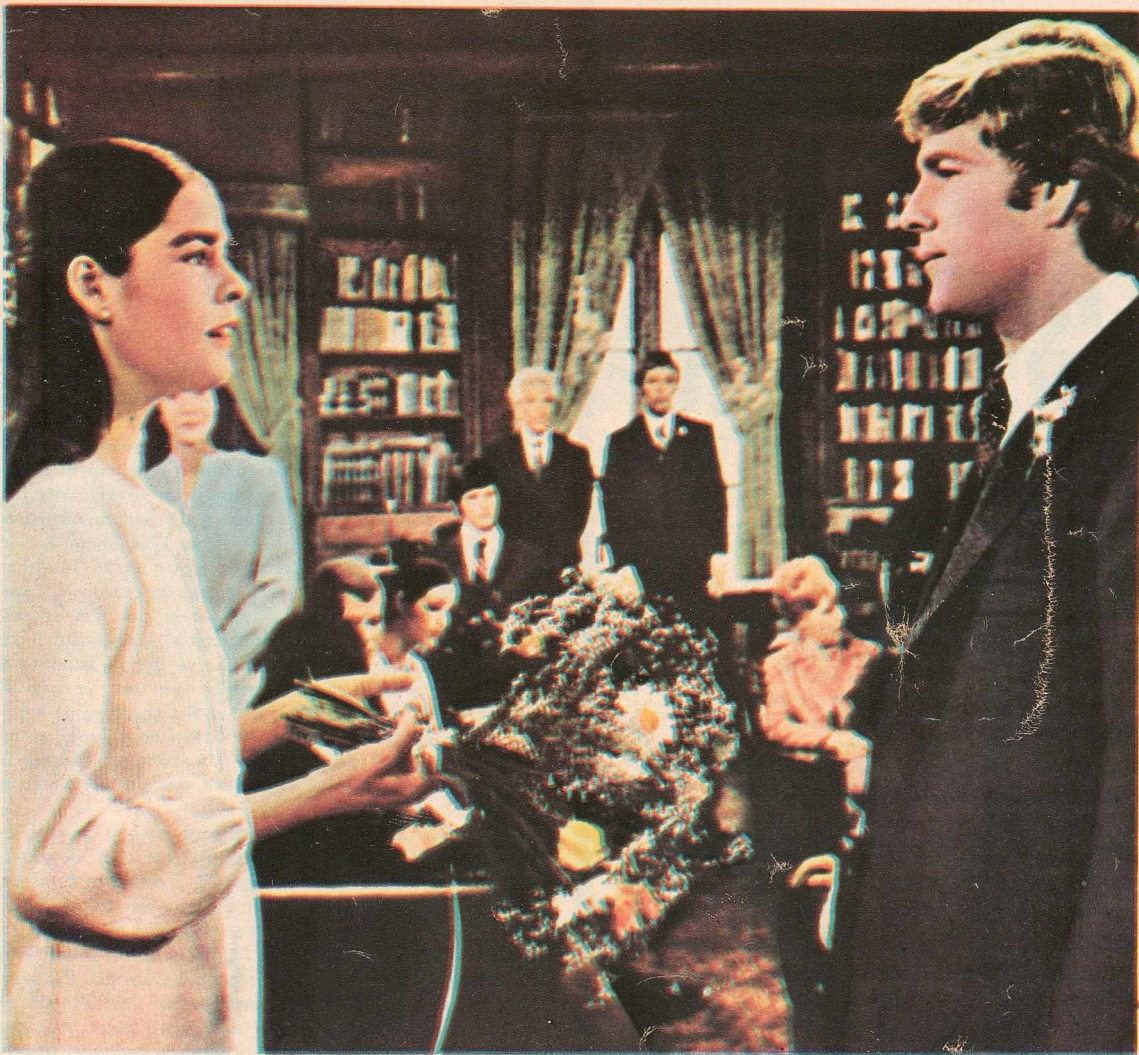

Ali Mac Graw — o actriță lansată pe orbita marilor vedete.

pasul cu el. Eroii parcurg toate etapele existenței, înfruntă micile mizerii precum și neînțelegerea și aroganța unor părinți bogați, fără nici o încruntare. Încrăzători în tinerețea lor. Trezirea bruscă în fața morții este marele șoc al poveștii, piatra de încercare a sentimentalismului pe care Segal, Hiller și interpreții, umăr la umăr, au așezat-o în așa fel încît să astupe orice drum de acces melodramei în starea ei biruitoare. Din acest punct de vedere, drama capătă mai degrabă aura poetică din *Spuma zilelor* a lui Vian decît încețoșarea lăcrimoasă a *Damei cu camelii*. Moartea este un capitol peste care se trece cu pudoare și demnitate a suferinței, cineastul întoarce cîte două pagini

o dată pentru a ajunge mai repede la acel «dragostea înseamnă să nu spui niciodată *îmi pare rău*», rostit de Ryan O'Neal cu o superbă strîngere de inimă. De altfel, mai mult decît cartea, filmul lui Hiller parcă nu vrea să ne implice în durere, să ne tîrască pe urmele ei, ci, într-un fel, să țină departe de noi răul. Susțin acest gest de ocrotire jocul grațios-spiritual al interpreților — Ali Mac Graw și băiatul sus-amintit — muzica venită parcă din alte sfere a lui Francis Lai (specializat în coloane sonore pentru filmele de dragoste), și cele două imagini, de început și de sfîrșit, care închid filmul ca între două coperte sau, mai precis, ca între două ieșiri la rampă: Oliver, pe

«Vom fi împreună pînă cînd moartea ne va despărți».

Un tată sărac, înțelegător și duios (al fetei), un altul bogat, încăpățînat și uscat (al băiatului). Interpreți — John Marley și Ray Milland.

un stadion pustiu, — precum un actor rămas singur pe scenă — se întreabă ce s-ar putea spune despre o fată care a murit la 25 de ani.

Povestea filmului

La început a fost... scenariul, nu cartea, cum s-ar putea crede. Răspunsul primului producător cinematografic căruia Erich Segal i-a înminat proiectul de scenariu a sunat astfel: «... fugi de-aici. Ce să fac cu el? Chiar și pentru anii '40 o astfel de istorioară ar fi fost veche». Dar, ceva mai tîrziu Howard G. Minsky, asociat al firmei Paramount, se hotărăște să înfrunte toate riscurile — chiar și pe acela de a fi numit «Howard zăpăcitul» — și să transforme în film ideea lui Segal. «Oamenii din jurul meu erau îngrijorați, — mărturisește Minsky — îi neliniștea decizia aceasta a mea de unul singur. Adevărul este că nici eu nu aveam o idee precisă în cap, știam numai că trebuie să fac acest film... Cînd am terminat de citit scenariul lui Segal am simțit un nod în gît, iar ochii îmi erau încețoșați. Mi-am zis că și alții se vor emona la fel ca mine».

Cel dintîi sfat pe care producătorul i l-a dat lui Erich Segal a fost acela de a-și transforma scenariul într-un roman și abia pe urmă să se apuce de film. Ceea ce s-a și întîmplat. A urmat succesul bine știut al cărții și pe urmă filmul, turnat în trei luni la New York și Boston. Un cronicar a înregistrat astfel reacția publicului după primul spectacol: «Cînd filmul s-a terminat, au ieșit afară vreo douăzeci de persoane, cu un aer cinic și ochii perfect uscați. Pe urmă, n-a mai apărut nimeni. Ce se întîmplase? Restul mulțimii rămăsese în sală, cu ochii roșii de plîns. Le-a trebuit aproximativ zece minute ca să-și revină, să capete puterea de a înfrunta din nou realitatea».

Cine sînt ei?

Erich Segal, 35 de ani, profesor de literatură greacă și latină la Universitatea Yale, autor al unor studii despre Euripide și Sofocle, deținător al unui premiu Guggenheim pentru eseu «Roman Laughter» («Risul la romani»). În timpul liber — sportiv amator, îndrăgostit de cursele de fond. «Munca este unica mea plăcere, — declară Segal — iar alergările, hobby-ul preferat». Înainte de *Love Story* a mai cochetat cu cinematografia, scriind scenariul pentru filmul *Submarinul galben*. După *Love Story* a fost solicitat de numeroase alte case cinematografice (se zice că unii îl roagă la telefon astfel: «N-ai un subiect, ceva, acolo...»), dar profesorul milionar refuză: «Caut alte moduri de a mă realiza».

Ali Mac Graw, 32 de ani. S-a născut la Pund Ridge, aproape de New York. A terminat liceul în orașul Greenwich (Connecticut), după care a urmat cursurile de istoria artei la colegiul Wellesley. Nu s-a gîndit niciodată să se facă actriță. A lucrat ca stilizatoare în redacția revistei *Harper's Bazaar* și, scurt timp, s-a îndeletnicit și cu profesiunea de manechin. În 1968, agentul teatral Martin Davidson a remarcat-o la televizor în timp ce prezenta un parfum *Chanel* și a recomandat-o casei Paramount, care îi oferă un rol în filmul lui Larry Peerce *La revedere, Columbus* și un contract pe șapte ani. Roman Polanski ține să o felicite, iar producătorul Robert Evans (tot de la Paramount) o cere în căsătorie. A venit *Love Story* și cu el gloria: «Norocul meu cel mare — spune Ali — este că succesul mi-a ieșit în cale la 30 de ani; cu opt ani în urmă n-aș fi știut cum să-i fac față. La vîrsta mea de acum, cu caracterul consolidat, știu să deosebesc lucrurile ce trebuie luate în serios de celelalte, pot să evit a nu confunda realitatea cu fan-tezia».

Ryan O'Neal, 31 de ani, s-a făcut cunoscut cu serialul TV «Peyton Place», desfășurat pe micile ecrane timp de cinci ani. A trebuit să se ducă o muncă de convingere cu el pentru a accepta rolul din *Love Story*, care la început nu l-a atras. S-a îndrăgostit de film pe parcurs, văzînd și făcînd

Arthur Hiller — omul despre care s-a vorbit cel mai puțin în toată această poveste. Mulți nici nu și-au pus întrebarea «cine o fi totuși regizorul», căci trebuie să existe și o astfel de persoană, filmul n-a căzut din cer.

De origine canadiană, Hiller face parte din generația de mijloc, fiind coleg cu Arthur Penn, Sydney Pollack, Ralph Nelson, Elliot Silverstein, George Roy Hill. Notăm cîteva titluri din filmografia sa: *Nu-i promite nimic ei*, *Jocurile dragostei și ale războiului*, *Spitalul*.

Love Story în cifre

- Filmul a costat 2 milioane dolari.
- A fost proiectat simultan la 165 de cinematografe newyorkeze.
- Încasările din primele trei zile au depășit costul producției — 2 463 916 dolari.
- După 6 zile de proiecție, încasările s-au dublat.
- În luna martie 1971, încasările în S.U.A. se ridicau la 35 milioane dolari.
- În cinci săptămîni a fost văzut în S.U.A. de 5 milioane de spectatori
- În Franța, filmul a înregistrat, pînă la 1 noiembrie 1971, 605 934 de spectatori (în 23 de săptămîni).

FINTEȘTEANU Ion

Actor român de teatru, film și TV, născut la București, la 18 martie 1899. Absolvent al conservatorului din București în 1921, debutează un an mai târziu pe scena Naționalului din Capitală, în rolul valetului din Ruy-Blas. Intr-o carieră de o jumătate de veac dăruiește scenei românești nenumărate creații, strălucite modele de interpretare, dând viață cu verve și nesecată, cu inteligența, rafinamentul și prestația scenică ce-l caracterizează, mai tuturor eroilor din teatrul lui Shakespeare și Molière, Goldoni și Gogol, Cehov și Caragiale, precum și celor din teatrul contemporan, de la Shaw la Leonov, de la Anouilh la Mircea Ștefănescu sau Sebastian. A încercat pe vremuri și cinematograful, debutând în anii eroici ai filmului mut în *Țigăncușa de la iatac* (1923), apărind apoi în *Datorie și sacrificiu* (1925), *Năbădăile Cleopatrei* (id.) ș.a. Revine pe ecran după 23 August 1944, la început fără prea multă convingere, într-un scurt metraj: *Bulevardul Fluieră vintu'* (1950), apoi, o dată cu ecranizarea *Scrisorii pierdute* (1953), din ce în ce mai des, în admirabile portrete de compoziție în filme ca: *Afacerea Protar* (1955), *Citadela sfărmată* (1957), *Celebrul 702* (1961), *Vacanță la mare* (1962), *Titanic vals* (1964), *Haiducii* (1965), *Runda a 6-a* (id.), *Frumoasele vacanțe* (1967), *Răzbumarea haiducilor* (1968), *Serata* (1971). Apare adeseori pe micul ecran, cu același farmec personal, în diverse spectacole de teatru, film, varietăți. A fost distins pe rând cu titlurile de: Laureat al Premiului de Stat, Artist Emerit și Artist al Poporului.

FISCHER Otto Wilhelm

Actor și regizor austriac de teatru și film născut la Klosterneuburg (Viena), la 1 aprilie 1915. Studiază la Viena germanistica și istoria artelor, urmând paralel arta dramatică la Wiener-Reinhardt-Seminar, jucând chiar în anii conservatorului la Josefstadttheater. Tot în acea perioadă va debuta și pe ecran în *Burgtheater* (1936-r: Willi Forst). Își împarte apoi timpul între studiourile vieneze și scenele Austriei și Germaniei (Deutsches Volkstheater și Münchner Kammerspiele). Modestul june-prim din primele sale filme vieneze face loc, după război, unui actor sobru, cu un joc rafinat, elegant, ironic, excelent (pe scenă și ecran) în roluri caracterizate printr-o senorială dezinvoltură. În teatru trece cu ușurință de la Shakespeare și Grillparzer la Schnitzler și Büchner (*Moartea lui Danton*), joacă pe Vronski în *Anna Karenina* și pe Oswald în *Strigoii* (Ibsen). În film face frumoase creații în numeroase producții realizate în R.F.G., Austria, Franța, Italia: *Liebling der Welt* (1949), *Heidelberger Romanze* (1951), *Cuba-Cabana* (1952) cu Zarah Leander, *Melo* (1953) cu Maria Schell, *Tagebuch einer Verliebten* (id.), *Ludwig v. Bayern* (1955), *Napoleon* (id.), *Ich suche dich* (1956) cu Anouk Aimée și Nadja Tiller și *Hanusen* (id.) cu Liselotte Pulver, filme realizate de el însuși; *Tatăl meu, actorul* (id.), *Struensee* (1957), *El Hakim* (id.), *Dan Vesuvio* (1958), *Helden* (id.), *Grand-Hotel* (1959) după Vicki Baum, cu Michèle Morgan, *Roata vieții* (1962) cu Maria Schell, *Cartea de la San-Michele* (id.), *Caliba unchiului Tom* (1965), *Der Marquis* (id.) ș.a. Din 1946 este societar al Burgtheaterului din Viena.

FITZGERALD F. Scott

Scriitor și scenarist american, născut la St. Paul (Minnesota), în septembrie 1896; mort la Hollywood în 1941. Glorie autentică a literaturii americane dintre cele două războaie, scriitor reprezentativ al lumii și epocii sale (cea a anilor '20, a «anilor de nebunie»), S.F. și-a făcut studiile la Universitatea din Princeton și la 24 de ani devine celebru datorită unei prime cărți: *This Side of Paradise* (1920). Cinci ani mai târziu cunoaște consacrarea universală cu un al doilea roman: *Marele Gatsby* (1925), transpus pe scenă și adaptat pentru ecran, chiar în același an. De altfel o serie de nuvele și romane fuseseră (mai mult sau mai puțin fericiți) ecranizate chiar în anii apariției lor, ca: *The Husband Hunter* (1920), *Chorus Girl's Romance* (id.), *The Offshore Pirate* (1921), *The Beautiful and Damned* (1922) și *Marele Gatsby* (1926), realizat de Herbert Brenon, cu Warner Baxter (un mare succes de public și critică). Demn reprezentant al unei boeme literare ce nu-și mai găsea locul în peisajul unei Americi din ce în ce mai prozaice, S.F. cunoaște serioase perioade de derută morală și acută criză materială, fapt care-l va determina să ia drumul Hollywoodului spre a-și încerca norocul în sectorul scenariului de film, nouă și seducătoare modalitate de exprimare, în speranța unei ameliorări a existenței duse în condiții din ce în ce mai precare. Scrie aci o serie de scenarii originale și încearcă (în zadar) să le salveze integritatea, să lupte împotriva unor neizbutite adaptări ale operelor sale, eforturi sterile în condițiile dramatice impuse de un Hollywood conformist, supus imperativelor comerciale. După două eșecuri succesive (1927 și 1931), revine în 1937, de astă dată fixându-se în cea-cea de-a cincea oară (pină la moarte), cunoscând amărăciunea unor repetate eșecuri și a unor compromisuri adesea dezonoarante. Va abandona astfel pe rând scenariul gata făcute: *Lipstick* (1927), *Fidelity* (1938), *Madame Curie* (1939), proiect reluat și realizat în 1943, după moartea lui, *Air Raid* (1939), *Cosmopolitan* (1940), *Brooklyn Bridge* (id.), *The Light of the Heart* (id.), i se vor folosi fără a fi menționate pe generic, scenariile la: *Femeia cu părul roșu* (1932), *Cuceritorul* (1937), *Femei* (1939), *Pe aripile vântului* (id.), *Capricii* (id.), *Luna de miere la Bali* (id.) și va fi citat o singură dată ca scenarist, la *Trei camarazi* (1938) după Remarque. După romanele sale s-au mai realizat filmele: *Marele Gatsby* (remake 1949), *The Last Time I Saw Paris* (1954) și *Tender is the Night* (1961) realizat de Henry King. Biografia sa va sluji (după moartea lui) ca scenariu unui film amar: *Beloved Infidel* (1959-r: H. King). În interpretarea emoționantă a cuplului Gregory Peck-Deborah Kerr.

FITZGERALD Geraldine

Actriță anglo-americană de film, teatru și TV, de origine irlandeză, născută la Dublin, la 24 noiembrie 1914. Elevă la Dublin Art School, debutează pe scenă la Gate Theatre din Dublin și trece apoi în Anglia, unde va alterna activitatea teatrală cu cea cinematografică (*Turn of the Tide*, *Moara de pe Floss*). Plecând în S.U.A. în 1939, interpretează cu succes pe Broadway *Casa inimilor sfărțiate*, de Bernard Shaw (1939), și în același an se afirmă la Hollywood ca o actriță de mare sensibilitate, cu un joc modern, expresiv, în două realizări marcante: *La răscruce de vânturi* (William Wyler) și *Nu vreau să mor* (Ed. Goulding). Abandonează (temporar) teatrul și se consacră filmului, devenind una dintre stelele de frunte ale casei Warner Bros. Filme ca: *Ultima întâlnire* (1940), *Shining Victory* (1941), *Surorile Gaylord* (1942), *Ladies Courageous* (1943), *Wilson* (1945), *Uncle Harry* (id.), *Three Strangers* (1946) și *Nobody Lives Forever* (id.), ambele realizate de Jean Negulescu; *So Evil My Love* (1948) și *The Late Edwin Black* (1951) îi consolidează buna reputație artistică. Reîntră în teatru (S.U.A.) cu mare succes, în special cu *Doctorul în dilemă*, de Shaw (1955), realizată de Sidney Lumet, și *Regele Lear* de Shakespeare (1956), montat de Orson Welles. Activează la televiziune apărând, printre altele, în adaptarea romanului *Luna și doi bani jumate* de Maugham (1959) și își continuă (mai rar) cariera în film în roluri de compoziție: *Ten North Frederick* (1958), *The Fiercest Heart* (1961), *The Pawnbroker* (1964), *Rachel, Rachel* (1968).

HUGO ȘI JOSEFINA

de Alice MĂNOIU

Îl crezusem parodie. Nu știu de ce. M-am înșelat. E o poezie discretă și intensă ca toate marile poezii. Îl crezusem film pentru adulți. Nu m-am înșelat. E mai ales pentru adulți, deși «Doina» care-l găzduiește era plină cu prichindei atenți să descifreze, alături de părinți, stanțele lirice din jurnalul unei copilării singuratice care descoperă prietenia. Pentru că trebuie să te fi desprins de vârsta primelor tristeți ca să le înțelegi poezia. De vârsta primelor amărăciuni, ca să le guști dulceața.

Josefina există prin camerele pustii și nimeni n-o întreabă, nimeni nu se interesează de ea. Vrea să fugă de acasă și nimeni nu-i observă lipsa. «Sînt singură!» — îi strigă, deznădăjduită, unei bătrîne pe bicicletă. «Dar cine nu-i singur, fetițo?!» — o «consolează» sexagenara. Mama vorbește distrat la telefon, tatălui nu-i zărim niciodată chipul, îi auzim doar glasul de stentor pregătindu-și predicile, în cui îi afirmă padesul și pălăria pe care fetița încearcă să le umanizeze, purtîndu-le cu un umor pe care nimeni nu-l apreciază... Filmul «picură» discret, ca ploaia, detaliile unei drame tăcute, fără lacrimi dar cu atît mai tulburătoare. La fereastra tatălui, preocupat doar cu cele sfinte, copila ridică o floarea-soarelui, delicat salut pe care nimeni nu-l bagă în seamă, și floarea se retrage umilită și o dată cu ea cad toate elanurile, încercările de comunicare ale copilului cu adulții. Ba nu, din pădure, ca într-o plămăuire de vis, apare un uriaș bărbos, grădinarul cu ochelari (excelent actor, un fel de Albulescu suedez) — personaj singuratic și tăcut purtîndu-și o taină cu o mîhnire asemănătoare cu cea a fetiței. Dar nici el nu e încă Hugo, prietenul mult așteptat, cu toate că această relație caldă ar fi dat un film poate mai extraordinar ca cel al prieteniei cu istețul bălăior, Hugo. De fapt, în câteva momente se realizează acest al doilea admirabil film de care vorbeam. Și anume, în prima întîlnire cu pădurarul, la lac, în discuția lor «gravă» despre taina fiecăruia (Josefina suferă că Hugo a dispărut, pădurarul e îndrăgostit de mama fetiței). Apoi e valsul acela nostalgic de la marginea pădurii, cînd uriașul greoi schițează cu fetița cițiva pași de dans, — ecouri ale unei fericiri pierdute — și mai ales finalul de mare frumusețe: despărțirea pădurarului de copii, clipa dinaintea plecării, cînd stau toți trei la o masă, sub cerul liber, în jurul unei lămpi — iluzie a unui cămin niciodată realizabil pentru cei trei singuratici. Apoi pribegul începe basmul familiei Mattenson cu cei 18 fii, care pleacă mereu undeva, nu știu nici ei unde, își urează «pe curînd», și fetița rămîne în mijlocul nopții alături de micul Hugo, decisă să aștepte alături de el să se întoarcă tatăl. Ecouri din tristetea plastică a belgianului Delvaux răsună în acest film calm, fără conflictele spectaculoase din «O seară, un tren», fără simbolurile lui pretioase, dar cu aceeași autentică, vibrantă spaimă de singurătate, foame de comunicare, tandrețe...

După cîteva clipe de explozie a naturii, vara, filmată cu rafinată senzualitate, într-o lumină frenetică — cînd copila descoperă jocul și prietenia, aleargă în urma bicicletei prietenului său, simte parfumul de ienușă (îl simțim și noi, o dată cu imaginile unei fericiri simple și copleșitoare în care oda bucuriei din Simfonia a 9-a e cîntată de glăscioare incerte, acompaniate de muzicuța lui Hugo) filmul se încheie blind, pe o notă de oboseală dulce, ca un flaut trist, seara pe deal...

Ecoul filmului se prelungește mult timp în noi, ca o aducere aminte a paradisului pierdut... «Unde ești, copilărie? ...Cu pădurea ta, cu tot?»

mai multe întrebări în plus

Subiect «gras» pentru condeiele telecronicarilor, programul de revelion a prilejuit aprecieri elogioase și sprințare, performanțe stilistice, unanime, ca la «Floarea din grădină» (15 puncte pentru voce și 15 pentru interpretare). Bineînțeles, meritare. Intrat, ca să spunem așa, în normal, în orarul de toate zilele, micul ecran își derulează emisiunile obișnuite cu precizie de ceasornic, interesant dar nu ieșit din comun, corect dar fără sclipiri, chiar și atunci cînd sîntem solicitați să navigăm printre galaxii, să pîndim cu uriașele noastre urechi pămîntene fascinatele mesaje ale cosmosului. Am fost invitați la sobrietate și prudență, ca și cum ar fi fost vorba de realizarea planului în nu știu ce ramură a zootehniei, și nu de a visa la un trandafir sau o fată frumoasă bănuită la două mii de ani-lumină depărtare, cu un suris extraterestru.

Există viață în univers? Distinții oaspeți ai emisiunii «Mai aveți o întrebare?» ne-au dat tot soiul de explicații, parcă anume confecționate să ne rezeze fantezia, expresia cea mai frecventă fiind: nu-mi iau riscul. Adică, atîta știu, și ce știu nu e foarte sigur, mai mult nu știu, spunem ce știu noi și alții etc. Pămîntul unicat în univers? Există ființe raționale pe alte planete? Cum pot fi descoperite și alte civilizații? Am fost vizitați de ființe de pe alte tărîmuri? Nimeni nu și-a luat riscul. Păcat. Mai ales că citisem cîndva despre niște dovezi (cratere uriașe, urme de nave etc.) care ar atesta că niște curioși de acum cîteva milioane de ani ar fi vizitat Terra. Visul dv., — vor spune distinții interlocutori — dar de ce n-am visa căci, altminteri, cum am fi ajuns pe Lună? N-au visat strămoșii noștri oglinzi fermecate și covoare zburătoare? La ce stadiu ne-am fi aflat acum cu civilizația dacă omenirea ar fi fost o adunătură de sceptici?

Și, dacă e vorba de o întrebare în plus, cîte subiecte pasionante n-ar putea fi comentate în cadrul acestei emisiuni, anume, credem, făcută nu numai pentru o largă etalare a fanteziei dar și pentru dezbătut probleme științifice de cea mai acută actualitate. De știință avem nevoie ca de piine, de lapte, ca de autobuz ori ca de nasturi la haină. Pe lingă emisiunea amintită ar mai putea fi programate și altele. Și la «Teleenciclopedie» ar fi recomandabile mai multe filme științifice, după ce — bineînțeles — o să conspectăm în caietele noastre toate speciile de maimuțe și moluște existente pe continente și în oceane, și după ce o să învățăm dansurile celor cîteva zeci de mii de triburi africane.

Pentru cei mici și pentru adolescenți, televiziunea întreține vie făclăra sentimentelor morale, a curajului și fapei eroice, le cultivă cîndoearea și face foarte bine. Dar uităm că printre tineri sînt armate de radiofoniști, de constructori, de mici ambarcații și planoare, cîte mulți dintre ei imaginează roboți și calculatoare electronice, tablouri de comandă și nave cosmice. Lor, acestora, schimbului de miine al academicienilor de azi, ce le oferim prin intermediul micului ecran? Aș merge pînă acolo încît aș propune, zilnic, orele de știință pentru tineri, nu cu lecții savante, citite grav și cu dicție perfectă, ci cu filme științifice, care se pot face și în studiourile noastre, în instituturile noastre de cercetări, în laboratoarele universităților, în marile uzine. Și convins că tovarășul academician Grigore Moisil va fi de acord cu mine, și multă matematică. Ce-ar fi tovarășe Moisil să tăiați panglica la inaugurare?

«Avem un primar care se ocupă cu toate înfrumusețările». Prin «înfrumusețări», rucărenii nu înțeleg nu știu ce detalii de ordin estetic, ci canalizare, supermagazine, baie comunală, adică civilizație urbană. Filmul «Unul din cei cinci mii» a înregistrat pe peliculă ceea ce teoretic numim: conștiință socialistă în plină transformare. Gîndirea dinamică, interesul colectiv mergînd pînă la sentimentul de mîndrie locală sînt «starea de spirit» a rucărenilor, care își «gîndesc» comuna ca o pistă de decolare pentru construirea unui centru urban. Dar «urban» numai în ceea ce privește confortul. «Am rugat pe tovarășii proiectanți să nu ne construiască blocuri. Să ne facă... vile». (!!) Comuna are case care fac obiectul studiilor de arhitectură românească. Ce să caute blocuri la Rucăr? Imaginile filmului au atestat nu numai frumusețile naturii dar și frumusețea morală a unor oameni care, așa cum singuri o afirmă, pun preț pe muncă, pe dăruire sufletească pentru acel colț de țară unic prin pitoresc și tradiție de artă românească.

SINCIAN-

insula fructelor tropicale

insemnări de drum din R.P. Chineză de Gheorghe-Faur ATANASIU

◀ Aici bananele își încep călătoria pe lungi drumuri de apă.

În decembrie, la Sincian se culeg portocalele. Cît cuprinzi cu ochii vezi numai portocali cu tulpini subțiri și scunde și cu ramurile foarte răsfirate, încercînd parcă să adune în fructe tot soarele tropical.

Cînd la Sincian se culeg portocalele este o vreme a împlinirii și a bucuriei.

OAMENI, PĂMÎNTURI, APE

Sincian este un pămînt înconjurat de apele fluviului Tu Gian — Fluviul Perlelor. Aici, la sud de Canton, Tu Gian se împarte în trei mari brațe pe care coboară greoaie corăbii cu pinze, «fanțuan», sau urcă, pînă în portul Huan Po, vase oceanice sosite de pe toate drumurile de apă ale lumii.

Noul meu prieten, Cian Cui, cu care străbat de cîteva ore drumurile acestei insule atît de tulburătoare prin tot ce ne dezvăluie la fiecare pas, îmi spune că în comuna populară Sincian sînt reunite 12 000 de familii — 52 000 de locuitori. Existența acestor oameni este o neîncetată confruntare cu apele — cărora le smulg pămîntul palmă cu palmă — și cu pămîntul — pe care îl obligă, de la un an la alt, să rodească mai mult. În această luptă, pornită de cînd există aici oameni, pămînturi și ape, izbînda omului s-a conturat statornic abia după înființarea comunei populare: printr-un impresionant efort colectiv au fost înălțate diguri pe distanțe de zeci și zeci de kilometri; un sistem cu mii de canale, construit printr-o mereu înnoită știință milenară, folosește — în egală măsură — la irigații și desecări.

În prezent, insula Sincian produce de trei ori mai multe fructe tropicale. Acum la Sincian se cultivă două recolte de orez pe an, producția crescînd de la 500 la 1 600 cini pe mu. Aceasta înseamnă că a ajuns de la 3 700 la 12 000 kg la ha și înseamnă, mai ales, că omul a obținut o hotărîtoare victorie.

CUM ARATĂ ZĂPADA?

Ceao Cen, un țaran cam la 50 de ani, care poartă o pălărie țuguiată, făcută din paie de orez, nu se sinchisește deloc de razele fierbinți ale soarelui tropical. Eu m-am tras la umbra unui piersic sudic «ian tao» și-l întreb într-una pe Ceao Cen ba despre creșterea lămiiului, gîndindu-mă la firavul meu exemplar de acasă, pe care-l scot vara pe balcon, ba despre culturile de ananas de alături, aceste tufe cu frunzele înalte — zvelte săbii de clorofilă — și cu fructele ca niște mari buzdușane țepoase.

Ceao Cen îmi răspunde parcă ușor mirat că nu mă pricep la asemenea lucruri, simple pentru el, și vine iar vorba despre lupta cu apele și cu seceta, căci «toate sînt bune aici dacă apa nu este nici prea multă, nici prea puțină, ci doar atîta, exact atîta cîtă este necesară și orezului, și portocalilor, și bananilor». Și pentru că tot era vremea udării plantațiilor, Ceao Cen pune mina pe sapă și-mi arată cum, în cîteva minute, se umplu cu apă arterele fine

ale întinsului sistem de irigații. Iar cînd bătucesște la loc pămîntul micului stăvilar nu folosește doar sapa ci și palmele, ca într-o mîngiere, și acest lucru mă face să-mi dau și mai bine seama cît prețuiește pe această insulă fiecare palmă de pămînt.

La rîndul său, Ceao Cen mă întreabă despre iernile de la noi și despre grîu, și eu încerc să-l fac să înțeleagă cum încolțește grîul și cum, începînd de prin decembrie, stă cîteva luni sub zăpadă.

— De fapt, cum arată zăpada?

Abia cînd auzim această întrebare ne dăm seama că în jurul nostru s-a adunat aproape întreaga echipă a lui Ceao Cen. Fata cea cu întrebarea — să aibă vreo 18 ani — este de o frumusețe specifică sudului: înaltă și subțire, cu fața smeadă și ochi mari, migdalați. Îmi spune prin interpret că a văzut zăpada doar în filme. Și iată-mă, aici la tropice, vorbindu-le prietenilor mei chinezi despre zăpezile noastre, despre Bărăgan și Predeal, despre schiuri și brazi, în vreme ce pe lungile canale care duc spre fluviul Tu Gian trec într-una pe lîngă noi bărci încărcate cu banane.

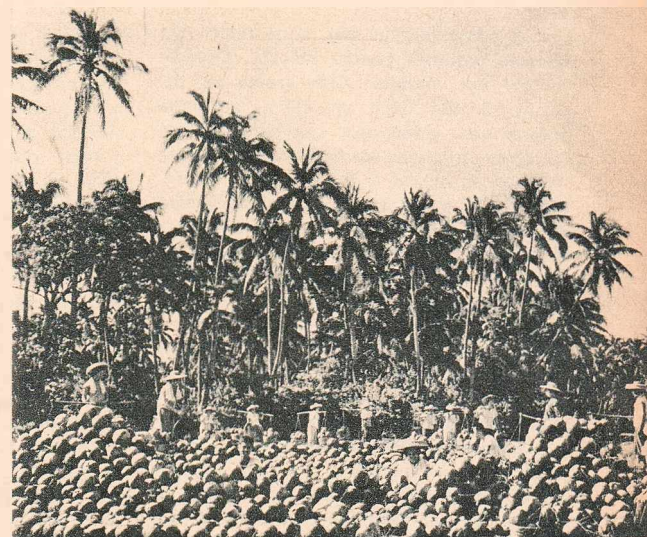
MUGUA - UN ÎMPĂRAT... NEÎNCORONAT

După atîtea drumuri și popasuri prin insulă, gazdele ne poftesc din nou în casă. Ne așezăm la o masă lungă, fumăm țigări «Cinhua» și este pentru prima dată cînd ceaiul, aburînd în cești, ceaiul acesta atît de aromat și atît de inviorător, nu se bucură de nici o trecere. Sincian este o împărăție a fructelor, și aici pe masă se află banane proaspete, miez alb și dulce de zahăr și încă un fruct pe care îl văd și despre care aud înția oară: mugua. Este un fel de pepene galben care crește în pom și care — în această insulă unde se produc 20 de soiuri de fructe tropicale — este considerat de către localnici drept împăratul fructelor.

Glumim pe seama acestui titlu acordat lui mugua și eu le spun gazdelor că, dacă ar fi după mine, l-aș considera pe «li-ti» — cel mai bun fruct pe care l-am întîlnit vreodată — împărat al insulei. Aflu că «li-ti», cu aroma sa neîntrecută și cu gustul său dulce-acrișor, se bucură de mare trecere din timpuri străvechi și că pe atunci se organizau, pe distanțe de mii și mii de kilometri, caravane speciale pentru transportul lui în nord. Acum pentru transport se folosesc instalații frigorifice moderne și mijloace rapide, adevărați mesageri ai priceperii și hărniciei celor din Sincian. În același timp, multe din vasele care pleacă, în peste 70 de țări ale lumii, din portul Huan Po duc cu ele o parte din acest inestimabil tezaur vegetal al sudului.

leşim într-un tîrziu afară și ne dăm seama că s-a inserat de mult. Pe limpedele cer tropical stelele au mărimi și străluciri neobișnuite...

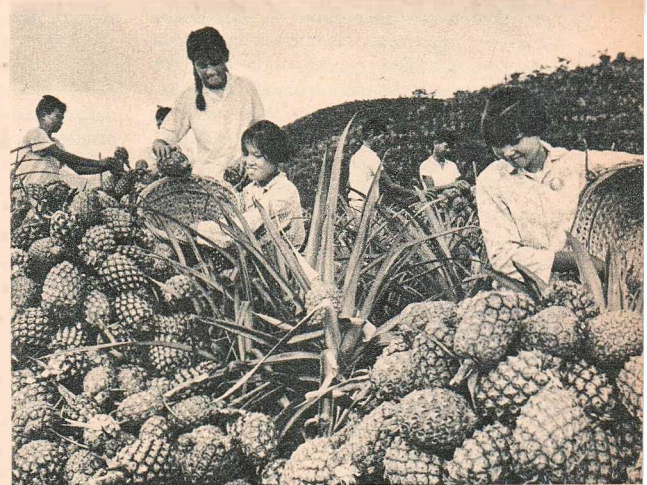
...În decembrie, la Sincian se culeg portocalele și este o vreme a împlinirii și a bucuriei.

▲ Nucile de cocos, o altă bogăție a sudului.

▲ Portocale care adună în ele tot soarele tropical.

▲ La cules de ananas.

JOCUL DE-A FERICIREA...

de Viorica CIORBAGIU

...se poate juca în mai multe feluri. Un fel este pasiunea pentru obiecte. Obiecte mobile sau imobile. Cîtă vreme îți dai seama că nu-i decît un «joc», înclinația aceasta de... colecționar cuprinde, într-un fel, chiar un anume soi de poezie. Dar dacă iei jocul în serios și îngădui să te copleșească? S-ar putea ca într-o bună zi căutînd în jurul tău să nu găsești nimic. Și cînd crezi că ai atins fericirea, să te uiți către ea de jos în sus, de la o distanță care poate să fie lungă cît o viață de om...

Astă-vară, într-o zi de caniculă, mă aflu cu un coleg fotoreporter într-o cofetărie din Mangalia-Sud. Se adunaseră în fața teșghelei abandonate mulți oameni însetați. Am așteptat cu cîtă răbdare aveam la îndemînă, apoi cu nerăbdare... În fine, s-a ivit un bărbat zdravăn, care și-a pus imediat în valoare virtuțile fizice începînd să răcnească la clienți într-un asemenea hal încît vibrau geamurile cofetăriei. Amatoriile de răcoritoare și înghețată au fost somați să plece imediat, întrucît... se primea marfă. Eu și colegul meu priveam de la o măsuță inesteticele spectacol (apucasem să căpătăm cîte o cafea) și ne întrebam cine este «virtuosul» bas. Parcă auzindu-ne gîndul, cineva din încăpățînata mulțime adunată acolo a rostit întrebarea. Și-atunci, să nu-ți vină să-ți crezi urechilor, zdrăhonul și-a zis pe nume: «Nu sînt oricine, sînt cineva». «Ești un mitocan, asta ești!» — s-a auzit o voce subțire din public. Atunci, ca-ntr-o operetă grotescă, personajul a început să se învrtească prin spațiul liber ca pe scenă, să dea din mîini și să scandeze argumente: «Am făcut Academia comercială. Am și mașină. Ehee, nu sînt oricine, așa, să știți!» Aparatul fotografic al colegului meu n-a mai putut răbda. Cînd s-a simțit immortalizat, redutabilul erou (responsabil = Constantin Damian) a intrat într-o ușoară derută: «Pentru ce mă pozați?» «Dacă ești cineva se cuvine să nu rămii un anonim» — i-am spus noi. Și după asta, gata. Adică nu am povestit întîmplarea cititorilor la vremea respectivă și nici nu am reprodus în revistă fotografia sus-numitului. Aș fi zis chiar că amintirea aceea a rămas pe veci îngropată într-un spațiu restrîns, pe fila carnetului de însemnări.

De atunci, din vară, s-au adunat în agenda reporterului multe crochiuri de portrete ale unor oameni frumoși-frumoși la gînduri și la fapte, oameni de care te bucuri că-i cunoști și despre care poți povesti și altora.

De ce a revenit oare la suprafața memoriei întîmplarea aceea din Mangalia, pe care o voiam îneca definitiv? Și, mai ales, de ce mă simt vinovată că nu am consemnat-o la timpul potrivit?

Iată, condeiul se încrunță a nemulțumire și reproș. Într-un colț al agendei am mai notat către sfîrșitul anului un nume și cîteva cuvinte. Aș fi vrut să le uit, de asemenea. Dar ele țipă, tropăie și se asociază insistent și aparent bizar cu acel «cineva» de pe litoral... De rîndul acesta mă aflu în București, la C.I.L.-Pipera, tot însoțită de un fotoreporter. Colegul meu a fixat din zbor pe peliculă niște oameni care stăteau cu mîinile în sîn la taifas... Și nu era pauză... De nu se stie unde a apărut un bărbat rela-

tiv tînăr, căruia nu-i mai trebuia decît o fracțiune de secundă ca să-l bată în lege pe fotoreporter: «Cine sînteți, cum îndrăzniți?!» Cu mare greutate m-am smuls din surpriză și încă sub influența șocului am cutezat slab să-l întreb, la rîndul meu: «Dar dv. cine sînteți?» Interlocutorul s-a făcut livid de furie și ne-a azvîrlit o replică grea ca un pietroi proiectat în creștet: «Eu?! Eu sînt un om cu mașină!!!» Cîteva minute mai tîrziu aveam să aflăm că, de fapt, se numește Alexandru Dominte și calitatea sa este aceea de maestru principal în secția de mobilă a combinatului.

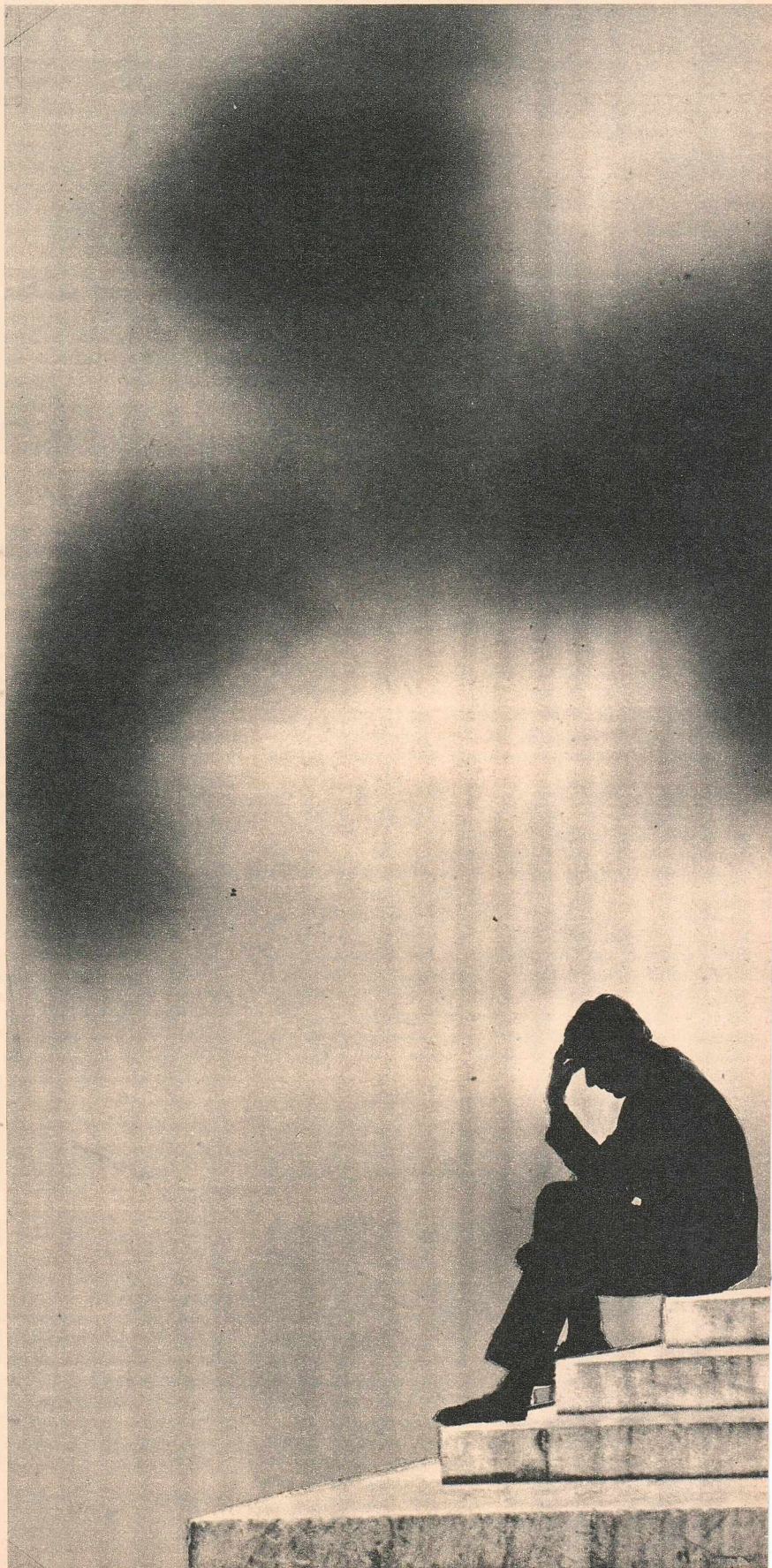
Încercați să vă imaginați că într-o discuție, mai mult sau mai puțin aprinsă, cineva i-ar da presupusului adversar o ripostă zdrobitoare, cam în felul următor: «Ce te pui, mă, cu mine?! Eu sînt un om cu frigider!» (sau cu televizor, sau cu aspirator și așa mai departe). Pare anecdotică pură, nu? Sigur, deocamdată sînt mai puțini posesori de automobile decît de televizoare. Sigur, automobilismul proprietate personală mai trece și este, probabil, în majoritatea cazurilor, drept un articol de lux și nu doar un mijloc de transport. Dar la urma-urmei nu e tot obiect? Obiectul acesta poate conferi valoare umană, superioritate, drept la un comportament reprobabil? Poate obiectul acesta, așa luat singur ca un scop în viață, să-ți dea fericire? Am auzit că da. Am auzit rar. Teoria o debitează fie puști în stare de inconștientă grozăveală, care vor să-și inchipuie că un «Mustang» poate ține loc de mamă, de mîncare, de sentimente, fie oameni mari, dintre aceia care uită că e doar un joc...

Aurel Cehan, despre care se susținea, pe drept, la «Tractorul» că e un strungar excepțional, a cîștigat la loz în plic o «Dacia-1100». Urgent și-a dat demisia și s-a înscris la o școală de șoferi. Băiatul nu-i încă de vîrsta armatei. Îți vine să-l ierți, să zîmbești și să sperii că mai are timp să-i vină mîntea la cap. Asta spera și ing. Simion Săpunaru, șeful secției șasiu de la uzina brasoveană. Ceea ce nu înseamnă că nu era destul de mîhnit.

Îmi place să cred că cititorii au înțeles de la bun început: nu este vorba, în rîndurile de față, despre automobile! Și nici cu inginerul Săpunaru nu am dezbătut, în sine, acest subiect. Am vorbit despre fericirea și nefericirea omenească sau, dacă vreți, despre evoluție și involuție. Acest bărbat inteligent și voluntar, de un neastîmpăr perpetuu, mustind de idei, mi-a fost prezentat, cu vorbe, de inginerul șef de concepție al uzinei — Iulian Cazacu: «Mai am cîteva luni de zile pînă la pensie, dar cîtă vreme las, aici, la «Tractorul», oameni ca Săpunaru, Virgil Florea ori Augusta Moldovan și alții ca ei, nu mă tem de insomnie...» E drept, mi-a spus (tot cu amărăciune) și despre un tînăr inginer Valeriu Iu, talentat de altfel, care toată ziua «cerșește» cîte 20 de lei în plus la salariu... «Bunăstarea este o condiție a socialismului. Pentru ea s-au jertfit ani grei și chiar vieți de comuniști. Dar trăim azi într-o societate a cărei rațiune preponderentă este munca. Or, dacă muncești cu conștiința că acesta-i idealul tău de om, consecința firească este în-

destularea. Nu? Din păcate mai sînt și tineri și vîrstnici care fac confuzii cînd este vorba despre idealuri și principii...»

Așadar, în șeful secției șasiu am recunoscut modelul schițat mai înainte. Între două convorbiri telefonice, acolo, în birouașul asaltat de vuietele halei, între o situație semnată, o lămurire, un sfat acordat unuia care-l cerea pe loc, între o dispoziție fermă (dar nu comandată), întrerupți, prin urmare, de zeci de ori, ing. Săpunaru mi-a vorbit despre un specialist de elită al uzinei care s-a retras din iureșul producției (am înțeles că ocupă acum un fel de post administrativ) și care e foarte încîntat că poate cîștiga aceiași bani fără bătaie de cap. Acum are de toate, și-a făcut suma — gata. «Nu-mi dau seama dacă se minte conștient sau inconștient. Eu nu-l cred. Vedeți, asta înseamnă o cădere». Șeful de la șasiu n-a vrut să-mi spună numele omului: «Nu, nu

vă spun. Consider că-i o tragedie. El crede că a urcat și când colo e un coborîș tragic. Nu găsesc un termen mai propriu. O să-și dea seama într-o zi...»

Mi-a mai spus, parcă în trecut (dar nu era deloc așa), că numai ce te trezești cu câte unul care se îmbolnăvește subit și vrea să se mute la serviciul control. Cuvintele își subțiau sonoritatea eșuind într-un fel de oftat, dar pe neașteptate glasul s-a ridicat iarăși grav și oarecum bătaios: «Despre fericire vorbesc mai cu seamă operetele și câte-un text de muzică ușoară. Lupta pentru fericire — ehei!, asta-i temă pe care o dezbăt numai operele serioase. Sinteți de părere contrarie?!»

Cred că-i datorez inginerului Simion Săpunaru titlul acestui reportaj. Și, implicit, recapitulările și reflecțiile amare asupra involuției unor oameni, ale căror elanuri

inarpate s-au împiedicat de câte-un... obiect. Oamenii reacționează cu tristețe revoltată când asista la o asemenea degradingoladă morală.

Evoluție-involuție. Evident, cazuri de acest fel constituie excepții; de fericire adevărată au parte cei care nu se joacă de-a fericirea, ci o statornesc din certitudine, cu seriozitatea faptelor, a ideilor, a lucrului gata plămădit de mâini și minți cinstite.

Oamenii țării noastre au atins acel grad al evoluției morale și sociale care atestă superioritatea modului de viață socialist. Minoritatea celor ce uită ori fac abstracție de idealurile «comuniștilor de omenie» se elimină prin însăși condiția sa retrogradă. Mai curînd sau mai târziu. Desigur, cu cât mai curînd, cu atît mai bine pentru aerul sănătos, curat pe care vrem să-l respirăm cu toții.

masă și colectivitate

de Henri WALD

Lupta pe care au trebuit s-o poarte împotriva individualismului, subiectivismului, spiritualismului și liberalismului i-a obligat pe marxisti să apese cu precădere asupra socialului, a obiectivității adevărurilor, a materialității lumii și a determinismului universal. Însă marxistii n-au negat niciodată valoarea individualității, a subiectivității, a spiritualității și a libertății în dezvoltarea omului. «Noi privim condițiile economice ca ceea ce condiționează în ultimă instanță dezvoltarea istorică», precizează Engels în celebra scrisoare către Heinz Starkenburg din 1894. «Oamenii — continuă Engels — își fac singuri istoria, dar pînă acum nu printr-o voință colectivă, după un plan colectiv, ba nici chiar într-o societate dată, precis delimitată. Străduințele lor se încrucișează și tocmai de aceea în toate societățile de felul acesta domnește necesitatea, a cărei completare și formă de manifestare este întîmplarea». Necesitatea nu se poate transforma în libertate decît în măsura în care masa se diferențiază în individualități capabile să înțeleagă determinismul și să colaboreze astfel la dirijarea întîmplărilor. Istoria societății este procesul prin care masa se diferențiază în clase, în națiuni, în individualități din ce în ce mai distincte. Dacă din punct de vedere genetic societatea este cauza și individualitatea este efectul, din punct de vedere etic individualitatea este scopul și societatea mijlocul. Revoluția socialistă îi eliberează pe toți de orice aspirare pentru a asigura fiecăruia libertatea de a fi el însuși. Marxismul cercetează obiectul pentru a-l pune în slujba subiectului, pornește de la materie pentru a dezvolta spiritul și urmărește perfecționarea continuă a relațiilor sociale pentru a spori mereu libertatea fiecăruia. Fericirea umană depinde de dezvoltarea societății, dar ea nu apare în «cîmpul social», care se formează «între» oameni, ci în «cîmpul individual», care se formează între aspirațiile și realizările fiecărui om în parte. O societate este cu atît mai fericită cu cît sînt mai fericiți membrii ei. Viteza istoriei crește pe măsură ce societatea înaintea de la faza ei de masă — în care «eu-rile» nu s-au desprins încă din «noi» și unitatea socială n-a depășit uniformitatea mentală — către faza ei de colectivitate — în care unitatea socială se întemeiază pe diversitatea individualităților. Existența mai multor păreri înlesnește cunoașterea și discuția este mai favorabilă descoperirilor decît poruncile. Munca în colectiv înseamnă coordonarea competențelor individuale și a rezultatelor obținute.

Dezvoltarea electronică a mijloacelor moderne și de comunicare dă omului contemporan posibilitatea să răs-pindească orice informație imediat și pe întreaga planetă, dar dacă aceste mijloace scapă de sub controlul oamenilor amenință societatea contemporană cu dezindividualizarea, cu uniformizarea și deci cu remasificarea. Radioteleviziunea este, pe de o parte, un puternic mijloc de participare mondială la valorile fundamentale ale culturii și civilizației, iar pe de altă parte permite triumful confortului asupra efortului, al informației asupra gîndirii, al mediocrității asupra originalității. Cancelarul universității din Chicago declara acum cîțiva ani că vede venind «un timp în care, ca efect al televiziunii, poporul american nu va mai ști nici să citească și nici să scrie și va duce o viață comparabilă cu a animalelor». Chiar dacă asemenea prevestiri sînt exagerate, trebuie să fim de acord cu sociologul francez Jean Cazeneuve care susține că toate aceste firimituri de cunoaștere, absorbite de auditor la întîmplare, sînt poate mai dăunătoare decît utile dacă nu sînt asimilate, reclasate și prelun-gite prin meditație și lectură*). De altfel, succesiunea lor rapidă și ireversibilă nu îngăduie nici un răgaz meditației și nu permite întoarcerile înapoi.

Cultivarea audiovizualului în dauna ideilor și a emoțiilor vremelnice în detrimentul sentimentelor statornice duce la intensificarea vieții exterioare și diminuarea celei lăuntrice, la depersonalizare, la uniformizare, la creșterea entropiei sociale. În loc să înainteze spre o colectivitate alcătuită din unicate, societatea alunecă înapoi spre o masă de zerouri care așteaptă să i se pună în frunte un «unu» pentru a căpăta, temporar, o anume valoare.

Pentru a folosi efectele pozitive ale noilor mijloace de comunicare și a contracara efectele lor negative, instituțiile de cultură trebuie să fie nu numai centre de difuzare a informației, ci mai ales centre de creație. Ele trebuie să trezească originalitatea care doarme în fiecare om, să stimuleze creativitatea fiecăruia. Dezvoltarea multilaterală a orînduirii socialiste implică o dezvoltare fără precedent a conștiinței umane și a forțelor de creație.

*) Jean Cazeneuve, *Sociologie de la radiotélévision*, Paris, P. U. F., 1965, p. 113.

discret pînă la disperare

De obicei, oamenii aflați în primejdie strigă după ajutor... N-are importanță cum se formulează colacul de salvare, important e că omul țipă, caută ajutor.

Există și un individ care, în orice situație s-ar afla, preferă să-și țină gura... Chiar dacă riscă să se inee, preferă să moară decît să țipe după ajutor. Discreția e mai mare decît frica de moarte. Înainte de orice, discreția. Discreția e chezașia succesului.

Cum se explică această pudoare dusă pînă la extrem? Bineînțeles, individul n-are nimic eroic. El a fost învățat să ducă o viață subterană. Tot ce face, face pe furiș. El nu trăiește, — în sensul normal al cuvîntului — ci «fură ceva de la viață». Bineînțeles, fură! Și asta se face în condiții optime noaptea. De aceea individul nostru are o psihologie de pasăre de noapte. Viața e pentru el o pradă care trebuie prinsă în ciocul lui ascuțit și multilateral. Chiar dacă-ți strînge mîna, te roagă să păstrezi discreția.

— Mormint! Să nu mai afle nimeni...

De aceea nimeni nu l-a văzut la față. Nu se știe ce ochi are și ce număr poartă la pantofi. Știe să-și ascundă ghearele.

Toate relațiile lui cu oamenii sînt sub semnul complicității. Chiar cînd îți propune să bei o bere împreună, îți lasă impresia că vrea să te arunce în cine știe ce afacere necurată.

— Hai să bem o bere împreună. Dar numai noi...

El nu știe să aibă prieteni, ci doar să se inhăiteze. Și cine nu se inhăitează cu el, înseamnă că face parte din altă bandă. Are o psihologie de borfaș în tot ce face, pînă și soarele îl privește din acest punct de vedere. Numai întunericul îi prieste. Numai bezna îi dă un sentiment de securitate. Toată problema e ca individul să fie scos la lumină. E suficientă o rază de lumină pentru ca individul nostru să se destrame.

AUTOMOBILIȘTI, ATENȚIE!

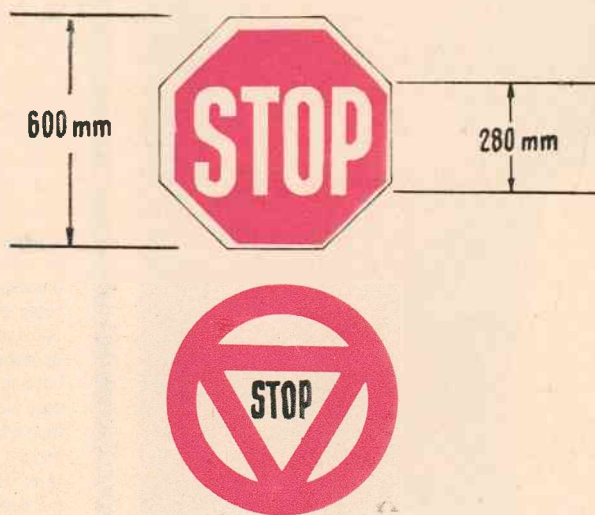
Recent s-a luat măsura schimbării formei rotunde a indicatorului rutier «OPRIRE LA INTERSECȚIE». Noul indicator introdus în standard are aceeași semnificație, deosebindu-se doar prin forma octogonală. Pe fondul roșu (de culoare ~~roșu~~ în fotografia noastră) cu chenar alb al noului tip de indicator este înscris cu litere de culoare albă cuvîntul «STOP».

Indicatorul amintit are avantajul că, privit de la spate, poate fi ușor recunoscut de către conducătorii auto ce străbat artera prioritară, întrucît forma octogonală elimină eventualele confuzii ce apar în prezent datorită formei rotunde, asemănătoare cu a altor indicatoare de interdicție, restricție și dirijare.

De reținut că, pînă la generalizarea acestui nou tip de indicator rutier, semnificația indicatoarelor rotunde «OPRIRE LA INTERSECȚIE» rămîne valabilă.

Oprire la intersecție

— dimensiunea curentă —

CUI ÎI E TEAMĂ DE TARANTULĂ?...

...în nici un caz Barbarei Walker, conservatoare la Muzeul de istorie a naturii din Liverpool. Ba, judecînd după surisul ei, vom conchide că Barbara e foarte satisfăcută de noua achiziție a muzeului, o rarismă și extrem de primejdioasă specie de arahmidă din Arizona-S.U.A.

AU ȘTERS PRAFUL...

O ilustră pînă din veacul trecut, «Dimineața executării strelîșilor» de V.I. Surikov, expusă în celebrele galerii moscovite «Tretiakov», a fost înfățișată publicului în haină nouă. Un grup de specialiști-restauratori a procedat la o fină și migăloasă operație de înlăturare a firelor de praf adunate de-a lungul a nouă decenii! Ștersul prafului de pe tablou n-a durat decît... patru luni.

de Victor BĂNCIULESCU

SĂ URÎM URA DE RASĂ

Televiziunea vest-germană a programat la 26 decembrie anul trecut primul episod din serialul pentru tineret intitulat «Jenny și Jonny» sau «Copiii întregii lumi». Ca și alte cinci spectacole-seriale realizate de UNICEF, «Jenny și Jonny» își propune să combată prejudecățile rasiale în rândurile tineretului și copiilor, dar nu numai ale lor. Iată o scenă din spectacol, în care poate fi cu ușurință recunoscut popularul cântăreț de muzică ușoară Udo Jürgens.

școala automobilismului

Parcă niciodată mai bine decât cu prilejul exodurilor de sfârșit de săptămână nu s-a putut verifica și confirma expansiunea automobilistică a țării. Sărbătorile de iarnă și vacanțele aferente au copleșit tronsoanele de autostradă București—Brașov cu impresionante fluxuri și refluxuri motorizate. Weekend-urile dau măsura exactă a zestrei tehnice cu care s-a îmbogățit poporul nostru.

Pe lângă motivele de îndreptățită îngrijorare pe care în asemenea ocazii (din pricina accidentelor) și le asumă organele de supraveghere a circulației rutiere, există în constatările de mai sus și suficiente justificări pentru satisfacție. Numărul mare, tot mai mare, de mașini personale reprezintă nu numai un lux individual sau o cerință utilitară facilitată, ci și — prin suma automobilelor — o avere tehnică națională. (Această apreciere ar trebui să și-o însușească în primul rând factorii răspunzători de aprovizionarea cu piese de schimb pentru autoturisme, care continuă să-i trateze pe posesorii de mașini ca pe niște privilegiați abominabili; dar asta-i altă poveste, de care ne vom ocupa, probabil, într-un viitor apropiat.)

Creșterea impetuoasă a parcului de automobile ridică, firește, o seamă de probleme — și în primul rând economice — impuse de o perspectivă deloc îndepărtată. Modernizarea rețelei de străzi, ameliorarea mijloacelor de dirijare a circulației, sporirea posibilităților de aprovizionare cu lubrifianți, crearea unui sistem de auto-servicii rațional organizate (cele existente sînt din păcate foarte primitiv configurate!) și multe altele stau desigur pe agenda responsabililor.

Pentru astăzi ne-am propus să atragem atenția asupra faptului că expansiunea automobilistică — cu toate consecințele ei — nu este doar o chestiune de ordin material, economic, industrial, ci și una — nu mai puțin importantă — de educație. Explozia automobilistică la care asistăm se produce concomitent cu creșterea unor noi generații, care trebuie pregătite pentru fenomenul pe care-l însoțesc. Un tineret care va trăi în compania (sau — cine știe? — sub tirania) motoarelor trebuie să fie preparat, avertizat, avizat. Cunoașterea automobilului va face în curînd parte — necesarmente — din bagajul pentru viață al oricărui tînăr. Dar ca în fiecare călătorie (spre viitor) valizele trebuie făcute din vreme.

Iată, așadar, o problemă de educație, care nu poate fi limitată la prematura diagonală albă și la manșetele albe cu care pionierii învață regulile de circulație. Instruirea în acest domeniu trebuie extinsă. Să nu ne fie teamă a da automobile (sub supraveghere) pe mîna tinerilor. Să-i învățăm, încă în școală, să conducă mașinile, așa cum îi obișnuim cu experiențele de fizică sau de chimie. Abecedarul automobilistic trebuie să facă parte din tolba bachelareului, pentru că posesia lui este — în epoca în care trăim — semn de maturitate civică. Nu vrem oare ca fiecare adolescent care părăsește băncile școlii să fie un cetățean deplin pregătit pentru viață? N-ar fi inutil de luat în considerare, în acest sens, și atracția inevitabilă pe care mașinile o exercită asupra spiritelor tinere (delicvența juvenilă în domeniul furtului de automobile este un semnal de alarmă de luat în seamă!). Precum numărul mare de minori victime ale accidentelor de circulație dezvăluie o anumită lipsă de reflexe în raport cu traficul rutier.

Prin agrementul Ministerului Educației și Învățămîntului și cu sprijinul Automobil-clubului român (direct interesat), introducerea studiului automobilistic în școli ar putea deveni în curînd o realitate foarte necesară și extrem de utilă.

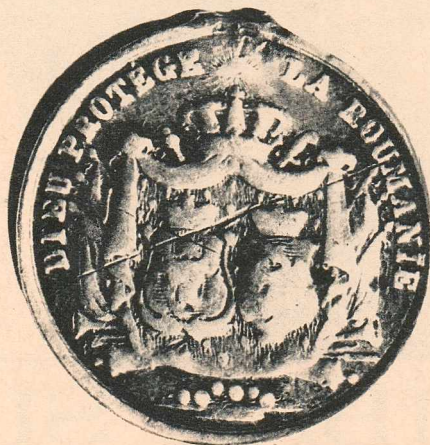

CÎNTA FANFARA

Mai mult de o sută de ani au trecut de cînd minierii polonezi din bazinul carbonifer al Sileziei au înființat prima lor fanfară alcătuită exclusiv din «chalamaia», cum se numesc straniile instrumente pe care le vedeți în fotografie. Tradiția s-a păstrat intactă încît și astăzi, la toate serbările miniere, fanfara chalamaia, alcătuită din tineri și bătrîni, constituie numărul de atracție.

VOX POPULI

Membrii divanurilor ad-hoc, constituite în perioada pregătirii Umirii, au fost purtătorii primelor insigne românești. Este vorba de cele două medalii Divanul ad-hoc din Muntenia și Divanul ad-hoc din Moldova, pe care deputații respectivi le purtau prinse pe piept ca semn al înaltei lor atribuții. Cele ale deputaților moldoveni erau din argint, iar ale muntenilor, din aur, pe revers cu cunoscutul adagiu latin VOX POPULI, VOX DEI. Cîteva dintre aceste prime medalii-insigne românești s-au păstrat pînă în zilele noastre și sînt acum în patrimoniul cabinetului numismatic al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste Romînia.

CINCI LITERE RECOMANDĂ CALITATEA:

terom®

Nu e multă vreme de când familia firelor și fibrelor chimice s-a îmbogățit cu un nume nou.

terom, care se fabrică în una dintre cele mai noi și mai moderne întreprinderi specializate din sud-estul Europei — Uzina de fibre sintetice din Iași.

Datorită excepționalelor sale calități,

terom înlocuiește cu succes fibrele naturale de lână

(lână sintetică de 3 și 4 den),

bumbacul (bumbac sintetic 1, 3; 1, 5 den),

inul (în sintetic 6 den), situându-se din punct de vedere calitativ

la nivelul celor mai buni poliesteri cunoscuți în lume: tergal, terilenă, trevira, dacron, diolen, terilenka etc.

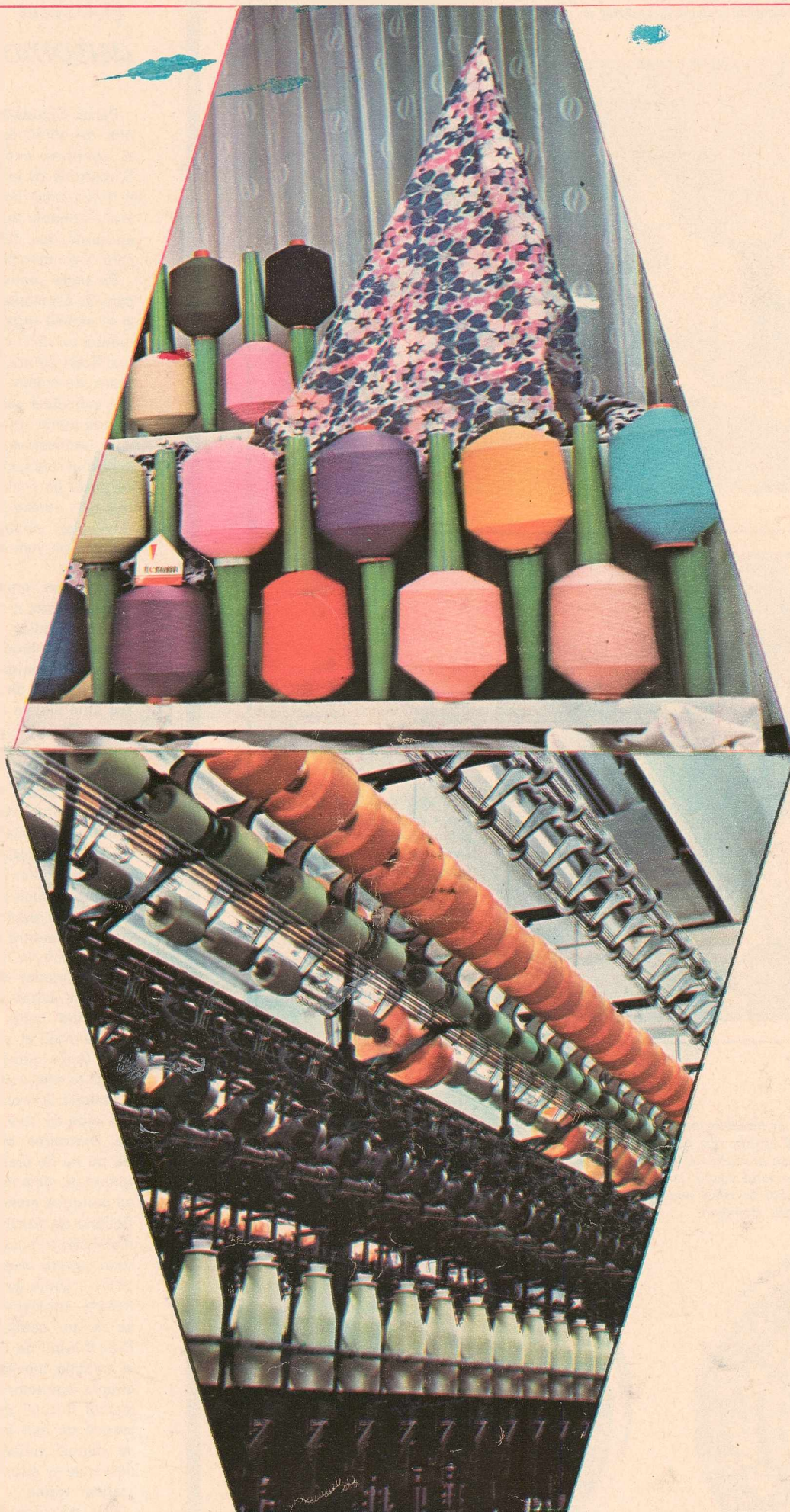
Țesăturile din fibre poliesterice **terom**

sînt utilizate la confecționarea articolelor de îmbrăcăminte de diverse tipuri. Aceste articole

au căpătat o largă întrebuințare datorită rezistenței deosebite la șifonare și întreținerii extrem de ușoare. Din firele textile

terom (45; 68 den) se obțin

țesături subțiri, cu aspect mătăsoș, luciu plăcut, folosite la

confecționare lenjeriei, perdelelor cămășilor bărbătești etc.

Vopsite în culor moderne, atrăgătoare firele texturate (150 den utilizate în industria tricotajelor conferă acestor tușeu plin, linoș frumusețe

permit o spălare ușoară și o uscarea rapidă păstrându-și dimensiunile inițiale

Datorită calităților lor — stabilitate, elasticitate mare și alungire mică, viață lungă —

firele tehnice grosier (250 den și 1 000 den simple sau multiplicare) pot fi utilizate

în diverse scopuri: curele de transmisii, plase pescărești etc.

iar cele tratate special pentru aderență la cauciuc se folosesc cu succes

în industria cordurilor pentru anvelope **terom**

este produsul ideal folosit în orice ocazii

Vă stă la dispoziție pentru comenzi ferme și asistență tehnică

UZINA DE FIBRE SINTETICE IAȘI

șos. Țuțora nr. 175

terom R —

marcă de prestigiu a industriei de fibre chimice din România pentru firele și fibrele poliesterice produse

Uzina de fibre sintetice din Iași Exportatc **CENTRALA INDUSTRIALĂ DE FIBRE CHIMICE SĂVINEȘ**

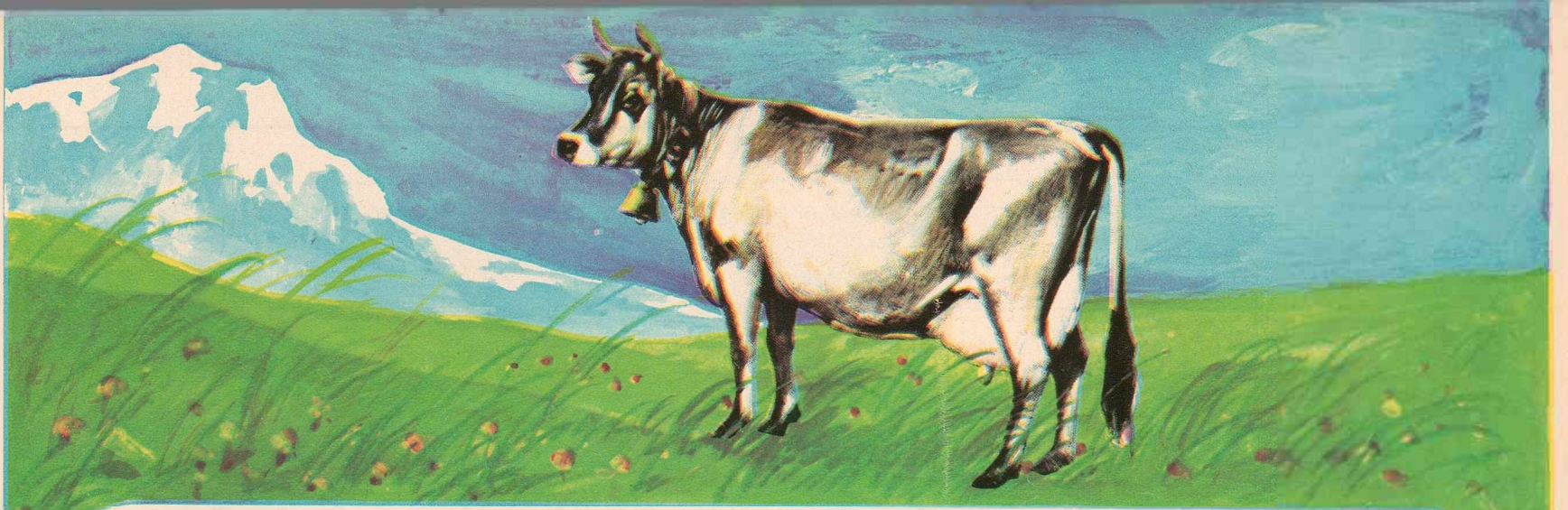
Specialiștii noștri creează în permanență produse noi

procese noi de fabricație le îmbunătățesc pe cele existente

UZINA DE FIBRE SINTETICE

Iași - șos. Țuțora nr. 175

o veste bună pentru clujeni

NAPOLACT, Cluj, bd. Lenin 95, tel: 2 10 53

«NAPOLACT», întreprindere pentru industrializarea și prelucrarea laptelui din Cluj, bd. Lenin nr. 95, tel: 2 10 53, a pus în vânzare delicioasa înghețată Polar și Sport, produse pe bază de lapte și esențe naturale livrabile în cornete comestibile sau în pahare de material plastic (130 g) și ambalaj de hirtie cerată (50 g). Consumați cu încredere noile noastre produse, care se găsesc în permanență la magazinul de prezentare NAPOLACT din Cluj, Piața Mihai Viteazul nr. 7, precum și la tonetele amplasate în parcul orașului și cartierul Gheorgheni.

săptămână în lume

Activitatea desfășurată de partidul și statul nostru în cele aproape două săptămâni ale lui 1972 ilustrează elocvent continuitatea unei prezențe active, principiale, consecvente, a României în marea bătaie pentru triumful cauzei colabcrării, progresului și păcii în lume. Această afirmare în arena mondială prilejuieste implicit desfășurarea unei activități profund internaționaliste a Partidului Comunist Român, a României socialiste. Fapte înregistrate de cronica acestor zile vin să adauge noi mărturii concrete ale acestei politici. Întâlnirea dintre secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Partidului Comunist din Belgia, Marc Drumaux; primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a președintelui Organizației Poporului din Africa de sud-vest (S.W.A.P.O.) Sam Nujoma și a delegației Partidului Socialist Popular din Danemarca condusă de Sigurd Omann, președintele partidului; mesajul adresat celei de-a V-a Conferințe a Organizației de solidaritate cu popoarele afro-asiatice de către președintele Consiliului de Miniștri al țării noastre, Ion Gheorghe Maurer; prezența unor delegații ale partidului nostru la sărbătorirea semicentenarului Partidului Comunist din Chile și la lucrările Congresului al III-lea al Partidului Comunist Libanez; reprezentarea Frontului Unității Socialiste la aniversarea Zilei independenței Sudanului și la Congresul Uniunii Socialiste Sudaize — sînt, toate acestea, manifestări concrete ale neobositei activități desfășurate de partidul și statul nostru în interesul unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste.

Afirmată cu vigoare crescînd în cursul anului trecut, necesitatea transunerii în fapt a ideii conferinței securității europene — căreia țara noastră îi acordă o deosebită și consecventă atenție — se află și la acest început de an în centrul preocupărilor statelor continentului nostru. Ea a fost abordată în convorbirile de la Belgrad ale reprezentanților ministerelor de externe ale Iugoslaviei și Turciei, în cadrul ședinței Comisiei naționale a R.P. Ungare pentru problemele securității și colaborării europene, într-o serie de declarații ale unor importante personalități politice vest-europene. Astfel, primul ministru al Italiei, Emilio Colombo, a reafirmat într-o convorbire cu corespondentul ziarului «Pravda» că «guvernul italian și-a declarat, printre primele în Europa, atitudinea pozitivă față de convocarea conferinței general-europene de securitate», iar ministrul de externe francez, Maurice Schumann, într-un interviu acordat ziarului vest-german «Die Welt» a menționat că țara sa se pronunță în favoarea organizării conferinței, adăugînd că pregătirea multilaterală a acesteia poate și trebuie să înceapă în timp pentru ca reuniunea să aibă loc în 1972. În contextul eforturilor îndreptate spre crearea și consolidarea unui climat propice securității și colaborării pe continentul european, de o reală importanță apare declarația lui Maurice Schumann că Franța intenționează să recunoască Republica Democrată Germană după primirea celor două state germane în O.N.U. — pînă atunci continentul să dezvolte relațiile cu R.D.G. pe plan economic și cultural — ca și precizarea purtătorului de cuvînt al guvernului R.F.G. în legătură cu aceasta, din care rezultă că «Bonnul se așteaptă ca după admiterea celor două state germane în O.N.U. și aliații R.F.G. să recunoască R.D.G.» și că «ar fi rău să interzici altora să facă un lucru spre care aspiri tu însuși».

În raport cu tendințele spre realism, spre destindere, manifestate pe eschierul european, contrastează violent fapte ca noua escaladă a operațiilor militare desfășurate de Statele Unite în Indochina și indeosebi atacurile aeriene împotriva R.D. Vietnam. Acestea au stîrnit profundă îngrijorare și valuri de proteste în rîndul opiniei publice mondiale și din interiorul S.U.A. În interviul televizat care a consemnat anunțarea intenției președintelui S.U.A., Richard Nixon, de a candida la alegerile prezidențiale din noiembrie a.c., interlocutorul său l-a pus față-n față cu promisiunile făcute în campania electorală din 1968 că se va pune capăt războiului din Indochina. Or, războiul continuă. Iar popoarele — și istoria — judecă în raport de convergența vorbelor cu faptele.

Acest altă de bogat în evenimente început de an nu poate fi consemnat fără a face de asemeni referire la o serie de elemente ce reflectă o tendință viguroasă în viața internațională contemporană: popoarele sînt mai hotărîte să dispună de dreptul lor legitim de a valorifica ele însele și în interesul lor propriu resursele de care dispun, să-și consolideze suveranitatea națională și pe plan economic. Privite sub acest unghi de vedere, denunțarea de către Venezuela a așa-numitului «tratată de reciprocitate comercială» cu Statele Unite, decizia guvernului costarican de a trece sub controlul statului societatei anglo-americane de căi ferate «Northern Railways Co», ca și cea a guvernului peruvian de a institui controlul de stat asupra întreprinderilor străine, negocierile de la Geneva ale țărilor membre ale O.P.E.C. cu companiile petroliere occidentale — toate acestea, prezentînd un caracter aparent doar economic, au, în ultimă instanță, o semnificație de o mare importanță politică.

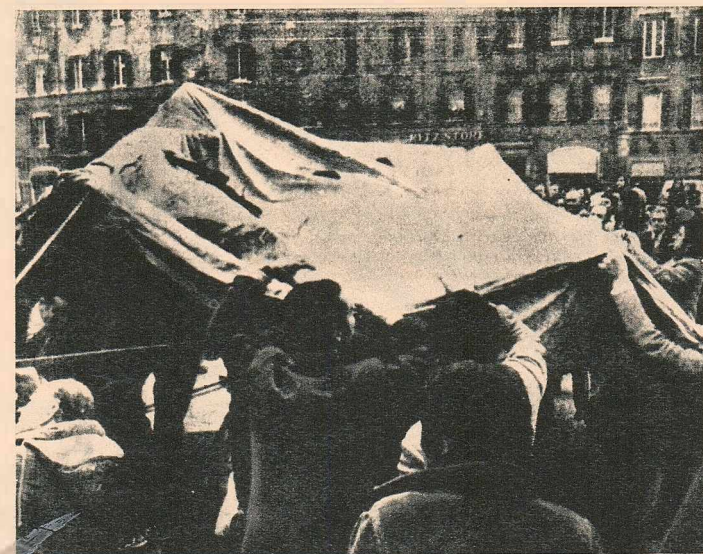
I. CIOARĂ

Marti, 11 ianuarie 1971

mujibur rahman la dacca

După eliberarea sa, șeful Mujibur Rahman, liderul partidului Liga Awami din Pakistanul de Est, a părăsit Rawalpindi cu un avion pus la dispoziția sa de guvernul pakistanez, fiind condus la aeroport de președintele Pakistanului, Zulfikar Ali Bhutto, cu care a avut în prealabil convorbiri. Înainte de a sosi la Dacca (în fotografie) a făcut escale la Londra și Delhi, unde a avut întrevieri cu primul ministru englez Edward Heath și liderul opoziției H. Wilson și, respectiv, cu primul ministru indian Indira Gandhi.

s-a întîmplat în piazza di spagna

Nu este o secvență de film. Nu este nici reconstituirea unei operațiuni polițienești împotriva unei bande care a prădat vreo bancă. Instantaneul dramatic a fost realizat în Piazza di Spagna din Roma de către un cameraman aflat din întîmplare la balconul unei clădiri. Pelicula a putut înregistra scena atacului polițienesc împotriva unui grup de muncitori italieni adunați în această piață cu intenția de a ridica un «cort al solidarității» în sprijinul tovarășilor lor baricadați de luni de zile în fabricile ocupate. «De mulți ani — scrie «Paese Sera» — n-am mai asistat la o acțiune atît de violentă, atît de provocatoare, atît de premeditată ca aceea la care s-a dat poliția în Piazza di Spagna contra unui grup de muncitori». Documentul fotografic este el însuși edificator. În imaginea de sus, muncitorii ridicînd «cortul solidarității», înainte de atacul poliției dezlîntuit sub pretextul că a fost ocupat un loc public.

Chile: împotriva manevrelor reacționii

Încercările tot mai insistente ale cercurilor reacționare din Chile de a submina guvernul de unitate populară prezidat de Salvador Allende au stîrnit un val de indignare în rândurile maselor populare chiliene, sesizate de pericolul manevrelor politice la care se adău în prezent partidul democrat-creștin al lui Frey, în colaborare cu partidul național al lui Alessandri și cu forțele de extrema dreaptă. Reacțiunea a trecut la atacuri directe la presa guvernului popular, iar partidul democrat-creștin a și formulat cereri privind limitarea acțiunii de naționalizare a întreprinderilor, luînd astfel apărarea monopolurilor străine. Adversarii lui Allende se opun de asemeni extinderii participării muncitorilor la controlul activității în întreprinderi. În cadrul unei mari manifestații de masă, organizată în semn de protest contra conspirației reacționare, a fost adoptată o moțiune semnată de reprezentanții tuturor partidelor Uniunii Populare, prin care se exprimă hotărîrea de a se continua lupta pentru apărarea cuceririlor democratice pe drumul spre socialism. Moțiunea oblighează clasa muncitoare în bătălia contra reacționii. Într-un mesaj adresat prin radio poporului, secretarul general al C.C. al Partidului Comunist, Luis Corvalan, declară că forțele populare vor face totul pentru a bara calea fascismului și a reacționii.

În imagine, aspect de la demonstrația din Santiago în sprijinul guvernului Allende, la care au luat parte peste o sută de mii de persoane, majoritatea muncitori și tineri studenți.

Probe acuzatoare

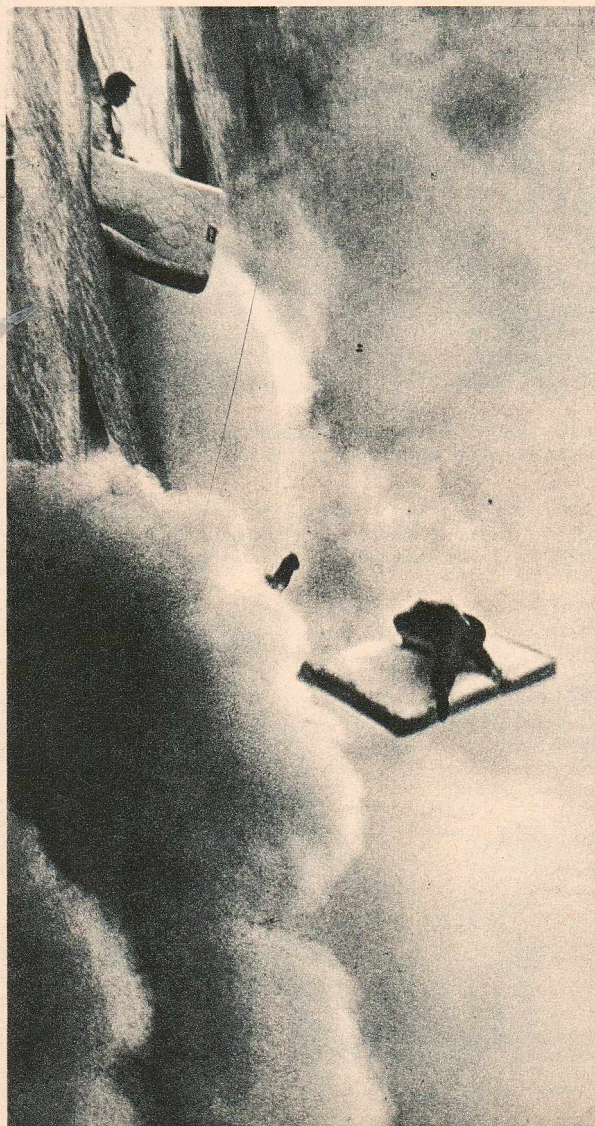
Prilejul unei conferințe de presă organizate la Hanoi, în cadrul căreia au fost condamnate probele raidurilor agresive efectuate asupra teritoriului R.D. Vietnam de formații de avioane americane — care au bombardat și mitraliat regiuni populate, provocînd pierderi de vieți omenești importante și pagube materiale — au fost înfățișați ziaristilor și citiva dintre piloții capturați pe cele 24 avioane americane doborîte în perioada 18-30 decembrie.

Statuia libertății sub ocupație

Adversarii americani ai războiului din Vietnam nu-și epuizează formele de protest împotriva continuării inutile și dezastruoase a operațiunilor militare în Indochina. Una dintre acțiunile cele mai originale și de răsunet este aceea inițiată de 16 militari americani reînțorși din Vietnam. Ei s-au baricadat timp de câteva zile în încăperile situate la baza soclului Statuiei Libertății din fața New Yorkului, pentru a-și exprima simbolic indignarea față de războiul murdar la care este silit să participe tineretul american. Încercările autorităților de a-i soma, pe diferite căi, să părăsească încăperile ocupate s-au soldat cu un răspuns ferm: «Nu vom pleca de aici pînă cînd președintele Nixon nu va anunța data exactă a întoarcerii acasă a tuturor militarilor americani trimiși în Asia de sud-est».

Și pentru ca nimeni să nu se îndoiască de patriotismul celor 16 veterani curajoși, aceștia au urcat cele 305 trepte ale Statuiei Libertății pentru a arboră, pe cununa de bronz, drapelul american, ca semn al protestului lor simbolic.

«saltul morții»

«A fost o noapte de groază; a fost pur și simplu infernal». Iată mărturia supraviețuitorilor incendiului de la Taeyonkak-Hotel din Seul (Coreea de Sud). O clădire de 22 de etaje a fost în întregime cuprinsă de flăcări în urma exploziei unei butelii de gaz metan. 2 000 de pompieri, soldați și polițiști n-au putut localiza focul, care s-a extins cu repeziciune. La ora izbucnirii incendiului, 203 din cele 240 de camere ale hotelului erau ocupate. Panica produsă a amplificat tragedia. În toila nopții, zeci de oameni au fost asfixiați sau arși de vii. Mulți au sărit pe ferestre, punîndu-și zadarnic speranța doar într-o pernă sau o saltea. Rezultatul: 156 morți, 70 de grav răniți. Directorul hotelului a fost arestat, fiind acuzat că nu a asigurat ieșiri speciale în caz de incendiu. Dimpotrivă, după cum a constatat comisia de anchetă, toate ușile spre locurile de acces la mijloacele de combatere a incendiului erau încuiate, pentru ca nici un client să nu poată părăsi hotelul... fără a plăti.

Prin amploarea și urmările sale incendiul de la Taeyonkak-Hotel este unul dintre cele mai catastrofale din ultimii 100 de ani.

devalorizare, revalorizare și... pierderi

După devalorizarea dolarului și revalorizarea yenului, la Tokyo, în marile magazine s-au deschis din import au apărut «reclame» sui-generis cu astfel de inscripții cu iz amar: «yenul s-a reevaluat, mărfurile noastre s-au devalorizat», reflectând nemulțumirea comercianților care au înregistrat pierderi la mărfurile achiziționate înainte de declarația președintelui Nixon din Azore. O stare de spirit similară se manifestă de altfel în aceste zile și în cercurile marilor industriști niponi, care consideră reevaluarea yenului excesivă și exprimând lipsa unei politici independente a guvernului japonez. Concretizând motivul acestei nemulțumiri, ziarul «Japan Times» a publicat un grafic din care reiese că va fi diminuată capacitatea de acțiune pe piața internațională a industriilor de aluminiu, mașini electrice, textile.

belgrad-„gazella” traficului rutier

Nu departe de vechea gară centrală din Belgrad a fost construit un nou pod pentru traficul rutier, ce intersectează terasamentul de cale ferată și panglicile de beton ale șoselelor. Construcția recent dată în exploatare și denumită sugestiv «Gazella» se remarcă nu numai prin linia sa modernă ci și prin multiplele posibilități pe care le oferă locuitorilor capitalei iugoslave de a comunica direct cu Novi Beograd, partea nouă a orașului de pe Dunăre și Sava.

la valletta — măsurile populare

În fața parlamentului din La Valletta un mare număr de locuitori ai capitalei malteze s-au adunat recent pentru a-și exprima satisfacția față de hotărârea anunțată de primul ministru Dom Mintoff de a fixa o dată limită — 15 ianuarie — pentru retragerea trupelor britanice din insulă. Această măsură, consecință firească a politicii de independență promovate de guvernul Mintoff de la instalarea sa la putere, în vara trecută, a fost urmată în zilele din urmă de interzicerea folosirii de către Flota a VI-a a S.U.A. a instalațiilor din Malta.

implicațiile unei urmăriri „ca-n filme”

Nu numai pădurea, ci și fermele din apropiere au fost cercetate. Sediul asociației sportive pentru dresarea cîinilor se afla însă în afara perimetrului incriminat...

Sfârșitul urmăririi. Elicopterul a aterizat în fața mașinii suspecte. Are loc un schimb de focuri. Singurul rănit: austriacul Kurt Vicenik, presupus a fi șeful bandeii. Ceilalți doi gangsteri, francezii François Mattei și Charles Donnadelli, sînt de asemenea arestați.

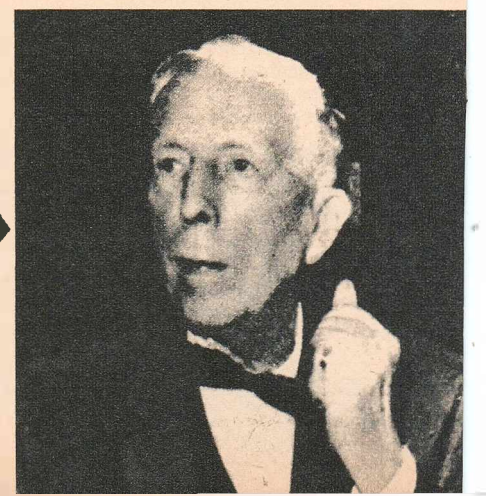

Peste 600 de polițiști au participat la operațiunea de mare anvergură pentru capturarea celor trei bandiți care au jefuit recent o bancă din Köln. Ținînd funcționarii băncii și pe clienții ce se aflau în incinta ei sub amenințarea mitralierelor, bandiții au scos din seifuri 300 000 mărci. Apoi au cerut ca retragerea să le fie asigurată de doi funcționari superiori ai poliției, pe care i-au luat ostatici și, de asemenea, să li se pună la dispoziție o furgonetă. Cei trei au pornit apoi spre sud, urmăriți de un șir de mașini lung — după mărturiile presei — de peste un kilometru, în care se aflau nu numai polițiști, ci și reporteri, fotoreporterii și operatori de televiziune care transmiteau «în direct» evoluția operațiunii. Convoiuil a trecut prin Bonn, Koblenz și Mainz, îndreptîndu-se spre granița cu Franța. Seara tîrziu, cei doi ostatici — Werner Hamacher, șeful brigăzii criminale din Köln, și Hans Krauss, șeful brigăzii de intervenții rapide — au fost eliberați. Puțin timp după aceea, gangsterii au abandonat furgoneta și s-au făcut nevăzuți în pădurea Kierchel, la cîteva kilometri de frontiera cu Franța, pe care se presupunea că vor încerca s-o treacă. Unitățile de poliție, un număr mare de cîini specializați, precum și elicoptere ale armatei au răscolit pădurea și regiunea învecinată fără nici un rezultat. După aproape trei zile, cînd toate speranțele păreau pierdute, un elicopter a reperat pe șosea un automobil suspect. Arestarea a putut fi în sfîrșit operată. Cei trei bandiți se refugiaseră în localul unei asociații sportive pentru dresarea cîinilor. Foamea și frigul i-au determinat să-și părăsească, în ciuda riscurilor, ascunzătoarea.

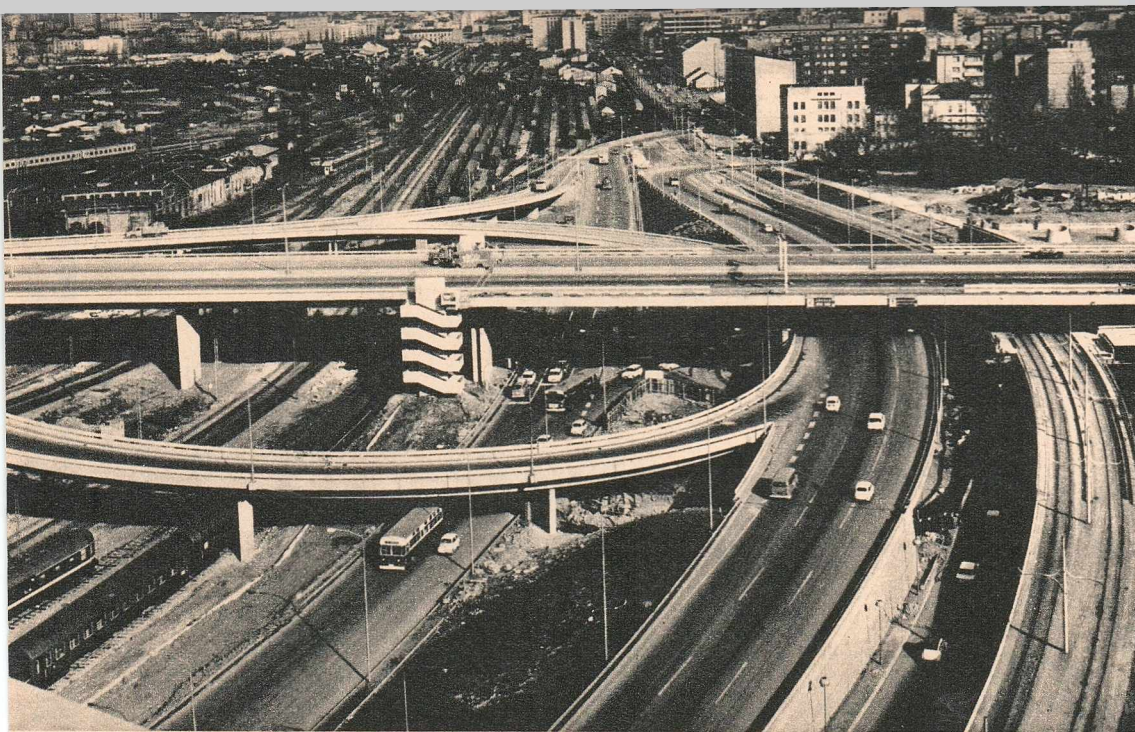
Petrecut la puțin timp după o altă acțiune gangsterească de răsnet, — spargerea în luna august a unei bănci din München — hold-up-ul de la Köln a alarmat opinia publică, atrăgînd încă o dată atenția asupra amploarei crescînde a banditismului în Republica Federală a Germaniei. La propunerea cancelarului Willy Brandt, problema luptei împotriva acestui fenomen urmează să fie discutată la sfîrșitul lunii ianuarie de ministrii președinți ai landurilor federale.

van gogh la paris

La Muzeul Orangerie din Paris a fost deschisă o expoziție Van Gogh. Toate cele 112 lucrări prezentate publicului parizian aparțin lui Vincent Van Gogh junior, nepotul marelui pictor, care a decis să doneze splendidă sa colecție unui muzeu ce se construiește în prezent la Amsterdam.

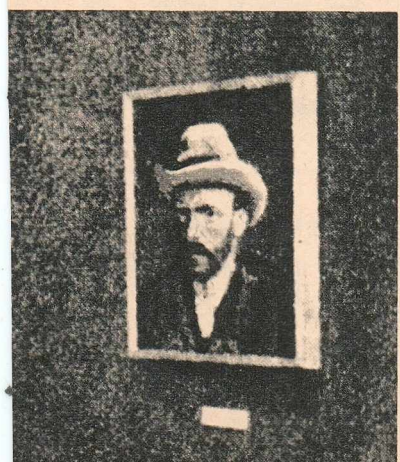
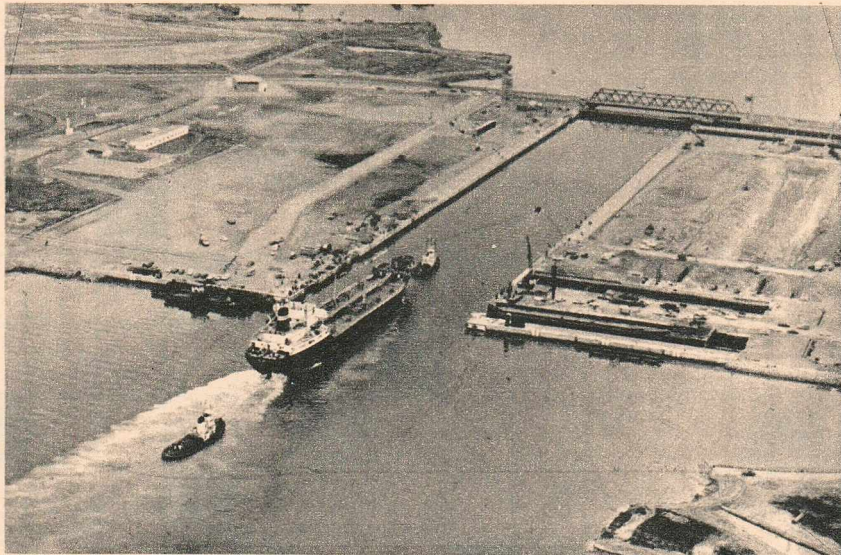

pentru giganții mărilor

400 m lungime, 67 m lățime, 24 m adâncime — ia-tă coordonatele noii ecluze maritime, cea mai mare din lume, dată recent în exploatare în portul francez Le Havre și datorită căreia vor putea pătrunde în port nave cu un deplasament de pînă la 250 000 tone.

cronica de trei secunde

MELODIA PREFERATĂ

«Secretarul lui Abraham Lincoln se numea Kennedy și l-a sfătuit: «Nu te duce la teatru, vineri». Un secol mai târziu, un alt Lincoln îi spuse lui Kennedy să nu se ducă, vineri, la Dallas. Abraham Lincoln a fost împușcat la teatru, pe la spate. Ca așa-zis autor al crimei, a fost desemnat John Wines Booth. Un secol mai târziu, la Dallas, pe stradă, Kennedy a fost ucis. Numitul Lee Harvey Oswald a fost acuzat ca făptaș.

Abraham Lincoln a fost ales președinte în anul 1860, John Fitzgerald Kennedy a fost ales președinte în anul 1960.

John Booth, asasinul lui Lincoln, înainte de a fi judecat de Corbett Boston a fost doborât, avînd soarta victimei sale. Oswald n-a fost mai norocos, s-a tras în el în plin. Se zice că Jack Ruby și-a făcut dreptate din răzbunare. Fiul președintelui Lincoln a ars cîteva hîrtii ale mortului pentru că ele compromiteau un membru al guvernului. Un secol mai târziu, Bob Kennedy arde corespondența fratelui său din «rațiuni de stat», ca anumite nume să scape.

Andrew Johnson, succesorul lui Lincoln, s-a născut la 1806. Lyndon Johnson, succesorul lui Kennedy, s-a născut la 1906.

Cred că ne putem întreba, comparînd aceste fapte, care din aceste două acțiuni a fost repetarea celeilalte. Afîind de moartea lui Luther King, se naște ideea că și această crimă nu a fost decît repetiția următoarelor.»

Acest articol e textul unui cîntec. Un cîntec al lui Serge Reggiani, interpret de muzică, zice-se, ușoară. Această cronică de trei secunde e pusă pe note și are melodia ei. La 20 ianuarie 1968 am debutat la «Flacăra» cu această rubrică și, de atunci, săptămîină de săptămîină, visul meu cel mai tainic a fost ca fiecare cronică de trei secunde să fie un text pentru o asemenea muzică ușoară. Las altora visuri mai mari, ambiții mai sfîșietoare... Las altora muzica sferelor, eu aud muzica ziarelor.

Radu COSAȘU

agendă

Un larg ecou favorabil a stîrnit în Venezuela hotărîrea anunțată de președintele țării, RAFAEL CALDERA, de revocare a tratatului comercial cu Statele Unite. Încheiat în 1939 și reinnoit în 1952, acest tratat, care prevedea livrarea către S.U.A. de petrol și minereu de fier în schimbul acordării unui regim preferențial mărfurilor nord-americane pe piața venezueleană, s-a dovedit a fi o frînă în calea dezvoltării industriale a Venezuelei.

RENATO GUTTUSO, pictorul militant italian de renume internațională a cărui creație își are principala sursă de inspirație în problemele politice ale omului contemporan, în lupta și idealurile mișcării comuniste și muncitorești italiene și internaționale, a împlinit zilele a-cestea 60 de ani. Cu prilejul aniversării, Luigi Longo, secretarul general al Partidului Comunist Italian, i-a adresat o călduroasă scrisoare deschisă de felicitare.

Perspective pline de pesimism în legătură cu Piața comună vest-europeană se degajă dintr-un recent interviu acordat ziarului elvețian «Sudkurier» de RALF DAHRENDORF, comisar însărcinat cu problemele externe ale C.E.E. Criza monetară interoccidentală declanșată în mai trecut — a menționat Dahrendorf — a compromis atât Piața comună agricolă cît și înfăptuirea așa-numitei «Uniuni economice și monetare» vest-europene.

Întîlnirea de la San Clemente (California) dintre președintele Nixon și premierul japonez EISAKU SATO a fost urmărită cu deosebit interes de comentatorii de presă, dat fiind contenciosul încărcat al raporturilor japono-americane, despre care «New York Times» își exprima nu demult temerea că ar putea evolua spre «un total fiasco politic și economic». Este vorba îndeosebi de condițiile acordului privind retrocedarea Okinawei și revalorizarea yenului.

Începînd de la 2 martie 1972, Ceylonul se va proclama republică, sub denumirea Republica Shri Lanka, și va părăsi Commonwealthul — stipulează proiectul preliminar al noii constituții ceyloneze aprobat de Adunarea constituantă a țării. Se traduce astfel în fapt unul dintre obiectivele principale ale guvernului condus de doamna SIRIMAVO BANDARANAIKE, constituit după victoria Frontului unit al forțelor de stînga în alegerile generale din 1970.

După ce repetatele sale cereri de grațiere au fost respinse, fostul lider sindical american JIMMY HOFFA, condamnat în 1967 la 13 ani închisoare pentru tentativă de corupție și deturnări de fonduri, a fost pus în libertate, cu nouă ani înainte de expirarea pedepsei, ca urmare a comutării sentinței de către președintele Nixon. Actul de grațiere îl obligă pe Hoffa să se abțină pînă în 1980 de la orice participare directă sau indirectă la activitatea vreunei organizații sindicale.

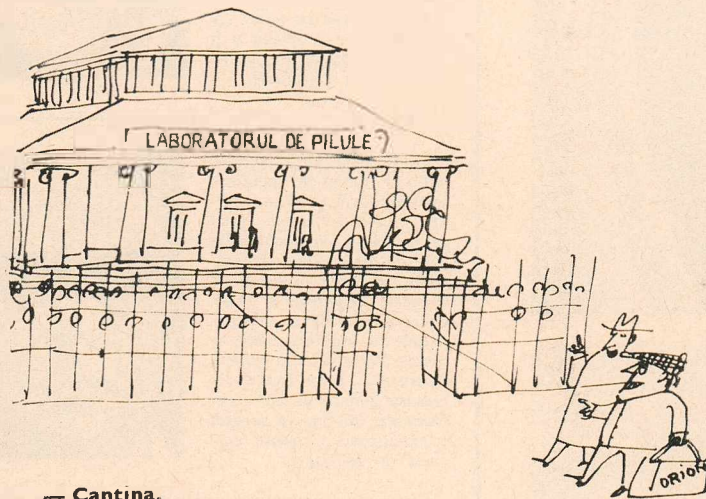

UMOR

de CIK DAMADIAN

ANTICIPĂRI PENTRU SECOLUL XXI

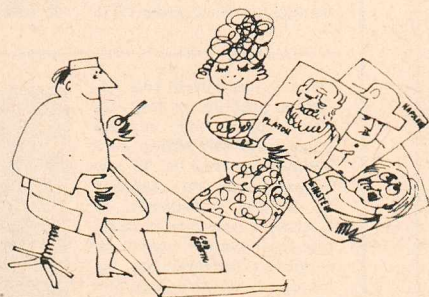

— Cantina.

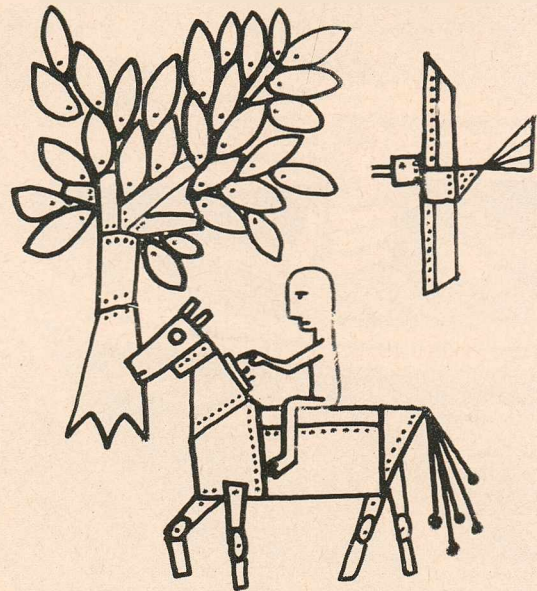

— Uraaa! Am descoperit
a 26 347-a particulă
elementară...!

— Ce vîrstă ai tinere?
— 95 de ani.

— Am ales modelele pentru codul genetic al
viitorului meu băiat!

METALICĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) A redat pe pînză «Ploaia de aur a lui Zeus» — Dacă-i viu, e mercur. 2) «Cetatea de foc» — Mititel de oțel. 3) Măsurile metalice — Metal cu... greutate. 4) Mijlocul rocii! — A făurit «Plumb» în versuri. 5) Naș — Cuza — Cuib! 6) Metal care se dă... pe față — Te poartă cu reducere pe drum-de-fier. 7) Primele la vorbă! — Muncitori în mină. 8) În atracție! — Trib fără căpetenie! — Cu strălucire alb-argintie. 9) Se brodează cu fir de aur și argint — A auri cu un strat subțire — Recuz! 10) Ploaie de plumb — Plante comestibile. 11) Foaie de tablă — Tare ca fierul.

VERTICAL: 1) Căutătorii linii de aur. 2) Planeta metalului lichid — Adevărat.

3) Astfel — Construcție metalică plutitoare — Margine de tablă! 4) Aureola sfinților — Molibden — Puțintel. 5) Cele de apă sînt confecționate din plumb (sing.) — Conține minereu. 6) Pară! — Cobalt — În rulment. 7) Bijuterii. 8) Ilustru fiziolog italian, 1737—1798, care a pus în evidență curentul electric care ia naștere în circuite închise — Mică planetă. 9) A bate pene — Obraz subțire — Aluminiiu. 10) Bătător cu fier la cap — Metafore pentru sîrmele incandescente. 11) Ambalaj metalic pentru alifii și paste — Învins de Timur Lenk în 1402, acest sultan al turcilor a fost purtat într-o cușcă de fier în batjocură și apoi ucis.

Dumitru IACOBESCU

Dezlegarea jocului «1-9-7-2», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AS — RECENTA. 2) VII — TANDEM. 3) INEDITA — LE. 4) OG — ACE — DER. 5) NUNTA — SEFI. 6) ROA — COJOC. 7) B — V — CUNUNA. 8) ILIC — LUNI. 9) SECULAR — CU. 10) AMIBA — INEL.

CARTE

● Radu Boureanu: **Miinile ore-lor**. Consecvent cu sine însuși, cu mijloacele lui distinctive, de expresie, poetul ascende, acum, în plină maturitate, noi și înalte trepte ale creației. «Păsări în zbor trec înălțimi; alpestre/o, mult mai mari, pînă devin ideea», sînt nu numai două frumoase versuri, ci și auto-definirea unei poezii în drumul ei suitor spre substanță (Editura Eminescu).

● Paul Everac semnează un volum de teatru scurt: **Urme pe zăpadă**, tipărit de Editura Eminescu.

● În colecția «Biblioteca critică» a aceleiași edituri a apărut **Bibliografia literară română ilustrată 1944-1970**. În volum (ediția e îngrijită de Eugenia Oprescu) sînt antologate textele unor critici asupra unui număr de poeți, prozatori, dramaturgi și critici «din ultimul sfert de veac». Cartea este destinată elevilor din ultima clasă de liceu. Lucrarea, în intenție utilă, e însă defectuos realizată. Mai ales prin lacunele din sumarul ei. Poate că nu am înțeles prea bine criteriile din scurta «notă asupra ediției» însă chiar și așa nu ne putem reține mirarea la constatarea unor absențe cu totul nejustificate. Să enumerăm câteva, fără nici o intenție de ierarhizare: Cicerone Theodorescu, Dan Deșliu, Ion Caraiou, Eugen Frunză, Victor Tulbure, Ion Bănuță, Iulian Vesper, Lucia Demetrius, Vlăicu Bărna, Mihai Dragomir, Aurel Rău, Kovács György, Veronica Porumbacu... Să concedem că într-o carte destinată tinerilor vîrstare scrisul acestora, conținind atîtea eficiente pagini de educație civică, merita atenția autoarei. Întocmită superficial, **Bibliografia...** nu-și atinge scopul de a «completa» lipsurile «de informare a elevilor», ba, dimpotrivă...

● Editura Univers a pus de curînd la îndemîna cititorilor, într-un singur volum, două din scrierile lui Alberto Moravia: romanul **Mascarada** (acesta e și titlul cărții) și **Epidemia** (nuvele). Satiră de mare vervă și ironie la adresa «unui dictator imaginar dîntro Americă Latină imaginată», precum și la aceea a modului de viață fascist. Traducerea (bună) de Niculina Benguş.

● **Electra** de Sofocle a apărut recent în traducerea în versuri albe a lui N. Carandino (Colecția Thalia, Editura Univers și Teatrul Național).

● Verificatul teatrolog Ioan Măssoff a scos în Editura Meridiane monografia **Petre Liciu și vremea lui**.

● Romanul lui Nicolae Jianu **Veneam din întuneric** a apărut într-o nouă ediție revăzută (Editura Eminescu).

● Cu inima strînsă însemnăm aici un gînd trist ca o lacrimă la întreruperea atît de brutală a cîntecului bunului prieten și poet George Dan.

CINEMA

● **Mirii anului II**. Coproducție S.N.E. Gaumont Paris-Rizzoli Films S.p.a.-Roma, cu participarea Studioului cinematografic București. Film de autor, un autor capricios și meticulos, Jean-Paul Rappeneau (Viața la castel), maestrul al dantelăriiilor comice, țesute, de data aceasta, din firele unei istorii captivante. Interpreți — oaspeții noștri de acum un an și jumătate: Jean-Paul Belmondo, Marlène Jobert, Laura Antonelli, Michel Auclair, Pierre Brasseur, Sami Frey, Julien Guiomar, Mario David, Charles Donner, Patrick Préjean, precum și Matei Alexandru, Șerban Cantacuzino. Imaginea — Claude Renoir.

● **Să cumpărăm o mașină de pompieri**. «Caut un prieten pentru toată ziua, prezența-i-vă la Matxi» — iată semnul sub care debutează acest delicat film închinat generozității și tandreței uma-

Marlène Jobert

ne. Regia — Hans Kratzert (DeFA-Berlin). În distribuție — Erwin Geschonneck, Friedel Novack, Petra Keling, Lars Peldschau.

● **Copacii mor în picioare**. Ecranizare naivă a cunoscutei piese a lui Alessandro Cassona. Regia — Memduh Un (Turcia). Scenariul — Safa Onal. Interpreți — Yildiz Kenter, İzzet Günay, Semra Sar, Kulisi Kentmen.

● **Cea mai frumoasă soție**. Damiano Damiani, cineast italian aplecat din ce în ce mai conștințios asupra problematicei sociale, izbutește cu acest film un document revelator al Sudului măcinat de prejudecăți și învrăjbi violente. Interpreți — Ornella Muti, Alessio Oraro, Gaetano Cimarosa, Amerigo Tot, Pier Luigi Apia.

● Jerry Lewis va realiza un film în Iugoslavia, intitulat «Ziua în care clownul a strigat».

● Mari actori pe ecranele noastre: Richard Burton (Anna celor o mie de zile), Ron Moody, Oliver Reed (Oliver), Nevena Kokanova (Duel straniu), Daniel Olbrychski (Pădurea de mesteceni), Rod Steiger, Christopher Plummer (Waterloo).

MUZICĂ

● Azi la Ateneu, concertul simfonic săptămînal al Filarmonicii sub conducerea dirijorului **Remus Georgescu**. Ascultăm: Preludiu, Intermezzo și Toccata de **Mircea Chiriac** (primă audiere); Concertul nr. 2 pentru pian de Mendelssohn Bartholdy — solist **Valentin Gheorghiu**; Simfonia I de Honegger (tot în primă audiere), marcînd inaugurarea «Integralei simfonioilor lui Honegger»; Suită din «Mandarinul miraculos» de Béla Bartok.

● Al doilea concert al Festivalului Mozart prezentat de Orchestra simfonică a RTV sub bagheta lui **Carlo Zecchi** are loc duminică 16 ianuarie în Studioul din strada Nufferilor și cuprinde trei dintre simfoniile mozartiene: în Sol major KV 199, în Do major KV 200 și în La major KV 201.

● Al treilea și ultimul concert al festivalului (20 ianuarie) este închinat unor lucrări mai puțin familiare săliilor noastre de concert: Serenada KV 588, Simfonia concertantă pentru vioară și violă (solisti, **Dino Asciolla** și **George Hamza**), Șase dansuri KV 509; Divertisment KV 251.

● Orchestra de studio a RTV își începe și ea, spectaculos, activitatea pe 1972: în versiune integrală de concert, opera «Puterea destinului» de Giuseppe Verdi (desemnată de unii muzicologi ca cea mai izbutită operă verdiană). Își dau concursul cîțiva solști dintre cei mai reputați ai scenei noastre lirice: **Nicolae Herlea**, **Ludovic Spiess**, **Zenaida Pally**, **Maria Slătinaru**, **Nicolae Florei**, **Constantin Gabor**, **Ion Stoian**, precum și cîțiva dintre tinerii cu certe perspective: **Mihaela Mărăcineanu**, **Mihai Panghe**, **Dan Muștescu**. Dirigează **Carol Litvin** (17 ianuarie, Studioul de concerte al RTV).

● Viitorul concert al Filarmonicii (Ateneu, 21 ianuarie) este dirijat de **Mircea Cristescu** și îl are ca solist pe violonistul austriac **Christian Thomas**. Program: în primă

audiere, cantata «Stejarul lui Horia» pentru cor de femei și orchestră; Concertul nr. 1 — adevărat test de virtuozitate violonistică — de Niccolò Paganini; Divertisment (suțită din «Sărutul zinei») de Igor Stravinski; «Marea — trei schițe simfonice» de Claude Debussy.

DISC

● **Paul Constantinescu** — una dintre cele mai complexe personalități ale muzicii românești, compozitor îndrăgostit de folclor — prilejuește casei noastre de discuri o apariție de autentică însemnătate: corurile «Miorița», «Doina olteanescă», «Patru madrigale pe versuri de Mihai Eminescu», în interpretarea formației camerale «Madrigal» dirijată de Marin Constantin. Discul ne reamintește dureros de dispariția fermecătorului și permanent inventivului creator. Cu atît mai mult ne mîhnește impietatea și indiferența ce au căluzit tipărirea unei mape cenușii, oareșicare, din care ne privește chipul, parcă dojenitor, al strălucitului Paul Constantinescu. Pentru diverși și ilustrați «boys» sau «federals» se mai găsește o fotografie colorată, pentru Paul Constantinescu nici măcar una descifrabilă! Păcat... (ECE-0532).

● «Du-mă acasă, măi tramvai», «Nu plîng pentru nimeni», «Mină, birjar» și «La căsuța albă», șlagăre de mare răsunset la vremea lor, n-ar mai spune nimic nimănu (as-tăzi) dacă n-ar fi cîntate de «cești-tînăr - minunat - ce - se - ncăpăținează - să - nu - mbătrînească»: **Gică Petrescu** (45-EDC-10 222).

● **Dumitru Constantin** — reprezentant autorizat al cîntului bănănean — cucerește mai departe noi teritorii pentru folclorul regiunii sale. Are și cu ce! Păcat că «Electrecora» nu ne spune mai mult despre solist și despre repertoriul pe care-l interpretează! (EPD-1 298).

PLASTICĂ

● **Mihaela Ștefănescu** face parte din acea generație de ceramisti care tentează să înfrîngă canoanele clasice. Considerînd că nimic nu e interzis, cît totuși e posibil, ea promovează reprezentări ale realității guvernate de structuri și imaginație, de o nouă spiritualitate, o ceramică mai cerebrală dar nu lipsită de utilitate și cu multe valențe decorative. Vocația constructivă, observată în precedenta expoziție personală (Kalinderu — 1970), se menține, evoluînd spre forme tot mai pure, spre o ceramică sculptural-decorativă, care, chiar în absența însemnelor exterioare (glazuri), captează și fascinează privitorul (Apollo).

● În pictura lui **Andonis Pappadopoulos** (n. 1940) coexistă două substraturi: reminiscențe ale unei lumi mediteraneene, simțită mai ales cromatic, și ecouri din reprezentarea spațială așa cum a promovată-o Chirico în pictura sa metafizică. Dar aceste surse sînt personalizate, iar sensibilitatea artistului acționînd unificator ne introduce într-un climat poetic evocator (Apollo).

● Referințele la o anumită realitate sînt aleatorii în pinzele lui **Teodor Boțîș** (n. 1938). Departe de narațiune, pictorul e preocupat mai degrabă de contrapunțile cromatice, de o anumită succesiune sincronică a culorilor. Asceza figurativă e însoțită și de una cromatică, artistul preferînd culorile stîlșe și grave (Apollo).

● «Obiectele albe cu reflexe», așa cum își intitulează lucrările **Victor Ciato** (n. 1938) sînt un experiment. Simbioză între forme asamblete în spațiu și lumină, ele sînt purtătoare ale unei fascinații optice de necontestat și de aici aceea multiplă valoare decorativă (Apollo).

● Printre marile manifestări ale anului 1972: 100 de ani de la naștea

rea lui **Gheorghe Petrașcu** (1872-1949), aniversare care va fi marcată de o amplă retrospectivă la Muzeul de artă. O altă retrospectivă, care va readuce în atenția publicului un pictor aproape uitat, va fi aceea dedicată lui **Ion Theodorescu - Sion** (1882-1939).

TEATRU

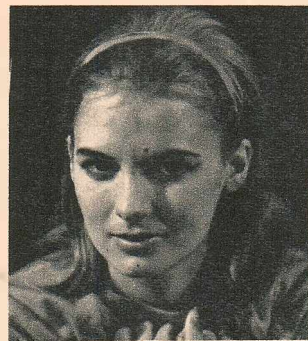
● **Fintina Blanduziei** de Vasile Alecsandri (Teatrul Nottara): fermecător spectacol conceput de Dan Nasta în spiritul reprezentațiilor de la ora premierei cu o sinceritate naivă ironizată cu duioșie de interpreti. Interpretarea — dominată de George Constantin (Scaur) — în general de foarte bună calitate: Eugenia Bădulescu, Ioana Manolescu, Al. Repan, Ion Popa, St. Radof, Constantin Brezeanu, Mihai Hero-vianu ș. a. Actorul Dan Nasta (Horațiu) servește cu zgîrnenie intențiile regizorului Dan Nasta.

● **Bietul meu Marat** de Alexei Arbuzov (Teatrul Național din Cluj), «piesă de cameră», punînd la încercare mai ales forța portretistică a actorilor, dirijată cu convenita discreție regizorală de Dan Alecsandrescu, în cadrul scenografic al lui T. Th. Ciupe. În roluri: Anca Neculce-Maximilian, Nicolae Iliescu, Ștefan Cristian Pisoschi.

● **Școala din Humulești** de Ion Luca: coproducție a Teatrului «Ion Creangă» cu cercul de teatru al Palatului Pionierilor, încercare mai curînd binevoitoare decît izbutită, a regizorului Ghebal Georgescu, relevînd din nou farmecul ușor cabotin al «copilului-minune» Valentin Zaharescu. Spectacol oarecare, plînd într-o mediocritate cenușie.

● **Focuri nestinse** de Paul Everac: din nou un spectacol semnat de Dan Alecsandrescu, de astă dată în Sala Studio 197 a Teatrului de stat din Arad — pe care îl conduce în calitate de director. În roluri — Costel Atanasiu, Iulian Copeca și Liviu Mărtinșu. După **Interesul general**, **Gaițele**, **Unchiul Vanea** și **Melodie varșoviană**, **Focuri nestinse** constituie a cincea premieră a stagiunii arădene.

● Aflăm că **ladul și pasărea** de Ion Omescu a intrat în repetiții, pe prima scenă a țării, sub conducerea regizorală a lui Al. Finți (semnalăm cu bucurie reparația sa pe afișul Naționalului). În distribuție: Irina Răchițeanu, Geo Barton, Ilinca Tomoroveanu, Valeria Gagialov, George Motoi, Ovidiu Moldovan.

Ilinca Tomoroveanu

TV

REPORTAJ. Reportajul din Țara Moșilor, semnificativ intitulat «Varianta la o doină» (duminică) ● Un fond prețios: timpul; despre schimburile II și III în întreprinderi va fi vorba într-una dintre secvențele emisiunii **Stop cadru** (luni) ● «Laudă tipografului» — un reportaj semnat de Dan Hăulică (miercuri) ● Reportaje de peste hotare: Miskolc — pitorescul oraș din R.P. Ungară (luni) ● Noua Zeelandă (miercuri).

DEZBATERI. Politica externă a României în emisiunea **Programul fĂuririi** constiente a viitorului (luni) ● Volumul lui Mircea Malița

«Aurul cenușiu» (e vorba, firește, de inteligența umană) în dezbaterile emisiunii **Cărți și idei**, cu participarea distinsului nostru savant Grigore Moisil (marți).

ȘTIINȚĂ. «O stea și nouă planete în obiectivul astronomiei și astronauticii» — subiectul emisiunii de știință **Mai aveți o întrebare?** (joi). LITERATURĂ. Emisiune de versuri patriotice din poezia clasică românească: Asachi, Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Alecu Russo, Alecsandri, Bolintineanu, Eminescu (sîmbătă).

TEATRU. Premieră muzical-dramatică: «Alexandru Lăpușeanu» de Alex. Zirra, după nvela ilustrată a lui Costache Negruzzi (marți). FILM. René Clair, Michèle Morgan, Gérard Philipe... Ați ghicit: «Marie manevre» (miercuri) ● Un film de Nikolai Lebedev — «Incredibilul Hlamida» (vineri).

MUZICĂ. Original chiar de la alegerea temei, compozitorul și incomparabilul conferențiar Leonard Bernstein își ilustrează lecția despre balet cu două păsări-balerine: lebăda lui Cealovski și pasărea de foc a lui Stravinski (duminică) ● Recital de operă Ludovic Spiess (miercuri).

FOLCLOR. Zona Mehedinți, de interferență între Oltenia și Banat, la **Vetre folclorice** (duminică) ● Turneul în Scandinavia al ansamblului folcloric de amatori «Tulnicul» (luni) ● Achim Nica, sol al cîntecului bănănean, **Interpretul săptămîinii** (miercuri).

Lili Ivanova

DIVERTISMENT. O originală emisiune realizată în comun de cîntăreți de muzică ușoară romîni și bulgari: Margareta Pislaru, Lili Ivanova, Anda Călugăreanu, Pașa Hristova, Angela Similea, Liana Antonova, Mihaela Mihai, Iordanka Hristova ș.a. (duminică) ● **Steaua fără nume** — muzică ușoară (luni) ● Cităm din lista eminentelor nume înscrise la **Parada vedetelor**: Harry Belafonte, Mina, Gilbert Bécaud, Dean Martin, Frank Sinatra, Sergio Endrigo (marți) ● **Teledivertismentul alfabetic** — litera S. Îngrijorătoare tendința acestei emisiuni către cifra zero a calității (sîmbătă).

SPORT. Se încheie — tradițional, cu un program de demonstrații — europenele de patinaj artistic de la Göteborg (duminică).

PRONO

Prosticurile conicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul pronosport nr. 3, etapa din 16 ianuarie 1972

I Bologna-Napoli	1, x
II Juventus-Fiorentina	1, x
III Mantova-Inter	x, 2
IV Milan-Atalanta	1
V Roma-Torino	1
VI Sampdoria-Cagliari	x
VII Varese-Lanerossi	1
VIII Verona-Catanzaro	1
IX Foggia-Lazio	1, x
X Perugia-Bari	x
XI Reggiana-Toroana	1
XII Sorrento-Arezzo	1, x, 2
XIII Taranto-Catania	1

flacăra **F** *album*

Benone SINULESCU —
excelentul cîntăreț al plaiurilor buzoiene.
Fotografie de S. STEINER

